

2. 76 7.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

LECTURE NOTES

BY

PROFESSOR JOHN H. COOPER

1962-63

CHICAGO, ILL.

UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

1963

PHYSICS 309

LECTURE NOTES

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

XV.

PIA DICTAMINA.

Reimgebete und Leselieder.

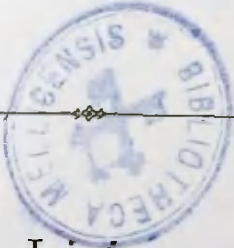
Erste Folge.

Herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

O. R. Reiland.

1893.

PIA DICTAMINA.

Reimgebete und Leselieder

des

Mittelalters.

Erste Folge.

Aus

Handschriften und Wiegendrucken

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1893.

JUN - 8 1938

10795

VORWORT.

Vorliegendes Heft der *Analecta* beginnt in einer ersten Folge die Veröffentlichung s. g. Reimgebete oder Leselieder, d. h. von Liedern, welche nicht für den liturgischen Gebrauch, sondern für Privatandacht und häusliche Erbauung gemeint waren. Ich sage Privatandacht, um diese Erzeugnisse nicht nur von der streng liturgischen Dichtung, sondern auch von den s. g. *Cantiones* und *Cantilenae* zu scheiden, die, oft außer-, immer praeterliturgisch, doch bestimmt waren, durch den Gesang zu Gehör gebracht zu werden und die öffentliche Andacht zu verschönern. Weisen die *Cantiones*, eng verwandt mit der Tropendichtung, auf Kleriker- und Schüler-Kreise, so die Reimgebete in erster Linie auf die beschauliche Ruhe klösterlicher Genossenschaften, nicht am wenigsten der Karthause, die als eine Hauptpflegerin dieser Dichtungsart zu gelten hat.

Die Reimgebete sind von den bezeichneten Dichtungsarten im allgemeinen nicht schwer zu unterscheiden. Ein äußeres Merkmal ist schon der verschiedene Fundort. Die Reimgebete finden sich in der Regel nicht in liturgischen Handschriften; nur ausnahmsweise trifft man sie in diesen und alsdann nicht im Körper der Liturgie, sondern irgendwo nachgetragen oder eingeschaltet, etwa auf Vorsatzblättern oder leergelassenen Seiten. Ihr eigentlicher Fundort ist das Gebetbuch, *Orationale* oder *Devotionale*, für welches der beliebte und daher vielfach aufgelegte *Hortulus animae* als Typus gelten kann. Seltener und vereinzelter finden sie sich in den s. g. *Horarien*, *Livres d'heures*, deren Inhalt in den meisten Fällen sich auf die marianischen Tagzeiten und das *Officium defunctorum* beschränkt. Doch schliessen sich diesen obligaten Teilen zuweilen Gebete, *Antiphonen* und vermischt mit diesen Reimgebete zu verschiedenen Heiligen an. Endlich sind unsere Lieder in den häufigen asketischen

Sammelbänden, sowie da und dort zerstreut in Handschriften fremdartigen Inhaltes zu treffen. Natürlich sind dieselben an solchen Stellen nur dann aufzufinden, wenn ein detailliertes Handschriftenverzeichnis dieselben namhaft macht. Sonst werden sie sich in den meisten Fällen dem Auge des Forschers entziehen.

Das andere Kennzeichen zur Unterscheidung des Reimgebetes von anderen Arten religiöser Lyrik ist ein inneres. Bestimmt für die persönliche Erbauung des einzelnen, prägen sie diesen Charakter des Privaten, des Subjektiven im Gegensatze zu der liturgischen, auf das Allgemeine berechneten Poesie meist deutlich und kenntlich genug aus. Ganz abgesehen von den mancherlei Vorwürfen, welche in der liturgischen Poesie ausgeschlossen wären, von dem nicht seltenen Vorwiegen des Lehrhaften, sowie dem vielfach größeren Umfange als der bei liturgischen Dichtungen hergebrachte, ist das prägnante Hervortreten des Ich's des Dichters beziehungsweise Beters meist ein sicherer Leitstern. Man könnte diese Poesie füglich die Ich-Dichtung im Gegensatze zur liturgischen Wir-Dichtung nennen.

Von den metrischen Eigentümlichkeiten bietet nur das Fehlen strophischer Gliederung, deren die liturgische Poesie nicht entraten kann, für einzelne Lieder ein verlässiges Unterscheidungszeichen. Im übrigen sind alle Dichtungsformen in den Reimgebeten zulässig und vertreten. Gleichwohl läßt sich behaupten, daß Einheit des Metrums in ihnen die Regel bilde; seltener ist Wechsel des Metrums innerhalb desselben Stückes, selten schlechthin streng eingehaltener Sequenzenbau.

Die Schwierigkeit, in vereinzeltten Fällen zu unterscheiden, ob ein Lied zu den Leseliedern zu rechnen oder nicht, kann hauptsächlich von zwei Seiten kommen. Einmal daher, daß in die Gebetbücher auch liturgische Gebete aufgenommen werden, auch solche, deren liturgischer Gebrauch vielleicht diplomatisch nicht mehr nachweisbar ist; dann aber auch deswegen, weil einzelne, ursprünglich für die Privatandacht geschriebene Lieder später gleichwohl in liturgischen Gebrauch genommen wurden. Ein Beispiel bietet in diesem Bande das Lied: *Dispensator scripturarum*; ein auffallendes Beispiel bieten die beiden herrlichen Sequenzen *Dies irae* und *Stabat mater*, von denen es kaum einem Zweifel unterliegen kann, daß sie ursprünglich als Leselieder für die Privatandacht niedergeschrieben worden.

Ähnlich geraten auch wohl einzelne Cantiones in Sammlungen von Reimgebeten und umgekehrt, oder es geschieht, daß Lieder eine Singweise bei sich haben, ein Zeichen, daß einige derselben ähnlich wie die Psalterien auch als christliche Hausmusik verwendet wurden.

Was nun den dichterischen Charakter dieser Poesie betrifft, so finden sich auf der einen Seite gerade hier endlos sich fortspinnende Lieder, die nicht müde werden, die bekannten symbolischen Beiwörter des Herrn und seiner Mutter litaneiarig zu wiederholen. Im allgemeinen aber veranlaßt der größere Spielraum, dessen sich der private Dichter vor dem liturgischen sowohl in Wahl als bei Behandlung seines Stoffes erfreut, daß in der uns beschäftigenden Poesie eine größere Abwechslung und Originalität herrscht, als wir in der Hymnen- oder Sequenzendichtung zu finden gewohnt sind. Der liturgische Dichter bewegt sich mehr in ausgetretenen Geleisen, einem Bittgange vergleichbar, der auf offener Heerstrasse feierlich ernst dahinzieht; der asketische Dichter darf es sich als einsamer Lustwandler schon eher erlauben, verlassene Wald- und Gebirgspfade einzuschlagen. Nicht an jenes juste milieu gebunden, das der für die Gesamtheit Denkende und Dichtende nicht aus dem Auge verlieren darf, kann er beliebig die ganze Leiter der Gefühle auf- und niedersteigen, ja in den Spott- und Zürn-Liedern gegen Welt und Laster sogar den satyrischen Launen seiner Muse sich hingeben, ein Gebiet betretend, dessen Grenzen sich nicht selten mit denen der s. g. Vagantenpoesie berühren.

Mit Rücksicht auf die vielfach (auch in hymnologischen Sammlungen) zu Tage tretende Vermischung liturgischer und nicht liturgischer Dichtung war es vielleicht nicht unangezeigt, diese wenigen Worte voranzuschicken.

Paris, Esto mihi 1893.

Guido Maria Dreves.

I.

D E D E O.

---

1. De Essentia Dei.

1. Esse, quod est ex se, Deus est, per quem datur esse,
Quod non est ex se, deitatis non habet esse.
Esse, quod est, Deus est, cui verum competit esse,
Convenit huic soli, quod nulli convenit, esse.
5. Ante Deum nihil est, quod possit eo prius esse,
Post illum nihil est, quod posterius queat esse.
Supra quem nihil est, quod dicam celsius esse,
Extra quem nihil est, quod dicam latius esse.
Omne quod est, opus illius est, dedit omnibus esse,
10. Et sine quo nihil est, nihil aut fuit aut valet esse.
Cujus majestas disponens cuncta penes se,
Ut nunquam coepit, sic nunquam desinit esse.
Omne, quod est, quod erat, quod erit, par huic nequit esse,
Praeter quem solum Deus alter non valet esse.
15. Namque Deum verum verax ratio negat esse,
Quem labor aut manus hominis perduxit ad esse.
At Deus omnipotens, cui nullus homo dedit esse,
Immo qui faciens hominem reparavit ad esse,
Hic vere Deus est, et non Deus hic nequit esse,
20. Et Deus ipse deos super omnes creditur esse.
Totum totus habens, toti vult jure praeesse,
Cuncta creando sibi, vult cuncta creata subesse.
Totus ubique suum non alternat Deus esse,
Qui modo non alius quam pridem creditur esse.
25. Omnia transmutans nequit hic mutabilis esse;
Aeternusque Deus habet aeternaliter esse.
Qui cum sit magnus, minor aut major nequit esse.
In quo semper erat, in eodem permanet esse.
Quem decet esse, quod est, sed non decet esse necesse,
30. Immo nec esse, per hunc bonus omnis homo valet esse.
Non aliena bonum bonitas illum facit esse,
Ex propria bonitate sua scitur bonus esse.
Ergo factorem factura Deum sciat esse,
Cui mirabiliter mirabile competit esse.
35. Orthodoxa fides personas tres probat esse
In deitate, deos sed tres negat in tribus esse.
Ingenitus genito genitura dat Deus esse,
Nec tamen hic genitor habuit genito prius esse.
Spiritus almus ab his procedens par habet esse,

40. Una sed in tribus substantia creditur esse.
 Utque coaeternum personis convenit esse,
 Sic par majestas, par virtus fertur inesse.
 Quod pater est, hoc filius est, hoc spiritus esse
 Dicitur, unus enim Deus unum continet esse.
45. Qui tamen est genitor, non et genitus valet esse,
 Qui vero genitus est, et spiritus nequit esse.
 Sicut in uno tres personas dicimus esse,
 Sic in personis tribus unum credimus esse.
 Garriat ergo licet Sabellius, hunc nihil esse,
50. Sic orthodoxus tenet et sic adstruit esse.
 Arrius infelix quod non sic credit esse,
 Tartareis flammis meruit sine fine subesse.
 Taliter alma fides de vero disputat esse,
 Taliter ut credant, reor, omnibus esse necesse.
55. Hoc nisi credamus, nisi confiteamur, id esse,
 Firmiter et sane, salvi non possumus esse.

Cm. Monacen. (ol. Raitenhaslacen.) 12513 anni 1240. A. — Cod. S. Floriani XI 436. saec. 15. B. — Cod. Palat. Vindobonen. 5352 anni 1402. C. — Cod. Vatican. Palat. 719 anni 1529. D. — Cod. Parisin. 16699. saec. 12/13. E. — Cod. Parisin. 8865. saec. 13. F. — 7. Super quem B; quod credam latius esse A. — 8 fehlt A; quod credam C. — 9 und 10 umgestellt A. — 10. Omne fehlt C. — 14. non habet esse BEF. — 15. ratio verax A; Deum ratio verax alium negat B. — 16 Quem lapis aut B; produxit B. — 17 und 18 fehlen B. — 20 fehlt B. — 27. major nequit aut minor E. — 28 steht vor 26 CF. — 33 und 34 stehen in BEF hinter 48. — 37. Ingenitus genitor genitum genuit Deus ex se EF. — 38. Non tamen BEF. — 44. creditur esse C. — 49. ergo fehlt C. — 50. Hoc orthodoxus B; orthodoxa A; fehlt C. — 54 fehlt B. — 55. Et nisi credamus nec B.

C giebt als Verfasser Henricus de Hassia (Heinrich von Langenstein) an: „Incipiunt versus leonini de essentia deitatis M. Henrici de Hassia felicitis memoriae“; B Bruno von Holstein (1245—1281): „Bruno episcopus Olomucensis fecit metrum“; E nennt in Pierre le Peintre („Versus Petri Johannis filii“) den wirklichen Autor.

2. De divinis Nominibus.

(Margarita Exorcistarum.)

1. Deus pater piissime, Christe Jesu dulcissime, Spiritus clementissime, Non est, Deus, rex praeter te.	Tu sedes super Cherubim, Gloriosus in Seraphim, Abba pater, Ben filius, Ruha amborum spiritus,
5. Tu habitas, o Domine, Incircumscripto lumine, Aeternus sine tempore In trinitatis nomine. Sanctus ave, sanctus salve,	15. Deus deorum dominus, Exaudi nos propitius. Et, fortis rex, summe Deus, Tu es primus, novissimus, Praeter te non est alius.
10. Sanctus trinus unus vale.	20. Pax, ostium, vita, Jesus,

- Aeterni patris filius,
Magni consilii angelus,
Sanctus procedens spiritus
Ab utroque paraclitus,
25. Patris natique spiritus,
Trinus unus altissimus,
Emunda me a sordibus
Et a cunctis criminibus
Et ab iniquitatibus.
30. Libera me propitius
A tribulationibus
Et a cunctis doloribus
Et ab infirmitatibus
Et de necessitatibus
35. Erue me propitius.
Clemens creator Elo i,
Te tremunt omnes angeli,
Adorant et archangeli.
Verbum patris ingeni,
40. Tu theu ho monogeni,
Panis et vita saeculi.
Tu digitus dextrae Dei,
Donum Dei altissimi,
Ruba patris et filii,
45. Trinus unus, memor mei
Sis et Deus auxilii
Atque domus refugii,
Inter procellas saeculi,
Fluctus hujus exsilii,
50. Mihi labanti subveni.
O Elo e, theos fobos,
Deus timoris ischyros,
Anastasis, athanatos.
Verbum patris, veritas, os,
55. Tu destruxisti angelos
De coelis apostaticos.
Spiritus sanctus o theos,
Spiramen, sacrum, lumen, fos,
Super aquas Domini vox.
60. Trinus unus piissimos
Tuos super me oculos,
Rex, aperi dulcissimos.
Tu mitte sanctos angelos,
Ministros tuos inclitos,
65. Hodie mihi socios,
Adjutores fortissimos
Et custodes fidissimos
- Ductores atque praevios,
Hostes repellant impios,
70. Superbos, reos, noxios,
Qui creasti, rex Sabaath,
Cuncta simul ex nihilo,
Tu es Deus alpha et o.
Jesu, nostra redemptio,
75. Vita et resurrectio,
Salus, amor, defensio,
Tu criminum remissio,
A patre et a filio
Es spiritalis unctio.
80. Trinus unus, te obsecro,
Sis mihi tu protectio
Atque firma defensio,
Sis pia consolatio,
Sis criminum ablutio.
85. Peccatorum remissio
Meorum, Deus, obsecro.
Deus excelsus Elion,
Deus deorum pantheon,
Rerum creator hypsiston;
90. Emmanuel pantocraton
Pastorque homousion,
Salvator mundi tu theon;
Patris, nati synhagion
Amborum sacrum pneumaton
95. Caritas, ignis, vivus fons;
Trinus unus, tu de Sion
Succurre mihi, pater on,
Per nomen tuum arrheton
Gloriosum strathymaton.
100. Ascher eje, rex, tibi est
Nomen, quod sempiternum est,
Et nomen, quod aeternum est;
Moysi nomen, quod est Est,
Per angelum delatum est.
105. Per nomen tuum, quod est Est,
Quidquid mihi necesse est,
Concede mihi, Deus Est,
Aufer a me, quod malum est,
Et peccatum, quod abs te est;
110. Dona mihi, quod bonum est,
Illud, pater, quod per te est.
A don ai mirabilis,
Magnus et admirabilis,
Creator ineffabilis;

115. Fili Dei amabilis,
Via infatigabilis,
Vitis immarcessibilis;
Spiritus invisibilis,
Patri, nato visibilis,
120. Splendor inextinguibilis;
Trinus inseparabilis,
Unus indivisibilis,
Deus inenarrabilis,
Sis custos invincibilis,
125. Murus inviolabilis
Mihi, Deus laudabilis;
Ne sis mihi terribilis,
Esto mihi placabilis;
Super me deprecabilis,
130. Libera me ab aemulis,
Ab impiorum laqueis
Et a cunctis periculis,
Ab omnibus insidiis.
Verus Deus, verus Ia,
135. Exaudi me et adjuva,
Ab omni malo libera,
Audi mea precamina
Et dimitte peccamina,
Solve nexorum vincula
140. Et da quieta tempora
Per haec sacrata nomina
Tua Deus sanctissima.
Per hoc nomen sanctissimum,
Magnum atque fortissimum,
145. Gloriosum et inclitum,
Per quod Adam in tartarum,
Dum esset in supplicium
In inferni miserrimum,
Te reclamavit Dominum,
150. Suum factorem proprium,
Et habuit propitium.
Hoc nomen sacratissimum,
Rex, explicare nequeunt
Omnes linguae viventium
155. Nec mens nec sensus hominum.
Nomenque anefoneton,
Quod fronte tulit Aaron
Sculptum per tetragrammaton
Quatuor gemmis in petalon:
160. Joth, He, Vau, Heth Hebrai-
cum.
- He iste sonat proprium,
Vau vita, Joth principium,
Heth passionis obitum.
Latine sic expositum
165. Est Christus vita omnium.
Iste vitae principium
Per mortem, per patibulum,
Per passionis obitum.
Per hoc nomen piissimum,
170. Terribile, mitissimum,
Diem concede prosperum,
Aeternae vitae praemium,
Praesentis vitae gaudium
Et, quod est necessarium,
175. Da mihi, factor omnium.
Deus communis omnium,
Per hoc nomen sanctissimum
Esto salus, refugium
Mihi et adjutorium
180. Et ubique praesidium.
Exsurge contra odium
Inimicorum omnium
Me quoque persequentium
Et in me insurgentium.
185. Tu destrue consilium
Illorum et eloquium
Invidiam et odium
Quo contra me insiliunt.
Per hoc nomen sanctissimum
190. Quod per crucis mysterium
Complevisti rex inclitum,
Per procedentem spiritum
Ab utroque paraclitum,
Quae hic te deprecatus sum,
195. Da mihi, factor omnium.
Rex Sadai omnipotens,
Rex angelorum praepotens,
Ad omnia sufficiens,
Justitiae sol oriens,
200. Lumen, lux indeficiens,
Sophia patris sapiens;
Spiritus sanctus procedens
Ab utroque, cuncta tenens,
Sciens, videns, intelligens;
205. Trinus unus cunctipotens,
Sis mihi pius et clemens,
Misericors et patiens,

- Dator nunquam deficiens
Qui es pius largifluens.
210. Tu patris sapientia
Via, vita et veritas,
Virtus patris et pietas,
Regressus, unde veneras,
In sinu patris habitas,
215. Ubi omnis divinitas
Est et perfecta deitas,
Immortalis aeternitas,
Deo patri in gloria
Coequalis per omnia.
220. Ibi te, Jesu, alloquor,
Ibi te, Jesu, deprecor,
Te Deum verum fateor
Et hominem confiteor
Et iudicem profiteor.
225. Jesu benigne, respice
Sursum te quaero, Domine,
In sinu patris, hague,
Ubi sedes, rex gloriae,
Ad dextram patris, Domine,
230. Tu in patre, pater in te.
Ibi, Jesu, obsecro te,
Interveni, quaeso, pro me
Apud patrem, piissime.
Non voce dico, Domine,
235. Sed communi essentia
Et aequali potentia
Et pietate unica.
Tu, creator, creasti me,
- Et tuo sancto sanguine,
240. Redemptor, redemisti me.
Et ideo invoco te
Et nomen tuum super me.
Verbum patris, visita me
In pace tua, Domine.
245. Qui omnium pro salute
Ex illibata virgine
Humanam carmen sumere
Et sanguinem suscipere
Es dignatus, o Domine,
250. Jesu Christe, rex gloriae.
Rex regum, rex pacificus,
Rex dominator dominus,
Rex aeternus, rex immensus,
Rex supernus, rex benignus,
255. Rex coelestis, gloriosus,
Rex in regno tuo clarus,
Moderator rerum unus,
Qui gubernas cuncta solus,
Exaudi me propitius,
260. Mihi clemens sis et pius.
Cui servit ordo coelicus
Et coelestis exercitus.
Tibi patri ingenito
Natoque unigenito,
265. Spiritui paraclito
Laus, honor atque gloria,
Sit virtus et potentia
Per saeculorum saecula.

Cod. Vallicellan. B 63 saec. 11. A. — Clm. Monacen. (ol. S. Crucis ap. Offemont) 11325 saec. 12. B. — Cod. Palat. Vindobonen. 4096 saec. 15. C. — Cod. Vatican. 3769 saec. 15. D. — Cod. Monasterien. 209 (560) saec. 15. E. — Nach 1. Deus deorum unice E. — 2. Christus Jesus E; Christe fili sanctissime C. — 4. o rex C. — 8. Cum filio cum flamme B. — 9. ave sanctus vale B; sanctus quoque vale E. — 10. Sanctus quoque vale A; Sanctus quoque salve BE. — 13. On filius C; Ben fili B. — 17. Hel fortis summe C. — 18. Tu primus, tu novissimus C; Tu primus et novissimus E. — 27. Tu lava me a B; Tu lava nos E. — 29. Et fehlt C. — Zwischen 29 und 30 stehen in B:

Et de necessitatibus
Et a tribulationibus
Et a cunctis doloribus
Et ab infirmitatibus.

30. Libera nos E; Erue me B. — 31. Ab omnibus tribulationibus E. — 32. Et fehlt C. — 33. Et fehlt C. — 34. Ac necessitatibus C. — 35. nos E; me fehlt C. — 40. Tute ut homogeni A; Tu theu homogeni E; Tu theos o monogeni C. — 45. Trinus et unus sis memor nostri E. — 46. Sis in Deum B; Et in Deum E. — 47. Atque domum B; Et in domum E. — 49. Et fluctus

E. — 50. Tu laboranti subveni C; Mihi mergendo subveni B; Nobis submergentibus subveni E. — 51. Heloe AE; *ΘΙΗΩC ΦΩC* A; theos sebos C; theos phonos E. — 52. Deus timoris Kyrios B. — 54. veritas *ωC* A; 54—59 fehlen C. — 56. Superbos rex apostatas B; Apostatas rex superbos E. — 58. lumen fax BE, fox A. — 60. piissimus E. — 61. super nos E. — 63. sanctos fehlt E. — 64. tuos coelitus C; coelicos B. — 65. nobis socios E. — 66. Adjuutores sanctissimos BC; vorher geht noch Custodes praeclarissimos E. — 67 fehlt BCE. — 69. Ut hostes E. — 71 bis 87 stehen in BE hinter 111. — 71. Tu creasti E; Qui creasti ex nihilo C. — 72. Rex Sabaoth cuncta saeculi C. — 76. amor et defensio C; amor et vera defensio E. — 74 bis 83 fehlen C. — 78. A patre procedens et filio E. — 80. Qui trinus et unus es E. — 81. Sis et nostra protectio E. — 82 und 83 umgestellt E. — 82. Nec non et defensio E; Salus amor et defensio C. — 83. Sis nostra consolatio E. — 84. absolutio E. — 86. Deus deorum obsecro E. — 87. Ylion B. — 89. Rex creator E; ysiton AE, hysiton C, ipsiston B. — 90. pantacraton E, panthagaton C. — 96. Trine une A; Trinus et unus E. — 97. nobis pater E; hon A. — 98. Pro nobis tuum C; arethon C, areton E, arehton A. — 99. strammaton E, strathimathon C, *COΠAΘYX-CαθωNA*. — 100 bis 111 stehen in BE hinter 133. — 100. Eserie C (*אשר אהיר*) Exod. 3, 14), Eseritiae A, Eiei B; Adonai rex tibi nomen est E. — 101. Yeye quod sempiternum est E. — 102. Et fehlt C, das ganze fehlt E. — 103. est Est fehlt E. — 104 fehlt C. — 105. Est fehlt CE. — 106. mihi fehlt CE. — 107. Concede Deus Est A; Concede nobis Deus E; Concede cito Deus Est C. — 108. Et aufer a nobis quod E. — 109. Et peccatum hoc quod abs te est E. — 110. Et da nobis quod bonum est E. — 111. Id praesta quod per te est C. — 113. Magnus inaestimabilis C; et laudabilis E. — 114 und 115 fehlen C. — 118 fehlt A. — 119. Patri natoque E. — 123 fehlt B. — 124. Sis meus invincibilis B, Sis nobis murus invincibilis E, fehlt C. — 125. Mirus inviolabilis C, Custos inviolabilis BE. — 126. Sis nobis Deus laudabilis E, fehlt C. — 127 und 128 fehlen C. — 127. Ne sis nobis E. — 128. Esto nobis E. — 129 fehlt AC; Super nos E. — 130. Libera nos E. — 132. cunctis insidiis E. — 133. Et ab omnibus periculis E. — 135. Exaudi nos E. — 136. malo nos libera E. — 137. Exaudi mea C; Audi nostra E. — 138 fehlt C. — 141. Per haec sancta E; Per tam sacrata C; Per tua sapta nomina A. — 142 fehlt A. — 144. Magnum nomen fortissimum A. — 146 bis 153 fehlen C. — 146. tartaro E. — 147. supplicio E. — 148. In inferni patibulum B; Infernali patibulo E. — 153. Quod explicare C. — 156. aneheneton A; anackeneton BC; ascheneton E. — 159. Quatuor gramis AB, grammis E. — 160. Joth, He, Vau, He E; The, Joth, Vau, Thet C; *HYVT* ebraycum A; hebraicum fehlt E. — 161. H iste A; The iste C; Quod sic est expositum E. — 162. Et Vau C; Joth id est principium E; Job principium A. — 163 bis 168 fehlen B. — 163. He iste vau heth et vita E. — Hierauf folgt in E:

Principium iste et vita.
Per hoc nomen magnificentissimum
Et inaestimabile
Miserere nobis miserrimis
In cunctis angustiis
Et necessitatibus
Corporis et animae.
Adjuva nos etiam,
Dulcissime Domine.

164 und 165 fehlen E. — 169. Ac per nomen E. — 170 bis 173 fehlen C. — 171. Concede diem E. — 176. Deus hoy communis A. — 177. nomen piissimum B, fehlt E. — 178. Esto nobis salus E; Sis salus et C. — 179. Salus et adiutorium E. — 183. Nos quoque E. — 184. Atque in me surgentium C; Et in nobis insurgentium E. — 186. colloquium E; et fehlt A. — 188. Qui contra C; contra nos E. — 189. Ac per hoc E; nomen piissimum B. — 191. Complesti C; auf diesen Vers folgt in E: Heli (Heli) lama sabacthani. — 194. Quod hic B. — 196 bis

210 stehen vor 100 B, vor 71 E. — 200 bis 203 stehen hinter 209 AC. — 203 fehlt C. — 206. *Sis nobis E.* — 208. *Sis nobis consolator indeficiens E.* — 209. *Pius doctor largifluens E.* — 210. *O patris C;* darauf folgt in *E* noch der *Vers: Cum ipso creans omnia.* — 215. *Ibi omnis E; omnis claritas C.* — 216. *Est fehlt E; Sed et perfecta C.* — 218. *et gloria BC.* — 222 bis 231 lauten in *E: Tu misericors et vitae dator aeternae sis nobis, Christe, clemens apud Deum patrem. Te verum Deum deprecamur, te confitemur et iudicem justum profitemur. Veritatem tuam sursum a te quaerimus, Domine.* — 224. *Judicemque A.* — 226. *Te sursum C.* — 227. *In sinu tuo, hagio.* — 228 bis 230 fehlen B. — 230. *et pater in te C.* — 232. *Interveni pro nobis quaeso E; fehlt B.* — 233 fehlt B. — 234. *dico fehlt E.* — 238. *Tu nos creator creasti E.* — 239. *sancto fehlt E.* — 240. *me fehlt E.* — 241. *Ideo nunc invoco te B; Ideo te invocamus, Domine EI E.* — 242. *Sit nomen tuum B; Et nomen tuum, quod est Ariel E.* — 243. *Tu verbum patris altissimi E.* — 244. *In parte tua colloca me C; Visita nos in pace, Domine E.* — 245. *Qui pro salute omnium passus es in cruce E.* — 247. *Carnem sumere dignatus es E.* — 248. *Et sanguinem fundere C.* — 249. *O dulcissime Domine E.* — 251. *sq. pacifice Domine, immense etc. C.* — 254. *Rex supremus B.* — 255. *rex gloriosus E.* — 258. *cuncta gubernas C.* — 259. *Exaudi nos E.* — 260. *Nobis sis clemens E; fehlt A.* — 263 *sq. fehlen AB.* — 268. *In saeculorum E.* — Man vergl. *Pitra, Spicilegium Solesmense III, 449,* wo das Lied aus einer Handschrift des 13. Jahrh. mitgeteilt ist.

3. De divinis Nominibus.

1. Jesu Christe, summe Deus, Sancte pater rex et meus, Tu me clemens audi reum Et intende nunc in meum Pie adjutorium. Sum injustus et immundus, Fallax, vagus, iracundus, Homo mendax, qui commisi Multa mala et amisi Divinum auxilium. 2. Nam offendi te scienter, Matrem tuam et frequenter, Qua de causa me odisti Et hinc juste subtraxisti Mihi tuam gratiam. Sed confido prece matris, Quod tu, fili Dei Patris, A me tuam nunc avertas Iram magnam et convertas In misericordiam. 3. Juste judex, te iratum Scio meum per peccatum, Unde reus ad Mariam, Tuam matrem summe piam, In hac vita fugio;	<i>Et tu, Christi mater pia, Virgo dulcis, o Maria, Tu quae porta es signata, Mihi tu sis advocata Coram tuo filio.</i> 4. <i>Virgo sancta, pro me ora Et si placet in hac hora Mihi redde, quod amisit, Et indulge, quod commisit Corpus atque spiritus. Tu sis mihi medicina Et de morte repentina Et in vita temporali Ab incursu hostis mali Me defende coelitus.</i> 5. <i>Funde preces Deo meo Pro me servo tuo reo Et, dum vivo, me tuere, Dona mihi possidere, Quae sunt necessaria. Ergo, Jesu, pater pie, Preces matris in hac die Tu exaudi, fili Dei, Atque miserere mei Mea et suspiria.</i>

6. Tu qui sacer Adonai
Nominaris et Sadai,
Emmanuel, Deus mecum,
Da ut semper mei tecum
    Cordis sit principium.
Tu qui theos appellaris,
Athanatos et vocaris,
Ischyros, o Deus fortis,
Fac me scire diem mortis
    Meum atque transitum.
7. Tu Deus [summus] Elion,
Qui das salutem in Sion,
Salva, Christe, me clamantem,
Nam te timet judicantem
    Mea nunc fragilitas.
Deus pater theodoron,
Jesu Christe, fili, on,
Et amborum sacrum flamen,
Tu sis mihi adjuvamen,
    Sancta Dei trinitas.
8. Sabaoth o et Messia,
Tetragrammaton et Ja,
Cuncta mala procul pelle,
Venti cedant et procellae,
    Et turbo concutiens.
Tu lux mea, ops et vita,
Heli Deus, velis ita
Meam visere personam,
Ne res perdat et coronam
    Angelus percutiens.
9. Mihi praesta sanitatem
Et hanc confer pietatem,
Ut hinc hostes effugentur,
Cum haec tua invocentur
    Gloriosa nomina.
O vos omnes sancti Dei,
Sitis defensores mei,
In hac hora subvenite
Mihi reo et venite,
    Beatorum agmina.
10. O magne princeps Michael,
Gabriel atque Raphael,
O chorus angelorum,
Coetus apostolorum,
    Me reum defendite;
O vos omnes confessores,
Sancti patres et doctores
Martyrumque turba pia
Dei matre cum Maria
    Mihi nunc succurrite.
11. Et oretis pio more
Deum pro me peccatore,
Ut dignetur me salvare,
Mihi velit et praestare
    Poenitendi spatia.
Ergo, Jesu pater, Christe,
Per quem vivit mundus iste,
Dona mihi possidere
Per te semper et habere
    Sempiterna gaudia.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3. — „Quicumque orationem subsequentem, quae est beati Augustini, usque ad finem vitae suae devote dixerit absque dubio ad regnum coelorum ab angelis perducetur.“ Verfasser vielleicht Arnest von Pardubic. — 6, 3 Emmanuel o Deus. — 7, 1 Tu Deus eleison; offenbares Verschreiben bei Mangel von zwei Silben. — 7, 7 fehlt eine Silbe; ebenso 10, 3 sq.

4. Oratio de Incarnatione Christi.

1. Multis a confratribus
Sum saepe rogatus,
Ut eis exponerem
totiens probatus,
Quare Dei filius
sic est humanatus,
Ut in crucis cornibus
feret assatus,
- Et cur ejus lancea
foderetur latus;
Sic incepti dicere
multis invitatus:
2. Viri venerabiles,
viri literati,
Hostes injustitiae,
legibus armati,

- Vestri nunc sufficio
sarcinae mandati,
Nec adire grandia
licet novitati.
3. Verbi ministerium
mihi credidistis,
Cujus est solemunitas
in diebus istis,
Erubescit facies
animus est tristis,
Factus sum insipiens,
vos me coegistis.
4. Sapientes alloquor,
supplico discretis,
Si non digne dixerō,
parcere debetis,
Loqui de coelestibus
nescio secretis,
Caecus in apostolo,
caecus in prophetis.
5. Quia in magnitudine
superant ignarum
Notiones singulae
trium personarum,
Quid pater, quid filius,
patet mihi parum,
Quid sit, unde filium
Pater habet carum.
6. Una est substantia
tribus in personis,
Unitatis regula
plus quam unionis,
Nuntiat in angelis,
judicat in thronis
Ad aeternae seriem
dispositionis.
7. Cum creator temporum
non sit temporalis,
Statim est sub tempore
res materialis;
Pater est efficiens,
filius formalis,
Utriusque spiritus
causa est finalis.
8. Creatori serviunt
omnia subjecta,
Sub mensura, numero,
pondere perfecta,
Ad invisibilia
per haec intellecta
Sursum trahit hominem
ratio directa.
9. Praedicat potentiam
rerum magnitudo,
Ordo sapientiam
sive pulchritudo,
Bonitatem copiae
summa plenitudo,
Pascit mentis oculos
trinitas hoc ludo.
10. Dignitate praeminet
universae rei
Factus ad imaginem
majestatis Dei,
Cuncta sibi serviunt,
ipse servit ei,
Quem nox nocti praedicat
et dies diei.
11. Obligavit omnia
nostrae servituti,
Alia deliciis,
alia saluti,
Sciunt evangelicis
regulis imbuti,
Quibus frui convenit,
quibus decet uti.
12. His nos beneficiis
voluit ditari
Et adjecit cumulum
muneris praeclari,
Cum pro nobis filium
misit incarnari,
Ut uniret hominem
suo salutari.
13. Est inenarrabilis
ista genitura,
In persona simplici
duplex est natura,

- Ipse, qui creator est,
ipse creatura,
Ligans dissimilia
stabili junctura.
14. Taceo particulam
virginis beatae,
Non originaliter
carnis obligatae
Nec in lumbis Abrahae
quondam decimatae,
Unde Levi major est
Christi dignitate.
15. Haec simul in omnia
Deo cuncta,
Inde personaliter
una mundi vita,
Fides ita praedicat,
fides credit ita,
Haereat in perfidis
haeresis sopita.
16. Habens carnem similem
carni peccatrici,
Formam servi praeferens,
habitum mendici,
Qui in dolo repulit
dolum inimici,
Tale bellum perfido
deciit indici.
17. Cum in Deum hominem
misit hostis manum,
Ut moveret stabilem,
infirmaret sanum,
Si quid juris habuit
in genus humanum,
Irrevocabiliter
abiit in vanum.
18. O pugna mirabilis,
o trophaeum dignum,
Agnus lupum perimit,
innocens malignum,
Qui per lignum vicerat,
victus est per lignum,
Quod est terror hostium,
quod est vitae signum.
19. Infirmatur medicus,
sanet ut aegrotum,
Non per quinque porticus
nec per aquae motum,
Sed in vase fragili
et in parte totum,
Proximo parieti
copulat remotum.
20. Incipit in saeculo
factor saeculorum,
Vitae panis esurit,
sitit fons hortorum,
Noctis somno clauditur
oculus caecorum,
Plebi fit abjectio
decus angelorum.
21. Sol in nube tegitur,
dies obscuratur,
Trepidat securitas,
virtus infirmatur,
Disciplina caeditur,
salus exsecratur,
Vita cruci figitur,
ordo conturbatur.
22. Parum nobis proderat
redemptorem mori,
Ni rediret iterum
vita redemptori,
Liber inter mortuos
redditur honori,
Et a dextris assidet
natus genitori.
23. Ut divinae resonat
pagina scripturae,
Praecesserunt tempora
legis et naturae,
In antiquis patribus
operum figurae,
Sensus allegorici,
species obscurae.
24. Ut a primis ordiar
mundi rudimentis,
Fit de costa mulier
Adae dormientis,

- Rutilans ecclesia
vitae sacramentis
Prodiit ex latere
Christi morientis.
25. Haec est arca, quam Noë
cataclismo rexit,
Hunc Jacob evigilans
lapidem crexit,
Haec in vase scirpeo
Mosysen inspexit,
Haec est nurus Noëmi,
quam Booz dilexit.
26. Haec est tabernaculum
in deserto factum,
Atriis circumdatum,
tabulis compactum,
Haec est arca foederis,
hoc est vitae pactum,
Inter verum Israel
et Deum contractum.
27. Atrium exercitus
vita est activa,
In quo sacrificia
sunt figurativa,
Hoc altare concremat
carnis incentiva,
Demolitur pinguis,
macerat lasciva.
28. Incenduntur hostiae
carnibus oblati
Ligno crucis Domini,
flamma caritatis,
Agnus innocentiae
et simplicitatis,
Hircus poenitentiae,
turtur castitatis.
29. Primum tabernaculum
contemplationem,
Mensa, quae proponitur,
signat lectionem,
Panis verbum fidei,
thus orationem,
Candelabrum spiritus
illustrationem.
30. Futurorum pontifex
Christus est bonorum,
Qui semel introiit
in sancta sanctorum,
Non hircorum sanguine
neque vitulorum,
Sed in suo reserans
aditum coelorum.
31. Hic exstinxit gladium
sibi resistentem,
Gladium versatilem,
gladium ardentem,
Et removit Cherubim
gladium tenentem,
Dum latronem suscipit
Christus confitentem.
32. Quod fraternis manibus
Abel est occisus,
Quod oblati puer est,
cui nomen risus,
Quod missus in puteum
fratribus invisus,
Quod ascendens in Bethel
calvus est derisus;
33. Coram agno mystico
mors est Pharaonis,
Quod saliva defluit
patre Salomonis,
Quod intravit Daniel
lacum Babylonis:
Totum est mysterium
Christi passionis.
34. Tangere sublimia
res est onerosa,
Aeris in nubibus
aqua tenebrosa,
Ut a spinis discrepat
lilium vel rosa,
Sic a Dei laudibus
vita vitiosa.
35. Tangens montem bestia
debet lapidari,
Et indignus timeo
plecti poena pari,

Sed a vobis postulo
veniam praestari,
Quorum voluntatibus
nolo refragari.

36. Supplicemus iterum
gratiae divinae,

Quam humanae credimus
summam medicinae,
Ut expertes ultimae
faciat ruinae,
Sitque salus omnibus
hic nunc et in fine.

Cod. Londinen. Reg. 2 A IX saec. ^{13/14}. — 17, 5 Sed quid. — 20, 7 adjectio. — 20, 8 Deus angelorum. — 23, 1 resonet. — 23, 3 Signo tibi Domine. — 29, 5 verbum foederis. —

Dies Lied ist von Th. Wright, The Latin Poems, commonly attributed to Walter Map S. 31 W, unter dem Titel Praedicatio Goliae, der handschriftlich nicht vorkomme, nach sechs Handschriften gedruckt, deren Alter er nicht angiebt, nämlich Harl. 978. H; Vespas. E XII. C; Titus A XX. T; Sloane 1580. S; Lambeth. 238. L 1; Lambeth. 481. L 2. Er bietet folgende Lesarten, von denen die mit W bezeichneten im Text stehen. Str. 1 fehlt SL 1 L 2. — 1, 2 pridie rogatus W. — 1, 7 quod in C. — 1, 8 parvitati W; novitati C. — 3, 2 commisistis W; credidistis SC. — 3, 3 Quod est satis congruum W; cuius est solemnitas SC. — 3, 7 incipiens W. — 4, 2 decretis C. — 4, 3 Si non bene C. — 4, 7 apostolis W. — 5, 1 Sui magnitudine W. — 5, 2 fugiunt ignarum S. — 5, 5 Quo pater quo S. — 5, 6 constat mihi S. — 5, 7 Quo sit S. — 7, 3 cum tempore S. — 8, 3 sq. pondere numero S. — 8, 7 Sursum ducit S. — 9, 5 Bonitatis copiam W; bonitatem copiae SC. — 10, 2 universitate rei C. — 11, 6 induti W. — 11, 8 fas est uti W; decet uti SC. — 12, 3 adducit C. — 12, 6 fecit incarnari S. — 14, 8 Christus W. — 15, 1 simul cum anima W; omnia C. — 15, 3 Unum personaliter W. — 15, 7 Pereat W. — 16, 5 Quasi dolo W; Qui in dolo H. — 16, 8 debuit S; iudici W Schreib- oder Druckfehler. — 17, 2 hostis misit S. — 19, 2 ut sanet S. — 19, 5 figuli W; fictili S. — 20, 5 Mortis somno W; Noctis S. — 20, 7 Plebis W. — 21, 2 obsecratur C. — 21, 6 salus vulneratur S. — 22, 1 proderet W; proderat C. — 22, 7 in dextris C; assides H. — 24, 1 ardeat C. — 24, 8 dormientis C. — 25, 1 qua Noe W; quam S. — 25, 3 Hic Jacob S. — 25, 6 adspexit S. — 26, 3 Atrio W. — 26, 4 stabile compactum S. — 26, 6 haec est vitae W. — 27, 5 Hic altare W. — 27, 7 Demollitur C. — 27, 8 laecerat W. — 28, 6 aut simplicitatis H. — Str. 28 fehlt S. — 31, 1 exstinguit SC. — 31, 2 nobis resistentem W. — 31, 4 gladium manentem C. — 31, 7 recipit S. — 31, 8 Christo C. — 32, 4 nostri forma risus S. — 32, 5 Quod Joseph est venditus S. — 32, 7 ascendit H; irrisus S. — 33, 1 Quod in agno S. — 33, 2 mortem Pharaonis S. — 33, 4 patri S. — 33, 6 locum Babylonis W, Schreib- oder Druckfehler. — 34, 5 sq. lilium discrepat S. — 34, 7 Sic ab his sermonibus S. — Str. 35 fehlt S. — 36, 1 interim W; ultimo C. — 36, 7 Sic sit W; sicque C. — 36, 8 et nunc et W; hic et sine C.

5. De Incarnatione Christi.

1. Salve, festa dies, quae vulnera nostra coerces,
Angelus est missus, est passus et in cruce Christus.
Est Adam factus et eodem tempore lapsus,
Conterit in coelis zabulon virtus Michaelis.
5. Ob meritum decimae cadit Abel fratris ab onse,
Israel medium transivit per mare rubrum.
Offert Melchisedech, Isaac supponitur aris,
Est decollatus Christi baptista beatus.

- Est Petrus ereptus, Jacobus sub Herode peremptus,
10. Lex datur in Sina, veniens rex judicat bina,
Corpora sanctorum cum Christo sepulta resurgunt,
Latro dulce tamen paradisum suscipit Amen.
Per hoc dictamen nos salvet flamen et Amen.

Cod. S. Floriani XI 369 saec. 14. A. — Cod. Palat. Vindobonen. 3593 saec. 15. B. — 4 fehlt B. — 10 judicat vna, lies bina, d. h. vivos et mortuos; fehlt B. — 11 fehlt B. — 13 fehlt A. — Unmittelbar vorher geht in A folgende Kalendernotiz für den 25. März (die erwähnten Daten sind zum Teil von den obigen verschieden): VIII Kal. Apr. annunciatio sanctae Mariae et passio Domini et decollatio sancti Jacobi apostoli, fratris Domini. Ipso die mundus creatus est, Adam formatus et animatus, a serpente deceptus et cruce redemptus, Abel occisus, perit in diluvio mundus, interiit Sodoma et Gommorra, Isaac immolatur, Joseph venditus, Pharao in mare mersus, Samson obiit, latro paradisum possedit, Petrus a catenis liberatus est, Jerosolyma a Tito vastata est. Dicunt etiam Judaei hodierno die fieri judicium mundi. Vgl. Analecta XIVb S. 171.

6. In laudem Dominicae nativitatis.

1. O beata gaude infantia,
Sed et gaudens doleas pariter,
Aggredere sancta mysteria
Pereuntis mundi letaliter.
Jam paterna adimplens nuntia
Gaude simul et dole flebilis,
Grandis enim tibi restat via
Nascens pauper servus et humilis.
2. A vagitu sumas exordia
Nilque spernens nostrae miseriae,
Vagi, infans, inter praesepia,
Sed oscula pia dans Mariae
Solare, nam patris imperia
Decreverunt cruoris te stillis
Jam perfundi super altaria,
Qui natus es pauper et humilis.
3. Ad gaudium reduxit litera,
Nam confestim alacres prodeunt
Reges Tarsis ferentes munera
Nec Herodem deinceps adeunt.
Aurum sicut regi magno donant,
Thus ut Deo myrrhamque cum illis
Inhumando; haec mystice sonant
Tibi, qui es pauper et humilis.
4. Dum Simeon miratur haec gesta,
Laetus psallit et plaudens manibus:
Tendo, inquit, ad alia festa,
In ferendis pro te muneribus

Speculabor, dum templum adies,
Et baculo aetate senilis
Sustentatus dicam millesies:
Salve, infans puer et humilis.

5. Sed heu dolor, statim praedicetur:

Nam in signum, cui contradicetur,
Eris, inquit, nec matri mitius
Fiet, cujus animam gladius
Pertransibit. Sic ergo passurum,
Te attende atque moriturum,
Sed sic volens, sic es passibilis,
Nasci volens pauper et humilis.

6. Princeps praestans et pastor ovium,

Princeps pacis et pastor omnium,
Princeps mundi, Herodes malignus,
Tyrannide nos quaerit perdere
Et barathri ad ima ruere,
Sed succurre nobis, rex benignus,
Propitius sis et placabilis,
Natus pauper servus et humilis.

Brev. Bituricense imp. Venetiis 1481, post. Sanctorale.

7. Oratio ad Christum.

Ave, Jesu, cruciate
Sub Pilato Pontio;
Ave, Jesu, coronate
Spinis in patibulo;
Ave, Jesu, conclavate
Manibus, vestigio;
Ave, Jesu, vulnerate
Lateris in medio;
Ave, Jesu, morti date,
Die surgens tertio;
Jesu, plene pietate,
Tuae mortis mentio
Nobis in necessitate
Fiat consolatio.

Horar. Anglican. ms. saec. 15. Cod. Londinens. Reg. 2 A XVII.

8. Ad Christum Oratio.

1. Rex, salvator saeculorum,
Jesu Christe Domine,
Qui cum Deo patre manes
et cum sancto flamine,
Opem mihi confer pius
tuo medicamine.

2. Tua, Deus, me conservet
praesens visitatio,
Tua semper me defendat
clemens obumbratio,
Tua salvet me clamantem
potens incarnatio.

3. Ex utero virginali
carnalis egressio
Me protegat atque tua
sancta circumcisio,
Me splendore pietatis
lustret apparitio.
4. Per baptismum tuum, Christe,
fac me frui gloria
Jejunium tuum mundet
ab omni nequitia,
Me relevent atque salvent
tua mirabilia.
5. Pia, Deus, amicorum
tuorum electio
Fiat mihi peccatorum
cunctorum remissio,
Ut gaudere tecum queam
in coeli palatio.
6. Mors in cruce tua, Deus,
et ingens angustia,
Magnus dolor, quem es passus
pietate nimia,
Me supernae civitatis
ducat ad consortia.
7. Tua, pie Christe Jesu,
rex regum, redemptio
Sit ubique praesens mihi,
salus et defensio,
Ut aeterno possim felix
interesse gaudio.
8. Me triumphus ille magnus
atque resurrectio,
Me conservet tua, Christe,
gaudens apparitio
Et in coelum mirabilis
ad patrem ascensio.
9. Tua clara, pie Deus,
et ingens victoria,
Tua magna sempiterna,
quam habes, laetitia,
Exoptata mihi reddant
paradisi gaudia.
10. Paraclitus septiformis,
quem tuis fidelibus
Tribuisti dono patris
de supernis sedibus,
Me conservet et faciat
frui bonis omnibus.
11. Sit ubique mihi, Deus,
tua gubernatio,
In adversis et prosperis
tua consolatio,
Muro tuo me circumda
pius et auxilio.
12. Non me sinas violari
tentationis laqueo,
Sed extende manum tuam
et protege clipeo,
Ne demergar cum iniquis
in Averni puteo.
13. In adventu tuo, Christe,
fac, ut mea portio
Tecum fiat in aeternum
in coelesti gaudio,
Ut te laudans et exsultans
vitae fruar praemio.
14. Sit laus, virtus trinitati,
decus et potentia,
Imperium sempiternum,
salus, honor, gloria
Detque mihi sempiternae
claritatis gaudia.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 211.

9. Ad Dominum Jesum Christum.

1. Ave, Jesu, qui de Deo
Deus natus es ab eo,
Nobis missus coelitus;
Ave, verbum Dei patris,
Es conceptum alvo matris
Luce sancti spiritus.
2. Ave, qui es homo natus
Et in terris nobis datus
Ad partum ex virgine;
Ave, qui in sancta mente
Saepe nasceris habente
Fidem sine crimine.

3. Ave, cui magi thesaurum Mysticum, myrrham, thus, aurum Libabant cum laudibus; Ave, qui eras portatus In templum atque oblatum Cum libis legalibus.	5. Ave, qui in coena victum Eucharistiae invictum Tuis dabas sociis; Ave, qui in ara crucis Passus eras mortem trucidis Ut agnus ex hostiis.
4. Ave, qui aquam in vinum Mutasti, architriclinum Sic laetificaveras; Ave, qui panibus quinis Atque de piscibus binis Turbas satiaveras.	6. Ave, qui resurrexisti, Ut leo vivens vicisti Vincula hostilia; Ave, polos qui petisti Et ut aves ascendisti, Duc nos ad coelestia.

Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19824 saec. 15. A. — Orat. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monacen. 20001. B. — 3, 2 thus et aurum A. — 6, 4 polos qui fecisti AB.

10. Ad Christum oratio.

1. O Messia, De Maria Natus alma virgine, Qui purgasti Et salvasti Mundum tuo sanguine,	3. Rex aeternae, Pius cerne Supplices intuitu Et illustra Corda nostra Tuo sancto spiritu.
2. Pius esto Et memento, Quid pro nobis feceris, Pro indignis Et malignis Quanta sustinueris.	4. Pastor bone, A leone Tuas oves libera Et cum illis, Qui in coelis Gaudent, nos adnumera.

Cod. S. Petri Salisburgen. b VI 3 saec. 15. — Das kurze Gedicht schließt unmittelbar an das Lied Ave nate Dei vivi fol. 222a an, zu dem es aber nach Inhalt und Form nicht gehört, auch sonst (vgl. fol. 240) sich nicht findet.

11. Ad Christum Oratio.

1. Ave, Jesu, splendor patris, Ave, flos Mariae matris, Verbum patris increatum, Alvo matris incarnatum, Dulcis vitalisque fructus, Medicina nostri luctus, Morbos fuga, da virtutem Mentis, corporis salutem.	2. Ave, sol aeternitatis, Rex regum, rex majestatis, Princeps summae largitatis, Vultu tuae bonitatis Respice super egenum Omni foeditate plenum, Larga manu da petenti Et ostende te quaerenti.

3. Solum quaero te dilectum
Intra cordis mei lectum,
Non declines sed intende,
Mihī faciem ostende,
Quae est plena gratiarum,
Omnium deliciarum,
Quem videre est amoenum,
Nam suavitate plenum.
4. Ave, Jesu, panis vivus,
Melos, odor, mellis rivus,
Ave, Jesu, pacis donum,
Salus, honor, summum bonum,
Verus Deus, verus homo,
Tibi psallo, tibi promo,
Te collaudo voce, voto,
Ore, cordis nisu toto.
5. Ave, decus angelorum
Gaudiumque supernorum,
Via, veritas et vita,
Lux in coeli regno sita,
Jesu, pacis mediator,
Tu redemptor ac creator,
Semper tu amabilis,
Totus desiderabilis.
6. Ave, speculum sanctorum
Et corona beatorum,
Jesu, pater orphanorum
Et mundator peccatorum,
Te adorans in te credo,
Amor, jūbilus, dulcedo,
Ad te clamo toto corde,
Criminum me munda sorde.
7. Ave, agnus immolatus,
Tamquam latro judicatus,
Duris spinis coronatus,
Nudus, caesus, vulneratus,
- Passus es, ne patiamur,
Mortuus, ne moriamur;
Agne Dei, tu spes rei,
Miserere pie mei.
8. Jesu, agonista fortis,
Memor esto tuae mortis;
Mors aeterna non me gravet,
Sanguis tuus foedum lavet,
Mundans intus me ac foris,
Et tu, Jesu, fons amoris,
Cordis tui de piscina
Mihī poculum propina.
9. Cujus haustu creatorem,
Dulcem meum redemptorem,
Diligam te super cuncta
Proximumque lege juncta;
Jesu, mi dilecte, audi
Intendentem tuae laudi
Caritate cum perfecta,
Cum spe firma, fide recta,
10. Sincera cognitione,
Intima contritione
Puraque confessione
Oleique unctione,
Virtutum perfectione,
Tua consolatione,
Dextra tua me defende
Fove, rege, cor accende.
11. Confer mihi finem bonum,
Ut per hoc salutis donum
Merear te summum bonum
Ac coelestis regni thronum;
Vita, salus, mundi vere,
Jesu, mei miserere;
Hoc confer salutis munus,
Qui regnas trinus et unus.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3. — 2, 7 manu te petenti.

12. Novena gratiarum actio.

1. Ad beatæ trinitatis
Simplicisque deitatis
Sempiternam gloriam
Recolendo, Jesu Christe,
Cujus laudis hymnus iste
Personat victoriam,
2. Grates tibi pro tuorum
Reddo beneficiorum
Nobis facta gratia,
Orans, ut, qui minus grati
Tibi, simus excusati
Pro tua clementia.

3. Jesu pie, Jesu bone,
Qua possum devotione,
Te rogo suppliciter,
Corda nostra ad orandum
Et os ad te salutandum
Aptes efficaciter.
4. Primum ergo te laudare
Decet ab hoc et amare,
Quod de carne virginis
Incaruari voluisti,
Incaruatus induisti
Veri formam hominis.
5. Propter hanc humilitatem,
Qua sic tuam majestatem
Inclinasti, Domine,
Fac nos tibi semper esse
Humiles ut est necesse
Et mundos a crimine.
6. Nunc secundo collaudandus
Et a cunctis praedicandus
Es, Jesu dulcissime,
Quod cum Deus ab aeterno
Sis cum patre, de materno
Virginis castissimae
7. Es dignatus ventre nasci
Et ejusdem lacte pasci
Natus mirabiliter.
Per illam nativitatem
Da, ut tuam claritatem
Cernamus perenniter.
8. Tertio nunc honorari
Debes et magnificari,
Christe, a fidelibus
Eo quod in mundo natus,
Circumcisis, adoratus
Magorum muneribus,
9. Templo patri praesentatus,
Baptizatus et temptatus,
Clarus in miraculis,
Jejunasti, laborasti,
Discurrendo praedicasti
Verbum vitae parvulis.
10. Quarto tibi grates ago,
Splendor patris et imago,
Pro poenis innumeris,
Quas in carne consecrasti,
Post et antequam portasti,
Crucem sacris humeris.
11. Te Judaei flagellabant
Et acerbis vulnerabant
Flagris crudelissime,
Te frementes conspuebant,
Deridentes illudebant
Tractando vilissime.
12. Tibi vultum velaverunt
Colaphisque ceciderunt
Faciem clarissimam,
Tibi vestes detraxerunt,
Spoliantes nudaverunt
Carnem sacratissimam.
13. Tibi crucem praeparantes
Et in ipsam te levantes
Blasphemando nequiter,
Inter fures suspenderunt,
Manus, pedes confixerunt
Cruci clavis fortiter.
14. Caput spinis coronatur,
Latus tibi perforatur
Et inflicto vulnere,
Totus poenis es afflictus,
Morti dirae es addictus
Pro humano scelere.
15. Per plagas, quas pertulisti,
Per cruorem, quem fudisti,
Te rogo, rex gloriae,
Ut qui fons es pietatis,
Nobis dones de peccatis
Spem et actum veniae.
16. Quinto tibi laus est danda,
Mundi salus adoranda,
Quod morte ad inferos
Jam devicta descendisti
Et captivos redemisti
Liberando miseros.

17. In sepulchro jacuisti,
Sed ad vitam surrexisti
De morte post biduum;
Vitam nobis morituris,
Regnum nobis surrecturis
Concede perpetuum.
18. Sexto tibi reddo grates,
Qui, ut praedixerunt vates,
In coelum ascenderas,
Quod tunc vere complexisti,
Cum in coelum transvexisti
Carnem, quam assumpseras.
19. Per illam ascensionem
Et tuam per sessionem
In paterna dextera,
Fac nos ad te transportari
Et post mortem gloriari
Tecum super aethera.
20. Septimo laus tibi detur
Et semper continuetur
Omnibus in saeculis
Propter donum, quod electis
Tuis sanctis et dilectis
Misisti discipulis.
21. Sanctum eis qui dedisti
Spiritus, quos docuisti
Loqui linguis omnium,
Tuum nobis sanctum flamen
Dona, precor, ut tutamen
Contra fraudes hostium.
22. Octavo tu venerandus
Et obnixè praedicandus
Es, redemptor omnium,
Ut cum dies erit durus,
Quando crederis venturus
Esse ad iudicium,
23. Ubi facta singulorum
Tam bonorum quam malorum
Pensabis aequissime,
Horum, quibus dices Ite,
Non simus tunc, sed Venite
Dic nobis dulcissime.
24. Nono laude hac es dignus,
Christe, quod tu es benignus
Vere poenitentibus,
Fidem tuam qui professi
Et peccata sunt confessi,
Reddis cum operibus.
25. Nobis fidem praebe veram,
Caritatem da sinceram
Et spem certam tribue
Et mundatos a peccatis
Nos in regno claritatis
Post mortem constitue.
26. Jesu pie, Jesu bone,
Qua possum devotione
Te rogo suppliciter,
Corda nostra ad orandum
Et os ad te salutandum
Aptes efficaciter.

Orat. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Meten. 571. A. — Orat. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 18571. B.

13. Oratio devota et compunctiva.

1. Ave regis angelorum,
Dei patris unice,
Mundi faber et coelorum
Rex et rector fabricae,
Jesu, vota miserorum
Te laudantum respice.
2. Aequum est et salutare,
Te laudare dominum,
Cui laudes dignas dare
Nullus potest hominum,
Duxi tamen te laudare
Homo plenus criminum.
3. Homo miser et malignus,
Plenus omni scelere,
Tibi, Jesu, non sum dignus
Vota laudum solvere,
Sed es clemens et benignus,
Noli me contemnere.
4. Te adoro, mi creator,
Tuo factus numine,
Te collaudo, mediator,
Tuus vocor nomine,
Te saluto, mi salvator,
Tuo emptus sanguine.

5. Salve, fili Dei Deus,
Splendor patris gloriae,
Vita mea, Deus meus,
Amor et deliciae,
Tibi laudes licet caenus
Cantabo quotidie.
6. Ave, fuga tenebrarum,
Solis lux et siderum,
Jesu, salus animarum,
Medicina scelerum,
In hac valle lacrimarum
Respice me miserum.
7. Vale, vita beatorum,
Jesu, pacis visio,
Via vitae, spes lapsorum,
Reorum redemptio,
Ad te miser peccatorum
Mole pressus fugio.
8. Jesu, virtus deitatis,
Patris sapientia,
Tu es dextra majestatis,
Par patris potentia,
Auctor universitatis,
Rex et regens omnia.
9. Tu es splendor et figura
Paternae substantiae,
Verbum factum caro pura,
Carnis carens carie,
Et creator creaturae
David ex progenie.
10. Tu es mitis et severus,
Humilis altissimus,
Agnus mitis, leo ferus,
Clementer justissimus,
Deus fortis, homo verus,
Potenter piissimus.
11. Tu es judex veritatis,
Fons tamen clementiae,
Deus fortis, judex pacis,
Rex tamen justitiae,
Vindex justus pravitatis,
Vena tamen veniae.
12. Tu es novae lator legis
Et largitor veteris,
Rex et natus summi regis,
Descendens a superis
Ovem ad ovile gregis
Portas tu in humeris.
13. Tu peccati poenitudo,
Reatus remedium,
Tu erroris rectitudo,
Doloris refugium,
Tu amoris plenitudo,
Pudoris connubium.
14. Tu es pacis gratitudo,
Amoris justitia,
Tu in via fortitudo,
Praemium in patria,
Sanctorum beatitudo,
Angelorum gloria.
15. Tu es legis plenitudo,
Gratiae tu largitas,
Fidei tu fortitudo,
Tu spei profunditas,
Caritatis latitudo,
Via, vita, veritas.
16. Tibi, Jesu, creatori
Detur benedictio,
Tibi, Jesu, salvatori
Gratiarum actio,
Tibi, Jesu, redemptori
Honor et salvatio.
17. Tibi, Jesu, confiteri
Bonum est et psallere,
Modus cujus est mederi,
Usus est ignoscere,
Jus naturae misereri
Et voluntas parcere.
18. Non est onus ita grave
Ut peccati sarcina,
Corpus enim premit prave,
Cordis caecans lumina
Mentem ducit in vae a vae
Et offendit numina.

19. Heu, quid agam, toti mundo
Vilescens obsurdui,
Coetu coeli laetabundo
Non sum dignus perfrui,
Solam Stygis in profundo
Mansionem merui.
20. Omnem mundum maculavi
Meam per libidinem,
Tanta mala perpetravi,
Quod ob multitudinem
Intueri jam expavi
Coeli celsitudinem.
21. Quos infeci, me diffamant
Aer, tellus, maria,
Accusantes me proclamant,
Cor et conscientia,
Et quos amo, me non amant,
Sed nec caro propria.
22. Vilis atque vitiosus
Cunctis sum viventibus,
Horror, stupor et exosus
Brutis et hominibus,
Et amicis onerosus,
Fuga fio fratribus.
23. Me mirante cum stupore,
Cum tanta miseria,
Me adjicit cum moerore
Mens malorum conscia,
Quod offenso creatore
Offenduntur omnia.
24. Ecce, qui te creatorem
Offendisse videor,
Adsum et me peccatorem
Coram te confiteor
Ac me negans, ut errorem
Emendam, polliceor.
25. Nam non solum morti datus
Intra domum jaceo
Neque tantum deportatus
Extra portas putreo,
Sed jam diu tumultus
Putrefactus foeteo.
26. Sum peccator criminosus,
Elatus et avidus,
Leno quidem et gulosus,
Iracundus, invidus,
Segnis et acediosus,
Totus olens, horridus.
27. Sum peccator sorde plenus
Septiformis vitii,
Perpetravi omne genus
Faecis et flagitii,
Totus olens et obscaenus
Sponte lapsus perii.
28. Sum peccator et avarus
Saturari nescius,
Parcus, tenax et amarus,
Irascens et anxius,
Boni expers et ignarus
Omnis mali conscius.
29. Sum peccator et impurus,
Vilis, horrens, horridus,
Sum distractor et perjurus,
Mendax, fallax, perfidus,
Mente ferox, corde durus,
Contumax et turbidus.
30. Sum peccator, sum iniquus,
Impius, impatiens,
Litis auctor, inimicus
Pacis, inobediens,
Sum infelix illa ficus
Fructum ferre nesciens.
31. Voto atque cogitatu,
Corde, ore, opere,
Aure, gustu, odoratu,
Manu tangens temere,
Quando reus sum reatu,
Nesciens deponere.
32. Curam carnis semper egi,
Vota cordis condidi,
Adversando semper legi,
Caritatem perdidici,
Sed si quando fidem fregi,
Semper in te credidi.

33. Sono, nutu et per signa
Perpetravi noxia,
Magna nimis et maligna
Commisi flagitia,
Quae narratu sunt indigna,
Numeratu nimia.
34. Peccans in spe provocavi
Te ad iracundiam,
Nunquam tamen desperavi
Nec despero, quoniam
Nomen tuum non negavi
Nec misericordiam.
35. O spes mea, Jesu bone,
Fons misericordiae,
Adsis mihi in agone
Instantis angustiae,
Da solamen et depone
Nubem diffidentiae.
36. Fili Dei, Jesu pie,
Deus, qui fecisti me,
Fili virginis Mariae,
Homo redemisti me,
Geminae gigas usiae,
Salvator, exaudi me.
37. Verbi tui dulcis oris
Memento, quod dixeris:
Nolo mortem peccatoris,
Sed ut viam sceleris
Derelinquat, et erroris
Obliviscar veteris.
38. Me, creator, convertentem
Miserator suscipe,
Me, redemptor, poenitentem
Ignoscendo eripe,
Me, salvator, confitentem
A peccatis eripe.
39. Qui peccantem convertisti
Me ad poenitentiam
Et converso contulisti
Confidendi gratiam,
Confidenti corde tristi
Non negabis veniam.
40. Dulcis Jesu, qui es natus
Ex Maria virgine,
Verus homo, qui es datus
In cruce pro homine,
Sordes meas et reatus
Terge tuo sanguine.
41. Memento, quod carnis jura
Nostraequondam sumpseris,
Quod creator creatura
Pro nobis efficeris
Et quod factor pro factura
Mortem crucis tuleris.
42. Deus unus tu et pater
Cum sitis essentia,
Et te parit mihi mater,
Virgo viri nescia,
Deus meus es et frater
In carnis substantia.
43. Si me mei creatoris
Abhorret divinitas,
Fratris mei salvatoris
Non odit humanitas,
Nec me mei redemptoris
Negabit benignitas.
44. Memor esto, quod creando
Me fecisti filium
Et te mihi haec mirando
Fratrem facis proprium,
Ne me perdas condemnando
Mortis tuae pretium.
45. Quia plecti, quae peccavi,
Per me non sufficio,
Indulgebit, quod erravi,
Patris miseratio,
Et quas poenas comparavi,
Solvat fratris passio.
46. Apud patrem plus meretur
Insonis justitia,
Apud te plus, ut videtur,
Potest poenitentia,
Nam quod a te plus ametur,
Probant subsequencia.

47. Numquid merita sanctorum
Sanctitatis opere,
Annon amor miserorum
Lugentum in carcere
Te coegit, rex coelorum,
Ad terram descendere?
48. Potest insons te factorem
Aliquis inspicere,
Sed te reus redemptorem
Potest plus diligere,
Cum sis amor, amatorem
Non potes repellere.
49. Nam te teste tu dixisti,
Non justos ad gloriam
Ut vocares, non venisti,
Sed ad poenitentiam
Peccatores, quos traxisti
Per amoris gratiam.
50. Plus amare nunc probatur,
Cui plus dimittitur,
Et plus amans plus amatur;
Cur? quia redimitur,
Nam quod care comparatur,
Carius diligitur.
51. Age, Jesu, quaeso mitis,
Qui errantes respicis
Et conversis et contritis
Te dare non despicias,
Miserere Sunamitis,
Sed jam tui supplicis.
52. Jesu, meta medicinae,
Miserum me visita
Et a vinclo mortis trinae
Me foetentem suscita
Et da vitam sine fine
Pietate solita.
53. Mihi reo miserere
Atque cunctis miseris,
In praesenti nos tuere
Et post diem funeris
In futuro fac gaudere
Perpetim cum superis.

Orationale ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29. — 11, 1
veritatis iudex. — 24, 5 et errorem. — 52, 1 medicina.

14. De Nativitate et Morte DN.

1. Ave, Jesu dulcissime,
Verbum patris altissime,
Quam speciali gloria
Hominem tu decorasti,
Qui in claustro sanctissimae
Virginis ac piissimae
Sancti spiritus gratia
Praevia te incarnasti.
2. O res mirabilis
Atque laudabilis
Cunctis dulcisona,
Homo conjungitur
Deo et unitur
In una persona.
3. Ave, Jesu,
lux indeficiens,
Fons aeternus
cuncta reficiens.
4. Quamque gratiose
Et quam fructuose
Mundum recreasti,
Quando de virgine
Lumen de lumine
Nasci voluisti.
5. O quam gloriosa
Atque gaudiosa
Dies apparuit,

- In qua pretiosa
Atque radiosa
Gemma resplenduit.
6. Ave Jesu,
cunctis benignior,
Mors te tamen
premit amarior.
7. Homo, vide
quid pro te patitur
Jesus Christus,
qui pro te moritur,
Vide crucem,
cui affigitur,
Vide clavos,
quibus confoditur.
8. Vide latus
pro te lanceatum,
Vide caput
spinis coronatum.
9. Si tu compateris,
Quaecunque pateris,
Sunt tibi dulcia;
Sic tamen inspice
Et nunquam respice
Vana solatia.
10. Quare miles
vacat deliciis
Regem cernens
tantis opprobriis?
11. Cur hic gaudes et laetaris
In hac valle miseriae,
Nonne vides et miraris,
Quae patitur rex gloriae?
12. Hic est Deus,
qui tanta patitur,
Ecce, vita
pro nobis moritur.
13. Ave dies terribilis,
Angelis admirabilis,
In quo creator patitur,
Deus et vita moritur.
14. Ave, Jesu Christe,
vita beatorum
Resurrectioque,
gloria sanctorum,
Sicut moriendo
mortem destruxisti,
Ita resurgendo
vitam reparasti.
15. Ave, Jesu Christe,
gloria coelorum,
Fidelium vita,
salus peccatorum,
Juxta patrem sedes
in throno regali,
Decoratus carne,
stola corporali.
16. Super coelos cunctos
terra sublimatur,
Super thronos coeli
homo coronatur.
17. O quis unquam
audivit talia,
Homo regnat
in coeli curia,
Quem tenebat
mors in miseria;
Modo nova
facta sunt omnia.

Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19636. saec. 15. Mit der Bemerkung:
„Hanc orationem fecit S. Augustinus et quotidie oravit.“ — 2, 4 jungitur. —
17, 5 Quem prius tenebat. — Das Lied ist in Sequenzform geschrieben, jeden-
falls älter als seine Quelle, wohl aus dem 13., spätestens 14. Jahrhundert
und wahrscheinlich französischen Ursprungs. 7, 1 imitiert auffallend das
Homo, vide, quae pro te patior des Philippus de Grevia.

15. *Dominia 1. Quadragesimae.*

1. Salve, dux jejunii, Jesu eremita, Reddo pensum munii, Veritas et vita; Panibus angelicis Cum favis me coelicis Pavisti gratanter, Jam ad montem Sinai Et Horeb, Adonai, Deducas amanter. 2. Salve, pugil inclite, Perpes triumphator, Perfers ferae perditae Tela, consolator; O ignitis jaculis Tuis sacris pabulis Dones reluctari, Nam tuis militiis His fretus divitiis Volo gloriari.	3. O dux poenitentiae, Jesu, Christianae, Veni, rex clementiae, O Samaritane, Et quem his vigiliis In precum consiliis Mihi lucubrasti, Jam fumus aromatis Igne scandet pneumatis Ara cordis casti. 4. O te laudum milibus Laudo, laudo, laudo, Tantis mirabilibus Plaudo, plaudo, plaudo; Gloria sit, gloria, Amanti memoria Domino in altis, Cui ministeria Dantur et praeconia Coelicis a psaltis.

Orat. ms. Epternacense saec. 15. Cod. Luciliburgen. 1. — 1, 9 Et orbe. —
 3, 5 Et quam.

16. *De Vita et Passione DN.*

1. Quod res enumerat condigno nulla canore,
 Semper id exstiterat et ab ingenito genitore
 Verbum prodierat, sed tempore posteriore
 Fit, quod non fuerat, immunis quoque decore.
5. Cerni non poterat, nam viscera casto tumore
 Pneuma potens onerat; sic humano sine more,
 Quam vir non temerat, haec sola potitur honore,
 Ut non, quae generat, privetur virgo pudore.
 Sic Deus aequiparat se nobis carnis humore,
10. Nec tamen huic inerat scelus aut dolus in ore,
 Verba docens iterat signorum clara nitore.
 Hunc poenis lacerat Judaea repleta furore.
 Plasmatis haec tolerat plasmator ductus amore,
 Mors mortem superat, effuso namque cruore
15. Infernum reserat, ex caceris ipse tenore
 Ut vinctos referat, vitae redeunte valore.
 Postquam dormierat, a mortis rite sopore
 Surgit et accelerat victo super astra labore.

Cod. Virunen. perg. 24. saec. 14. — 1, 1 condigna nullo. — 13. Plasmans
 hic tolerat Hs,

17. De Passione Domini.

1. Ave, nate Dei vivi,
De quo quini fluunt rivi,
Divis stillis cruentati,
Rore poenarum potati,
2. Ave, vulnus salvatoris,
Quod cervicem peremptoris
Contrivisti in Thau signo,
Mortem vincens vitae ligno.
3. Ave, vulnus dextrae manus,
Per quod nostrae culpaehamus
Est disruptus, quem in pomo
Primus glutivit Adam homo.
4. Ave, vulnus manus laevae,
Per quod scalam lucis aevae
Nobis pie ostendisti,
Dum te figi spondidisti.
5. Ave, vulnus dextri pedis,
Quod ad vitam coelestis aedis
Hinc nos ducis consolatos,
Fide Christi praesulatos.
6. Ave, vulnus pedis laevi,
Per quod daemones fraudaevi
Corruerunt, flentes rei
Sed nos dati sanctae spei.
7. Ave, Christi corpus gratum,
Duris plagis vulneratum,
Per hoc sacrosanctum caesum
Duc nos, rex, ad poli esum.
8. Ave, sanguis genere,
Fons dulcoris pretiose,
Rigas nos contritione
Cordis ac devotione.
9. Avete, vos plagae binae
Ducentinae mille quinae
Minus una, purpurantes
Corpus regis et rigantes.
* * *
10. Sputa, quae te foedaverunt,
Nostra peccata laverunt
Piando salubriter,
Alapae, quae te ceciderunt,
Omnibus promeruerunt
Vivere feliciter.
11. Ave, flagellatio,
Totius cruentatio
Corporis Jesu Christi;
Nostra consolatio
Sis et liberatio
A nece praetristi.
12. Alligaris statuae,
Verberaris strenue
Manu impiorum,
O Christe, quam arduae
Plagae sunt et mutuae
Per corpus decorum.
13. Per plantas et verticem,
Digitos et pollicem
Salutis cruor manat,
Dorsi superficiem,
Qui totam planitiem
Carnis ejus lavit.
14. Ave, spinarum punctio,
De qua fluit unctio
Mundi medicina,
Sis cordis compunctio
Et oris devotio,
O beata spina.
15. Distillantes rivuli
Pro salute populi
De capite dominico
Peccatorum tumuli,
Meritorum cumuli,
Fiant supplicatio.
16. Salvete, vos clavi rubri,
Pro nostra vita salubri
Infixi feliciter,
O clavi praeclari
Christi Dei cari,
Vos oro suppliciter,
Ut me jucundari
Simul et beari
Juvetis feliciter.
17. Salve lanceatio,
Lateris perforatio
Nostri redemptoris,

- Me illuminare,
 Domine, dignare
 Tuo lumine,
 Ut tecum regnare
 Queam et laudare
 Te sine fine.
18. Salve depositio
 Christi jam defuncti
 De crucis patibulo
 Et myrrha peruncti;
- Orat. ms. Scotorum Vindobonen. 52 d 11. saec. 15. — 1, 3 stellis. —
 3, 2 culpae onus. — 13, 5 Quae tota. — 15, 6 Fiant nobis. — 16, 1 rubei. —
 18, 4 mirra puncti.

Deposito scelere
 Me orna virtutibus,
 Ut possim convivere
 Angelis coelestibus.

19. Alma Christi passio,
 Mea consolatio
 Sis mortis in hora,
 Ut hostis temptatio,
 Falsa comminatio
 Cesset sine mora.

18. De passione Domini Oratio.

1. Salve, Jesu, salus mea,
 Crucifixus a Judaea
 Crucis in patibulo,
 Qui livore dirae gentis
 Pro me datus es tormentis
 Judaeorum calculo.
2. Et hoc totum fit pro pomo,
 Quod praesumpsit primushomo
 Manu temeraria;
 Ne periret creatura,
 Tu, creator, inde dura
 Pateris supplicia.
3. Pro me totus perforatus,
 Pro me totus saturatus
 Poenis et opprobriis;
 In te latens illud aurum
 Mihi fundis in thesaurum
 Manibus et pedibus.
4. Vertex spina cruciatus,
 Clavo manus, pedes, latus
 Cuspидis aculeo;
 Vulnus istud omnes sanat,
 Unde nobis unda manat
 Liquore sanguineo.
5. O quam felix apertura,
 Quae per aevum permansura
 Nobis regna aperit,
 Pretiosus iste sanguis,
 Per quem victus fuit anguis,
 Se confusum reperit.
6. Nunc te cerno Christum Jesum,
 Passum, tractum, sputum, caesum
 Atque plagis lividum,
 Ne punirer flammis atris,
 Exspirans in manus patris
 Pro me tradis spiritum.
7. De te clamat Jeremias:
 O vos omnes, qui per vias
 Transitis, attendite,
 Si est dolor huic dolori,
 Quo compellor ita mori,
 Similiis, adspicite.
8. Circuire possum polum,
 Mare magnum atque solum,
 Te neque reperio,
 Nisi sola crucis ara,
 In qua pati tot amara
 Fecit te compassio.
9. Ibi pascis, care meus,
 Ibi dormis, alme Deus,
 Cubans in meridie,
 Exprobratus, subsannatus,
 Totus membris cruentatus
 A filiis perfidiae.
10. Ibi pro me flagellaris
 Ibi pro me lacrimaris
 Sed felici lacrima;
 Funde fontem lacrimarum,
 Fac, ut per te sit amarum
 Cor et tristis anima.

11. Absit mihi gloriari Nisi cruce singulari, Ubi vera gaudia; Pelle morbum, da salutem, Fuga crimen, da virtutem, Pia crucis hostia. 12. Te salvante sim salvatus, Te vocante sim vocatus Dono sancti spiritus;	Tu qui donas omne donum, Dona mihi finem bonum Et felicem exitum. 13. Jesu dulcis, esto mecum, Sume, precor, vota precum, Natus alma virgine; In hoc mundi tristi salo Me ab omni serva malo, Salus mea, Domine.

Clm. Monacen. (ol. Emmeramen.) 14343 anni 1351. A. — Orat. ms. Palatin. Vindobonen. 4106 saec. 15. B. — Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19686 saec. 15. C. — 1, 5 Diu dolens in BC. — 1, 6 Moreris pro populo BC. — 3, 3 Opprobriis omnibus BC. — 3, 4 Inde latens A. — 3, 5 Mihi sanctum in thesaurum A. — 4, 1 Vectes spinas A. — 4, 2 Clavos A. — Str. 6 ist in A also erweitert:

Hic te passum cerno Jesum,
Tractum, vinctum, flagris caesum
Trucibus tortoribus;
Hic te cerno denudatum
Et in crucem sublevatum
Peccatorum manibus,
Spinis caput coronatum,
Vultum sputis maculatum
Et plenum livoribus,
Totum corpus cruentatum,
Hasta latus perforatum
Et cruoris exitum
Et te patri commendatum
Cerno, caput inclinatum
Pro me tradens spiritum.

7, 5 Qui compellit B. — 8, 2 sive solum A. — 8, 3 Nisi te reperio BC. — 8, 4 Haec est sola crucis BC. — 9, 1 Ubi pateris care BC. — 9, 3 Cubas A. — 9, 4 ff. fehlen A. — 9, 5 Totis C. — 10, 1 Sic tu pro me BC. — 10, 2 Et in cruce lacrimaris BC. — 10, 3 felices lacrimae A. — 10, 4 Tu de fonte A. — 10, 5 ut pro me sit A. — 11, 2 in cruce C. — 11, 3 gloria BC. — 12, 1 Te vocante sum vocatus A. — 12, 2 Te sanante sum sanatus A. — 12, 3 Pietatis gratia A; lies: Dona sanctum spiritum? — 14, 4 ff. stehen hinter Str. 13 A. — 12, 5 Mihi dona A. — 12, 6 Et salutem animae A. — 13, 4 In hoc tristis vitae A. — 13, 5 Me defendas hoste malo A.

19. De Passione DN.

1. Benedictus Christus Deus, Crucifixus amor meus, Quem suspendit vir Iudaeus In crucis patibulo; Captus, ductus et ligatus, Exprobratus, vulneratus, Lanciatus, morti datus Exstitit pro populo.	2. O Jesu, lux et dulcedo, In quo spero, vivens credo, Gratulanter tibi me do, Fons beatitudinis; Crucifixus pro me doles, Qui dolere nunquam soles, O miranda sacra proles Gloriosae virginis.

3. Stans in cruce pependisti,
Pro me sanguinem fudisti,
Quem a morte redemisti
Dolens amarissime;
Pro peccatis tuae gentis
Membris undique distentis,
Totus pendes in tormentis,
O Jesu dulcissime.
4. Dona mihi cor amarum,
Quasi fontem lacrimarum,
Ut tuarum sim poenarum
Particeps et socius;
Cor pungatur prae dolore
Et sic languens in amore
Tuo zelo novo more
Sit ardens interius.
5. Tu, qui amor es amorum,
Qui fuisti vir dolorum,
Pro me plenus tormentorum
Pendens in angustia;
Me prudenter fac dolere,
Cum Maria fac me flere,
Tua tecum portem vere
Maxima supplicia.
6. Tu, qui cunctis dominaris,
Stans in cruce lacrimaris,
Contristatus cruciaris,
O fons innocentiae;
Ibi dormis, alme Deus,
Pro me passus, qui sum reus,
Justus meus Nazareus,
Cubas in meridie.
7. Possum valde procul ire,
Mare terras circumire,
Nec te possum invenire,
Jesu lux clarissima,
Ni in sola crucis ara,
In qua passus es amara,
Via, veritas praeclara
Et vita dulcissima.
8. Redemisti nos labore
Cum sanguineo sudore
Lacrimatus cum clamore
Longo cruciamine;
- Tu, qui nostrum ob amorem
Suffers poenam et dolorem,
Fac audire nos clamorem,
Quo clamasti, Domine.
9. Fac cor sanguine liniri,
Cruce fac exinaniri,
Tuis plagis amiciri,
Cor ardescat funditus;
Vulneratum, perforatum,
Cruentatum, immolatum,
Inflammatum, morti datum,
Sic absorptum coelitus.
10. Praesens utinam fuissem,
Ut pendentem te vidissem,
Lamentando te flevissem
Cum sacrata virgine;
Te fuissem complexatus,
Tuas plagas osculatus,
Totus forem rubricatus
Pretioso sanguine.
11. Te flevissem flagellatum,
Dire nimis cruentatum,
Derisive coronatum,
Sed corona spinea;
Derelictum, desolatum,
Tuum caput inclinatum,
Pectus dire lanceatum
Militari lancea.
12. O me utinam Judaei
Condemnassent hujus rei,
Sociassent me sic ei
Sumpto fellis poculo;
Adspexissem sacras venas,
Coelico cruore plenas,
Et ornassem meas genas
In cruoris rivulo.
13. Sic me secum crucifixum
Suspendissent penes ipsum,
Ibi tempus per prolixum
Stantem in martyrio,
Nostras sordes abluentem,
Ut salvaret omnem gentem,
Totum sanguinem fundentem
Cordis desiderio.

14. Sanguis capitis cruenti,
Da salutem omni genti
Te devote recolenti
Cum benevolentia;
Sanguis pectoris sacrati,
Dele maculas peccati,
Fac, ut simus nos beati
In coelesti patria.

15. Sanguis manuum sacrarum,
Molem dilue culparam,
Pellas hoc, quod est amarum,
Duc nos ad coelestia;
Sanguis pedum sacratorum,
Dele morbos infirmorum,
Nos perducas ad coelorum
Regna tam sublimia.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Mantuan. E I 27. A. — Orat. ms. Pollingense saec. 15. C. Clm. Monacen. 11917. B. — Cod. Oxorien. Miscell. Liturg. 159. saec. 15. C. — 1, 3 suspendit mihi Judaeus B. — 2, 2 spirans vivo C; sperans vivo B. — 3, 3 quem amare redemisti BC. — 4, 4 pro dolore B. — 4, 5 languens ex dolore B. — 4, 6 more fehlt B. — 5, 2 Quae fuisti vis dolorum B. — 5, 5 Me pendere fac A. — 5, 7 Tua mecum C. — 5, 8 Mansura supplicia B. — 6, 3 Tristatus cruciaris B. — 7, 5 Nisi in sola BC. — 7, 8 O vita BC. — 8, 3 Lacrimarum cum B. — 9, 3 plagis praemuniri BC. — 9, 4 Sit accensum penitus BC. — 9, 5—8 fehlen BC. — 10, 2 Qui pendentem BC. — 10, 3 Lacrimantem te BC. — 10, 4 Cum beata virgine C; das Folgende fehlt C. — 10, 5 amplexatus B. — 10, 7 fuissem B. — 11, 6 reclinatam B. — 13, 5 sqq. lauten in B:

Lamentantem me dolentem,
Sacrum sanguinem lambentem,
Pectus, vultum linientem
Cordis desiderio.

Str. 14 und 15 und in letzterer wieder die Halbstrophen sind in B umgestellt. Nach Str. 13 schiebt es folgende Str. von zweifelhafter Zugehörigkeit ein:

Sanguis circumcisionis
Decor sit affectionis
Casti cordis et sermonis,
Grandis efficacia.
Sanguis Christi circumcisi,
Quo confisi sunt gavisii,
Ducat nos ad paradisi
Sempiterna gaudia.

14, 2 da juvamen B. — 14, 6 Sic transfixi, lanceati B. — 15, 1 sacrarum B. — 15, 6 Delens B. — 15, 7 perducas B. — Der Reim (vgl. 13, 1 ff.) bekundet einen italienischen Dichter.

20. De verbis Domini septem in cruce.

I.

1. Jesu, salutis hostia,
Salutis sacrificium,
Jesu, salutis gratia,
Salutis beneficium,
5. Jesu, tuta fiducia,
Jesu, tutum refugium.
Tu pro humano genere,
Ut captivum redimeres,
Tu pro humano foedere,

10. Ut exsulem reduceres,
Tu pro humano scelere,
Ut culpas nostras tollereres,
Tu pro divino munere,
Ut nos Deo conjungeres,
15. Non recusasti vincula,
Non flagella, non verbera,
Non latronum patibula,
Non livores, non vulnera.
Sed dum te crux susciperet,

20. Et hostis in te fremeret,
Dum malleis percuteret
Et clavis carnem scinderet,
Dum sensum dolor angeret,
Et sacer sanguis flueret,
25. Dum passio te premeret,
Angustiaque cresceret,
Patrem rogasti precibus,
Ut tamquam ignorantibus
Tuis ignoscat hostibus
30. Ac te crucifigentibus,
*Dicens: Pater, ignosce illis,
quia nesciunt, quod faciunt.*
O mitis patientia,
O mansueta mititas,
35. O immensa clementia,
O immensa benignitas,
Qui ut ovis mitissima
Non promissis quaerimoniam,
Qui ut mater carissima
40. Jam excusas injuriam,
Ut anima dulcissima
Tenes benevolentiam,
Ut voluntas piissima
Praebes misericordiam.
45. Ad te vadit spes animae,
Ad te currunt lacrimae
Et pulsant desideria
Confidenter dicentia:
Ignosce nobis, Domine.

II.

1. Jesu, largitor veniae,
Jesu, solamen tristem,
Jesu, laus poenitentiae,
Jesu, spes poenitentium,
5. Dum penderes innoxius
Horum in poena socius,
Dum te unus argueret
Et stulte reprehenderet
Et blasphemando diceret:
10. Si tu es Dei filius,
Salva temet ipsum et nos,
Esto tibi propitius
Sicut salvasti alios;
Dum alter hunc corripere

15. Et hunc stultum ostenderet,
Dum se malum contenderet
Et te justum adsereret,
Dum ad te se converteret
Et supplex tibi diceret:
20. Memento mei, Domine,
Dum ad tuum perveneris,
Regnum plenum dulcedine,
Dum te regem ostenderis;
Tu amans poenitentiam,
25. Corda trahens per gratiam,
Non solum hanc memoriam
Concessisti sed gloriam,
*Dicens: Amen dico tibi,
hodie mecum eris in paradiso.*
30. O prompta Dei caritas,
Prompta misericordia,
O prompta liberalitas,
Prompta munificentia,
Ad te currit devotio,
35. Ad te redit memoria,
Coram te fit confessio,
Tibi patent praecordia;
Adeo cum fiducia
Tibi precamur, Domine,
40. Qui es sine malitia,
Solus es sine crimine,
In tua patientia
Memento nostri, Domine.

III.

1. Jesu, lux et rex gloriae,
Fili Dei et hominis,
Jesu, flos pudicitiae,
Fili Mariae virginis,
5. Dum haec virgo sanctissima,
Tota plena doloribus,
Genitrix amantissima
Tot confecta moeroribus,
Tua mater carissima
10. Tot percussa fletibus,
Nutrix diligentissima
Tot fracta singultibus,
Juxta crucem adsisteret
Et te pendentem cerneret,
15. Dum tormenta conspiceret

- Et prae luctu deficeret,
Tu videns matrem flebilem,
Pressam amaritudine,
Matrem tam venerabilem,
20. Dignam beatitudine,
Videns quoque discipulum,
Amatum et amabilem,
Fidelem Dei famulum,
Johannem, vita nobilem,
25. Alloquens ambo dulciter
Piae vocis oraculo
Commendasti benigniter
Matrem, Christe, discipulo,
Dicens matri: Mulier, ecce
30. *filius tuus; deinde discipulo:*
ecce mater tua.
O qualis permutatio,
O quanta inaequalitas,
O qualis desolatio,
35. O quae matris acerbitas,
Dum custos matri traditur
Pro magistro discipulus,
Dum per matrem suscipitur
Pro Deo vir pauperculus,
40. Dum matri Christi mittitur
Pro rege simplex famulus.
Sic tuae, Jesu, gratiae
Me commendo humiliter
Tuaeque providentiae
45. Me committo perenniter,
Ut exorante virgine
Pro nobis stet suppliciter,
A peccatorum turbine
Simus securi jugiter.

IV.

1. Jesu, patris ingeni
Virtus et sapientia,
Jesu cujusque conditi
Tenor et consistentia,
5. Tu virtute mirabili
Panem multiplicaveras,
Tu virtute consimili
Stellam infans reduxeras,
Defunctos suscitaveras,
10. Opera mira feceras,

- Morbos omnes sanaveras,
Totum orbem formaveras,
Tu virtute terribili
Daemonia ejeceras,
15. Tu virtute consimili
Hostes tuos prostraveras,
Sed adfixus patibulo
Patri factus obediens,
Jussu patris in vinculo
20. Vincetus manens et patiens,
Qui vult, quod hanc angustiam
Ut infirmus sustineas,
Nec dictam potentiam
Te liberans exerceas;
25. Quapropter tuo sensui
Condolens naturaliter
Clamorem confers planctui,
Dicens lamentabiliter:
Eli, Eli lama sabactani;
30. *hoc est, Deus, Deus meus,*
ut quid dereliquisti me.
O lamentum mirabile,
Salutem agens hominum,
O innocens cor humile,
35. Poenas deplorans criminum,
Ad te fert me compassio,
Pro me te pati sentio,
Ante te me projicio
Tecumque luctum facio;
40. Nam iste luctus utilis
Est mihi pro solatio,
Qui mihi praemiabilis
Sit in aeterno gaudio.

V.

1. Jesu dulcis memoria,
Siti'bunda dilectio,
Jesu, dulcis fiducia,
Laetabunda refectio,
5. Dum extensus exsisteres
Super aram patibuli,
Dum immolatus ageres
Redemptionem populi,
Dnm te nudum adspiceret
10. Mundus instar spectaculi,
Dum lamentum ostenderet

- Super te vultus saeculi,
Dum hostes de te luderent,
Et noti tui fugerent,
15. Dum clavi membra tenderent
Et nexu se contraherent,
Dum vulnera tumescerent
Et humores defluerent,
Dum carnes contremiscerent,
20. Et virtutes arescerent;
Sitim sumpsisti fervidam,
Sitim amore languidam,
Sitim virtutum cupidam,
Nostrae salutis avidam,
25. Benigne dicens: *Sitio*
Salutemque desidero,
Pro quo me pati offero.

- O sitis saluberrima,
Exoptans amicitias,
30. O sitis cordis intima,
Frangens concupiscentias,
Praesta, ut ad te sitiam
Et ista siti ardeam,
Pravam sitim effugiam,
35. Donec ad fontem transeam
Potumquae vitae hauriam,
Quo felix semper maneam
Et Deum meum videam
Sanctam ingressus patriam.

VI.

1. Jesu, nostra redemptio,
Jesu, redemptor omnium,
Jesu, nostra dilectio,
Jesu, salus credentium,
5. Dum per crucis mysterium
Diligenter perageres
Redemptoris officium,
Ut hominem redimeres
Sustinendo supplicium,
10. Ut inde nos eriperes,
Consummans sacrificium
Tuae carnis et sanguinis,
Consummans pacis proelium
Salutaris certaminis,
15. Consummans transitorium
Cursum hujus imaginis,

- Consummans opificium
Redemptionis hominis;
Dum mortis horam cerneres,
20. Dum hac vita deficeres,
Dum finem jam contingeres,
Dum omnia perficeres,
Ut in summa concluderes;
Dixisti: *Consummatum est*,
25. Nam Jesus crucifixus est,
Et agnus immolatus est,
Sanguis ejus effusus est,
Et pretium solutum est,
Diabolus devictus est,
30. Et bellum consummatum est,
Chirographum deletum est,
Et homo jam redemptus est.

- O bonitas, bone Jesu,
Qui es nostra justitia,
35. O veritas, vere Jesu,
Qui es nostra scientia,
O caritas, care Jesu,
Qui es nostra redemptio,
O sanctitas, sancte Jesu,
40. Nostra sanctificatio,
Consumma nobis gratiam
Et consumma justitiam,
Consumma conscientiam
Et consumma laetitiam.

VII.

1. Jesu, via verissima,
Jesu, salutis ostium,
Jesu, porta tutissima,
Jesu, protector omnium,
5. Jesu, salubris veritas
Et lux mentem illuminans,
Jesu vitae felicitas,
Dulcor in corde jubilans,
Dum in extremis ageres,
10. Ut animam deponeres
Et ad limbum descenderes,
Volens viam ostendere,
Per quam debemus pergere,
Volens cunctos instruere,
15. Qui facti sunt de pulvere,
Volens illum ostendere,

- Qui potest nos defendere,
In quo debent confidere,
Qui mortem debent capere,
20. Tuum sacratum spiritum
Tuo patri sanctissimo
Commendasti per gemitum
Sermone devotissimo,
Dicens: Pater, in manus tuas
25. *commendo spiritum meum.*
Et inclinato capite
Fixus in crucis stipite,
Acriter cruentato te
Turpiter et indebite,
30. Tu emisisti spiritum,
Et orbis talem fremitum,
Quod quisque per circuitum
Tuum percepit obitum,
Ut cuncta fletum facerent,
35. Et elementa tremarent,
Et saxa se dirumperent,
Et sepulchra se panderent,
Ut terrae motus fieret,
Velum templi se scinderet,
40. Ut luna retrocederet,
Solque contenebresceret,
- Ut mundus ingemisceret,
Et natura fiens diceret:
Ego lugens deficio,
45. Vel Deo inest passio.
O mors, mors lacrimabilis,
Super quam plorant omnia,
O mors, mors lamentabilis,
Super quam flent innoxia,
50. O mors, mors admirabilis,
Qua suscitantur mortui,
O mors, mors amicabile,
Qua exaltantur strenui,
O mors sacra, mors nobilis,
55. Per quam delentur scelera,
O mors pia, mors utilis,
Per quam donantur praemia,
Praesta ut haec memoria
Nos teneat continue
60. Et stimulet praecordia
Corque pungat assidue,
Ut menti lumen influat
Et in agendis instruat,
Ut nos a culpis exuat
65. Et vitae donum tribuat.

Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Gandaven. 212 (37). B. — III, 4 te fehlt A. — III, 33 O fehlt A. — IV, 43 praemialis A.

21. De Plagis Domini.

1. Ave, Jesu, nobis natus,
Palma dextra penetratus
In cruce pro populo,
Nos ad dextram Dei patris
Perduc prece tuae matris
Ex carnis ergastulo.
2. Ave, cujus manus laeva
Sauciatur plaga saeva
A Judaeis impiis;
Te tuente dirigamur,
Ne ad laevam dilabamur
Malis vitae meritis.
3. Ave, cujus candidatum
Latus fuit lanceatum,
Ideo cum sanguine
Nos tam care comparatos
Cordis culpa cruentatos
Cura, vena veniae.
4. Ave, purgans tunc peccata,
Quando fuit perforata
Planta pedis dexteri;
Rege gressus tui gregis
Et renatis novae legis
Claude portas inferi.
5. Ave, cujus pes sinister
Ferro fossus est, minister
Mortis morte vincitur;
Christus moriens in cruce,
Duc nos, ubi vera luce
Vultus tui cernitur.

Orat. ms. Anglican. saec. 15. Cod. Londinen. Ar. 203. — 3, 3 Id cum sanguine Hs.

22. De Plagis Domini.

1. Ave, nate Dei vivi,
De quo quinque fluunt rivi
Pretiosi sanguinis
Pro salute hominis.
2. Ave, caput salvatoris,
Gestans sertum, proh, doloris,
Per quod dire terebratum
Exstat cerebrum beatum.
3. Ave, vulnus dextrae manus,
Per quod nostrae culpae hamus
Est disruptus, quem in pomo
Primus deglulivit homo.
4. Ave, vulnus manus levae,
Per quod scholam lucis aevae
Nobis, Christe, ostendisti,
Dum te figi permisisti.
5. Ave, vulnus cordiale,
Per quod ens primordiale
Vitae nostrae tersit luctum
Et salutis auxit fructum.
6. Ave, vulnus dextri pedis,
Qui nos ad supernae sedis
Viam ducis consolatos
Vera fide solidatos.
7. Ave, vulnus pedis laevi,
Per quod hostes prius saevi
Ruunt, aemulantur rei
Per te donum sanctae spei.
8. Ave corpus Christi laesum
Et pro nobis virgis caesum,
Pallens in tormento mortis,
Salva nos, amator fortis.
9. Ave, sanguis generose,
Qui fluxisti copiose,
Riga, lava et emunda
Corda nostra tam immunda.
10. Per haec, Christe, benedicta
Vulnera tibi inficta,
Dulcis Jesu, te rogamus,
Fac ut tecum gaudeamus

In futuro saeculo.

Cod. S. Petri Salisburgen. b VI 3 saec. 15 an zwei Stellen fol. 240 a (A) und fol. 222 a (B). — 2, 4 Exstat tuum cerebrum AB. — 4, 4 figi cruci permisisti A. — Str. 5 nach 6 und 7 B. — 6, 3 consolatas AB. — 6, 4 solidatas AB. — 7, 3 emugulantes A, aemulantes B. — Vgl. No. 17, 1—10.

23. De Christo crucifixo.

1. Adspice, mortalis, fuit unquam passio talis?
Adspice, qui transis, quia tu mihi causa doloris.
Spretus et illusus sto pro te sanguine fusus,
Sic, homo, diligo te, quod pendo victima pro te.
5. Respice, mortalis, pro te datur hostia talis,
Peccatum sperne, pro quo mea vulnera cerne.
Pro te passus ita, pro me discrimina vita,
En morior pro te, vide, homo, quid agas pro me;
Ut vivas morior, non est dilectio major.
10. Plange Deum, qui plangit eum, quem morte redemit,
Si male fecisti, tunc respice vulnera Christi,
Flecte genu, plora, crucifixum semper adora.

Cod. Altovadensis 31. saec. 15; mit der Angabe: „Ista metra sequentia debent scribi sub crucifixo Dom. N. J. Ch.“

24. De sancta Cruce.

1. Salve, mundi spes praeclara,
Salus in certamine,
Arbor vitae non ignara
Salutari germine,
Scala coeli, crucis ara,
Agni rubens sanguine.
2. Decus bonis, poena malis,
Sanctae crucis gloria,
Mortis victrix, arx vitalis,
Vitiorum scoria
Rubor palmae immortalis
Ejus fert memoria.
3. Crux haec mortem interemit,
Vitae portas aperit,
Captum hominem redemit,
Vires hostis conterit,
Cohors infernalis gemit,
Cum crux Christum exerit.
4. Ipsum autem crucis lignum
Vetus scribit litera,
Quod amplecti duxit dignum
Deus regens aethera,
Hostem conterens malignum
Mundi tulit scelera.
5. Adam ligno morti datur,
Ipsum crux vivificat,
Hanc Isaac, dum immolatur,
Ligna portans indicat,
Noe justus, ne mergatur,
Arcam ligno fabricat.
6. Thau pro signo stat erectum
Cum serpente pendulo,
Aqua lignum per injectum
Dulcis fit in poculo,
Sitis abstulit defectum
Petra tacta baculo.
7. Moysesque rubrum mare
Ligno fecit pervium,
Ligno fecit ferrum nare
Helisaei studium,
Virga legis salutare
Cruce fit praesagium.
8. Sanctae crucis his figuris
Eminet religio,
Quas excerptis de scripturis
Fidei opinio,
Quibus lucet corde puris
Cruce figuratio.
9. Erat impiis horroris
Olim crux supplicium,
Nunc vexillum est honoris
Et salutis praemium,
Tuta quies et dulcoris
Intimi praesidium.
10. Hoc altare dedicatur
Agni Dei victima,
Dum in ipso trucidatur
Per tormenta maxima,
Foris caro perforatur,
Intus dolet anima.
11. Adsunt spongia, fel, sputa,
Cum aceto spinea
Ac flagella, sors, vox muta,
Alba cum purpurea,
Canna, facies polluta,
Funes, clavi, lancea.
12. Haec sunt arma caritatis
Vitae propugnacula,
Quibus Deus nostra gratis
Diluit piacula,
His cor nostrum cogitatis
Cuncta fert abscondita.
13. His vexillum salutare
Tinctum characteribus
Fert tutamen singulare
Spiritu pauperibus,
Qui sub ejus militare
Cupiunt lateribus.
14. O crux, vitae medicina,
Spes salutis unica,
Parum pondera reclina
Ad aegrotos coelica,
Peccatorum de sentina
Levans nos salvifica.

15. Sola digna tu fuisti
Ferre mundi pretium,
Consecraris membris Christi,
Coeli sanctuarium,
Mortem nobis abstulisti
Reddens vitae gaudium.
16. Christe Jesu, fili Dei,
Regum rex altissime,
Condemnate more rei,
Pendens poenalissime,
Precor, miserere mei
Tergens labes animae.
17. Intus mentem, corpus foris
Crucis cum signaculo
Muni, Deus, cunctis horis,
Ne peccati vinculo
Stringat me fraus temptatoris
Palam vel in clanculo.
18. Tuo tecum genitori
Et amborum flamini
Laudes angelorum chori
Dent et orbis termini,
Magnus aequae cum minori
Tuo canant nomini.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 9, 6 Inimici praesidium.

25. De Cruce Oratio.

1. Salve, crux sancta, qua dantur munera tanta,
Fac tua me velle, quae sunt mihi noxia pelle,
Da mihi virtutem, veniam pacemque, salutem,
Spes mihi viventi, protectio sis morienti.
5. Crux bona, crux alma, crux inclita sis mihi palma,
Qua mala compescam, moriens in pace quiescam.
Fac tibi me digne famulari, Christe benigne,
Perdere regna poli tu me permittere noli;
Te duce sis mecum, Jesu, me suscipe tecum,
10. In te confisum me ducas ad paradisum.

Cod. Lambacen. 463 saec. 15.

26. De sancta Cruce.

Crux mihi sit risus, crux gloria, crux paradisus,
Crux mihi dulcorem tribuat dulcemque saporem,
Crux mihi lux orta, crux vitae sit mihi porta,
Crux bona, crux alma, crux inclita sit mihi palma,
Crux mihi semper, Amen, sit virtus atque juvamen.

Cod. Lambacen. 476. saec. 15.

27. De Armis Christi.

1. Culter, virga cum flagello,
Forceps, clavi cum martello,
Manus, pedes, latera
Scindit, tangit sic corona
Caput; o quot nobis dona
Dant haec tua vulnera.
2. Portat corpus crux beata,
Fel, acetum propinata
Christo sunt in spongia;
Scala crucem sanctam tangit;
Est plangendus, qui non plangit
De horum memoria.

3. Nam de agno quae sunt gesta,
 Pandunt, quid fiat de testa,
 Quae nil habet viride,
 Sed ad corpus sic plagatum,
 Pro te armis exaratum,
 Clama, testa, valide:
4. O tu Jesu, fili Dei,
 Miserere, precor, mei
 Per haec tua vulnera,
 Miserere sicut pater,
 Ut redemptor utque frater
 Me salvare propera.
5. O praeclara armatura,
 Per quam Jesus Christus dura
 Pertulit in corpore,
 Fuga nostros inimicos,
 Fac nos justos et amicos,
 Nunc in omni tempore.
6. Fac nos sic te speculari
 Et devote venerari
 Corde, ore, opere,
 Ut a Christo sublimari
 Et electis sociari
 Mereamur propere.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883 saec. 14/15. A. — Orat. ms. Palat. Vindobonen. 4106 saec. 15. B. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2445. C. — A bemerk: Innocentius papa hanc orationem composuit; B: Et praedictus papa Innocentius IV sequentem orationem composuit et omnibus eam devote dicentibus tres annos indulgentiae concessit. — 1, 3 Manus, pedes, dorsum, latera A. — 1, 4 Scindunt, tangunt B. — 1, 6 Dantur per haec tua B. — 3, 1 Nam in agone quae B; Nam magna quae C. — 3, 5 exaratum fehlt A.

28. De corona spinea.

Fructificans mira res candens, rubraque nigra,
 Nobilis est spina Christi per tempora fixa,
 Alba carens labe caro delictum fugit Adae.
 Passio dat florem rubrum, mors nigra dolorem.
 Spinea, confortes nos Christi sanguine, torques,
 Virtutis zona nos spinae cinge corona,
 Ne tortus serpens nos figat vulnera mergens,
 Lotaque sint caena, Jesu tu fac diadema.

Clm. Monacen. (ol. Caesarensis) 7943. saec. 13.

29. De Sepulchro Christi.

1. O sepulchrum Jesu Christi,
 Tu thesaurum conclusisti,
 Petra, petram quae vestisti,
 Coeli, terrae Dominum.
 Spes perennis vitae jacet,
 Mundo spreto Deo placet,
 Nube tonat, morte tacet
 Mortem mordens hominum.
2. In te clausus orbem regit,
 Mortuus regna subegit
 Et inferna claustra fregit
 Christus rex victoriae.
- Verbum Dei carni junctum
 In te contines ad punctum,
 Christum suscipit defunctum,
 Largitorem gloriae.
3. Ex contactu consecraris
 Christi carnis, tu rigaris
 Sacro sanguine, bearis
 Tantis privilegiis.
 Vere tumba tu praeclara,
 Sacer locus, felix ara,
 Mira pandis, facis rara,
 Hymnis digna regis.

4. Mortuum quem suscepisti,
Christum vivum reddidisti
Sanctum neque corrupisti
Vermis, tabis vitio;
Tu es cruci comparata,
Caro poenis immolata
Cruce, tecum tumulata
Pio fit officio.
5. Ex te surgit immortalis
Jesus, victor triumphalis,
Patri consubstantialis,
Par omnipotentia;

Qui dum surgit, manes clausum,
Ut pravorum fraenet ausum,
Morte qui fecerunt plausum
Summa cum clementia.

6. O sepulchrum venerandum,
Propter Christum adorandum,
Te aperias ad dandum
Jesum plenum gratia;
Ut cum fuero sepultus,
Morte Christi sim suffultus,
Me splendore tui vultus,
Pie Jesu, satia.

Cod. Oxonien. Canon. Miscell. 528. saec. 15.

30. In Festo Paschatis.

1. Dones agni portionem
Rite, pater, edere,
Veram tingat rationem
Sanguis Paschae foedere,
Ne mentalem stationem
Possit hostis laedere.
2. Salve, caro majestatis,
Alta, sancta, humilis,
O quam plena veritatis,
Pulchra, mira, nobilis,
Tradita heu profanis,
Angelis mirabilis.
3. Salveto medicamentum,
Quam plenum effectibus,
Expurges inquinamentum
Carnis cum defectibus,
Esto mihi excrementum
Cunctis in profectibus.
4. Eja, sanguis generose,
Mirus, venerabilis,
Fluens plagis copiose
Nimis, peramabilis,
Mustum mentis amorosac,
Typis praeconabilis.
5. O sanguis redemptionis,
Venditos redimito,
Sanguis expiationis,
Turpatum eluito,
Sanguis consummationis
In sancta traducito.

6. Salve, anima, dilecta
Deo et hominibus,
Clara, placens et afflicta,
Praelata numinibus,
O te laudo, benedicta,
Coelicis luminibus.
7. Salve, spiritus divine,
Plenus sapientia,
Te jam canunt matutinae
Stellae fartum gratia,
Benedictum sine fine,
Traditum pro hostia.
8. O vos exta devoranda
Agni sine macula,
Vos virtutum per miranda
Grandia spectacula,
O salvete, adoranda
Divina signacula.
9. O vos gratiae salvete
Communes cum singulis,
Dona, fructus resalvete
Laudibus pertinnulis,
Me jam gratiis replete
Canentem in jubilis.
10. Salvete humunitatis
O pedes pacifici,
Pedes pleni caritatis,
Perfecti, deifici,
Exemplares deitatis,
Bajuli vivifici.

11. Salve, agnus nate, passe, Sepulte moeroribus, Surgis, scandis, agnus asse Spiritus amoribus, O complecto pedes hosce Gratium clangoribus. 12. Salve, adeps et pinguedo Agni mansuetissimi, Tua satiet dulcedo Cor servi nequissimi, Tibi laudis pensa dedo Cordis contritissimi. 13. Eja, fructus condonato Vitae tuae optimae, Passionis cumulado Frugem, rex clarissime, E quo fructus sacrae dato Eucharis gratissimae.	14. Salve, caput adorandum, Jesu mira deitas Ferculumque celebrandum, Satians aeternitas, Epulum concelebrandum Angelis, divinitas. 15. Salve, naturans natura Prima et essentia, Liber vitae, ars, lux pura, Patris sapientiae, Hac semper alimentura Fruar in praesentia. 16. Eja, cives Olymporum, Numina hierarchica, Mille milia hymnorum Camoena dogmatica Ferte pani angelorum Pro hac esca polica. 17. Tibi, Christe, sit cum patre Hagioque spiritu Hymnus, melos, laus perennis, Gratiarum actio, Honor, virtus, victoria Regnum aeternaliter.

Orat. ms. Epternacense saec. 15. Cod. Luciliburgen. 1. — 3, 5 excrementa im Sinne von incrementa. — 12, 3 faciet. — 15, 5 Hanc semper alitura.

31. De Resurrectione DN.

1. Christus vincit, Christus surgit, Christus vivit, Christus regnat, Christus mandat, Christus salvat. Christus manet, Christus claret, Christus docet, Christus vadit, Christus redit, Christus scandit. 2. Vincit virtus, Cedit victus Inimicus, Surgit clauso De sepulchro Functus homo.	Vivit vita, Morte sumpta, Morte victa, Regnat victor, Imperator, Campi ductor. 3. Mandat credi, Victor belli, Vita functi, Salvat gentes Confitentes Et credentes. Manet salus Et triumphus Christo datus, Claret, qui lux Est et clarus Dies Christus.

4. Docet quaeri
Et adiri
Regnum Dei,
Vadit agnus
Mansuetus
Immolandus,
Redit leo
Ab inferno
Fortis praedo,
Scandens modo
Praeens mundo
Deus homo.
5. Plorant sanctae
Super morte
Mulieres,
Et pastores
Tristes moesti
Sunt concussi.
Tremet terra
Stupefacta,
Strident petrae,
Patent tumbae,
Coelum pallet,
Templum luget.
6. Sed mirandus
Paranymphus
Clare dixit,
Quod surrexit
Crucifixus
Nazarenus.

Cod. Carnoten. 341. saec. 14.

Jesus dulcis,
Victor orbis,
Locum monstrat
Et confortat
Corda flentum
Mulierum.

7. Haec dum cernunt
Jesus vivum
Nuper functum,
Prae stupore,
Prae amore,
Prae dulcero
Lacrimantur,
Gratulantur,
Osculantur
Ejus vivos
Perforatos
Pedes sanctos.
8. Simon currit,
Jesus cernit,
Jam non gemit,
Gaudent fratres,
Gaudent omnes,
Plaudit chorus
Universus
Angelorum
Et sanctorum,
Coeli cuncta,
Rident astra,
Canunt corda.

32. De Corpore Christi.

1. O panis vivifico,
Donum singulare,
Des tua deifice
Nomina tractare;
Nempe tua nomina
Consecrata semina
Large fruge turgent,
Haec rorem charismatum,
Haec fluenta dogmatum
Sacro typo praebent.
2. Salve, eucharistia,
Fons deliciarum,
Nomine, re, gratia,
Dulcor animarum;
Salveto piissimis
Amicis dulcissimis
A Jesu collata,
Dones sacra satie,
Fruar tua facie,
Anima beata.

3. O donum magnificum,
 Fluens largitate,
 Salve hilarificum,
 Ardens caritate;
 Salve nobilissimum,
 Sufficiensimum,
 Utile damnatis,
 Danti confortissimum
 Te laudo gratissimum
 Vere datum gratis.
4. Salve, cibus regius
 Nobilis natorum,
 Suavis et egregius
 Omnium saporum;
 O esca lautissima,
 Manhu, prudentissima
 Pista trinitatis,
 Oppe languidissimam
 Per affectum animam
 Cibo pietatis.
5. O potus dulcissime,
 Laticis fluentum,
 Salve sapidissime
 Languentis fomentum;
 Salve, jucundissimum
 Vinum meracissimum,
 Ebrius bibentes,
 Germinato virgines
 Atque mentis cardines
 Fac mero calentes.
6. Salveto, communitio
 Omnium bonorum,
 Hominum tu unio
 Atque angelorum,
 Praestes influentiam,
 Praestes accrescentiam
 Capitis in membra,
 Tuis passionibus
 His communionibus
 Dedicas commembra.
7. Salve, sacrificium
 In cruce litatum
 Mirum sacrificium,
 Figuris signatum,
 Te laudo dignissimum,
 Deo acceptissimum,
 Sanctum juramentum,
 Salve pontificium
 Christi sacrificium
 Patris spiramentum.
8. Salve, admirabile
 Jesu sacramentum,
 Insigne, amabile
 Tu medicamentum,
 Tu commemoratio
 Atque exaltatio
 Christi passionis,
 Te laudo, signatio,
 Supernae gustatio
 Jam fruitionis.
- Orat. ms. Epternacense saec. 15. Cod. Luciliburgen. 1. — 1, 6 femina.
 3, 10 Undatum gratis.

33. De s. Eucharistia.

1. Chorus novae Hierusalem, plaude
 Ac mirare, quae sit haec hostia,
 Quam praevidit offerens in laude
 Melchisedech sacerdos in via;
 Dum Abrahae occurrit mystice,
 Figuratur Christus, qui creditur
 Panis vivus ac fixus in cruce,
 Qui resurgens ultra non moritur.
2. Christus nobis panis proponitur,
 Qui assumptus mentem vivificat,
 Et in panem lignum transmittitur,
 Lignum crucis dum hunc mortificat;

Sed plus vivit, dum mori cernitur,
Mortī cedens mortem damnificat
Et beatam vitam assequitur,
Qua resurgens ultra non moritur.

3. Quod moritur, peccato moritur,
Qui peccatum nullum commiserat,
Et peccatum gratis remittitur
Reis, sua quos morte liberat;
Sicque servus liber efficitur,
Huncque donis beatis munerat,
Dum huic vitam perennem largitur,
Ad quam surgens ultra non moritur.

4. Si, Domine, jam si sic vivitur,
Atque vita spiritus redditur,
Quis valeat peccato vivere?
Excutere, miser, a pulvere,
Elevare in haec magnalia,
Qui hic pendet ob tua vitia,
Recordare, quae pro te patitur;
Sed resurgit nec ultra moritur.

5. Precamur te nunc, o Jesu bone,
Fac nos ita tecum resurgere,
Ut nec vitae peccati miserae
Serviamus quavis ratione,
Sed certantes in vitae agone
Passionis solare munere
Et fac ex hac tua passione
Nos fortiter adversa vincere.

Brev. Bituricense imp. Venetiis 1481; als Anhang post sanctorale. —
5, 1 Praeter te nunc.

34. Oratio ad Elevationem.

1. Benedicta hostia, Benedic nos semper, O Christi praesentia, Salva nos clementer Patrisque auxilia Tribue potenter Et ad tua gaudia Perduc nos laetanter.	2. Benedicti calicis Sacramenta patent, Undis nos deificis Hic peccantes mudent Ac piis praesidiis Mundum omnem salvent In fineque temporis Coelo nos praesentent.

Cod. S. Petri Salisburgen. a VI 35. saec. 15.

35. De Corpore Christi.

Hic caput inclina, latet hic animae medicina,
Est Deus hic tantus, natus de virgine quantus,
Languentum medicus et vere animae cibus,
Salutis hic portus et verum Domini corpus,

Natus Dei patris et filius virginis matris,
Sacrum alimentum nobilissimumque sacramentum.
Obsecra devote, hic est enim hostia vitae,
Tu qui pertransis, regem venerare salutis.

Cod. Palat. Vindobonen. 4781. saec. 15.

36. De Corpore Christi.

Ave, caro Christi, quae pro me passa fuisti,
Meque reum munda, moriar ne morte secunda.
O panis vive, praesta mihi gaudia vitae.
Sanguis ave Dei, spes atque redemptio mundi,
Per te mundetur mens, sensus purificetur,
Morbos averte, pestes pelle, crimina dele.

Cod. ms. Ducumburgen. 78. saec. 15.

37. De Corpore Christi.

1. Ave, sancta caro Christi, Quae me pie redemisti; Ave, dulcis caro Jesu, Salva me a mortis esu.	3. In meam veni animam, Ut, quam dulcis sis, sentiam, Intra gaudens in cor meum, Ut te laudem verum Deum.
2. Ave, verum corpus Dei, Miserere quaeso mei, Dulcis caro et suavis Animae meae summa vis.	4. Peccata mea deleas Et me totum possideas, Purga mea facinora Et extrema mortis hora,

Me perducas ad gloriam,
Ut te semper videam.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3.

38. De Corpore Christi.

1. Ave, viva caro Christi, Quae in panem te sanxisti, Nobis cibum te dedisti, Salva nos, quos sic pavisti.	5. Eja, coeli ros et unda, Corda nostra sitibunda Aqua vitae fac fecunda Et ab omni sorde munda.
2. Eja, manna angelorum, Vitae esca mundanorum, Pasce nos fomento morum, Labe pulsa vitiorum.	6. O fons summae pietatis, Sitienti praebe gratis Potum tuae caritatis, Qui conjungat nos beatis.
3. O tu verbum incarnatum, Ex Maria matre natum Et pro nobis immolatum, Nostrum rege vitae statum.	7. Ave, Jesu flagellate, Spinis, hasta vulnerate, Crucifixe, morti date, Sic salvati sumus a te.
4. Ave, sanguis vere Christi, Qui de ipso effluxisti Et a culpīs nos lavisti, Serva nos a nece tristi.	8. Ad inferna descendisti Et nos inde redemisti, Jube nos nunc, quos juvisti, In aeterna vita sisti.

9. Praesta, Christe, qui in cruce
Morte nos salvisti truce,
Ut vivamus hic te duce
Et fruamur coeli luce.

Miss. ms. saec. 15. Cod. Olomucen. I I 6; unter Gebeten vor der Messe zu verrichten.

39. De Sanguine Christi.

1. Ave, sacer Christi sanguis, Contra virus diri anguis Fusus in antidotum; Hic me sana te bibentem, Post excusa facientem De talento computum.	5. Ave, sanguis, qui per venas Sponsi ductus sponsae genas Ornans facis roseas, Quando pavida pudore Candet, rutilat amore, Voces edit melleas.
2. Ave, sanguis vere potus, Cujus haustu grex devotus Debriatus sobrie; In adversis hilarescit, Ictus referire nescit Immemor injuriae.	6. Ave, sanguis uvae passae, Quam potantes mentes lassae Confortantur plurimum; Quid hoc mirum, cum sis vinum Cyprinum et Engaddinum, Mustum meracissimum.
3. Ave, sanguis, fons dulcoris, De fossato salvatoris Horto mentis influens, Cujus penetrans profunda, Ejus potans sitibunda, Ejus foeda diluens.	7. Ave, calix salutaris, Qui carissimis servaris, Ut potantes ebrii Fiant Christi caritate, Ponderosi castitate, Parcitate sobrii.
4. Ave, liquor blandae vitis, Aestum amorosae sitis Dulciter refrigerans, Qua gravatur mens pudica, Sponsi soror et amica, Ad coronam properans.	8. Ave, sanguis agni mitis Quo mens lota Sunamitis Fit de nigra candida, Velut Hesther adornatur, Plus quam Rachel adamatur Culpis ante sordida.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 8, 2 lota fehlt,

40. Oratio sub Elevatione dicenda.

1. En, Christe, genu flectimus, En tibi palmas pandimus, Constanter in te credimus, Quem dubitavit Didimus.	3. Jesu, Judas quem prodidit, Judaea gens quem perdidit, Quem sputa, clavi, lancea Risque, vasa fellea,
2. Clavi locum non vidimus, Latus tuum non sensimus, In te tamen confidimus, Quod promisisti, petimus.	4. Quem spina pungens, alapae, Vach clamitantes satrapae Affecerunt et verbera, Arundo, mors, crux aspera.

5. Per, Jesu, quinque vulnera,
Quae tua tulit tenera
Caro, carne nos misera
Duc exsules ad supera.

Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19 636. saec. 15.

41. In Elevatione Sacramenti.

1. Ave, caro juncta verbo vera unitate, Ave, grande sacramentum, plenum pietate, In Maria fabricatum plena puritate, Esto nobis praegustatum cum felicitate.	2. Ave, mundi pretium, sanguis redemptoris, Ave salus gentium, vita salvatoris, Ave spes fidelium fons coelestis roris, Sis, Jesu, praesidium, nobis cunctis horis.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20 132. A. — Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19 636 saec. 15. B. — Zwischen 2, 6 und ff. schiebt B noch ein: Crucis per supplicium sparsus mundo foris.

42. In Elevatione Corporis Christi.

1. O meritum passionis, Summae miserationis, Culpam delens et reatum, O passionis meritum.	2. O passionis meritum, Umbram praebens contra aestum Divinalis ultionis, O meritum passionis.

Handschriftlicher Eintrag post Miss. Suessionense imp. 1516, Exemplar der Stadtbibliothek von Tournay.

43. Ad Elevationem Corporis Christi.

1. Ave, corpus incarnatum, In altari consecratum, Panis vivus angelorum, Salus spes Christianorum.	3. Sancta caro nos emunda, Sanguinis benigni unda, Lava nos ab omni sorde Et ab infernali morte.
2. Ave, corpus Jesu Christi, Qui de coelo descendisti, Tuos servos redemisti, Dum in cruce pendisti.	4. Per tuam divinam pacem Praesta nobis sanitatem Et per tuam bonitatem Nobis da prosperitatem.
5. Tu qui es portus salutis, Nos libera, Deus fortis, A leone rugiente Et a dracone furente, Da nobis fidem sanctorum Per saecula saeculorum.	

Clm. Monacen. (ol. Alrispacen.) 2693 saec. 14.

44. Ad Elevationem Corporis.

Salve, corpus dominicum,
Salve, nostrum refugium,
Salve, salvator omnium.
O Jesu, rex piissime,
O dulcis et mitissime,
Esto mihi propitius.
Qui es Mariae filius,
Ex qua carne te credimus
Et in pane te novimus,
Tu es nostrum refugium
Et in morte solatium.
Gloria tibi, Domine,
Qui es in panis specie,
Venisti nos resurgere
Tuo redemptos sanguine.

Orat. ms. S. Josephi Oenipontani 70 A. saec. 14.

45. Ad Elevationem Corporis.

Salve, Jesu, rex gloriae,
Qui te sub panis specie
Nobis ostendis hodie:
Tu nos reforma gratiae.
Jesu, sacro sanguine,
Quem fudisti pro homine;
Redemptos a caligine
Illustra tuo lumine.

Orat. ms. S. Josephi Oenipontani 70 A. saec. 14.

46. Ad Elevationem Sanguinis.

I.

Ave, sanguis Jesu Christi,
Pro me reo qui fluxisti
Fusus in patibulo,
Ut te, quaeso, possim frui
Ante mortem meam tui
Et salvari poculo.

II.

O sanguis Christi, qui fusus amore fuisti
Humani generis, nobis precor auxiliieris,
Dele peccata, da nobis regna beata.

Orat. ms. S. Josephi Oenipontani 70 A. saec. 14.

47. In Elevatione s. Sanguinis.

Christi sanguis, ave, tibi corpus flectitur omne,
O sanguis vive, mihi confer gaudia vitae,
Morbos averte, pestes preme, crimina dele,
Haec des et jubeas, qui solus cuncta gubernas.
O qui fluxisti late de corpore Christi
Ac homini tristi pretium lavacrumque fuisti,
Me vitiis munda, sanctissime sanguis et unda,
Ad loca jucunda me duc de valle profunda.

Orat. ms. Augustin. saec. 15/16. Cod. Maguntin. II 344.

48. Ad Spiritum Sanctum.

1. Genitorem filio Copulans connexio Utriusque unio, Veni, sancte spiritus, Qui illustras superos, Qui subjectas inferos, Qui suscitatis miseris, Adesto divinitus.	4. Vera pax et caritas, Per te sit prosperitas, Per te pacis firmitas Constet in ecclesia; Concorda schismaticos, Corrige haereticos, Salvans rege clericos, Tyrannos humilia.
2. Magister ecclesiae, Inspirator gratiae, Fons et lumen veniae, Nostros riga hortulos; Eruditor cordium, Solator humilium, Director fidelium, Tuos salva populos.	5. Sacerdotes instrue, Exsiccatos complue, Sordidatos ablue, Virtus indeficiens; Regum violentia, Consulum potentia, Judicum prudentia Tibi sit obediens.
3. Qui prophetis aderas, Quorum et lux fueras, Qui secreta reseras, Adesto, paraclite; Veri clavis unica, Per quem clarent mystica, Nostae tibi dedica Mores et actus vitae.	6. Orphanis et viduis Charisma, quo affluis, Solamen, quod tribuis, Da, benigne Domine; Exsuli et advenae Exsilium fac lenae, Victorum cessent poenae Tuo sancto nomine.

Orat. ms. Majoris Carthusiae saec. 14/16. Cod. Gratianopolitan. 181.

II.

DE BEATA.

---

49. De Nominibus et Titulis BMV.

1. Ave, vena veniae,
Torrens voluptatis,
Oleum laetitiae,
Rivus largitatis,
Aqua sapientiae,
Cista deitatis,
Me de peccatis
munda tu fons pietatis.
2. Botrus abundantiae,
Vitis bonitatis,
Propago prudentiae,
Palmas honestatis,
Tu racemus gratiae,
Uva puritatis,
Virgo grata nimis,
me coeli junge beatis.
3. Cedrus excellentiae,
Hysopus amoris,
Tu misericordiae
Mater et honoris,
Palma patientiae,
Balsamus odoris,
Melle tui roris
me pascas omnibus horis.
4. Diadema gloriae,
Lilium candoris,
Myrrha poenitentiae,
Thalamus pudoris,
Semita justitiae,
Clibanus ardoris,
Me conjunge choris
paradisi valde decoris.
5. Electrum praefulgidum,
Splendor firmamenti,
Vetus ebur viridum,
Liber documentum,
- Liquor sanans languidum,
Arca testamenti,
Parce mihi fienti
misero peccata luenti.
6. Fomes fovens frigidum,
Dulcedo pigmenti,
Solum semper solidum
Castrum tutamenti,
Unda lavans sordidum
Adepsque frumenti,
Tu sustamenti
mihi panem frange petenti.
7. Granum sine palea,
Gemma virtuosa,
Tu vita coccinea,
Tu vita jocosa,
Engaddi tu vinea,
Tu luna formosa,
Crimina probrosa
mea dilue, lux radiosa.
8. Humus tu virginea,
Tamen fructuosa,
Tu fiscella scirpea,
Virgo gloriosa,
Tu turris eburnea,
Porta speciosa,
Vincula nodosa,
mea solve, salus pretiosa.
9. Juge sacrificium,
Satisfactionis
Propitiatorium,
Thus devotionis,
Saltus aedificium,
Vas electionis,
Me conjunge bonis
sanctis coelique colonis.

10. Karitatis scrinium,
 Claustrum unionis,
 Amoris incendium,
 Rubus visionis,
 Celsum David solium,
 Vellus Gedeonis,
 Virtus Samsonis,
 mihi da pacem Salomonis.
11. Legis consummatio
 Viaque justorum,
 Orbis exsultatio,
 Gloria sanctorum,
 Israel redemptio,
 Mater orphanorum,
 Me profectorum
 fac luce frui monachorum.
12. Martyrum compassio,
 Comes confessorum,
 Virginum devotio,
 Lux apostolorum,
 Te collaudat concio
 Tota beatorum,
 Ad vitam quorum
 me perduc, spes miserorum.
13. Nardus recens, humilis,
 Gutta delicata,
 Virga Jesse nobilis,
 Fructu fecundata,
 Scala Jacob stabilis,
 Sursum elevata,
 Mens mea purgata
 per te sit, virgo beata.
14. Ortus delectabilis,
 Arca deaurata,
 Terra Jesse utilis,
 Flore decorata,
 Virgo venerabilis,
 Stirpe David nata,
 Per te vita data
 mihi sit paxque reparata.
15. Peccatorum venia,
 Annus jubilaei,
 Hierusalem filia,
 Templum veri Dei,
 Fidei constantia,
 Refugium rei,
 Tu miserere mei,
 mater mirae speciei.
16. Quid in parsimonia
 Sperant pharisaei,
 Quare phylacteria
 Dilatant Esaei,
 Inflatu scientia
 Sunt ut Saducaei,
 Unde memento mei,
 tu vera dies requiei.
17. Radix aromatica,
 Tu dulcis resina,
 Piscina probatica
 Templique cortina,
 Sanitatis physica,
 Vitae medicina,
 Serves regina,
 me a morte repentina.
18. Salve, laus prophetica,
 Stella matutina,
 Cantus, prosa, musica,
 Rosa sine spina,
 De te sua cantica
 Cantat lex divina,
 A me declina
 mortem vitamque propina.
19. Tu castrum tutissimum,
 Quod bene vallatur,
 Domus, aula, civitas,
 Quae bene fundatur,
 Tu virtus, tu caritas,
 Quae non minoratur,
 Quae concedatur
 mihi per te nec moveatur.
20. Via vitae, veritas,
 Quae non deviatur,
 Castitatis puritas,
 Quae non violatur,
 Aeterna felicitas,
 Quae justis optatur,
 Haec concedatur
 mihi et nunquam renuatur.

21. Xristi mater crederis,
 Virgo valitura,
 Virgo vere diceris,
 Contra carnis jura
 Nam parens efficeris
 Pariendo pura,
 Solve tua cura,
 quibus artor, vitia dura.
22. Yris nostri foederis,
 Jaspidis figura,
 Piaculum sceleris,
 Nubes non obscura,
 Tuos nunquam deseris,
 Alma creatura,
 Ad bona ventura
 trahe me, felix genitura.
23. Ziph florens, stirps regia,
 Viscera commota,
 Nostra tympanistria,
 Ruth oleo fota,
 Tu cella vinaria,
 Tu Judith devota,
 Per te sit lota
 mea mens bene sorde remota.
24. Et super haec omnia
 Tu sophia tota,
 Inter duo media
 Cherubim es rota,
- Perfecta scientia
 Tu bene promota,
 Mater Dei, Maria,
 mihi da tibi reddere vota.
25. Consolatrix optima,
 Tu meum solamen,
 Virgo prudentissima,
 Fer mihi juvamen,
 Ut mea sic anima
 Sentiat juvamen,
 Quod post certamen
 mihi pacem det Deus. Amen.
26. Alma virgo virginum,
 Mater illibata,
 Vera salus hominum,
 Felix advocata,
 Est per te lux luminum
 Nobis ministrata,
 Mater es et nata,
 pia virgo consecrata.
27. Audi, decus numinum,
 Metra copulata
 Rhythmis in dictaminum
 Tibi consecrata,
 In ploratu criminum
 Meorum dictata,
 Ad te delata
 et bene sint tibi grata.

Cod. Parisiens. 3639 saec. 15/16. — 6, 7 Tu fehlt. — 8, 8 Mea semper salus. — 17, 8 Me regina serves a morte serpentina. — 20, 7 Haec con-
 donetur.

50. De Nominibus BMV.

Ave, sancta Dei genitrix, o virgo Maria,
 Botrus Cypri, flagrans balsamus, alma Maria.
 Cypressus Sion, Libani cedrus alta, Maria,
 Dogma salutis, lux bonitatis, clara Maria.
 Exemplar morum, virtutum norma, Maria,
 Fons signatus, favus stillans, divina Maria.
 Gloria mundi, gemma poli, regina Maria,
 Hospita regis, principis aula, beata Maria.
 Ignea flamma, rubus non ustus, mira Maria,
 Kathedra doctrinae, via recta, colenda Maria.
 Lucida nubes, fulgida luna, decora Maria,
 Mitis ovis, formosa columba, benigna Maria.

Nardus odorans, fumus thuris, aroma Maria,
 Ortus conclusus, flos campi, pulchra Maria.
 Porta domus clausa, coelestis scala, Maria,
 Quercus Basan, turris David firma, Maria.
 Regia proles, sponsa Dei speciosa, Maria,
 Stella maris, solis aurora serena, Maria.
 Templum pacis, mannatis arca repleta, Maria,
 Virga virens, vellus Gedeonis, casta Maria,
 Xristotocos digna, te dulcis, quaeso, Maria,
 Ymnus sit gratus tibi, quem pro laude, Maria,
 Zelo depromo; misero miserere, Maria.
 Ave, salve, vale, spes mea, virgo Maria.

Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19819 saec. 15. A. — Orat. ms. Tegurin.
 saec. 15. Clm. Monacen. 20124. B. — Cod. Palat. Vindobonen 3572 saec.
 15. C. — Den Verfasser nennt A fol. 315: Carmen de beata Maria virgine
 Johannis Schliffer, nicht Schlitpacher, wie der Handschriftenkatalog liest.

51. De Nominibus BMV.

1. Flos virginum, mors criminum, Miserorum spes unica, Maria lux, Maria dux Et stella non erratica,	Mortis pactum defoederans, 30. Auctorem vitae generans, Adversa mundi temperans, Oppressos pie liberans, Aestuantes refrigerans.
5. Maria mons, Maria fons, Maria, mater publica, Maria flos, Maria dos, Maritans imis coelica, Maria pax, Maria fax,	Tu in plateis platanus, 35. Tu non incisus Libanus, Tu serenitas animae, Tu lucis splendor intimae. Maria, aegros medicans Et dolentes laetificans,
10. Illuminans umbratica. Maria, virgo coelica, Orta stirpe Davidica Et ubique magnifica, Miserorum causidica.	40. Hortus vitae fructificans, Apis Dei mellificans. Maria, casa Helios, Theotocos, Christotocos, Multos salvans Theophilos,
15. Tu cella aromatica Et piscina probatica, Tu gratiarum hospita, Tu pietate praedita. Exaudiens Basilium,	45. Aethyopes, allophylos. Maria, stantes dirigens, Maria, lapsos erigens, Maria, regens prospera, Maria, planans aspera.
20. Restituens Mercurium, Julianum percutiens Et Ildefonsum vestiens; Tu virtus indeficiens, Famelicos reficiens,	50. Maria, Heliopolis, Miserorum metropolis, Maria, dux itineris, Decus humani generis. Salvatrix Adae veteris,
25. Tu pietatis pariens, Impeditos expediens, Imperitos erudiens. Tu Deo nos confoederans,	55. Splendor et decor aetheris, Arrha et arca foederis,

- Maria, lux in tenebris,
Regina coeli celebris,
Maria, templum Domini,
60. Per quam salus est homini,
Maria, felix jugiter,
Deum portans feliciter
Et dulcem lactans dulciter.
Maria, mater inclita,
65. Maria, vitae semita,
Maria, coeli janua,
Salutis spes praecipua
Et genitrix ingenua
Atque virgo perpetua.
70. Maria, dulcis domina,
Maria, delens crimina,
Maria, nubes lucida,
Maria, virgo gravida,
Maria, partu florida,
75. Maria, stella splendida
Et porta lucis fulgida.
Maria, Jesse virgula,
Maria, pacis fibula,
Aeterni regis clausula,
80. Innocentiae regula
Et humilium specula
Naufragorumque tabula
Et piorum praeambula.
Maria, salutifera,
85. Stella maris lucigera
Et genitrix deifera
Et sublimis puerpera,
Virga Jesse florigera
Olivaque fructifera
90. Et nardus odorifera.
Maria, vita spiritus
Et criminum interitus,
Maria, vitae reditus,
Maria, mortis exitus
95. Et paradisi aditus,
Maria, caelebs coelitus,
Maria, pia penitus
Et templum sancti spiritus.
Maria, pacis titulus
100. Et bonitatis cumulus
Salomonisque lectulus,
Pius caecorum oculus
Et infirmorum baculus.
- Maria, dulcis moribus,
105. Maria, fragrans floribus,
Superabundans fructibus
Et virtutum odoribus.
Terribilis daemonibus
Suavisque hominibus,
110. Desiderata gentibus,
Decorata virtutibus,
Honoranda ab omnibus,
Laudanda a mortalibus,
Requies a laboribus.
115. Maria, sors victoriae,
Maria, sinus gloriae,
Maria, flos munditiae,
Maria, lux laetitiae,
Maria, parens patriae,
120. Maria, carens carie,
Maria, portus gratiae,
Maria, porta gloriae.
Pulchritudo justitiae,
Angelorum deliciae,
125. Mater misericordiae,
Via et vena veniae.
Fundamentum ecclesiae
Sedesque sapientiae
Formaque sanctimoniae
130. Et aula pudicitiae.
Genitrix innocentiae
Et doctrix parsimoniae
Olivaque clementiae
Et myrtus temperantiae
135. Rosaque patientiae,
Propulsatrix miseriae
Et decus castimoniae
Hostisque immunditiae
Et via indulgentiae.
140. Maria, viae requies
Et radians merides,
Delectabilis species
Et beata progenies,
Immortalis effigies,
145. Gratiarum congeries
Atque virtutum series.
Maria, terra fertilis
Atque crater tornatilis,
Murus inexpugnabilis
150. Et columna immobilis,

- Angelis admirabilis,
 Hominibus amabilis,
 Fortis, insuperabilis,
 Dulcis, decora, nobilis,
 155. Corde et ore humilis,
 Vultu desiderabilis,
 Specie delectabilis
 Et amore affabilis.
 Maria, mater luminis,
 160. Maria, sedes numinis,
 Maria, fons dulcedinis,
 Mater, Dei et hominis.
 Felix et expers criminis
 Templumque pulchritudinis
 165. Et norma rectitudinis,
 Vita beatitudinis
 Et turris fortitudinis
 Coronaque certaminis.
 Maria, caput gaudii,
 170. Maria, finis vitii,
 Plenitudo solatii,
 Magni mater consilii,
 Flos violae, flos lili,
 Acervus testimonii
 175. Et lapis adjutorii
 Civitasque refugii
 Portaue sanctuarii.
 Maria, salus populi
 Et reparatrix saeculi,
 180. Spei nostrae soliditas,
 Gaudium et tranquillitas,
 Affluens liberalitas
 Et salutis securitas.
 Fugitivorum civitas
 185. Et reorum felicitas,
 Sanorum incolumitas,
 Quietorum serenitas,
 Paradisi jucunditas
 Et piorum suavitas,
 190. Speciosa fecunditas
 Et beata virginitas.
 Maria, plena gaudio,
 Superborum depressio,
 Bonorum sublimatio,
 195. Diaboli dejectio
 Et hominis erectio,
 Prophetarum promissio,
 Justorum expectatio,
 Sanctorum exsultatio,
 200. Inferorum destructio,
 Vitiorum extinctio
 Et morum informatio,
 Victorum absolutio,
 Pauperum consolatio,
 205. Inopum sustentatio,
 Lapsorum relevatio,
 Delictorum deletio,
 Virtutum consummatio
 Et bonorum perfectio,
 210. Exsulum revocatio,
 Reorum liberatio,
 Hostium interitio,
 Tuorumque tuitio,
 Peccatorum remissio,
 215. Captivorum redemptio,
 Sanitatis collatio
 Et languoris curvatio,
 Salutis acquisitio
 Et vitae restitutio,
 220. Erroris abdicatio,
 Mundi propitiatio,
 Gratiae exhibitio
 Et mortis abolitio,
 Divinitatis mansio
 225. Et pietatis statio,
 Humilium protectio,
 Munimen et defensio,
 Orbis illuminatio
 Et deitatis sessio,
 230. Vitae recuperatio
 Et Dei habitatio,
 Saeculi reparatio
 Et larga miseratio,
 Dei confoederatio.
 235. Maria, orbe latior,
 Maria, coelo mundior,
 Maria, cunctis melior,
 Maria, cunctis mitior,
 Maria, melle dulcior
 240. Et floribus fragrantior.
 Maria, rosis gratior
 Et liliis candidior,
 Unguentisque suavior
 Et gemmis rutilantior,

245. Lunaque luminosior
 Et cunctis sanctis sanctior,
 Cunctisque gratiosior
 Et cunctis mirabilior,
 Cunctisque excellentior
250. Et cunctis speciosior.
 Maria, schola dogmatum,
 Maria, lausque pneumatum,
 Areola aromatum,
 Apotheca charismatum.
255. Maria, mundi speculum,
 Castitatis signaculum,
 Virtutum receptaculum,
 Redemptionis ferculum
 Et gratiae vehiculum
260. Et lucis habitaculum,
 Salutis propugnaculum
 Et Dei tabernaculum,
 Salomonis cubiculum
 Et aureum thuribulum,
265. Pietatis oraculum
 Et veniae vestibulum,
 Firma civitas exsulum,
 Dilectionis vehiculum
 Et sanctitatis pabulum.
270. Maria, mundi liliū,
 Gloria triumphantium,
 Victoria pugnantium,
 Infirmorum remedium
 Et reorum refugium.
275. Maria, flos convallium,
 Dei gazophylacium,
 Vitae reconditorium,
 Tenebrarum excidium
 Et lucis infusorium,
280. Pietatis remigium,
 Dei reclinatorium,
 Deitatis cinctorium,
 Spiritus sancti scrinium.
 Maria, regis solium,
285. Miserorum solatium,
 Salvatrix pereuntium,
 Portus periclitantium
 Et sidus navigantium.
 Maria, salus gentium,
290. Laetitia fidelium
 Et mundi patrocinium,
- Jucunda laus coelestium
 Et tutela terrestrium.
 Maria, lux laetantium,
295. Virtus et vita cordium,
 Summi regis hospitium,
 Consolatrix moerentium
 Et amatrix humilium.
 Maria, spes debilium,
300. Erectio credentium
 Virtusque laborantium,
 Gratiae stillicidium
 Et morum magisterium.
 Maria, refrigerium
305. Et propitiatorium,
 Deitatis aerarium
 Et Domini sacrarium.
 Maria, dux fidelium,
 Terror et luctus hostium,
310. Laetitia credentium,
 Sospitas aegrotantium
 Et portus fluctuantium.
 Maria, vitae pretium
 Et Dei domicilium,
315. Salutis privilegium,
 Virginitatis liliū
 Et honor continentium.
 Maria, spes moerentium,
 Salvatrix morientium,
320. Revocatrix errantium,
 Libertatis praesidium
 Et vitale subsidium.
 Maria, coeli gaudium,
 Potestatis fastigium,
325. Exactoris exitium,
 Praedonis praecipitium,
 Babylonis excidium
 Et mortis exterminium.
 Maria, salus omnium,
330. Dei itinerarium,
 Lucis elucidarium,
 Deitatis solstitium,
 Beata spes mortalium
 Et pacis consistorium.
335. Maria, virgo virginum,
 Maria, lactans Dominum,
 Maria, solis regia,
 Mulierum laetitia,

- Stella maris eximia,
340. Stella stationaria,
Et miserorum gloria.
Maria, virgo regia,
Insignis et egregia
Deique sedes propria,
345. Virginum primiceria
Et vitae thesauraria.
Maria, plena gratia,
Plena misericordia
Et omnis boni copia,
350. Veritatis custodia
Et salutis materia.
Maria, fugans vitia,
Iras, luctus et odia,
Vitae reducens gaudia
355. Et quaeque pellens tristia
Et abundans in gratia
Sublimisque in gloria.
- Maria, nati filia,
Genitrix et nutricia
360. Cellaque pigmentaria;
Tu copia profectuum,
Resarcitrix defectuum,
Ordinatrix affectuum,
Pietatis irriguum.
365. Te venerantur omnia,
Coelestia, terrestria,
Tu virtutum fragrantia,
Rosas vincens et lilia,
Tu nostra spes et gloria,
370. Tu virtus et victoria,
Tu clemens et propitia,
Deo nos reconcilia.
Ipsi tibi que gloria,
Laus, honor, reverentia
375. In saeculorum saecula.

Orat. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 18571.

52. Salutationes BMV.

1. Salve, mater salvatoris,
Nati nata genitoris,
Genitrix ingenua;
Cui semper et ubique
Devoti fideles quique
Digne flectunt genua.
2. Salve, cui scripturarum
Nec non et creaturarum
Series deserviunt,
Dum hinc digne praedicando,
Hinc decenter figurando
Laudes tuas pariunt.
3. Salve, coelum spiritale,
Summum atque speciale
Summi regis solium;
Coelum cum terra creatum,
Sed a terra sublimatum
Summum ad fastigium.
4. Salve, vera casa solis,
Veri Dei verae prolis,
Aula Dei regia;
- Stellis virtutum celata,
In qua digne sunt celata
Secreta coelestia.
5. Salve, lucis lux aurora,
Lux excellens, lux decora,
Tenebrarum nescia;
Digne dies appellata,
Quia solis illustrata
Speciali gratia.
6. Salve, coeli firmamentum,
Terrarum operimentum,
Praepotens protectio
Es tu tamen terrenorum,
Quae duum testamentorum
Facta es in medio.
7. Salve, terra laude digna,
Herbas virentes et ligna
Producens fructifera;
Rore quidem sacri flatus
Sacros reddens cogitatus
Et virtutum opera.

8. Salve, gemma firmamenti,
Firmamenti jam recenti
Ad ornatum insita;
Magnum luminare poli,
Minus tamen, quia soli
Claritate subdita.
9. Salve, semper lucens luna,
Cujus eadem et una
Jam manet integritas,
Qua gentilis illustratur
Nox erroris, et mundatur
Peccantum impuritas.
10. Salve, terra, flos terrarum,
Nam virtutem aliarum
Excedis et speciem;
De qua conscendit fons vitae
Universam rigans rite
Terrae superficiem.
11. Salve, sacrum terrae lutum,
In qua deitatis sputum,
Rigans, quod aruerat,
Hominem de te formavit,
Qui humanum reformavit
Plasma, quod perierat.
12. Salve, Dei paradise,
Aeternaliter provise
Nostrum ad subsidium,
Quae dum Christum genuisti,
Lignum vitae protulisti
Producens in medium.
13. Salve, loce voluptatis,
Quae verae satietatis
Emisisti filium,
Dum arentes irrigantem,
Sitientes satiantem
Genuisti filium.
14. Salve, mulier beata,
Quae constanter animata
Ope sancti spiritus
Caput serpentis antiqui,
Versipellis et iniqui,
Constrivisti funditus.
15. Salve, mater salvandorum,
Per quam digne defunctorum
Vita digne redditur;
- Recte per Evam signata,
Recte nam interpretata
Eva vita dicitur.
16. Salve, nostri vas salutis,
Arca vere, vas virtutis,
Vas coelestis gratiae;
Vas ad unguem levigatum,
Vas decenter fabricatum
Manu sapientiae.
17. Salve, cujus pietatis
Sinus patens cum mundatis
Et immundos colligit;
Hos, ne mari submergantur,
Illos, ut eripiantur,
Sicque nullum abigit.
18. Salve, princeps generosa,
Stirpe satis gloriosa,
Illustris prosapia,
Recte per Saram signata,
Cujus partu sunt collata
Mundo vitae gaudia.
19. Salve, nata Bathuelis
Et felici Gabrielis
Salutata fame,
Isaac nunc desponsaris,
Cui digne copularis
Sacro plena flamine.
20. Salve, vera Jacob scala,
Per quam conscendentes mala
Mundi vitant devia,
Dum effectu te sequentes
Vel per te proficientes
Tendunt ad coelestia.
21. Salve, scala, qua ascendunt
Contemplantes et descendunt,
Dum eis humanitas
Christi per te reseratur,
Et eisdem declaratur
Humanata deitas.
22. Salve, fidelis fiscella,
In cujus felici cella
Pharaonis filia
Legis suscepit latorem,
Hoc est suum redemptorem
Gentium ecclesia.

23. Salve, rubo figurata,
 Sacri flatus fecundata,
 Non usta succendio,
 Quam illaesam conservavit,
 Quam nec ulla violavit
 Carnis aestuatio.
24. Salve, coelum nube carens,
 Panis coeli sacra parens
 Vitae stillicidium,
 Fluens, quando protulisti
 Verum manna, corpus Christi,
 Ad esum fidelium.
25. Salve, coelo mons vicine,
 Quem vel nunquam vel non sine
 Poena tangit bestia,
 In quo legem caritatis
 Et totius bonitatis
 Diva dedit gratia.
26. Salve, felicitis figmenti
 Arca novi testamenti,
 Arca novi foederis,
 Per quam servus herae datur
 Et factori foederatur
 Pace data posteris.
27. Salve, virga, quam direxit
 Fides recta, spes erexit,
 Inflammavit caritas;
 Flore vernans, fructu grata,
 Cujus Christum illibata
 Protulit integritas.
28. Salve, sponsa verbi Dei,
 Quam Jahel, Haber Cinaei
 Conjux, signat congrue,
 Nam dum anguem constrivisti,
 Sisaram interemisti
 Superatum strenue.
29. Salve, Gedeonis vellus,
 Quo madente sicca tellus
 Florem vitae recipit;
 Flos est Christus, tellus arens
 Mens amore Christi carens,
 Sed hunc per te percipit.
30. Salve, vera Sunamitis,
 Virgo super omnes mitis,
 Pulchra prae virginibus,
 Quae in membris frigescentem
 Christum reddis calescentem
 Tuis in amplexibus.
31. Salve, templum Salomonis,
 Domus exauditionis,
 Regis regum regia,
 Fide firmiter fundata,
 Spe conscendes, consummata
 Caritatis copia.
32. Salve, sacer thronus Christi,
 Quae sola digna fuisti
 Sessorem suscipere,
 Candens ebur castitatis,
 Micans auro caritatis,
 Miro vernans opere.
33. Salve, Sion sublimata,
 Hierusalem urbs beata,
 Verae pacis civitas;
 Sion, de qua lex exivit,
 Urbs, de qua verbi prodivit
 Calciata deitas.
34. Salve, sacra parens Christi,
 Quem dum virgo peperisti,
 Juxta vaticinium
 Factus est nobiscum Deus,
 Quem dum repellit Judaeus,
 Fit propinquus gentium.
35. Salve, virens virga Jesse,
 Quam frequenter et expresse
 Signant vaticinia;
 De qua florum flos exivit,
 Quem decenter redimivit
 Septiformis gratia.
36. Salve, petra firmitatis
 In deserto vanitatis
 Constans et immobilis,
 De qua missus est salvator,
 Coeli, terrae dominator,
 Sed ut agnus humilis.
37. Salve, terra Deo grata,
 Quae de supernis rorata
 Deitatis pluvia
 Germinasti salvatorem,
 Nova terra novum florem
 Renovantem omnia.

38. Salve, nubes claritatis,
Exsors nostrae gravitatis,
Lenis et lucifera,
Quamscandens Christus intravit
Mundum, in quo condemnavit
Tenebrarum opera.
39. Salve, virtute sublimis
Abies myrteque nimis
Temperans et humilis,
Quae pro prima peccatrice
Conscendisti de radice
Stirpis non ignobilis.
40. Salve, mater novitatis,
Renovatrix vetustatis
Nil vetustum sapiens,
Quae virum circumdedisti,
Christum alvo dum gessisti,
Virgo virum nesciens.
41. Salve, porta principalis,
Aditus orientalis,
Porta soli pervia
Principi, per quam intravit
Templum, quod et illustravit
Pietatis gratia.
42. Salve, mons, de quo praecisus
Lapis, per quem est elisus,
Quem signat iconia;
In immensum montem crevit
Et totam terram replevit
Majestatis gloria.
43. Salve, decor virginalis,
Virgo vere pars australis
Et mons fructu fertilis,
De quo venit ad nos Deus,
Factus sed ut homo reus
Forma servi similis.
44. Salve, mulier formosa,
Cui Judith sat famosa
Alludit victoria,
Per quam Satan suffocatur,
Et gens tua liberatur
De mortis angustia.
45. Salve, cujus castitatis
Sinu comprehendi gratis
Voluit rhinoceros,
Cujus unica majestas,
Cujus discreta potestas
Spoliavit inferos.
46. Salve, summam quae sophiam,
Patri Thobiae Thobiam
Genuisti filium,
Anna recte nominata,
Quae sic donis es ditata
Gratiarum omnium.
47. Salve, sol serenitate
Nitens, fervens caritate,
In quo tabernaculum
Suum Christus collocavit,
Quando suum visitavit
Pugnaturus populum.
48. Salve, conclavis amoena,
Quia sacro flatu plena,
Quam salvator subiit
Et hinc sibi desponsata
Carne jam deificata
Tanquam sponsus prodiit.
49. Salve, coelum, coelibatum
Semper servans, praeparatum
Dei habitaculum,
De quo clementer respexit
Et factus prope respexit
Universum populum.
50. Salve, regina coelorum
Dextrae regis angelorum
Adsistens in gloria
In vestitu deaurato
Virtutumque variato
Plena confluentia.
51. Salve, summi regis nata,
Aure cujus inclinata
Per obedientiam
Te cupivit ad decorem
Rex, oblitam mundi florem
Et gentis stultitiam.
52. Salve, virgo, cujus vultum
Dignum tibi dantes cultum
Deprecantur divites,
Vere siquidem ditantur
Nec de plebe reputantur
Tuae laudis milites.

53. Salve, sponsa gloriosa,
 Foris et intus formosa,
 Cujus omnis gloria
 Ab internae puritatis,
 Cordis et humilitatis
 Procedebat gratia.
54. Salve virgo, quam sequuntur
 Et ad regem adducuntur
 Continentes animae,
 Dum hic per devotionem,
 Illic per conjunctionem
 Fiunt tibi proximae.
55. Salve, civitas jucunda,
 In quam sacri flatus unda
 Confluens ad cumulum
 Digne te laetificavit
 Et dignum sanctificavit
 Christo habitaculum.
56. Salve, templum sanctum Dei,
 In quo consequuntur rei
 Peccatorum veniam,
 Quo salutem susceperunt,
 Quam prophetae promiserunt,
 Et misericordiam.
57. Salve, terra visitata
 Affatimque debriata
 Sacri flatus gratia,
 Quam in te multiplicavit
 Quaque te laetificavit
 Nati diligentia.
58. Salve, terra benedicta,
 Per quam diu derelicta
 Populi captivitas
 Captivatur, visitatur,
 Atque plebis relaxatur
 Perstringens iniquitas.
59. Salve, terra, quam rigavit
 Et hinc ad nos derivavit
 Se misericordia
 Orta de te veritate,
 Sicque sunt coosculatae
 Pax atque justitia.
60. Salve, terra, quae dedisti
 Fructum vitae, corpus Christi,
 Cujus te benignitas
 Data prius praeparavit,
 Et sic in te declinavit
 Incarnanda deitas.
61. Salve, civitas famosa,
 De qua digne gloriosa
 Dicta sunt praeconia;
 Sed quaecunque praedicantur
 De te, tuis superantur
 Meritis et gloria.
62. Salve, domus fabrefacta
 Atque decenter compacta
 Manu sapientiae,
 Sibi quam aedificavit
 Et columnis roboravit
 Septiformis gratiae.
63. Salve, fortis et fidelis
 Mulier, cujus de caelis
 Pretiosum pretium
 Sacri flatus primum empta
 Donis ac demum redempta
 Proprium per filium.
64. Salve, pulchra et pudica
 Sponsa mater et amica
 Fide, forma, facie,
 Digna partu, digna thoro,
 Digna sponso tam decoro,
 Qui sol est justitiae.
65. Salve, sancta, flos sanctarum,
 Sponsa, regina sponsarum,
 Inter omnes unica,
 Unde digne famulantur
 Tuae laudi, quam effantur
 Canticorum cantica.
66. Salve, sponsa sponso grata,
 Ore cujus osculata
 Primis gaudes oculis,
 Per quem tibi, per quem cunctis
 Parietibus conjunctis
 Pax est data populis.
67. Salve, digna nutrix Christi,
 Dulcibus quem nutritisti
 Et lautis uberibus,
 Quae palato piae mentis
 Cunctis plus delectamentis
 Sapiunt carnalibus.

68. Salve, cujus nomen sanctum
Est unguentum aegrotantum,
Spes et invocatio,
Quos et tuae sanctitatis
A sanctis dilecta satis
Perfundit opinio.
69. Salve, quam is post se traxit,
Qui se de te praeextraxit,
Cujus in odoribus
Unguentorum cucurristi,
Uncta quibus exstitisti
Tuis prae consortibus.
70. Salve, quam prius in tua
Cella susceptus rex sua
Duxit in cellaria,
Ut illius secretorum
Ad laetitiam tuorum
Jure fias conscia.
71. Salve, quam nimirum recti
Tuis meritis illecti
Amant unanimiter,
Qui tuorum meritorum
Uberumque geminorum
Memores sunt jugiter.
72. Salve, nigra sed formosa,
Nigra sed invidiosa,
Nigra derogantibus,
Non in te naturae regem,
Sed tantum naturae legem
Prave perpendentibus.
73. Salve, tota pulchra bonis
Sicut pelles Salomonis
Carnis mortificio,
Vera Jerosolimita,
Quia carnis expedita
Prorsus a dominio.
74. Salve, quam decoloravit,
Dulcem natum quae damnavit,
Fervens persecutio;
Sed nec talem te miratur,
Cui matris intimatur
Amantis affectio.
75. Salve, quam tunc impugnarunt,
Prole dulci dum orbarunt,
Tuae matris filii,
Et velatum cor habentes
Adhuc perstant persequentes
Veritatis insecii.
76. Salve, fida plurimarum
Custos facta vinearum,
Dum, linquens nequitiam
Synagogae, singularum
Ad curam ecclesiarum
Transis et custodiam.
77. Salve, quondam Pharaonis,
Hoc est antiqui draconis
Infestata curribus,
Quos recte triumpho Christi
Similata submersisti
Aquis spiritalibus.
78. Salve, cujus nardus grata,
Hoc est virtus hac signata,
Odorem exhibuit,
Dum summi in sinu patris
Et in tuo dignae matris
Alvo rex accubuit.
79. Salve, cui myrrha fuit
Dilectus, cum nostra luit
Ut scelestus scelera,
Myrrha mortem tolerando,
Myrrha semper conservando
Morans inter ubera.
80. Salve, digne comparata
Flori florum, summo lata
Lilio convallium,
Inter filias formosa
Velut inter flores rosa,
Inter spinas liliium.
81. Salve, plena caritate,
Quam pia benignitate,
Pia diligentia
Tunc in te rex ordinavit,
Cum inductam collocavit
In cella vinaria.
82. Salve, floribus fulciri
Atque circumamiciri
Malis pie gestiens,
Motu quidem caritatis
Nostrae motus puritatis
Et fructus esuriens.

83. Salve, cujus sponso grata
Facies et vox optata,
Dulcis ejus auribus,
Ergo faciem ostende
Et ei preces impende
Tuis pro supplicibus.
84. Salve, gracilis et recta
Virgaque per spem erecta,
Odora virtutibus,
Desertum deseruisti,
Per quod summis ascendisti
Gratiarum gradibus.
85. Salve, pulchra velut luna,
Ut sol inter omnes una,
Praelecta singulis,
Dum ut aurora procedens
Jubar tenebris succedens
Praebuisti saeculis.
86. Salve, dilectum enixa,
Super quem demum innixa
Ac plena deliciis
De deserto conscendisti
Dilectoque consedisti
Coeli fruens gaudiis.
87. Salve, mater Salomonis,
Quem in desponsationis
Ejus et laetitiae
Die digne coronasti
Duplicique decorasti
Corona victoriae.
88. Salve, lecte Salomonis,
Quem dignae defensionis
Causa fortes ambiunt,
Orthodoxi nunc doctores,
Quondam angeli tutores
Nuncque tibi serviunt.
89. Salve, proles prophetarum,
Regum et patriarcharum,
Salomonis ferculum,
In quo digne se gestandum,
Per quod pie sustentandum
Suum duxit populum.
90. Salve, turris vere fortis,
Supra metas nostrae sortis,
Velut mors dilectio;
- A mundo te separavit,
Quam nulla debilitavit,
Torrens persecutio.
91. Salve, novi testamenti
Fons ejusque complementi
Condigna materia,
Mater quidem novi regis,
In quo nobis novae legis
Nova luxit gratia.
92. Salve, quam, ut praedicebat
Atque crebro praecinebat
Cantio prophetica,
Sic gignendum pio patri
Praedixit piaequae matri
Pia vox angelica.
93. Salve, virgo desponsata,
Alteri sed conservata,
Quem coelestis nuntius
Sponsum tibi nuntiavit,
Et mox thalamum intravit
Idem Dei filius.
94. Salve, fons humilitatis,
Quae, licet felicitatis
Tuae tibi conscia,
Ancillam te nominasti,
Quam summa non ignorasti
Sublimatam gratia.
95. Salve, coelorum sessorem
Terrarumque possessorem
Pariens in stabulo,
Ac praesepe jumentorum
Cibo ditans angelorum
Atque vitae pabulo.
96. Salve, legis observatrix,
Quae legales ut peccatrix
Non habens piacula,
Hostias Deo dedisti,
In templo cum obtulisti
Agnum sine macula.
97. Salve, salvans salvatorem,
Dum Herodis ob errorem
Persequentis filium,
In Aegyptum transfugisti,
Vere pro amore Christi
Subiens exsilium.

98. Salve, digna Dei nutrix, Custos, vigil et adjutrix Digne tibi subditi, Usque tempus praefinitum Nostrum decreto sancitum Persolvendi debiti. 99. Salve, matrum gloriosa, Quam in cruce pretiosa Dum penderet filius,	Juxta verbum Simeonis Acerbae compassionis Pertransivit gladius. 100. Salve, regina coelorum, Quae post mortis et dolorum Hausta scandens pocula Sponso regi complantaris, Cum quo regnans collaetaris Per aeterna saecula.

Orat. ms. Majoris Carthusiae saec. 14/15. Cod. Gratianopolitan. 181. — „Expliciunt salutationes dominae nostrae numero centum secundum sententias specialius, competentiusque lucidius alludentes, ex utriusque testamenti serie diligenter excerptae.“ — 2, 4 huic. — 2, 5 huic. 28, 2 Aber cynei. — 46, 5 est ditata. — 48, 4 huic. — 57, 5 multiplicavit. — 64, 1 Salve pudica pudica.

53. Salutationes BMV.

1. Ave, vera orbis hera, Ave, virgo virginum, Salve, mera puerpera, Salve, salus hominum. 2. Ave, nata jam beata, Ave, felix jugiter, Salve, grata advocata, Salve, dulcis, dulciter. 3. Ave, tutum vas virtutum, Ave, dives gratia, Salve, scutum contra lutum, Salve, secans vitia. 4. Ave, laeta mortis meta, Ave, finis vitii, Salve, feta Deo freta, Salve, caput gaudii. 5. Ave, flentis risus mentis, Ave, mundi gaudium, Salve, gentis spes egentis, Salve, salus omnium. 6. Ave, viae dux regiae, Ave situs siderum, Salve, pie omni die, Salve, memor pauperum.	7. Ave, forum miserorum, Ave, dulcis domina, Salve, florum ver novorum, Salve, felix femina. 8. Ave, verum decus rerum, Ave, plena lumine, Salve, merum lac uberum, Salve, lac de virgine. 9. Ave, nato grata grato, Ave, caelebs coelitus, Salve, dato laeta lato, Salve, salva penitus. 10. Ave, tota vere lota, Ave, prorsus splendida, Salve, nota sine nota, Salve, tota candida. 11. Ave, pratium aromatum, Ave, flagrans floribus, Salve, satum charismatum, Salve, dulcis moribus. 12. Ave, plana, plene sana, Ave, sanans languidum, Salve, cana ros in lana, Salve, vellus madidum.
13. Ave, pia stirps regiae,
Ave, regens ceteros,
Salve, via ad gaudia,
Salve, salvans miseros.

Cod. Cantabrigen. Ff VI 14. saec. 13. A. — Orat. ms. Majoris Carthuisiae saec. 14/15. Cod. Gratianopolitan. 181. B. — 1, 4 Salve fehlt A. — 2, 1 Salve A. — 3, 4 lac in virgine B. — 9, 3 laeta leto A. — 11, 2 fehlt A. — 11, 3 Salve sacrum B; satum aromatum A. — 12, 1 Ave plena A.

54. De Compassione BMV.

1. Ante crucem virgo stabat, Poenas Christi cogitabat, Totam se dilaniabat Vultum lavant lacrimae. 2. Dicit virgo: Quid fecisti, Quod delictum commisisti, Quare crucem ascendisti? Me dolentem respice. 3. Vos, Judaei, per errorem Occidistis redemptorem, Mundum salvans per amorem Sua sacra passio. 4. Orbata sum filio, Apostolos non video, Quo vadam sola, nescio, Non possum ultra vivere.	5. Dicit Jesus: O mater mea, Non te turbet poena mea, Praecedam vos in Galilaea, Resurgam die tertia. 6. Johannes sit tibi filius, Custos atque famulus Eritque tibi bajulus In hac mundi miseria. 7. Pater misit me ad mortem, Vici jam draconem fortem, Super me miserunt sortem Judaea gens incredula. 8. Mortem ergo non timeamus, Omnes crucem diligamus, Deo devote serviamus Cum omni reverentia.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Mantuan. E I 27.

55. De Compassione BMV.

1. Adsis huic speculo, Mater o Maria, Pendet in patibulo Jam Dei sophia, Dux et decus virginum, Dulcis, mitis, pia, De torrentis calice Qui bibit in via. 2. Quid flens adstas longius? Propius accede, Ecce tuus filius Heu tractatus foede, Heu plenis opprobriis Donatur mercede, Hac pius ab impiis Mactatur a caede. 3. An est, mater, filius Tuus ad hoc natus, Ut sic digne genitus, Sic sit cruentatus?	Vere non immerito Dicetur beatus In hoc ejus scandalo Non scandalisatus. 4. Ad pudoris cumulum Vestibus nudatur, Vento, gelu, pluviae Nudus explicatur Sistunt longe proximi, Nullus consolatur, Sed stant prope nimium, Per quos cruciatur. 5. Omni poena gravior Est haec poenae poena, Quae non tantum mortis est Sed pudore plena, Mater vere rumpitur Tibi cordis vena, Cum pallescit filii Facies amoena.

6. In cruore penitus
Venae vacuantur,
Marcet frons et facies,
Rugae procreantur,
Clausis prope ciliis
Oculi versantur,
Sudor mortis exsilit,
Fauces congelantur.
7. Adspice, si praeuales,
Mater, hunc dolorem,
Rubor vultus qualiter
Transit in pallorem,
Manus, pedes qualiter
Emittunt cruorem,
Quae materni pectoris
Cumulant moerorem.
8. Rigent tensa stipite
Brachia procera,
Decor vultus pristinus
Liquescit ut cera,
Corpus clavis asperis
Pendet in statera,
Ut sic vaticinia
Vatum fiant vera.
9. Jam nec decor ullus est
Nec decus in ore,
Aures nihil audiunt
Solito de more,
Rubet latus nitidum,
Candet in pallore
Pectus, ruunt genua
Ponderis vigore.
10. Jam dextrorsum nitidum
Caput reclinatur,
Cui se plicans nimium
Collum famulatur,
Horret coma capitis,
Arte non aptatur,
Immo venti flatibus
Huc illuc vagatur.
11. O dolor, nec mortuo
Vel sic pepercerunt,
O moeror, sic lancea
Latus transfixerunt,
- O scelus, ut hic et haec
Hoc scelus senserunt,
Sol et luna pariter
Tenebris cesserunt.
12. Plange, mater, filium,
Nunc tempus plangendi,
Ingens est materia
Causaque dolendi;
»Heu, mi fili,« tempus est
Crebro repetendi
Et decentes digitos
Vel manus torquendi.
13. Mater, caput agita
Manibus levatis,
Terram sparge capiti
Comis laceratis,
Rumpe vestem pectoris,
Pectus pietatis
Cum sugenti pandere
Consuevisti gratis.
14. Auras replens quaestibus,
Mater, gemens plora,
Imbres crebri fletuum
Defluant per ora,
Terrae fige genua,
Corruens adora,
Et foedetur pulvere
Facies decora.
15. O quis digne numeret
Omnes hos labores,
Quos pro nobis passus est
Jesus et languores,
Vere nostros pertulit
Hic dolens dolores,
Reddit ipse debitum
Et non debitores.
16. Nicodemus et Joseph
Ecce convenerunt,
Myrrhae atque aloes
Mixturam tulerunt,
Post de plagis quatuor
Claves extraxerunt
Et de crucis stipite
Hunc deposuerunt.

17. Curre nunc, moestissima,
Brachia sustenta,
 Quae sunt mortis frigore
Rigide distenta,
 His infigas oscula
Centum vel ducenta,
 Nec credo, quod fueris
Ducentis contenta.
18. Jam nil parcens vocibus
Planctus da mugitum,
Lacrimas, suspiria
Profer et rugitum,
 Nam scelus huic simile
Nunquam est auditum,
 Sed nec erit uspiam
Tale repetitum.
19. Manans de vulneribus
Cruor colligatur,
 In signum memoriae
Peplo leniatur
Cateracta capitis
 Nunc, mater, rumpatur,
Et de cordis intimis
Gemitus edatur.
20. O quam matris miserae
Cor jam syncopizat,
Dolor indicibilis
Intus colaphizat,
 Jam Maria Martha fit,
Jam non sabbatizat,
 Quam moeroris fluvius
Perfecte baptizat.
21. Sic post tot angustias
Ut sit tumultus
Jesus, mundam syndonem
Joseph est mercatus,
 In qua Jesus positus
Est sepulchro datus,
 Sicque cum custodibus
Lapis est signatus.
22. Jesu, rex misericors,
Tu qui sic obisti,
 Per cruorem vulnerum,
Quem de te fudisti,
 Mitte nobis spiritum,
Quem tuis misisti,
 Ne relinquant orphanos
Quos sic redemisti.

Cod. Cautabrigen. Ee VI 29. saec 15. — 13, 8 confuisti gratis. — 19, 4
 lemiatur.

56. Planctus BMV.

1. Eja, virgo gloriosa,
 Quondam Noemi formosa,
 Pulchra tota, amorosa,
 Sed nunc Mara dolorosa.
2. Cur sic cruci adstas fixa,
 Crucifixo sic innixa,
 Ut dolore sis transfixa,
 Tanquam ipsum sis enixa?
3. Quondam illa speciosa,
 Cunctis visu gratiosa,
 Nunc moerore nubilosa,
 Gemens, tristis, lacrimosa.
4. Unde cruciatus sibi,
 Quare tantus dolor tibi?
 Forsan causa latet ibi
 Major, posset quam describi.
5. Quis vos ambos sic confixit,
 Quis dolore sic afflixit?
 Nullus homo unquam vixit,
 Quem sic tantus dolor frixit.
6. Quae doloris hujus causa
 Te tristare fuit ausa,
 Latet adhuc in te clausa,
 A dolore, quaeso, pausa.
7. Estne ille tibi pater,
 Numquid sponsus est aut frater,
 Aut num sibi tu es mater,
 Quod te torquet dolor ater?
8. Pone modum nunc dolori,
 Appropinquas nam languori,
 Et est nobis jam timori,
 Ne et te contingat mori.

9. Cur te matre sic orbamur?
Refer causam, quam miramur
Et audire praestolamur,
Tibi quod compatiamur.
10. Hujus causam non mireris,
Sed ut mecum contristeris
Et dolore socieris,
Tibi pandam hoc, quod quaeris.
11. Hic a Deo praelectus
Et prae cunctis tam dilectus
In salutem huc directus,
Carne mea vere tectus.
12. Deus exstat, verbum Dei,
Splendor patris faciei
Et creator omnis rei,
Tota virtus verae spei.
13. Hunc a patre datum cepi
Ac de spiritu concepi,
Sponsa, nata hunc suscepi,
Mater virgo hunc excepi.
14. Ipse decor angelorum,
Gubernator singulorum,
Terraе, maris ac polorum,
Regnans solio coelorum.
15. Illic sine matre natus,
Sine patre incarnatus
Est in terris conversatus,
In salutem cunctis datus.
16. Per doctrinae veritatem
Ac signorum caritatem
Vitans mundi vanitatem
Et carnalem voluptatem,
17. Ut in regno deitatis
Statum post mortalitatis
Expiatos a peccatis
Collocaret cum beatis.
18. Talis est dilectus meus,
Jesus Christus, homo Deus,
Non cujusque mali reus,
Quem occidit sic Judaeus.
19. O mi nate speciosus,
Super omnes generosus,
Mitis, clemens, gratosus,
Semper totus dulcorosus,
20. Illibatus, delicatus,
Sanctus et immaculatus,
Sponsus mei coelibatus
Et solamen incolatus.
21. Visus tibi tenebrescunt,
Genae, labia pallescunt,
Fossae manus intumescunt,
Crura nutant et languescunt.
22. Caput spinis coronatum,
Latus patet lanceatum,
Totum corpus vulneratum
Cerno jam exanimatum.
23. Ei, quis mihi nunc aquarum
Dabit fontem lacrimarum,
Tristem luctum et amarum
Super virum tam praeclarum.
24. Hic est ensis Simeonis,
Qui vigore punccionis
Me in terris privat bonis
Omnis consolationis.
25. O si vita nunc privarer,
Mallem, quam sic te orbarer,
Jam nequaquam perturbarer,
Sed per mortem consolarer.
26. Heu me, fili, quid fecisti,
Cur me solam reliquisti,
Cur me mori noluisti
Potius quam tu obisti?
27. Cessa, virgo, a ploratu,
Cesset vox ab ejulatu
Ne sub tanto cruciatu
Tu priveris vitae statu.
28. Faciei nam amoenae,
Quae rubebant, pallent genae,
Oculorum turgent venae,
Jam languescunt manus plene.
29. Calor cordis jam tepescit,
Vigor omnis jam lentescit,
Omne corpus jam rigescit,
Tota vita jam marcescit.
30. Ego suae passionis
Tuaeque afflictionis
Causa sum contemptis bonis,
Culpa pravae actionis.

31. *Mihi ergo restat flere
Et ex intimis lugere
Gravi planctuque dolere,
A rugitu non silere.*
32. *Ego merui necari,
Non in cruce hic litari,
Nec tu sancta molestari;
Et quis posset hoc effari,*
33. *Cur hic ordo sit mutatus,
Nisi tantum sim amatus,
Quod a morte liberatus
Summa vita sim beatus.*
34. *Nihil ergo jam dulcescat,
Sed mens mea amarescat,
A dolore non quiescat,
Donec vita evanescat.*
35. *Semper visus lacrimetur,
Nunquam animus laetetur,
Nisi per vos consoletur,
Ut in vobis oblectetur.*
36. *Sed sic jugiter dolore
Moveatur vel amore,
Dilatetur vel fervore
Ac liquescat prae dulcore*
37. *Intimae compassionis,
Fecundae dilectionis,
Supplicis devotionis,
Purae contemplationis,*
38. *Ut virtutum actione,
Fidei confessione,
Gratiarum actione
Sic persistam in agone*
39. *Et in regno supernorum
Cونسors factus beatorum
In collegio sanctorum
Christum, regem angelorum*
40. *Crucifixum, hymnodia
Semper canam laude pia
Teque laudem, virgo dia,
Mihi confer, o Maria.*

Orat. ms. Scotorum Vindobonen. 50 g 9 saec. 15. A — Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19354 B. — Orat. ms. Tegurinum anni 1500—1508 Clm. Monacen. 20015. C. — 2, 2 sic fehlt C. — 2, 3 Tamquam ipsum sis enixa C. — 2, 4 Secum cruci es confixa. — 4, 3 Forsan casa B; latet tibi C. — Str. 8 u. 9 fehlen C. — 10, 4 hoc fehlt B. — 16, 3 Vetans B. — 17, 3 Expiatus C. — 21, 3 Fuste manus C. — 23, 1 Ey. BC. — 23, 3 torpent venae C. — 32, 2 Non in cruce habitari B; Non incerte hoc litari C. — 33, 2 sim mutatus C. — 36, 4 prae dolore C. — Im Verlaufe des Liedes hat A folgende Überschriften: Vor Str. 1: *Compassio virginis Mariae*; vor Str. 10: *Responsio virginis Mariae*; vor Str. 19: *Verba virginis ad filium*; vor Str. 27: *Responsio*.

57. Planctus BMV.

1. *O dulcis virgo Maria,
Tu plorabas voce pia
Ante crucem filii;
Rumpebatur cor Mariae,
Exclamantis voce pie:
O fili dulcissime.*
2. *Video te morientem,
Ego perdo cor et mentem,
Tecum mori cupio,
Tu peccatum non fecisti,
Quando crucem ascendisti,
Cur te mori video?*
3. *O columba sine felle,
O vas dulce plenum melle,
O fili piissime,
Tu me vides desolatam,
Semivivam, anxiatam
Et mihi non loqueris?*
4. *O quid agam filii pie,
Mei languentis Mariae,
Matris unigenite,
Heu, Christe, amor mei,
Te damnarunt pharisaei
Creatorem saeculi.*

5. Haec dum loquitur Maria
Desolata voce pia,
Non respondet filius;
Cor tunc ejus desolatum,
Igne mortis inflammatum,
Pertransivit gladius.
6. Cecidit angustiata
Tunc Maria desolata
Ibi quasi mortua,
A Johanne sublevatur
Et paulisper restauratur,
Post clamat ad angelum:
7. Gabriel, angele felix,
Tu non es mihi fidelis
Nuntiando gaudium;
Dum mihi dicebas Ave,
Me ponebas in hac nave,
Quae modo submergitur.
8. Mihi dabas mortis frena
Dicens: es gratia plena,
Quae frena nunc sentio,
Me dixisti benedictam
Gaudiorumque munitam,
Sum plena supplicio.
9. Non est mulier in mundo
Quae dolorum in profundo
Sit demersa velut sum;
Vere mihi primum ave
Dulce fuit et suave,
Nunc dat mihi gemitum.
10. Fui jam gratia plena,
Erat mihi dulcis coena,
Dum habebam filium;
Mihi nunc est usurpatus
Et in cruce conclavatus
Per tormentum anxium.
11. Nunc vertuntur in moerorem
Et in luctum et dolorem
Nuntiata gaudia,
Meum cerno dum amorem,
Natum, sponsum, creatorem
Mortis ferre vulnera.
12. Ita clamo desolata,
Non est auris mihi data
A nato vel angelo.
- Alta voce tunc Maria
Exclamat in agonia.
Conquaerens de populo:
13. O crudeles vos Judaei,
O feroces pharisaei,
Canes crudelissimi,
Vos Deum crucifixistis,
Regem vestrum suspendistis
In ligno patibuli.
14. Ipse vos et me plasmavit,
Et in mundo collocavit,
Fel pro melle redditis,
O canes valde crudeles,
O leones infideles,
Sic natum occiditis.
15. Matrem ejus capiatis
Et in ligno suspendatis,
Ipsam in quo ponitis,
Ne post mortem nati vivat,
Quae sic matrem luce privat,
Ut filio careat.
16. Hic est filius dilectus,
Qui mihi fuit electus
Sine carnis praemio,
Suspendentes mundi regem,
Tribuentem nobis legem,
Matrem ejus capite.
17. Quam sic nato viduastis,
Omni gaudio privastis,
Et ipsam occidite.
Sic lamentor desolata,
Non auditur vox clamata
In crudeli populo.
18. O crux alta, de te quaeror,
Mihi nequis esse pejor,
O crux crudelissima,
Meum natum tu cepisti,
In te ipsum suspendisti,
O crux ferocissima.
19. Quamvis mundo tu sis felix,
Mihi tamen es crudelis
Cruciando filium,
Unigenitum Mariae
Desolatae, quae sic pie
Ad te flere cogitat:

20. O crux ligni cruentati,
Sanguis hic immaculati
Undique sic funditur,
O crux alta, mundo felix,
Per te via fit in caelis,
Sed mihi degeneras.
21. O crux nati crucifixi,
Contra te nihil commisi,
Ex quo ita me laedas;
Crux crudelis, tu te placa,
Ad te clamo voce rauca,
Redde mihi filium.
22. Et si te non vis placare
Neque natum mihi dare,
Tu me secum recipe;
Crucifige me cum eo,
Pro quo tibi dire fleo,
Omnes mecum plangite.
23. Aut crux natum mihi reddat,
Atque jus peccati cedat,
Quo audere iudicat,
Aut secum me crucifiget,
Meo sanguine se riget
Veluti de filio.
24. O crux ferox et amara
Cur non recipis in ara
Mariam cum filio?
Requiesco, si me capis,
Si me spernis, tu me tradis
Mortali supplicio.
25. Crucis lignum non respondet,
Mihi dolor magis frondet,
Quanto magis supplico;
Meum ego desolata,
Dulci prole viduata,
Filium respicio.
26. Natus meus voce rauca
Anxiatus non jam pauca
Clamat: Ego sitio;
Tunc Maria clamat: heus,
Num est hic filius meus,
Qui sic rauce loquitus?
27. Non petenti possum dare
Neque potum ministrare,
Cor sic meum moritur;
- Clamo: Jesu, nate pie,
O dulce fili Mariae,
Cur matrem non respicis?
28. Matrem tuam desolatam,
Vero lumine privatam
Cur non eam respicis?
Audi, pater alte, pie,
Verbi pater et Mariae,
Tui matrem deseris?
29. Verbum tuum incarnatum,
De Maria procreatum,
Cur sic pati pateris?
Istud non est verbum ave,
Quod mandasti tam suave
Gabriele nuntio.
30. Quando vides verbum pati
Nec succurris poenis nati,
O dura compunctio,
Cor Mariae tam afflictum,
A te patre derelictum
Moritur pro filio.
31. O dulcis fili, spes mea,
Mater tua sum, cum ea
Loqui debes modicum;
Tu me debes exhortari
Ac me digne consolari,
Ut non perdam spiritum.
32. Video te, nate, mori,
Subjaces mortis tremori,
Possum nec te tangere;
Nate dulcis, miserere
Matris non cessantis flere
Nec sinentis plangere.
33. Si tu migras, quis supplebit,
Et quis natus mihi erit?
Desolata morior;
Sed priusquam moriaris,
Aliquid mihi loquaris,
Dulcis fili, deprecor.
34. Filius tunc inclinatur,
Ad Mariam et affatur
Tali dulceloquio:
O mater dulcis Maria,
Virgo pura, virgo pia,
Tantum noli plangere.

35. Ad hoc scis me fore natum
Et a patre destinatum,
Hunc ut bibam calicem,
Sine quo mundus salvari,
Trinitati concordari
Et nequit velocius.
36. Non deberes contristari,
Sed deberes consolari
Et gaudere potius,
Mors mea non est ad mortem,
Aperit sed vitae portam,
Quam peccatum clauserat.
37. Morior pro toto mundo,
Qui ardebat in profundo,
Quem Adam damnaverat;
Ergo dulcis o Maria,
Mater clemens, virgo pia,
Noli flere filium.
38. Qui pendendo super crucem
Pro recuperando lucem
Frangit hoc exsilium;
Ego non te derelinquo,
Ad te semper appropinquo,
Quod dico, non ambigis.
39. Hoc videbis tu pro vero,
Jam resurgam, tecum ero
Atque cum discipulis;
- Me oportet ita mori,
Istud fit pro meliori,
Res humani generis.
40. Igitur spem amplecteris,
Quia mecum poteris
Regno veri luminis,
Sed dum vives vita ista,
Johannes evangelista
Erit tibi filius.
41. Et tu eris ejus mater,
Ipse filius et frater
Te tractabit dulcius.
Filius ista narravit,
Matri caput inclinavit
Et emisit spiritum.
42. Videns ergo hoc Maria
Cecidit in agonia
Et orabat fortius;
Ejus cor angustiatur
Atque dire vulneratur
O crudelis gladius.
43. Igitur nos cum Maria
Deploremus mente pia
Passionem Domini,
Ut cum Christo collocari
Mereamur, gloriari
Per aeterna saecula.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Mantuan. E I 27. A. — Cod. S. Petri Salis-
burgen. a III 10. saec. 15. B. — 1, 3 Coram cruce filium B. — 3, 5 Geniti-
vam anxiatam B. — 4, 2 languenti A; Fili languentis B. — 4, 3 Mater A. —
4, 4 Heu, heu amor B. — 6, 3 quasi moritur A. — 6, 4 Johanne tunc B. —
7, 2 Non es mihi tu B. — 7, 5 Me pascebas B. — 9, 3 Sit mersa velut
AB. — 10, 1 gratia jam A. — 10, 6 Prae tormentis anxium A. — 11, 5
curatorem B. — 12, 5 Exclamabat A. — 13, 4 Verum Deum A. — 14, 1—3
fehlen B. — Nach 15, 3 schiebt B ein:

Vel in alio tormenta
Aut crudeli monumento,
In quo mater pereat.

15, 4 Non post A. — 15, 6 Caream ut filio B; dann schiebt B ein:
Mihi dulcius jam mori,
Foret jocus et honori
Migrari cum filio.

16, 4 Suspendistis B; worauf B einschiebt: Truces aures Mariae Supplicatio-
nem Mariae Non auditur populo. — 17, 4 lamento B. — 17, 6 In crudeli
proelio B. — 18, 4 tu caedisti B. — 19, 6 Ac fallasse cogitur B. — 20, 5
Mihi semper es infelix B. — 20, 6 Dum me filio viduas. — 21, 2 Coram
te nunquam connixi B. — 21, 3 Ex quo me sic laederas B. — 21, 4 O crux
fidelis jam non placā A. — 22, 1 Si te non vis B. — 22, 5 Hoc pro mundo
tibi A. — 22, 6 Omnes junctim plangite B. — 23, 1 Ut crux AB. — 23, 2

Et vox quaevis precor cedat B. — 23, 3 Quo tam dire viduor B. — 23, 4
 Et me A; Ut me B. — 23, 5 me riget B. — 23, 6 Velut fit de B. —
 24, 2 recipis jam B. — 24, 3 Matrem cum A. — 24, 5 me radis B. — 25, 1 sqq.
 fehlen B. — 25, 4 Ita mergor desolata B. — 26, 2 Anxietate non pauca
 B. — 26, 4 Tunc mater A. — 26, 5 Est nam natus iste meus B. — 26, 6
 sic fehlt B. — 27, 1 Num petenti A; Petenti non B. — 27, 3 Cor meum
 sic B. — 27, 6 non recipis A. — 28, 4 Alte Deus, pater pie B. — 28, 5
 Verbi poenae et B. — 28, 6 Cur non modo proficis A. — 29, 4 non est
 illud ave B. — 30, 3 O diri B. — 30, 4 Cor meum tam A. — 31, 2 ex ea
 B. — 31, 4 me velis B. — 31, 5 Me dignare B. — 32, 1 sqq. fehlen B. —
 32, 6 Nec cessantem B. — 34, 1 nunc B. — 34, 6 Noli tantum B. — 35,
 3 Ut hunc B. — 35, 6 Et fehlt B: nequid A. — 36, 1 debes B. — 36, 4
 Mors una B; non est aborta A. — 36, 5 Aperitur vitae porta A. — 38, 1
 Qui nunc pendeo A. — 38, 3 Frangat A. — 39, 1 Haec B. — 39, 5 Ita fit.
 B. — 39, 6 Rex humani A. — 40, 2 Quam tu B. — 40, 3 Regna A. — 40, 4
 vives in hac vita B. — 41, 1 et pater A. — 41, 3 Et tractabit A. — 41, 4
 illa B. — 42, 3 Et plorabit B. — 43, 1 jam cum B. — 43, 3 Passionem
 in hac via B. — 43, 4 Ut cum ipsa B. — Hierauf fügt B noch die folgen-
 den Strophen bei:

De quinque vulneribus.

44. Vidit turbas effrenatas
 Judaeorum venenatas
 Christum primo prendere
 Vidit Judam proditorem
 Osculando salvatorem
 Pharisaeis tradere.
45. Vidit Jesum laceratum,
 Ut latronem et ligatum
 Trahi per Jerusalem,
 Et ad Annam primo ductum,
 Hinc ad Kaipham traductum
 Et Pilatum principem.
46. Hunc Pilatus condemnavit,
 Crucis poenis deputavit
 Lotis aqua manibus.
 Vidit natum sublevari
 Crucifixumque locari
 Cruce cum latronibus.
47. Vidit caput cruentatum
 Jesu Christi, coronatum
 Spinis, cruce pendere,
 Vidit manus perforari,
 Fixis clavis cruentari
 Et cruorem fundere.
48. Vidit suos sanctos pedes
 Conclavatos nec est sedes,
 Ubi possint haerere.
 Vidit latus penetrari,
 A Longino sauciari
 Hincque caecum cernere.
49. Vidit, potum cum gustavit,
 Sitio quando clamavit,
 Dicens consummatum est;
 Iste potus felle mixtus,
 Quem gustavit Jesus Christus,
 Cum aceto datus est.

Anima.

50. In me sistat amor tui,
 Crucifixo fac me frui,
 Dum sum in exsilio;
 Hoc dolore fac me moestum
 Nec me facias alienum
 Ab hoc desiderio.
51. Virgo dulcis, virgo pia,
 Virgo clemens, o Maria,
 Audi preces famuli,
 Ipse vos et me plasmavit
 Et in mundo collocavit,
 Fel pro melle redditur.

Ad crucem:

52. Tu nequaquam mihi felix,
 Tu semper es infelix,
 Filio me viduas;
 Crucis lignum non respondit,
 Mihi labor magis frondit,
 Quantum magis supplico.

Christus.

53. Sic mandavit incarnari
 Atque sibi filiarum,
 Ut mundum redimerem,
 Omnes crucem peramantes
 Atque illam venerantes
 Semper tibi serviant.
54. Christus in ligno pependit,
 Suo sanguine nos defendit
 Ab ira diaboli,
 Per virtutem sanctae crucis
 Liberemur ab inimicis
 Per aeterna saecula.

55. O Christe, mundi redemptor,
Sis tuae gentis protector
A morbo pestifero,

Christe, cum sit hic exire,
Da nos per misericordiam venire
Ad palmam victoriae.

56. Floremus ergo pariter,
Clamemus omnes fortiter:
Jesu Christe, miserere.

58. In Assumptione BMV.

1. Grande signum coelum pandit,
Angelorum coetus clangit
Occurrens cum laudibus,
Se praefulgens lux expandit,
Christi mater dum hoc scandit
Vestita duplicibus.

2. Haec de mundo mater munda
Mitis scandit ut columba,
Super solem splendida,
Omni laude laetabunda,
Jam nec prima nec secunda
Visa est tam candida.

3. Natus locum praeparavit
Et festinus obviavit
Coeli cum militia,
Matrem suam honoravit,
Cum se secum collocavit
Dulci modulantia.

4. Ad hanc natus mox descendit
Et cum matre mox ascendit
Ad suprema gloriae,
Nihil obstat, nil offendit,
Sursum vadit, sursum tendit
In signum victoriae.

5. Virgo mater exaltaris,
Ubi laeta contemplaris
Regnantem in gloria
Et conregnans conregnanti
Consedebis judicanti,
Virgo plena gratia.

6. Carne sua non consumpta
Virgo mater est assumpta
Integre realiter,
Collocata super cuncta,
Dulci nato dulcis juncta,
Tene sic non aliter.

Sic affirmant sancti patres,
Sic tenete, mei fratres,
Fortes unanimiter.

7. Elevata sedes poli,
Praeparata nubes soli
Ad suprema sidera,
Oblivisci, virgo, noli,
Tolle, mater, quod est doli
Nostra pians scelera.

8. Incorrupta, tota viva
Et innupta mater diva,
Coeli tenens solium
Exaltaris, coronaris,
Dominaris, jucundaris
Amplexando filium.

9. Qui praecepta legis dedit,
Honorare matrem, pegit
Et matrem prae ceteris;
Ergo matris legislator
Si non esset venerator,
Hunc culpae poteris.

10. Non desperes trepidando,
Perseveres affirmando,
Non relicto corpore
Mater Jesu quin assumpta
Sit in coelum nato juncta
Vivens sine tempore.

11. Ubi natus, sibi mater
Trabeatus est et pater
Sacro cum spiramine,
Solidata carne pura,
Verbi patris genitura,
Munda nos a crimine.
Erubescere, contremisce,
Qui non credis, matrem esse
Assumptam cum corpore.

12. Noli fari, quod ingratus
Dulci matri fiat natus,
Quem lactavit ubere,
Cujus alyus hunc portavit,
Quo fit salvus, quem damnavit
Lapsus Evae miserae.
13. Dic tu mihi, rogo pie,
Ubi corpus sit Mariae
Sepulchro non inventum?
Si tu dicis, quod ablatum
A Judaeis nec relatum,
Ab eis sit retentum;
14. Certe, dico, non est verum,
Coronata tenet coelum
Juxta nati brachium,
In excelso throno sita,
Natum colens est in vita
Paradisi ostium.
15. Quod sic probo ratione
Et aperta sanctione
Potest verificari:
Nonne vides in hac vita
Multis fucis polimita
A natis honorari
Patrem, matrem reverenter
Diligenter, excellenter
Ab eis ministrari?
Ergo matri minus gratus
Non de jure fiet natus
Altrici singulari.
16. Est assumpta virga Jesse,
De qua vitae fluit esse
Anima et corpore;
Fides tenet sic professe,
Quod affirmo verum esse.
Nati fulta robore,
17. Transit ad aethera
Virgo puerpera,
Virgula Jesse,
Non sine corpore,
Sed sine tempore
Tendit ad esse.
18. Vere scio, vere credo,
Quod in carne non putredo
Sit Mariae virginis,
- De qua natus est dulcedo
Deus homo sine foedo
Foetore putredinis.
19. Cum sanctorum visitantur
Loca donis et ditantur,
Ut aperte cernitur,
O quid dicam, si Mariae
Terrae datum matris piae
Corpus sit nec colitur.
Matrem natum, si sic esset,
Contempisse, dici posset,
Sed hoc nunquam creditur.
20. Caro namque Jesu cara
Est Mariae caro clara,
Matris praedulcissimae;
Sic affirmat Augustinus,
Fons abundans coelestinus
Doctrinae clarissimae.
21. Aulam sacram virginalem
Rex servare maternalem
Cum pudore voluit,
Ergo matrem incorruptam
A foetore sibi nuptam
Custodire debuit.
22. Deo lacu in leonum
Danielem servum bonum
Conservare placuit,
Vestes trium puerorum
In fornace positorum
Non comburi pertulit;
23. Ventre ceti Jonae vita
Est potenter custodita
Deo placentissima,
Ergo mater Jesu tanta
Fari posset quisquam, quanta
Laude sit dignissima?
Nisi quod sit elevata,
Secus natum collocata
Corpore et anima.
24. Nomen matris lucis astrum
Vel odoris alabastrum
Sensu suavissimum,
Corpus Dei, verbi castrum,
Hortus clausus, patris rastrum,
Fructum ferens optimum.

25. O regina, quam superni
Cives laudant et inferni
Tremat domicilium,
Splendoris praebe paterni
Nobis lucem et aeterni
Flaminis solatium.
O nomen dulce
Mariae tristitiae mulce.

Clm. Monacem. (ol. Emmeramen.) 14343 anni 1351.

59. In Assumptione BMV.

1. Gaude, Christus cum levavit Te in carne et locavit Super astra, obviavit Tota coeli curia. Gaude, virgo singularis, Ut prae cunctis sublimaris, Sic et digne plus laudaris In coelesti gloria.	4. Gaude, summe coronata, Carnis dotibus ornata, Christi dextris sociata, Regnans super omnia. Gaude, semper quae frueris His deliciis sinceris, Ut in aevum jucunderis Summa cum laetitia.
2. Gaude, virgo, quae decore Ornas coelum lucis more, Velut cuncta sol splendore Superat lucentia. Gaude, cui angelorum Chori parent et sanctorum Ut reginae ac votorum Exhibent obsequia.	5. A me mundi jam evelle Gaudia permixta felle, Immo me tuorum melle Gaudiorum satia. Veni, virgo, da laetari, Me in te nunc consolari Et in fine gratulari Tua de praesentia.
3. Gaude, quod vis esse ratum, Tuo nato exstat gratum, Omnem tuumque precatum Explet cum clementia. Gaude, qui te venerantur, Tua laude delectantur, Hi per Christum munerantur In superna patria.	6. Dona mihi te videre, Semper tibi congaudere Ac laetanter possidere Beatorum praemia. Ecce, tibi congaudemus, O Maria, ut amemus Te in aevum et laudemus, Duc nos ad coelestia.

Orat. ms. Underdorfense saec. 15. Clm. Monacem. 7815.

60. De Gaudiis BMV.

1. Gaude, candens lilium, Mater pietatis, Nobile triclinium, Summae trinitatis, Forma, spes humilium, Princeps castitatis, Memor mei Valde rei Sis, flos pietatis.	2. Gaude, legislatio Dominam te clamat, Humanaque ratio Praeeptricem famat Nati, id quo natio Fidelis acclamat, Nam ut patri Proles matri Sic parere amat.

3. Gaude, Sion filia,
Pacis reformatrix,
Tu me reconcilia,
Pauperum solatrix,
Purgans in me vitia,
Mundi reparatrix,
Meum votum
Tibi notum
Audi, imperatrix.
4. Gaude, ab initio
Prae saeculis creata,
Miro privilegio
In omnes ditata,
Salubri consilio
Es praedestinata,
Mater Dei,
Tutrix rei
Ut sis, o beata.
5. Gaude, ut te decuit,
Conceptam sacrauit
Deus, post haec docuit
Vita tis et pavit,
Scelus vetus necuit
Haeresesque stravit,
Nam virtutem
Et salutem
Cunctis demonstravit.
6. Gaude, tibi nuntius
E colo legatur,
Juxta verba ocuis
Sua humanatur
In te Dei filius
Et humiliatur,
Tis ignotum
Mundo votum
Per quem approbatur.
7. Gaude, natum parere
Dei meruisti,
Lacte tua alere
Quae digna fuisti,
Angelos hunc canere
Et magos vidisti,
Te optante
Post et ante
Virgo permansisti.
8. Gaude, pneuma visitat
Jesum baptizatum,
Et hunc pater clamitat
Fore suum natum,
Eremum inhabitat,
Dein mundi statum
Verbis, signis
Factis dignis
Curat sauciatum.
9. Gaude, die tertia
A morte surrexit,
Suos cum solertia
De limbo evexit,
Christus prae inertia
Errantes allexit,
Caros tuos,
Immo suos
Parando respexit.
10. Gaude, suos penitus
Patri committebat,
Super coelos inclitus
Rex cum ascendebat,
Nobis vitae aditus
Hinc patefiebat,
Qua potenter,
Qua gaudenter,
Euge, praecedebat.
11. Gaude, mirabiliter
Perfidos elisit
Pater, visibiliter
Quando flamen misit
His, verbi quos dulciter
Nomine arrisit,
Tunc sincero
Atque mero
Dulcore te visit.
12. Gaude, dote varia
Deus te dotando
Assumpsit cum gloria
Summa trabeando,
Ad dextram in curia
Coeli collocando,
Trans cunctorum
Angelorum
Choros exaltando.

13. Quo inaestimabili
Te felicitate
Ditans ineffabili
Ornat dignitate;
Vale hinc, laudabili
Vernans caritate,
Ergo gaude,
Gaudens plaude
In jucunditate.
14. Hinc est, quod edicere
Nulla creatura
Valet nec elicere
Laudis tua jura,
Eja me conspicere,
Mater, haec procura,
Dans beatum
Mihi statum
Vita in futura.
15. Deus, summa trinitas
Tibi nil recusat,
Cujus ac benignitas,
Ut vis, quaevis cusat,
Ergo tis virginitas,
Quam jam sic decusat,
Pellat labem,
Mortis tabem,
Quae me, heu, incusat.
16. Precor te per tristia,
Quae te hic laeserunt,
Et per Christi gaudia,
Quae et tua erunt
Et sunt nunc in patria
Sicut prae fuerunt,
Sana cunctos,
Veni, punctos,
Qui me infecerunt.
17. Precor te per meritum
Omnium sanctorum,
Per tis nomen inclitum,
Per temet, flos florum,
Da ut non demeritum
Scelerum meorum
Me demergat,
Quae abstergat
Precamen sanctorum.
18. Precor te per sanguinem
Et per poenas Christi,
Per sacram propaginem,
Ex qua prodiisti,
Quae Deum et hominem
Virgo genuisti,
Hunc exora
Absque mora
Pro me, ut novisti.
19. Per patrem, piissima,
Per verbum, per flamen,
Quos credo firmissima
Deum unum tamen
Fide, te, sanctissima,
Precor, ut solamen
Mihi pia
Sis Maria
Hora mortis. Amen.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3. — „Incipit oratio de gaudiis quibusdam beatae virginis.“ — 17, 8 fehlt. —

61. De septem Gaudiis BMV.

1. Gubernantis superna patria
Decantantur septena gaudia
Primum dicens: tu plena gratia,
Inquit Ave.

In excelsis cantatur gloria,
Hoc secundum angelis nuntia,
Deum noscunt tunc animalia
In praesepe.

2. Ternum stellae regiae claritas
Magos duxit, Bethlehem civitas
Hos suscepit, Herodis pravitas
Memoratur.

Quartum fuit sepulchri novitas,
Dum surrexit Dei humanitas,
Judaeorum prava societas
Admiratur.

3. Virgo mater dum vidit filium
Triumphando, parando praemium,
Unde venit, ascendit iterum
Coronatus.

Pater sanctum emittens spiritum
Roboravit corda fidelium,
Adest color ignis quemadmodum
Coloratus.

4. Gloriosa virgo sanctissimae
Post egressum carnis purissimae
Elevatur choris altissime
Angelorum.

Istis septem gaudiis optime
Gaudeamus, Deus plenissime
Nos reducat ad portum gloriae
Et sanctorum.

Clm. Monacen. (ol. Emmeramen.) 14343 anni 1351.

62. De septem Gaudiis BMV.

1. Militantis ecclesiae Jubar in triumphante Primatum tenet gloriae Adae lapsu cessante, Maria levante. Fons salutis et gratiae, Te nobis vitam dante Captatur via veniae, Messia nos juvante, Te tamen procreante.	Ducatur maledictio Defectus geniturae, De nati benedictio Cunctis est orta jure. David regali gremio Te fatentur scripturae, Stella, virga, promissio, Te signarunt figurae.
2. Concepta privilegio Supra jura naturae De sterili conjugio Joachim pulso dure	3. Virginalis conceptio Te solam consecravit, Cum Gabrielis nuntio Paris, qui te creavit. Fit pro nato purgatio, Qui nihil maculavit,

Integralis assumptio
Te cunctis praedotavit.
Nec mirum, si collegio
Coeli te praelocavit
Nutritus tuo gremio,
Te sibi sociavit.

4. Gaudes conceptu deico,
Gaudes partu sacrato,

Gaudes adventu magico,
Gaudes resurcitato,
Gaudes Jesu levato.
Gaudes igne mirifico
Apostolis donato,
Gaudes ascensu coelico,
Perfecte juncta nato,
Pro nobis supplicato. *

Clm. Monacen. (ol. Emmeramen.) 14343 anni 1351. — Sequenzenform.

63. De septem Gaudiis BMV.

1. Plaude, prudentissima
Parens plasmatoris,
Piscina probatica,
Pincerna pudoris,
Propitiatorium
Prisci promotoris,
Precor, preces percipe
Proni peccatoris.

2. Plaude, pudicitia
Plena placuisti
Prothonoi, parito
Patris paruisti,
Paracleti pluviam
Plene percepisti,
Perenne principium
Pure praeclusisti.

3. Pange, perpiissima
Praegnanda palaris,
Paternale pallium
Partu praestolaris,
Pyropus pinnaculum
Polo praesularis,
Protectrix potissima
Pauperum probaris.

4. Plaude, praegnans puera,
Prolem peperisti,
Positum praesepio
Pannis praecinxisti,
Papillarum pabulo
Psastorem pavisti,
Pot partum perpetuo
Pura permansisti.

5. Pange, pigmentarium
Praeservans pigmentum,
Pupes pascens, populis
Praedulce pulmentum,
Pantheon perpetuum,
Placens polimentum,
Praesta postulantibus
Praesto purgamentum.

6. Plaude, prodens parvulum
Pastoribus pratum,
Praecisum praeputio
Pulchre propalatum,
Principem principibus
Palam praedicatum,
Plasma pro piaculis
Patri praesentatum.

7. Pange, promptuarium
Plenum pietatis,
Planta portans poculum
Pretiositatis,
Praelara progenies,
Palmes prohibitatis,
Praebe patrocinium
Pollutis peccatis.

8. Plaude, pignus proprium
Plagis perforatum
Publice patibulo,
Passum per Pilatum,
Peremptis praedonibus
Prospicis praelatum,
Possidens perenniter
Pacis principatum.

9. Pange, plausu placido
Precibus precantum,
Placatrix primipotens,
Palus proeliantum,
Pus periclitantibus,
Pyr praevaricantum,
Praevalens praesidium
Pie proclamantum.
10. Plaude, promens pretium
Praepotens piorum
Praemium, palatium
Penetrans polorum,
Proportionaliter
Permanet proborum
Protector pacificus
Pila perfidorum.
11. Pange, potentissima,
Pons profectionis,
Peritiae putens,
Pes protectionis,
Projice precamine
Pus perditionis,
Propulsa pericula
Persecutionis.
12. Plaude, praedicantium
Plana perlustrator
Pentecoste plenius
Processit purgator,
Peccaminum praedocens
Parvulos prostrator,
Prava profitentium
Promptus praemiator.
13. Pange, praeditissima
Provisa prudenter,
Poli porta pervia,
Pessumdans potenter
Profanus, praeconiis
Praecluens pollenter,
Pelle pestilentiam
Praesentem patenter.
14. Plaude, praedulcissima,
Petens puriorem
Perlucide patriam
Pretiosiore,
Praelaturam percipis
Praecellentiore,
Placa peritissimum
Propitiatore.
15. Pange, potentissima
Princeps pennatorum,
Patriarcharum palmula,
Penna patronorum,
Prophetarum prothesis,
Pugil probatorum,
Puellarum puritas,
Portus perfectorum.
16. Plaude, praecelsissima,
Protege praesentes,
Postremos, praeteritos,
Papam, praesidentes,
Principatus, proceres,
Principes potentes,
Praesules, pontifices,
Praelatos plectentes.
17. Paedagogos, pueros,
Puellas placentes,
Praesides, proconsules,
Primates pollentes,
Praesules, presbyteros,
Professos, poscentes,
Pusillos, prebiscitas,
Polim, poenitentes,
Pupillum, Parisius,
Pauperes, pallentes,
Pestem parcam perperam
Prope pavescentes.

Cod. Parisien. 3639. saec. 15/16. — 17, 9 verrät, daß das Lied in Paris gemacht ist. Sämmtliche Wörter desselben beginnen mit dem Buchstaben P.

64. De septem Gaudiis BMV.

1. Plaude, potentissima Parens plasmatoris, Patrona piissima, Puella pudoris, Purgatrix potissima Peccati prioris, Procul pelle pondera Prisci peccatoris. 2. Plaude, plausus populi, Portus prohibitatis, Pallium paracliti, Pera puritatis, Praeparatrix praemii, Plena pietatis, Parce, precor, pauperi Polluto peccatis. 3. Plaude, privilegiis Pulchris praeornata, Promissis propheticis Prisco praesignata, Prole pii principis Postmodum praegnata, Praesis patrociniis Petenti parata. 4. Plaude, potestatibus Praedita praeclaris, Praecellentem penitus, Praepotentem paris,	Pollet prout primitus Pubes puellaris, Pacem praestolantibus Praesto praebearis. 5. Plaude, porta patula, Pons peregrinorum, Piscina probatica, Pannus parvulorum, Praesidens perpetua Patria polorum, Percipe propitia Preces punitorum. 6. Plaude plangens proh dolor Pignus praestigatum, Palma, pede, pectore Plagis perforatum, Potitum potentia Prospicis praelatum, Possidentem postea Poli principatum. 7. Plaude, pulchritudine Praemines potentes, Prostratos promoveas Placando plangentes, Praevide pro posteris, Protege praesentes, Purgando praeteritos Pestem patientes.

Orat. ms. S. Josephi Oenipont. 70 A. saec. 14. — Scheint eine Bearbeitung des vorhergehenden.

65. De Gaudiis BMV.

1. Gaude, virgo gratiosa, Verbum verbo concepisti, Gaude, tellus fructuosa, Fructum vitae protulisti. 3. Gaude fruens deliciis Nunc, rosa juncta liliis, Emunda nos a vitio Et tuo junge filio.	2. Gaude, rosa speciosa, Jesu vernans resurgente, Gaude, mater gloriosa, Christo coelos ascendente.

Cod. Lambacen. CLXXXVI saec. 14.

66. De Gaudiis BMV.

1. Lustrans orbem sol primus siderum,
Gyrum coeli firmans in cardine,
Virginalem sacravit uterum
Sumpta carne
Regens astra; Mariae puerum
Collaudemus ipsum in virgine,
Sumens sibi matris praeconium
Digna laude.
2. Paranympus Dei archangelus
Salutavit quam sancto flamine:
Ave, inquit, plena dulcedine
Gratiarum.
Summa virtus mox sanctus spiritus
Obumbrabit in te spiramine,
Canticorum vallata carmine
Prophetarum.
3. Consensu tradito homo perficitur,
Qui carnis termino in ventre clauditur,
Nec puerperio mater corrumpitur
Manens virgo.
In noctis medio pervigil nascitur,
Miratur ratio, mater non laeditur,
De solis radio jure progreditur
Deus homo.
4. Novum sidus ortum denuntiat
Christum natum regentem saeculum,
Magi cernunt, et locum indicat,
Proidentes adorant parvulum
Vagientem.
Trinum Deum figura reserat,
Regem magnum, mortalem filium,
Aurum, myrrha et thus insinuat.
Obtulisti in templo genitum
Nondum fantem.
5. Scripturarum formans eloquium
Verbo vicit hostes est scelera,
Mortem passus calcavit tartara,
Post surrexit.
Samson frangit inferni ostium,
Gloriosus transcendit aethera,
Rex immensus promisit munera
Et ascendit.

6. Surgens, arca pellens diluvium,
 Angelorum super fis agmina,
 Cum assumpta per tuum filium
 Contemplanis regna siderea
 Gloriosa.

Novem chori canunt coelestium:
 Mater Dei, coelorum domina,
 Sic assume nostrum obsequium
 Referentes septena gaudia
 Gratiosa.

Clm. Monacen. (ol. Emmeramen.) 14343, anni 1351. — 4, 2 regem saeculum. — 5, 2 Verbo venit hostes. — 6, 10 Gloriosa.

67. De Gaudiis BMV.

1. Gaude, virgo mater Christi, Quae de sancto concepisti Spiritu mirifice, Gabrieli credidisti, Praemunita quae fuisti Caritatis indice. Verbo sancto mox repleta Spe conceptus eras laeta, Propter hanc laetitiam, Virgo pia, sic impleta, Veniente vitae meta Me ducas ad gloriam. 2. Gaude, quia salvatorem Naturalem contra morem Peperisti, domina; Tuae laudis ad honorem Me praesenta peccatorem Tua cum familia. Tu de partu laeta tali Mihi luce sis finali Salus et solatium, Ne sim flammae gehennali Pro reatu criminali Datus ad supplicium. 3. Gaude, postquam te turbavit Et dolorem provocavit Sequens nati passio, Te laetam post restauravit, Laetiolem reformavit Christi resurrectio.	Virgo plena pietate, Refulgentis novitate Laeta me laetifica, Nec oppressum gravitate Ne repelli sinas a te Loca ad lucifera. 4. Gaude, virgo, dum scandeat, Quem scandentem subvehebat Nubes super sidera, Astra tenens eligeat Sedem dignam, qua sedebat Dei patris dextera. Propter ejus elevamen Atque tuum consolamen Tua post gravamina In extremis adjuvamen Et ruinae relevamen Confer mihi, domina. 5. Gaude, quae tunc laetabaris, Dum in coelum levabaris, Spes salutis hominum, Quorum noxam recordaris Et pro quibus deprecaris Incessanter Dominum. Tu medela noxae dirae, Mihi velis subvenire Mortis in itinere Et cum dies erit irae, Quam quis nequit praeterire, Noli me relinquere.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Ar. 203. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20001. B. — Clm. Monacen. (ol.

Tegurin.) 19824. C. — AB schieben vor jeder Strophe eine Strophe des Liedes bei Mone II, 460 ein. — 1, 1 O Maria mater BC. — 1, 10 Cum qua salus est concreta BC. — 1, 12 Spem salutis sentiam BC. — 2, 1 Naturalem contra morem BC. — 2, 2 Genuisti genitorem BC. — 2, 3 Virgo, mater, filia AB. — 2, 4 Tuae prolis ad BC. — 2, 5 debitorem BC. — 3, 1 Mentem tuam conturbavit BC. — 3, 2 dolore BC. — 3, 3 Christi passio BC. — 3, 4 Sed te laetam restauravit BC. — 3, 10 Ne oppressum A. — 3, 11 Nec repelli BC. — 4, 1 Laetabundus ascendeat BC. — 4, 2 Corpus suum subvehat BC. — 4, 3 Coeli super BC. — 5, 1 Quantum in te laetabaris BC.

68. De Gaudiis BMV.

1. Gaude, virgo, mater Christi, Quae per aurem concepisti Gabriele nuntio. Quam prudenter respondisti: Ecce, sum ancilla Christi Hominem sed nescio; Sic serpentem contrivisti, Dei verbum implevisti Genesis principio. 2. Gaude, quia Deo plena Peperisti sine poena Cum pudoris lilio. Casti lilium pudoris, Virga Jesse, flos odoris, Salvat puerperio, Quos damnavit dux erroris, Adam, Eva, fons moeroris, Colubris ingenio. 3. Gaude, quia tui nati, Quem dolebas mortem pati Fulget resurrectio. Rex triumphans in agone Superato Pharaone Surrexit de proelio, Ab Aegypto, pastor bone, Educ nos victo dracone Ab ejus imperio.	4. Gaude, Christo ascendente, Qui in coelum te vidente Motu fertur proprio. Clara nube ferebatur, Galilaea mirabatur De tanto mysterio, Vox jucunda nuntiatur, Humanitas coronatur, Coeli throno regio. 5. Gaude, quod post ipsum scandis Et est honor tibi grandis In coeli palatio. Coeli throno sublimata, Gemmis satis coronata Paradiso solio, O Esther inthronisata, Pro nobis sis advocata Coram rege filio. 6. Ubi fructu ventris tui Per te nobis detur frui In perenni gaudio. Fructus floris virginalis, Fructus vitae spiritalis, Fructus sine folio, Flos florum, flos virginalis Et fructus universalis, Salus et redemptio.
7. Sic Zephyrus mittit rorem,
Rore flora parit florem,
Floris fit refultio;
Flos ascendit in decorem,
Flora sequitur odorem
Amoris suspirio.
Ergo floris mater flora,
Nos defende mortis hora
Finali supplicio.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 19824. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20001. B.

69. De Gaudiis BMV.

Gaudia bis dena, mater dulcedine plena
Virgoque sensisti, terris dum viva fuisti,
Poplite quae flexo recitandoque pie texo.

1. Gaude, virgo mater Christi,
Quae per aurem concepisti
Gabriele nuntio,
Gaude, praegnans absque luctu,
Divino referta fructu,
Carnis carens vitio.
2. Gaude, luminis lucerna,
Cui congaudet interna
Cognatae devotio.
Gaude, lumen in te clausum
Nosti per Johannis plausum
Clausi ventris atrio.
3. Gaude, quia Deo plena
Peperisti sine poena
Cum pudoris lilio.
Gaude, parens florem florum,
Quem pastores tam decorum
Norunt in praesepio.
4. Gaude, coetus quod coelestis
Psallit gaudens et fit testis
Tanto puerperio.
Gaude, sacro lacte pascens
Hunc, qui ab aeterno nascens
Tuo ludit gremio.
5. Gaude, nova luce data,
Novae stellae nuntiata
Gentibus indicio.
Gaude, natum regem poli
Deum per tres reges coli
Munere trifario.
6. Gaude, puerum divinum
Munus acceptantem trinum
Triplici mysterio.
Gaude Christum, amplexatum
Brachiis, Deum probatum
Thuris ministerio.
7. Gaude, prolem nam ostendit
Summum regem, quae prae-
tendit,
Auri praesentatio.
Gaude, myrrha cum donatur
Christus homo, qua signatur
Hominis salvatio.
8. Gaude, Dei salutare
Per te ferri ad altare
Legis ex imperio.
Gaude, quia tui nati,
Quem dolebas mortem pati,
Fulget resurrectio.
9. Gaude, quod omnipotentem
Prima nosti resurgentem
Fidei praesagio.
Gaude Christo ascendente,
Qui ad coelos te vidente
Fertur motu proprio.
10. Gaude, te coelestem fecit
Et omne triste abjecit
Pneumatis infusio.
Gaude, quod nec hic viventi
Tibi nec mundo cedenti
Obfuit tentatio.
11. Gaude, quod post Christum scandis
Et est honor tibi grandis
In coeli palatio,
Ubi fructu ventris tui
Per te nobis detur frui
In perenni gaudio.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 19824. — 2, 6 Clausum. —
7, 1 prole. — 7, 2 Summam. — 10, 1 Gaude quia coelestem fecit. — 10, 2
Te et omne triste.

70. De Gaudiis BMV.

1. Gaude, virgo Dei mater,
ab angelo salutata,
Gaude, sentiens infantem,
virgo verbo gravidata.
2. Gaude, gaudens in montibus
Elisabet visitando,
Gaude, virgo salvatorem,
sine poena pariendo.
3. Gaude, pastores intuens
natum tuum adorantes,
Gaude magos inspiciens
trina dona offerentes.
4. Gaude, cum justus Simeon
prophetavit de filio,
Gaude, quando regressa es
de Aegypti exsilio.
5. Gaude, cum inter Judaeos
templi reperis filium,
Gaude cernens aquam vino
mutantem ad convivium.
6. Gaude, cum sanat languidos
mortuosque resuscitat
Et quinque mille hominum
expensis escis visitat.
7. Gaude, quando vides eum
a mortuis resurgere,
Gaude, cum vidisti natum
ad coelos ascendere.
8. Gaude, quando discipulis
sanctum transmisit spiritum,
Gaude, secum stans in coelis
habens coronae meritum.
9. Virgo, regina coelorum,
tanta possidens gaudia,
Fac tuorum gaudiorum
nos consortes in gloria.

Brev. ms. Fiscannense saec. 14. Cod. Rotomagen. 206.

71. De Gaudiis BMV.

1. Gaude, virgo, de gaudio,
Quod habebas plenissimo,
Cum primo Deum cerneres
Et hunc velut in speculo
Auctorem, qui a saeculo
Elegit te, agnosceres.
2. Gaude, virgo, de gaudio,
Quod habebas plenissimo,
Cum te Deus susciperet
Amplexando tenerrime,
Salutando dulcissime
Et Ave tibi diceret.
3. Gaude, virgo de gaudio,
Quod habebas in osculo,
Quod tibi dedit trinitas,
In quo suae dulcedinis
Gustu tu sic infunderis,
Ut coelum terram repleas.
4. Gaude, virgo de gaudio,
Quod habebas plenissimo,
Cum divino succenderis
Sic amore plenissime,
Quantum fuit possibile,
Ut et sanctos ignieris.
5. Gaude, virgo, de gaudio,
Quod habebas plenissimo,
Dei splendor cum penetrat
Te clarissimo lumine,
Quo coelum lucet splendide
Et justorum plebs jubilat.
6. Per haec virgo tripudia,
Quae tunc tua praecordia
Susceperunt cum júbilo,
Deum teque da gnaviter
Collaudare perenniter
Nos in futuro saeculo.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20001.

72. De Gaudiis BMV.

1. Gaude, per quam angelorum
Gaudet chorus et sanctorum
Perenni laetitia,
Quos praecellis, gratiosa,
Super omnes gloriosa
Speciali gloria.
2. Gaude, gemma, templum Dei,
Per quam datur lux diei
Solis de praesentia;
Per te magis illustratur,
Illustrata jucundatur
Tota coeli curia.
3. Gaude, lampas saeculorum,
Cui parent supernorum
Omnes coeli curiae,
Vultum tuum deprecantes,
Tamquam matrem venerantes
Sui regis gloriae.
4. Gaude, cella fluens melle,
Cujus voto Christi velle
Sociavit caritas,
Quidquid tuae pietati,
Placet summae trinitati,
O pura virginitas.
5. Gaude, virgo, quae decoras
Servos tuos et honoras
Hic et in coelestibus,
Nos cum ipsis ad amoena
Paradisi laude plena
Transfer tuis precibus.
6. Gaude, rosa, princeps florum,
Super thronos angelorum
Gloriosis laudibus
Exaltata jucundaris,
Trinitati sociaris
Et sanctorum milibus.
7. Gaude, cujus non marcescit
Laus et honor, nec decrescit
Gaudiorum gaudium;
Jam secunda gloriaris,
Juncta Christo coronaris
Super regni solum.
8. Omni laude mater digna,
Te laudanti sis benigna
In hac vita misera;
Imperatrix gloriosa,
Consolatrix viscerosa,
Nos a peccatis libera.
9. Quando dies erit irae,
Fac tormenta non sentire
Tua colentes gaudia,
Fac ut tecum nos laetemur
Et securi jucundemur
In coelesti patria.

Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29.

73. De Gaudiis BMV.

1. Gaude, mater, semper gaude,
Vere summa digna laude,
Gaude, mater luminis;
Eja, nimis speciosa,
Potens et imperiosa,
Larga fonte numinis.
2. Gaude, Deum virgo paris
Et per rubum designaris
Non passum incendia,
Verbi pignus incarnati
Tuae datur caritati
In pacis stipendia.

3. Gaude, mater novi regis,
Per te dantur novae legis
Certa privilegia,
Imperatrix concordiae,
Mater misericordiae,
Flos de stirpe regia.
4. Gaude, tu praedestinata,
Ab aeterno dedicata,
Triclinium Domini,
Astra, solum, maria
Laudem promunt, o Maria
Tuo sancto nomini.
5. Gaude, libri prophetarum,
Figurae patriarcharum
Te diu praedicaverant,
Mater gratiae coelestis,
Medelam morbi scelestis
Te desideraverant.
6. Gaude, gaudium sanctorum,
Thesaurus apostolorum,
Martyrum victoria,
Confessorum laudis thema
Virginumque diadema,
Angelorum gloria.
7. Gaude, florens virgo Jesse,
Ecce Deus fecit esse
Florem et amygdalum,
Vas insigne plenum melle,
Omne malum procul pelle,
Aufer omne scandalum.
8. Gaude, regni vitae clavis,
Quam praeclara, quam suavis
Lucerna justitiae,
Vitae spes, dulcedo, salus,
Qua fugatur draco malus,
Organum laetitiae.
9. Gaude, quam mundus adorat,
Sanctorum chorus honorat,
Laudat universitas,
Omnibus nam profuisti,
Solatium contulisti,
Spe cadit adversitas.
10. Gaudet coelum, quod te videt,
Serenius totum ridet
De tua praesentia,
Omnis terra jucundatur,
Daemon tremit, mors fugatur
De tua potentia.
11. Gaude, rosa sine spina,
Peccatorum medicina
Lapsis dans remedium,
Eja, digna mediatrix
Et benigna consolatrix,
Pacis ferens medium.
12. Gaude, virgo mater Christi,
Gaudium quae genuisti,
Patris unigenitum,
In quo semper jucundaris
Et prae cunctis gratularis
Felix in perpetuum.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3. — 10, 1 Gaude coelum. — 10, 2 Serenius en totum.

74. De Gaudiis BMV

In Nativitate BMV.

1. Tua, virgo, nativitas
Est miseris felicitas,
Peccatoribus sanitas
Et angelis festivitas.
2. Maria, coelo serenior,
Et sole es splendidior,
Nec non et luna pulchrior
Cunctisque astris clarior.

3. Angelis amabilior, Adspectu es venustior, Gratia elegantior, Cunctis creatis dulcior.	6. Ave, per hoc eulogium, Concipis Dei filium, Virginitatis lilium Habens et matris gaudium.
4. Ergo, virgo, egregia, Nata de stirpe regia, Per te donetur venia Supplicibus et gratia.	7. O cella pigmentaria, Vas plenum sapientia, Virtutibus et gratia, Nos gustu vitae satia.
5. Melleum jam coeli rorem Pluunt, ros infundit florem, Flos mel stillat, mel odorem Vitae spargit et saporem.	8. Ave, felix hospitium, Nullius sordis conscium, Thalamus et palatium Thronusque regis omnium.
9. Per illud, mater, gaudium, Quod sensisti, dum filium Gestabas, sis humilium Spes salus et solatium.	

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15.

75. In Annuntiatione BMV.

1. Flos in flore exoritur, In Nazareth dum nascitur Rosa, de qua egreditur, Flos, per quem salus redditur.	2. Hunc ortum cum laetitia Laudemus et melodia Dicentes: Ave, Maria, Prae cunctis plena gratia.
3. Te Dei sapientia Elegit super omnia, Ut esses sibi propria Sponsa, mater et filia.	

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15.

76. In Partu Virginis.

1. Ave, de qua nascitur Puer, qui Jesus dicitur, Per quem reus redimitur, Dum innocens hic moritur.	3. Tu Christi tabernaculum, Angelo es spectaculum, Virtutum habitaculum, Miserorum umbraculum.
2. Patrem paris, o filia, Quis unvidit quam talia? Sunt tamen permanentia Castitatis insignia.	4. Tu castitatis lilium, Viola es humilium Rosaque patientium Et flos sanctorum omnium.

5. Ergo, mater genitoris,
Flos, amore creatoris
Et sub alis salvatoris
Intus pasce, muni foris.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15.

77. In Circumcisione.

1. Gaude, dum circumciditur Puer, qui Jesus dicitur, Qui legi sponte subditur, Sed lege nulla stringitur.	2. Illius circumcisio Est nobis admonitio, Ut caveamus vitio Et peccati contagio.
3. Ergo, Maria, precibus Tuis detur humilibus Circumcidi a sordibus Peccatorum et funibus.	

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15.

78. In Epiphania.

1. Gaude, cujus uberibus Nutritur, qui a regibus Honoratur tam precibus Quam mysticis muneribus.	3. Rore coeli nos rigari Lacrimisque baptizari, Trinitatem contemplari, Fac amore debriari.
2. Da nobis, mater gratiae, Thus bonae conscientiae Myrrhamque patientiae Et aurum sapientiae.	4. Aquam nostram fac mutari, Vinum novum nobis dari, Ut possimus epulari Sic cum Christo et laetari.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15.

79. In Purificatione.

1. Gaude, mater, prae ceteris, Quae cum Dominum peperis, Nulla lege constringeris, Licet legem impleveris.	3. Turtures castimoniae, Devotionis et gratiae, Columbas innocentiae Fers, pacis et concordiae.
2. Par avium pro filio Offers in sacrificio, Quem Simeon prae gaudio Fovet ulnis ac gremio.	4. Da nobis sanctimoniam, Compunctionis gratiam, Columbae innocentiam Et mutuam concordiam.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883, saec. 14/15.

80. In Passione.

1. Filiae Sion, cernite, Natum meum et plangite, Qui pro vobis in stipite Pendet demisso capite.	3. Prae dolore deficio, Quod torqueri conspicio Filium, cujus passio Est cordi meo scissio.
2. Homo, mihi compatere, Tam infelici, tam miserae, Videnti natum deficere Atroci mortis genere.	4. O mater cui viscera Sputa torquent et verbera, Probra, clavi, crux, vulnera, Fel, spinæ et mors aspera;
5. Pro nobis ora filium, Pro quibus hoc supplicium Tulit, ut simus civium Cohaeredes coelestium.	

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15. — 2, 3 lies Vide natum?

81. De Resurrectione.

1. Mater Christi, noli flere, Cesset dolor quia vere, Jam surrexit, hoc dixere Angeli, qui adfuere.	2. Gaude plene, cesset fletus, Redit victor leti laetus Et sanctorum secum coetus Immortali dote fretus.
3. Fac nos ergo resurgere Cum electis et sapere Deum frui et cernere, Quod erit vere vivere.	

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15.

82. In Ascensione.

1. Gaude, quae vides filium In summitate nubium Patris petentem solium, Per quem fit iudex omnium.	3. Terra, pontus, astra, caeli Adorant hunc et angeli, Mente pura et fideli Collaudant et archangeli.
2. Super coelos exaltatur Et a patre coronatur, Coequalis adoratur, Coelo, terrae dominatur.	4. Sponsa, parens et filia Tanti regis, qui omnia Gubernat, nos ad gaudia Perduc de hac miseria.

Cod. Palatin. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15.

83. In Assumptione.

1. Gaude, felici gaudio Assumpta jam a filio, Quae frueris colloquio, Amplexu et obsequio.	2. Tota coelestis curia Procedit tibi obvia, Sede locaris regia, Praecellis omni gloria.

3. Jam dilectum contemplaris, Contemplando veneraris, Venerando oscularis, Osculando jucundaris.	5. Maria, mater gratiae, Mater misericordiae, De lacu nos miseriae Transfer ad regnum gloriae.
4. Porta coeli, stella maris, Mundi portus salutaris, Gemma coeli singularis, Margarita expers paris.	6. O Maria, considera, Quod propter nos puerpera Sis, et quod tua ubera Suxit, qui regit aethera.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15.

84. De Trinitate.

1. Gaude, felix et beata, Deo patri consecrata, Verbo Dei impregnata, Sancto spiritu dotata.	2. Tu patris es solatium, Christi regale solium, Parachiti sacrarium, Trinitatis triclinium.
3. Nos commenda trinitati, Sanctae patris bonitati Filiique pietati, Spiritus benignitati.	

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15.

85. De sancto Spiritu.

1. Gaude, quam sanctus spiritus In ventre matris primitus Consecravit divinitus Et sic replevit penitus.	5. Ex te carnem assumere Elegit, ut redimere Posset nos et educere Christus de mortis carcere.
2. Hinc devota humilitas, Hinc tibi flagrans caritas, Hinc fecunda virginitas, Hinc virtutum fecunditas.	6. Mater Dei hinc vocaris Et regina appellaris, Coelo, terrae dominaris Et a cunctis veneraris.
3. Nos purgatos a peccatis Rore riga sanctitatis, Gratia sancti pneumatis Et ardore caritatis.	7. Nobis pro tanto munere Debes jure succurrere Et contritos suscipere Deoque restituere.
4. Memento, cur eligeris Vel cur mater efficeris, Quod vere si perpenderit, Homini misereberis.	8. Te ergo flexis genibus Oramus ac gemitibus, Ut in supernis sedibus Jungamur coeli civibus.
9. Ubi felici gaudio Dei ac tuo filio Fruamur et haec actio Nostra sit laus et visio.	

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15.

86. Missa Sanctae Mariae Virginis.

Introitus.

1. Matrem Christi salutemus,
Opem ejus imploremus,
    Adsit ad introitum;
Benedictam hanc dicemus,
Trinitati inclinemus,
    Nobis det auxilium.

Kyrie eleison.

2. Jubilantes hinc angeli
Ordines novem coelici
    Laudent Deum in Sion,
Devoti quoque famuli
Alternatim et singuli
    Dicant Kyrie eleison.

Laus angelica.

3. Sit gloria altissimo,
Pax quoque in hoc saeculo
    Bonis voluntatibus,
Cum cantico angelico
Patri, nato, paraclito
    Detur laus ab omnibus.

Collecta.

4. Sanitatem hinc famulis
Det mentis atque corporis
    Per virginis precamen,
Soluti a tristitiis
Fruamur coeli gaudiis,
    Ad quod dicamus Amen.

Epistola.

5. Ab initio saeculi
Creandam matrem Domini
    Prophetae praedixerunt,
De Sion monte fertili
Fructus est datus virgini,
    Quem omnes gustaverunt.

Gradale.

6. Sancta et venerabilis,
Virgo inviolabilis,
    Intacta permanseras,

Es mater generabilis,
Qui est interminabilis,
    Deum in te clauseras.

Alleluja.

7. Alleluja hinc resonat,
Virga Jesse floruerat,
    Castum germen cum flore,
Ima summis conciliat,
Quae virgo sancta generat
    Virgineo virore.

Tractus.

8. Nunc virgo mater gaudeat,
Quod haereses interimat
    Verbis credens angeli;
Post partum virgo manserat,
Pro nobis interveniat
    Prece sua supplicii.

Evangelium.

9. Constat, quod evangelium
Ventrem, qui gessit Dominum,
    Beatum clamat esse;
Quicumque audientium,
Verbum Dei tenentium,
    Beati sint, necesse.

Credo.

10. Tenentes fidem fortiter,
Per quam credimus firmiter
    Deum natum virgine,
Passum pro nobis acriter,
Surgens scandit alacriter
    In coelorum culmine.

Offertorium.

11. Es Mariavirgo grata,
Quae portasti illibata
    Ipsam, qui te fecerat,
A quo cuncta sunt creata,
Per incensum illum placa,
    Veniam ut tribuat.

Secreta.

12. *Mariae intercessio,*
Dei propitiatio
Proderit fidelibus,
Pia nostra oratio,
Exigua oblatio
Volet in coelestibus.

Praefatio.

13. Alte libet exclamare,
Deum semper collaudare
In honore virginis,
Voluit hanc obumbrare
Dono sancti flatus clare
Matrem veri luminis.

Sanctus.

14. Rite inde subsequatur
Terque Sanctus decantatur
Sabaoth Deo summo,
Benedictus acclamatur,
Nomen Dei invocatur,
Hosanna alto sono.

Canon.

15. Igitur patrem omnium
Per Jesum Christum Dominum
Suppliciter rogemus,
Pro statuque fidelium
In terris hic viventium,
Memoriam tenemus.

Communicantes.

16. Et Maria eximia,
Sanctorum quoque agmina
Intercedant sedule,
Ut nostra sint servitia
Accepta et familia
Ne damnetur misere.

Silentium.

17. Verbo panis conficitur,
In corpus Christi vertitur
Vinumque in sanguinem;
Hinc passio recolitur,
Christus surgens regreditur
Ad coelorum apicem.

Supra quae.

18. Intuere, pater clare,
Et dignare acceptare
Puram nostram hostiam,
Quondam patres immolare
Solent et sacrificare,
Hanc signabant victimam.

Supplices.

19. Rogamus omnes supplices,
Per angelum suscipies
Vota tui populi
In sublimi, quo resides,
Altaris fac participes
Corporis dominici.

Memoria defunctorum.

20. Gementes quoque petimus
Memoriamque facimus
Pio desiderio
Pro animabus omnibus
In Christo quiescentibus,
Sint in refrigerio.

Nobis quoque.

21. Insuper peccatoribus
Pie in te sperantibus
Dona partem gratiae
Cum sanctis tuis omnibus,
Apostolis, martyribus,
Hos cum illis insere.

Oratio Dominica et Agnus.

22. Nunc pater coelis residens
Et regnum suum tribuens
Nos a malis liberet,
Agnus peccata auferens,
Et pacem nobis largiens
Sibi nos incorporet.

Communio.

23. Intret nostra praecordia,
Quem portaverunt viscera
Gloriosae virginis,
Expellat cuncta crimina
Et maneat cum gratia
Donis replens coelicis.

Complenda.

24. Sumpta tanta subsidia
Per virginis precamina
Nostrae prosint salutē,
Ad coelos missa hostia
Nos protegat per omnia
Sic erimus securi.

Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29. — Dies Lied ist keine liturgische Messe, nicht ein Messformular für den Celebrans, sondern ein solches für den der Messe Anwohnenden. Wäre es statt für die stille Andacht für den Gesang bestimmt gewesen, so hätten wir in ihm das älteste Beispiel einer sg. Singmesse.

87. Alphabetum archangelicum

in laudem BMV.

1. Arca deitatis, Aula summae majestatis, Fons totius bonitatis.	10. Karitate plena, Fons signatus, vitae vena, O quam dulcis et serena.
2. Balsamo suavior, Angelis laude dignior, Tu cunctis sanctis sanctior.	11. Lumen angelorum, Expugnatrix vitiorum, Miseratrix miserorum.
3. Convallis lilium, Nobis post hoc exsilium Ostende tuum filium.	12. Mater Jesu Christi, Verbum verbo concepisti, Serva me a morbo tristi.
4. Dulcis mellis unda, Duc de faecis me profunda, O fecunda, me fecunda.	13. Nubes pluviosa, Coeli porta, lux jocosa, Imperatrix gloriosa.
5. Evae liberatrix, Creaturae reparatrix, Cordium illuminatrix.	14. Ortus voluptatis, Flos et fructus suavitatis, Radix immortalitatis.
6. Fulgens solis cella, Tu splendida maris stella, Mater simul et puella.	15. Parens absque pari, Ne in mortis torculari Me permittas condemnari.
7. Gemma pretiosa, Gelu non attrita rosa, Virga Jesse fructuosa.	16. Quae es vitae via, Dulcis, clemens, casta, pia, Spes reorum, o Maria.
8. Hamus caritatis, Plenitudo pietatis, Tu me munda a peccatis.	17. Rubus visionis, Vellus madens Gedeonis, Sponsa prudens Salomonis.
9. Inventrix gratiae, Et genitrix laetitiae, Tu speculum munditiae.	18. Stella luminosa, Caritate radiosa, Florens vitis generosa.

19. Templum trinitatis, Tu sigillum castitatis, Tu lucerna claritatis.	22. Yesse flos pudoris, Florens vitis, vas honoris, Fons dulcoris, stilla roris.
20. Virginum regina, Rosa sine culpa spina, Es doloris medicina.	23. Zyma veri David, Auster lenis te perflavit Et perflando fecundavit.
21. Xristi praenotata, Virgo mater illibata, Super coelos exaltata.	24. Et hoc alphabetum Tuae laudi est completum, Fac me, virgo, semper laetum.
25. Mihi fer ducatum, Plasmatorem fac placatum Faciendo me beatum.	

Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29. — 1, 1 Ave
arca deitatis gegen das sonst beobachtete Versmaß; vermutlich ist dies „Ave“
vor jeder Strophe zu ergänzen. — 1, 3 Et fons totius.

88. Aliud Alphabetum.

1. Ave, rosa vernans flore, Virgo praegnans coeli rore, Byssus candens plus nitore, Mater facta miro more.	7. Nunc justorum adsis laudi, Peccatorum fletus audi, Opem ferens nos exaudi, Ne mens ulli cedet fraudi.
2. Condito rem per suave, O Maria, gignens Ave, Dextram tende, votis fave, Culpa e tollens onus grave.	8. Pelle moesta, confer laeta, Mundi regna sint quieta, Quo letali cura spreta Sit vitalis vitae meta.
3. En ab uno vix respiro, Bino fixus morsu diro, Forma vitae, quam suspiro, Me intende, te requiro.	9. Reple sancto nos timore, Fide recta, spe, amore, Sis tutela mortis horae Acherontis a terrore.
4. Gemens precor sub peccatis Nudus veste caritatis, Horrens formam foeditatis Fontem peto puritatis.	10. Tuum nomen mihi foedo Perpes mentis sit dulcedo, Vitiu r u m nam, ut credo, Omnis cedet sic nigredo.
5. In te cunctis, o Maria, Exoranda mente pia, Karitatis patet via, Lex virtutum et sophia.	11. Xristi luce me beari Da, quam lingua nequit fari, Ymmo jungens laude pari Fac electis conlaetari.
6. Laxa nodos peccatorum, Christi causa miserorum Mater facta, quo reorum Sis asy lum, laus bonorum.	12. Zelo pestis crucietur, Homo per te quod salvetur, Et ut Deus hinc laudetur, Perpes nobis regnum detur.

89. Meditatio de BMV.

1. Ave, sacrum vitae flumen,
Paradisi purum lumen,
Nos clementer respice,
Intra domum ubertatis
Nos torrente voluptatis
Abundanter refice.
2. Ave, clara stella maris,
Disciplina salutaris,
Nos emunda vitio,
Te permittas nunc apprehendi
Per exemplum te sequendi,
Ne nos tangat ultio.
3. Ave, domus castitatis,
Templum purum sanctitatis,
Dei plena gratia,
Nostram offer Deo precem,
Cordis nostri munda faecem
Delictorum venia.
4. Ave, virgo mons electus,
In quo Deus carne tectus
Elegit quiescere,
Qui nec dolum unquam egit,
Nec pudoris claustra fregit,
Cum te fecit parere.
5. Ave, virgo quam invenit
Puram Deus et praevenit
Benedictionibus,
Cujus caput pater unxit
Et ornavit et distinxit
Virtutum lapidibus.
6. Ave, virgo, fructu cujus
Et sapore fructus hujus
Recreatur populus,
Facta virga florem dando,
Mortem hostis effugando
Facta tamquam baculus.
7. Ave, virgo, fons signatus,
Quam signavit Christus natus
Vultus sui lumine,
Dum in ortu salvatoris
Stat illaesus flos pudoris
Obumbrante flamine.
8. Ave, virgo, pro me roga,
Te produxit synagoga
Sicut spina liliū,
Dereliquit te Judaeus
Et assumpsit sponsus Deus
In throni consortium.
9. Ave, templum Dei sanctum,
Peccatoris audi planctum
Et cordis suspiria;
Dei coelum, Dei sedes,
Duc et rege nostros pedes
Ad coeli sedilia.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacen. 20110 A. — Orat. ms. Eberspergense saec. 15. Clm. Monacen. 6053. B. — 1, 1 vitae lumen B. — 6, 1 fructus AB.

90. Jubilus de singulis membris BMV.

1. Ave, Maria, virgo pia,
Vita dia, lux et via,
Omni plena gratia,
Angelorum imperatrix,
Coeli, terrae dominatrix,
Tu sola dans solatia.
2. Salve, sacrum Dei templum,
Tu virtutis es exemplum
Et speculum munditiae,
Tu liliū castitatis,
Viola humilitatis,
Flos candens pudicitiae.

3. Te saluto corde laeto,
Opem tuam supplex peto,
O mater benignissima,
Me dignare te laudare,
Laudes tuas decantare
Mente sincerissima.
4. Scio, quodsi lingua foret
Omne, quod sub coelo floret,
Te digne non exprimeret,
Omnis quoque creatura
Corporalis atque pura
Laudare non sufficeret.
5. Tu coelorum ornamentum,
Tu virtutum documentum,
Tu decus es ecclesiae,
Tu fidei firmamentum,
Vere pacis condimentum,
Tu firma es spes veniae.
6. Nulla pars est caritatis
In te neque pietatis,
Sed es tota caritas;
Fons tu vivus pietatis,
Fons totius amoenitatis
Atque omnis pietas.
7. Tu mater integerrima,
Tu virginum pulcherrima,
Tu prole fecundissima,
Tu corpore sanctissima
Et spiritu mundissima
Ac mente lucidissima.
8. Nulla virgo tam formosa
Fuit nec est speciosa
Ut Hierusalem filia,
Quae verum regem generavit,
Deum et hominem pavit
Decorum super lilia.
9. Tu, Maria, stella maris,
Medicina salutaris
Es corporum et cordium.
Fons signatus, clausus hortus,
Via pacis, vitae portus,
Pauperum refugium.
10. In hac valle lacrimarum,
In hoc loco tenebrarum
Contra fraudes hostium
Nos custodi et defende,
Sis adjutrix et impende,
Quod est utilissimum.
11. Gloriosa Dei mater,
Cujus natus est et pater
Patris unigenitus,
Cujus alvum fecundavit,
Praeaptavit, praeoptavit
Virtus sancti spiritus,
12. Intercede pro peccatis
Apud fontem pietatis
Atque misericordiae,
Fac nos vere poenitentes
Commissa nec non defentes,
Dum tempus est veniae.
13. Jesu, fili summi patris,
Christe, nate sanctae matris
Et intactae virginis,
Qui de coelo descendisti
Et descendens induisti
Veri formam hominis,
14. Genitricis pia prece
Nos a luto et a faece
Peccatorum ablue
Et largire vitam puram
Atque pacem permansuram
Et salutem animae.
15. Salve, thorus virginalis,
Cella flagrans et regalis,
Thronus sapientiae,
Lectus florens Salomonis,
Vellus madens Gedeonis,
Thalamus justitiae,
16. De quo Christus tamquam sponsus
Carne tectus et absconsus
Processit temporaliter,
Sumens illud, quod non erat,
Manens semper perseverat,
Quod fuit aeternaliter.
17. O quam felix et quam mundus
Custus simul et fecundus
Uterus est virginis,
In quo mira commixtura
Fit cum deitate pura
Carnis atque sanguinis.

18. In hac reconciliata
Atque sic confoederata
Terrigenis coelestia,
In hac vera justitia
Atque misericordia
Dederunt pacis oscula.
19. O Maria, mater pia,
Tu coelestis hierarchia
Immensae deitatis,
Mundissimum tu serinium
Et nobile triclinium
Totius trinitatis.
20. Tu arca munda beatorum,
Ferens panem angelorum
Verae satietatis,
In quo candor atque sapor,
In quo decor atque odor
Omnis jucunditatis.
21. Nobis ventris tui florem,
Nostrum pium redemptorem
Festina mitigare,
Ne pro commissis vitiis
Tartareis suppliciis
Nos velit commendare.
22. Ave, salve, cor insigne
Matris piaae ac benignae,
Mariae semper virginis,
In quo mellis est dulcedo,
Lactis candor nec nigredo
Nec ulla nota criminis.
23. Virgo mater et regina
Coeli, nobis hic proprina
Tui cordis dulcedinem;
Cordi meo fer medelam,
Contra hostes da tutelam,
Da mentis aptitudinem.
24. Ave, cor immaculatum,
Cor dilectum, cor beatum,
Cor plenum omnis gratiae;
Salve, vera salus mundi,
Tollens carmen pereundi,
O vas misericordiae.
25. Vas repletum cunctis donis,
Patens malis atque bonis,
Dans pacis beneficia,
In hoc vase me concludere,
Dulcis mater, nec excludere
A tua grata gratia.
26. Ave, cor, quod Simeonis
Esis transit passionis
Mortis in articulo
Jesu Christi salvatoris,
Mundi omnis qui moeroris
Nos solvit a periculo.
27. Ave, pectus venerandum,
Ad quod nunquam deflorandum
Peccantis manus subiit,
Semper manet illibatum
Pectus sacrum, Deo gratum,
Pudoris munus obtulit.
28. Salve, felix puerpera,
Cujus sacra ubera
Praedulci plena lacte
Dei lactarunt filium,
Qui venit in exsilium
Sed sponte non coacte.
29. Maria, tua ubera
Felicia sunt munera,
Cum quibus decoratur
Humilitas et castitas,
Sanctorum his societas
Plus vino delectatur.
30. Hae sunt gemelli hinnuli,
Duo conversi populi
Ad fidem trinitatis,
Quos virgo lacte debrias,
Dum ab errore revocas
Ad fidem veritatis.
31. O Maria, mater pia,
Nos certantes in hac via
Materno vultu respice;
Dulcis Jesu, per mamillas,
Quas suxisti, me per illas
In hora mortis adscipe.
32. Caput tuum ut Carmelus,
In quo verus Helisaeus,
Aeterna salus, scanderat,
Dum te matrem pietatis,
Caput omnis sanctitatis
Virtutibus repleverat.

33. Ave, caput delicatum,
 Membris sacris decoratum,
 Quae digna sunt praeconio;
 Salve, dulcis et benigna,
 Mater pia, sola digna
 Coeli testimonio.
34. Salve, vultus generosus,
 Quem rex forma speciosus
 Prae cunctis adamavit,
 Omnes jure venerantur
 Vultum hunc et deprecantur,
 Quos Christus liberavit.
35. Morte sua tam amara,
 Quam in sancta crucis ara
 Pro nobis sponte pertulit,
 Dum se ipsum munus gratum,
 Sacrosanctum, illibatam
 Aeterno patri obtulit.
36. O regalis tuus vultus,
 Mater pia, quam incultus
 In illa hora cernitur,
 Dum ex crebris lacrimarum
 Guttis a te effusarum
 Flebiliter perfunditur.
37. O imago trinitatis,
 Fons totius bonitatis,
 Tuere me propitius,
 Pia mater, me defende
 Tuum vultum et ostende
 In hora mei exitus.
38. Manus sanctae, vos avete,
 Cunctis donis adimpletae,
 Nunquam reclusae miseris,
 Sed apertae et extentae
 Semper manent et repente
 Dant dulces opes muneris.
39. O quam plures sunt referti
 Donis tuis et experti,
 Maria dulcissima,
 Quos a justa Dei ira
 Opem ferens arte mira
 Nam trahis promptissima.
40. O dextera manus, ave,
 Genitricis Dei, qua vae
 Mundi sublatum creditur;
 Holofernes hac truncatur
 Dextra, Satan debellatur,
 Serpentis caput teritur.
41. Haec est sacra manus ista,
 De qua rex atque psalmista
 Dulci psallit cithara:
 Meam manum tenuisti
 Dextram et sic assumpsisti
 Me in tua gloria.
42. Salve, manus o sinistra
 Dulcis matris, quae ministra
 Aeterni regis exstitit,
 Dum hunc parvum contrectavit,
 Lavit, pavit, bajulavit
 Ac dona quaeque praestitit.
43. Jesu Christi mater clemens,
 Qui sub tuas flens et gemens
 Palmas prorsus fugio,
 Suavis mater, non evellas
 Me a te neque repellas
 A dulci tuo gremio.
44. Mundi salus et dulcede,
 O Maria, nunc accedo
 Ad tuos pedes propere;
 Pedes sancti, vos saluto
 Genu flexo, corde tuto,
 Prostratus toto corpore.
45. O quam pulchri tui gressus,
 Quam pudicus et incessus,
 Aeterni nata principis,
 Cui vere te amanti
 Et nil tibi deneganti
 Materno jure praecipis.
46. Ergo sacros tuos pedes,
 Quae in summo throno sedes,
 Complector cum fiducia,
 Petens, ut in mortis hora
 Me defendas absque mora
 Ab hostium astutia.
47. O solamen singulare,
 Noli pia tunc tardare
 Ad protegendum propera,
 Funde preces salvatori
 Et concede bene mori
 In hujus vitae vespera.

Conclusio.

48. O Maria, mater lucis,
Quae ad lumen caecos ducis
Esto mihi praeuia,
Peccatoris preces audi,
Fac intentum tuae laudi,
Christo reconcilia.
49. Ora regem ex te natum,
Ut me multis implicatum
Curis et erroribus
Mundum reddat a peccatis
Et infundat veritatis
Lumen meis sensibus.

50. Cum virtute caritatis
Det amorem paupertatis
Et spiritum humilem,
Sanae legis intellectum
Spiritalem atque rectum
Animumque docibilem;
51. Mores pios ac jucundos,
Hos ab omni sorde mundos,
Quos exornet castitas,
Appetitum aeternorum
Et contemptum terrenorum,
In quibus est vanitas.

52. Ut agendi donet nosse,
Velle simul atque posse,
Pro me simul postula,
Ut cum mortis solvam jura,
Vivam liber a pressura
Per aeterna saecula.

Cod. Carolsruhan. Augien. 36. — „Explicit jubilus S. Bernhardi abbatis ad beatam Mariam de singulis ejus membris.“ — 9, 3 Esto corporum. — 32, 3 scenderat. — 43, 5 nec repellas. — Str. 1—8 stehen als eigenes Lied bei Mone II, 403.

91. Super „Magnificat“.

1. Ave, nostra spes in vita, Maria sanctificata, Digne appellaris ita, Virgo mater ter beata, Vera mundi margarita, Nobis pro salute data, Indulge nobis debita, Cuncta largire rogata. 2. Magnificas propaginem, Quae simul cuncta creavit, Te ad similitudinem Suam propriam formavit, Te praelegit virginem In matrem et consecravit, Ut hominum propaginem Redimeret, quae peccavit. 3. Et merito et numero Tu sola sanctificata Atque a matris utero Virgo semper conservata,	Castitatem Deo vero Voves sibi consecrata Ejusque salutifero Dono gaudens es laetata. 4. Quia Deus munditiae Tuae et humilitatis Cernens, carnem miseriae Sumpsit et humanitatis, Portasti regem gloriae Nil habens anxietatis, Manente pudicitiae Floreque virginitatis. 5. Quia mater genuisti, Dicta es, virgo, heata, Generosa exstitisti, Quamvis ancilla vocata, Vere digna tu fuisti, Olim stirpe David nata, Virgo, mater Jesu Christi, Esto nostra advocata.

6. Et nunc summe creatoris
Sponsa gloriosissima
Atque mundi salvatoris
Mater pretiosissima,
Virgo insignita moris,
Stirpe generosissima,
Omnis laudis et honoris
Ex merito dignissima.
7. Fecit te, qui per te natus
Deus de Deo filius,
Sed pro nobis generatus
Apparuit propitius,
Circumcisis, tumulatus,
Surgens ascendit altius,
Ipse, mater, advocatus
Per te fiat atque pius.
8. Deposuit et posuit
Omnium iniquitates
Super se atque tribuit
Aeternas felicitates,
Sic erit, ut est et fuit,
Quando creans potestates,
In tempore dum induit
Nostras imbecillitates.
9. Esurientes cibavit
Ferculo substantiali
Atque corda illustravit
Lumine spirituali,
Verum panem se donavit
Suis more filiali,
Tua prece, quos creavit,
Salvet dono speciali.
10. Suscepitque supplicia
Propter hominum peccata,
Ut ejus beneficia
Sanarent mortificata,
Donarent quoque praemia
Nobis olim heu ablata,
Hunc placare, virgo pia,
Vera mater, cujus nata.
11. Sicut jam es in copia
Omnium deliciarum
Et larga das suffragia
Hac in valle lacrimarum,
Nostra dele contagia
Atque genera poenarum,
Ut pariter in patria
Te fruamur, jubar clarum.
12. Tibi honor et gloria
Nobis tuumque juvamen
Detur, virtus, victoria
Contra hostium conamen,
Ut sumptis a miseria
Pater, natus atque flamen
Nobis concedat gaudia
Hic et in aeternum. Amen.

Cod. Carolsruhan. Augien. 36. mit der Schlussbemerkung: „Explicit laus angelica super Magnificat.“ — 5, 2 virgo ergänzt. — 6, 6 Stirpte. — 9, 8 Saltem dono. — 12, 4 hostium citamen.

92. Super „Ave Maris stella“.

1. Ave maris stella,
Gloriosa puella,
Dei mater alma,
Florens velut palma,
Atque semper virgo
Pariens cum gaudio,
Felix coeli porta,
Ex qua lux est orta.
2. Sumens illud ave
Jucundum et suave
Gabrielis ore
Cum magno honore,
Funda nos in pace
Tua sancta prece,
Mutans nomen Evae
Ne dicamus: vae, vae.

3. Solve vincla reis
Culpam lavans eis,
Profer lumen caecis,
Mater verae lucis,
Mala nostra pelle,
Carens omni felle,
Bona cuncta posce,
Delictis ignosce.
4. Monstra te esse matrem
Placans Deum patrem,
Sumat per te precem
Donans nobis pacem,
Qui pro nobis natus
Nostros solvens reatus
Tulit esse tuus
Semper manens Deus.
5. Virgo singularis,
Mater salvatoris,
Inter omnes mitis,
Nostrae spes salutis,
Nos culpis solutos,
Tua prece adjutos
Mites fac et castos
Tibique devotos.
6. Vitam praesta puram,
Deo placituras,
Iter para tutum
Atque impollutum,
Ut videntes Jesum
Placatum et laetum
Semper collaetemur,
Ipsamque veneremur.
7. Sit laus Deo patri,
Sit laus virgini matri,
Summo Christo decus
Cum genitrice ejus,
Spiritu sancto
Laus et benedicto,
Honor trinus et unus,
Quem unum colimus.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Colonien. 18. — 3, 2 lavans ejus. — 3, 8 Et delictis. — 6, 6 Placantem. — 7, 8 Quem unum Deum.

93. Super „Regina Coeli“.

1. Regina coeli, laetare,
Si quaeras, o virgo, quare,
Vox respondet angelica:
Quod meruisti portare
Passum Dei salutare,
Tuba psallens harmonica,
Cod. Parisien. 3639. saec. 15/16.
2. Jam a morte suscitatum,
Sicut erat praelibatum
Sua voce prophetica.
O mi mater, ora natum,
Ut per tuum nos rogatum
Ad regna ducat coelica.

94. Acrostichon super „Ave Maria“.

1. Ave, coeleste lilium,
Ave, rosa speciosa,
Ave, mundi praesidium,
Ave, mater gloriosa,
Superis imperiosa,
Trinitatis triclinium,
Hac in valle lacrimosa
Da robur, fer auxilium.
2. Virgo pia sine pare,
Gabriele nuntiante
Quae meruisti portare
Jesum, sacro flatu flante,
Virgo partu, post et ante,
Refugium singulare,
Hac in valle vacillante
Tuos servos consolare.

3. **Ecce, stupet humanitas,**
Quod sis virgo puerpera,
Scire nequit fragilitas
Tantae virtutis opera,
Fides transcendens opera
Confitetur et veritas,
Ex te, mater Christifera,
Carnem sumpsit divinitas.
4. **Mater natum, patrem nata,**
Stella solem genuisti,
Creatorem res creata,
Fontem rivus emisisti.
Vas figulum peperisti,
Virgo manens illibata,
Per te nobis, mater Christi,
Est perdita vita data.
5. **Almissima sunt viscera,**
Quae Domini sunt conclave,
Sanctissima sunt ubera,
Quae suxit, et lac suave,
Quo lactatur; mater, ave,
Quae regnas super sidera,
Perpetuae mortis a vae
Nos et a morte libera.
6. **Rosa decens, rosa munda,**
Rosa recens sine spina,
Rosa florens et fecunda,
Rosa, gratia divina
Facta coelorum regina,
Non est nec erit secunda
Tibi; reis medicina,
Nostris coeptis obsecunda.
7. **In scripturis figurata**
Multis locis ostenderis,
Aenigmatibus monstrata,
Sacris ut patet literis
Testamentorum veteris
Et novi; jure praelata
Mulieribus ceteris,
Super omnes elevata.
8. **Ante mundi originem**
Te Dominus ordinavit,
Coeli dum latitudinem
Sapienter fabricavit;
Ex tunc mente sancta cavit
Per te matrem et virginem
Protoplasti, quo peccavit,
Expiare voraginem.
9. **Gaude, virgo mater, gaude,**
Per te mundus restauratur,
Cum civibus coeli plaude,
Quibus honor tibi datur,
Decus decens exsolvatur
Tibi, majus omni laude,
Quia per te liberatur
Omnis homo victa fraude.
10. **Rigans mundum novo rore,**
Novae prolis novitate
Nova facis novo more
Cuncta, mira claritate
Ex divina bonitate,
Fons ascendens in honore,
Rigans terram caritate,
Dei crescens in amore.
11. **Arbor et lignum vitale,**
In paradisi medio
Plantaris spirituale,
Cujus fructus fruitio
Replet omnia gaudio,
Nunquam fuit nec est tale,
Nec erit sine dubio
Lignum ita commodale.
12. **Casta virgo, te fluvius**
Voluptatis irrigavit
Paradisi, dum filius
Dei corpus habitavit
Tuum; terra tunc donavit
Nostra fructum uberius,
Et naturam reformavit
Nostram Deus in melius.
13. **In paradisum posuit**
Deus hominem filium,
Suum custodem tribuit,
Tuum corpus egregium.
Per Gabrielem nuntium
Dum visitare voluit,
Redemptorem eximium
Nobis eum exhibuit.

14. Arcam Noe fabricavit
Sed de lignis levigatis,
Fabricatam subintravit
Cum uxore et cum natis,
De parentibus beatis
Sibi matrem te formavit
Dominus et a peccatis
Te subintrans conservavit.
15. Pactum suum antiquitus
Deus promisit patribus,
Arcum suum divinitus
Ostendendum in nubibus,
Qui foederis est omnibus
Signum promissum coelitus,
A Deo pax hominibus
Datur in eo penitus.
16. Labor et timor fugiunt
Arcu monstrato foederis,
Spes et gaudium veniunt
Peccatoribus miseris,
Qui de reatu sceleris
Flentes arcum conspiciunt,
Per promissum de superis
Se consolatos sentiunt.
17. Est in arcu caeruleus
Color, qui virginitatis
Typum gerit et rubeus
Etiam, qui caritatis
Formam notat, puritatis
Tuae demonstrat aqueus
Notam et humanitatis,
Quam elegit in te Deus.
18. Nubibus coeli cerneris
Arcus, qui nos illuminas,
Refulgens morum miseris
Exempla cunctis seminas,
Haereses omnes terminas
Et haereticos conteris,
In Christo quando geminas
Naturas simul congeris.
19. Arcus insuperabilis,
Arcus potens, arcus fortis,
Arcus dulcis, amabilis,
Arcus patens coeli portis,
Post praesentis metam mortis
Nobis inevitabilis,
Fac consortes tuae sortis
Nos, virgo venerabilis.
20. Dormiens Jacob somnio
Scalam vidit contingentem
Coelum, cujus confinio
Deum vidit imminentem,
Angelorum descendentem
Coetum vidit, promissio
Terrae sanctae per potentem
Datur et benedictio.
21. O Maria, figuraris
Scala, sed scalam superas,
Ab angelo salutaris,
Deum hominem generas,
Super virtutes superas
Per angelos collocaris,
Genus hominum liberas,
Ergo longe plus bearis.
22. Mater, tua virginitas
Rubo montis ostenditur
Horeb, cujus viriditas
Per ardorem non uritur,
Sic nec tua corrumpitur
Virginalis integritas,
Dum ventre tuo jungitur
Humanitati deitas.
23. In vase manna positum,
Ut servaretur, legitur,
Israelitis traditum,
Neque vas manna frangitur;
In te Christus concipitur
Virgo per sanctum spiritum
Neque tuae minuitur
Virginitatis praemium.
24. Nobis manna mirificum
Servasti mirabiliter,
Manna terminans typicum,
Figuratum veraciter,
In te misericorditer
Per illud manna coelicum,
Quod dabatur communiter
Israel in viaticum.

25. **Vetustum manna novitas**
 Tuæ gratiæ terminat,
 Figurarum antiquitas
 Fugit et lux illuminat
 Nova, quos lex discriminat
 Nova, cessat obscuritas,
 Purgat, mundat, illuminat
 Antiqua nova claritas.
26. **Summus artifex omnium**
 Te providet, vas nobile,
 Vas dignum, vas egregium,
 Vas gratum, vas laudabile,
 Vas cunctis venerabile
 Famulis, ut edulium
 Ministres delectabile
 Panemque coeli civium.
27. **Tu ministras hominibus**
 Verum panem angelorum,
 Tuis natum visceribus
 Pro salute peccatorum,
 Hic est panis viatorum
 Solis datus fidelibus
 Hic est panis filiorum,
 Qui non est dandus canibus.
28. **Ecce, panis dulcissimus,**
 Ecce, panis amplectendus,
 Ecce, panis pinguissimus,
 Ecce, panis diligendus,
 Ecce, panis recolendus,
 Ecce, panis peroptimus,
 Cibus cunctis praeferendus
 Et prae cunctis gratissimus.
29. **Cibus iste nos reficit,**
 Recreat et regenerat
 Sibique mentem allicit,
 Dirigit et confoederat,
 Omne bonum exagerat
 Et omne malum abjicit,
 Vincit, regnat et imperat,
 Auget, alit et perficit.
30. **Vivus panis et vitalis,**
 Via veritas et vita,
 Est hic panis immortalis
 Et bonitas infinita,
- Quo refulget praemunita
 Nova sponsa spiritalis,
 Synagoga definita
 Perit et umbra legalis.
31. **Manna cessat et coelicus**
 Nobis panis proponitur,
 Panis verus vivificus
 Nobis de coelo mittitur,
 Christianis conceditur
 Solis panis hic pisticus,
 Quibus communis traditur
 Verus panis angelicus.
32. **Beatus tabernaculo**
 Moyses virgam posuit
 Aaron, sed pro titulo
 Sacerdotis quae fronduit,
 Floruit, fructum habuit
 Evidenti miraculo,
 Sacerdotis obtinuit
 Jus Aaron in populo.
33. **Ecce, valde mirabilis**
 Res et miranda penitus,
 Floret siccitas sterilis,
 Gignit sicca sterilitas,
 Parturit virgae siccitas,
 Fructum portat et fertilis
 Efficitur sterilitas,
 Non fuit ante similis.
34. **Notat virga florifera,**
 Quae naturae non opere
 Efficitur fructifera,
 Sed puro Dei munere,
 Quod debebas concipere,
 Virgo, nova puerpera,
 Novum fructum et parere,
 Post partum virgo libera.
35. **Ecce, vere virgo parens**
 Germinasti campi florem,
 Dei patris verbo parens
 Mundi panis salvatorem
 Puritatisque decorem
 Non amittis, sorde carens,
 Caritatis fundis rorem,
 Quo rigatur mundus arens.

36. De Jacob nam oritura
Nova stella praedicatur,
Ex Israel nascitura
Virga nobis ostenditur,
Per quam Moab percuitur;
Te praesignat haec figura,
De qua virga producitur
Christus mirante natura.
37. Ista stella clarissima,
Quam non violat radius,
Luce nitens purissima,
Crystallo fulgens clarius,
Te significat verius,
Virgo semper castissima,
Quam non violat filius
Nascens ex te, purissima.
38. Consurgens virga florida
Ex Israel, propheticè
Promissa, virgo nitida,
Diceris virga mystice,
Egrederis de radice
Jesse, potens et valida,
Florem profers mirifice
Virgo materque gaudia.
39. Tu es virgo, tu es stella,
Tu es gratiae fluvius,
Deitatis munda cella,
Genitrix, cujus filius
Flos dicitur et radius
Caritatis fundens mella,
Coelo lucens superius,
Mundum servans a procella.
40. Ave, virgo, fertilior
Universis arboribus,
Ave, stella, fulgidior
Universis sideribus,
Factis, dictis, operibus
Universis praestantior
Creaturis, hominibus
Custos et quies tutior.
41. Tu Gedeonis rorida
Concha coelestis diceris,
Rore manens et florida
Lana compressa velleris,
Divini dono muneris
Tu semper manens madida,
Solatium das miseris,
Sed terra manet arida.
42. Verus coelestis luminis
Tuam concham munditiae
Ros replevit, dum numinis
Sacri munere gratiae
Plena solis justitiae
Mater Dei et hominis
Fis, flore pudicitiae
Vernans matris et virginis.
43. Implevit domum Domini
Superni regis gloria
Suo sacrata nomini
Salomonis industria,
Dum te superna gratia
Gabrielis affamini
Paventem, virgo Maria,
Replet dicatam numini.
44. Notat hic Dei filium
Salomon, rex pacifixus,
Qui fecit thronum regium,
Ut hic artifex coelicus
Et nuntius angelicus
Praeparavit hospitium,
Nostrae salutis pisticus
Verna deferens gaudium.
45. Maria, mater gratiae,
Mater et fons bonitatis,
Mater misericordiae,
Fons et fomes pietatis,
Triclinium deitatis,
Mater solis justitiae,
Perpetuae claritatis
Confers lumen et gratiae.
46. Uxor Nabal cum Davide
Pacem datis muneribus,
Nabal reformat solide
Benignissimis precibus,
Licet Nabal sermonibus
Dictis factisque stolidè
Meruisset doloribus
Vitam finire turbide.

47. **Larga** Nabal convivia
 Suo faciens tonsori,
 Quaerendo temporalia,
 Gulae vacans et honori,
 Comparatur peccatori,
 Dei danti convicia
 Servis, unde morte mori
 Debet propter haec vitia.
48. **Iste** desiderabilis
 Vultu, David gratosus,
 Rex nulli comparabilis,
 Manu fortis, bellicosus,
 Clemens, purus, amarus,
 Christus est immutabilis,
 Qui semper est gloriosus
 In sanctis et mirabilis.
49. **Es** Abigail sapiens,
 David deferens munera,
 Nabal et David faciens
 Precibus tuis foedera,
 Dum pia lactis ubera
 Christo dedisti nutriens,
 Peccatoribus scelera
 Tuis meritis leniens.
50. **Regina**, virgo regia,
 De genere David regis,
 Dei mater et filia,
 Christiparens Christum regis,
 Nostra mater, nostrae legis
 Gaudium et laetitia,
 Peccatorum fortis Aegis,
 Decus, honor et gloria.
51. **In** te sola spes figitur
 Omnis humani generis,
 Per te solam destruitur
 Adae peccatum veteris,
 Vitae portus es miseris,
 Per te salus acquiritur,
 Nescit reatum sceleris,
 Qui te devote sequitur.
52. **Bonum** est ergo subdere
 Sese tuae servituti,
 Secundum te se regere
 Disponendo se virtuti,
- Namque tui servi tui
 Per te possunt ascendere,
 Coelum, vitam assecuti
 Tecum semper et vivere.
53. **Volens** mundum saevitia
 Principis Assyriorum
 Subjicere nefaria
 Manu collecta virorum,
 Magnam plebem Judaeorum
 Obsedit in Bethulia,
 In mortem moestam eorum
 Mente delirans impia.
54. **Sancta** Judith pro populo
 Salvando se praeparavit,
 Nocte surgens de lectulo
 Vocans abram praeparavit,
 Holoferni praesentavit
 Se pro gentis periculo,
 Necans eum liberavit
 Cives a mortis jaculo.
55. **Est** civitas Bethulia,
 Quam obsidet dissensio
 Daemonisque perfidia
 Et haeresis deceptio,
 Conjuncta tuo filio
 Nostra mater ecclesia,
 Tuo tuta subsidio,
 Munita tua gratia.
56. **Tu** es Judith pulcherrima,
 Quae liberas ecclesiam
 Holoferni acerrima
 Vi per divinam gratiam,
 Haeresisque perfidiam
 Confutans spe certissima,
 Fundens super familiam
 Gaudia beatissima.
57. **Benignus** sapientiae
 Spiritus et dulcedinis,
 Consilii, scientiae,
 Timoris, fortitudinis,
 Lumen divini numinis,
 Omnis generis gratiae,
 Te replevit, ut hominis
 Causa sis indulgentiae.

58. **Edissa per connubium**
 Assuero conjungitur,
 Thalamum subit regium,
 Coronatur, praeficitur;
 Suspecta Vasthi tollitur,
 Esther habet dominium
 Cunctis, Vasthi deponitur,
 Amittit regni solium.
59. **Notat Esther cor humile,**
 Cor contritum humiliter,
 Cor dulce, cor amabile,
 Cor diligens veraciter,
 Cor contemplan sublimiter;
 Vasthi notat, cor fragile,
 Exaltans se perniciter,
 Superbum et indocile.
60. **Et te quid est humilius**
 Per cuncta mundi climata,
 Dulcius, amabilius,
 Destruens cuncta schismata?
 Te, sacra probant dogmata,
 Nil esse generosius,
 Sacra probant aenigmata,
 Et te nil esse mundius.
61. **Designat Esther igitur**
 Te, qua nunquam humilior
 In creaturis legitur
 Fuisse nec suavior,
 Pulchrior, amabilior,
 Dulcior nulla dicitur,
 Et propter hoc sublimior
 Esse te nulla noscitur.
62. **In Judaeos invidia**
 Saevit Aman perversitas,
 Damnat eos perfidia
 Crudelisque dolositas,
 Mardochei benignitas
 Esther scribit euprepia,
 Mutetur ut crudelitas
 Decreti regis impia.
63. **Condolet Esther fratribus**
 Totius sui generis,
 His auditis rumoribus
 Regem adit, qui foederis
- Signum dedit pestiferis
 Morti datis complexibus,
 Damnatur Aman sterilis
 Ejus notis criminibus.
64. **Tu es Esther, perfidiam**
 Aman reprimens gnaviter,
 Famulorum miseriam
 Exterminans benigniter,
 Regi summo feliciter
 Desponsata per gratiam,
 Coronata perenniter,
 Regni tenens potentiam.
65. **Vere notat inimicum**
 Aman humani generis,
 Dirum serpentem lubricum,
 Jure pulsum de superis,
 Condemnatum in inferis,
 Accusatorem iniquum,
 Quem tu calcas et conteris,
 Deum reddens pacificum.
66. **Sicut pupillam oculi**
 Salvos servas servos regis,
 Tu solamen es saeculi,
 Refugium tui gregis,
 Summa sponsa summi regis,
 Caput conteris zabuli,
 Tu es verus liber legis
 Et arcae tabernaculi.
67. **Flos vernalis, flos lilii,**
 Flos florum, decus virginum
 Diceris et auxilii
 Fons plenus, custos hominum,
 Cujus attraxit Dominum
 Et angelum consilii
 Dulcis odor, ut terminum
 Nobis daret exsilii.
68. **Ramum ferens viventibus**
 Ore columba proprio
 Foliis fluctuantibus
 Generali diluvio,
 Quos turbarat undatio
 Noe natis, conjugibus,
 Refovit eos gaudio
 Salutis intuitibus.

69. Una serpentem partica
 Deserto tulit aeneum,
 Ut si virus, vis toxica
 Quemquam laeserat Hebraeum,
 Sanaretur videns eum,
 Ope Dei mirifica
 Propellente vipereum
 Virus virtute deica.
70. Columba tu simplicior
 Omni, turtur humilium,
 Salus hominum tutior,
 Mundo tulisti gaudium
 Enixa Dei filium,
 Omni veneno fortior
 Medicina peccantium,
 Signo serpentis promptior.
71. Tu es porta, quae clauditur
 Apertionis nescia,
 De qua propheta loquitur,
 Homini nulli pervia,
 Qua Dei sapientia
 Ingreditur, egreditur,
 Semota violentia
 Per egressum non frangitur.
72. Virginitas est janua,
 Qua coelo fulgens altius
 Coeli non linquens ardua
 Messias, Dei filius,
 Conceptus est, exterius
 Carne tectus exigua,
 Corpus sumens perfectius
 Ex te, virgo praecipua.
73. Sicut sidus perluitur
 Infuso solis lumine,
 Et ex eo lux mittitur
 Sine sideris fragmine,
 Sic sine carnis crimine
 Christus in te concipitur
 Et te manente virgine
 Supernaliter oritur.
74. Vidit Johannes mysticum
 Signum quoddam mirabile,
 Quod in coelo propheticum
 Apparuit notabile,
 Nunquam fuerat simile
 Prophetis aenigmaticum
 Signum datum, quid utile
 Praetendens et mirificum.
75. Erat parens coelestibus
 Amicta solis lumine,
 Mulier lunam pedibus
 Supponens, cujus culmine
 Capitis pro tegumine
 Duodecim sideribus
 Sertum fulgebat lumine,
 Suis plenis visceribus.
76. Nihil te magis proprie
 Per istam intelligitur
 Mulierem, quae serie
 Prophetae nobis panditur,
 In te namque concipitur
 Et oritur justitiae
 Verus sol, unde sequitur
 Regnum coelestis curiae.
77. Tuis luna supponitur
 Pedibus et militia
 Coeli tota protegitur,
 Caput duodenaria
 Patriarcharum gloria,
 Quae per te benedicitur,
 Et bis sena victoria
 Apostolorum textitur.
78. Repletis plenitudine
 Generis omnis gratiae
 Totaque multitudine
 Virtutum et potentiae,
 Tu decus excellentiae,
 Tu lux carens fuligine,
 Culpae tu splendor gloriae,
 Decorans mundum lumine.
79. In te totum perficitur,
 Quidquid verbis propheticis
 De te, virgo, praedicatur
 Et legis aenigmaticis,
 Sive quidquid angelicis
 Tibi verbis exprimitur,
 Finitis verbis typicis
 Res manifesta cernitur.

80. Salve, solamen hominum,
 Salve, munda stella maris,
 Salve, purgatrix criminum,
 Salve, virgo singularis,
 Consortio carens maris
 Concipis, paris Dominum,
 Tu lapis es angularis,
 Quae das figuris terminum.
81. Tu supra coeli solium
 Ad dextram Dei sedes,
 Juxta proprium filium
 Coeli regina praesides,
 Confirmans mentes desides,
 Praestans eis auxilium
 Et tuis servis provides
 Impetrando subsidium.
82. Ubi namque sanctissima
 Caro, quam Dei filius
 Sumpsit ex te, mundissima,
 Inthronizatur celsius,
 Creatis gloriosius,
 Ratio vult certissima
 Esse te non inferius
 Vel sede magis infima.
83. Ibi mater cum filio
 Gaudes coelesti patria
 Trinitatis consortio
 Creata super omnia;
 Tua benigna gratia
 Felicitatis gaudio
 Nos coronet et gloria
 Beatorumque praemio.

Orat. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 18571.

95. De M. Maria V.

1. Quot volucrum pennae, quot sunt super aethera stellae,
 Quot fluvii pisces, volucres quot coeli habet arcus,
 Quot flores prati et quot sunt gramina campi,
 Quot glandes quercus, quot gestat semina tellus,
5. Quot frondes silvae, quot stillant igne favillae,
 Quot mundi fontes, quot continet arida montes,
 Quot species rerum quot sunt momenta dierum:
 Tot tibi, sancta dei genitrix, nunc dico salutes,
9. Suppliciter rogitans, filii mihi stringe furorem.

Cod. S. Floriani XI 196. saec. 16. A. — Cod. S. Petri Salisburgen. b. VII 10. anni 1470. B. — 3. sunt fehlt AB. — 5. silvae, scintillas quot habet ignis A. — 7. sunt minuta dierum A. — Nach 7 schaltet B ein: Mille duodenas et quot mare fudit harinas. — 8. Totidem et plures tibi mando virgo salutes B.

96. De B. Maria V.

1. Quot coelum stellas, retinet quot terra lapillos,
 Quot saltus ramos, folia, quot pontus arenas,
 Quot pluviae stillas, quot fundunt nubila guttas,
 Quot fluvii pisces, quot sunt in orbe volucres,
5. Quot flores prati et quot sunt gramina campi:
 Tot, virgo beata pango tibi laudum salutes,
 At tu me subleva mitis, quem premunt angores.

Cod. S. Petri Salisburgen. b VII 10. anni 1470. — 1. terrae. — 5. sunt fehlt.

97. De B. Maria V.

1. Quot sunt horae et quot morae, Quot annorum spatia, Quot sunt laudes et quot fraudes, Quot in coelis gaudia, Quot sunt visus et quot risus, Quot virorum studia;	6. Quot sunt stellae et quot velle, Quot in castris milites, Quot sunt rura et quot jura, Quot in orbe divites, Quot sunt fures et quot mures, Quot in agris limites;
2. Quot sunt montes et quot fontes Et quot ignes aetheris, Quot sunt apes et quot dapes Et quot aves aëris, Quot sunt metus et quot fletus, Quot labores miseris;	7. Quot sunt patres et quot matres Et quot matrum pueri, Quot sunt rogi et quot logi, Quot metrorum numeri, Quot sunt poenae et catenae, Quot in Orco miseris;
3. Quot sunt lares et quot pares, Quot per mundum fluvia, Quot sunt boves et quot oves, Quot in pratis gramina, Quot sunt stillae et quot villae, Quot villarum nomina;	8. Quot sunt mores, quot colores Et quot rerum species, Quot sunt vites et quot lites, Quot bellorum acies, Quot sunt mortes et quot sortes, Quot malorum rabies:
4. Quot sunt leges et quot greges Et quot frondes arborum, Quot sunt valles et quot calles Et quot umbrae nemorum, Quot sunt manes et quot canes, Quot momenta temporum;	9. Tot honores, tot favores Et tot laudum titulos Matri demus et cantemus Dulces illi modulos, Quae ut bona nos patrona Recognoscat famulos.
5. Quot sunt formae et quot normae, Quot in terris homines, Quot sunt luctus et quot fluctus, Quot in mari turbines, Quot sunt grues et quot sues Et quot vitae ordines;	10. Voce rauca dixi pauca, Virgo grata, sumito Meque Deo gratum meo Tua prece facito, Ne in necem vel in faecem Mentis ruam subito.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20001. A. — Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19824. saec. 15. B. — 9, 3 Mariae demus AB.

98. Ad B. Mariam V.

1. Mater sancta Dei, fuga noctis, origo diei,
Luminis aetherei stella, memento mei.
Per te de sede sophia venit ad ima,
Hinc rursum sursum trahis infima tu, via prima.
2. Tu requies, species, facies et manna saporis,
Nutrix, adjutrix, tutrix in agone laboris.
Tu libanus, platanus, clibanus per flamen amoris,
Balsamus et calamus, thalamus, spiramen odoris.

3. Hortus conclusus, perfusus, messis abundans,
Fons illibatus, signatus, flumen inundans,
Fons saliens, indeficiens, stillans bonitate,
Praesidium, pia virgo, tuum tribui precor a te.
4. Stella decoris, cella pudoris, mater honoris,
Stella nitoris, gemma valoris, lima doloris,
Ad venam veniae venio, veniam mihi quaero,
Te portum, portans portantem sportula, spero.
5. Summe decor, te corde precor demissus in aequor,
Mente nitor te, virgo, sequor, languentibus aequor,
Cunctis sis grata, cunctis sata, non tibi nata,
Gemmis gemmata, tua sunt sata cantica lata.
6. Tu Jaspis grata, cristallus, ebur, therebinthus,
Chrysolynthi pretium servans, pretiosa jacinthus,
Cujus ad obsequium Cherubim dant et Seraphim thus,
Cunctis praelata tu filia regis ab intus.
7. Sancta Dei genitrix, tu lapsorum relevamen,
Taedia ne pariam, dabo sermoni moderamen,
Quamvis peccator tibi fecerit hoc modulamen,
Tu tamen esto sibi tutamen in omnibus horis.

Psalt. ms. saec. 11/12. Cod. Princ. de Arenberg 4. add. saec. 14. A. — Cod. Londinen. Faust. A VI. B. — 2, 3 Tu fehlt B; libanus et platanus B. — 3, 4 tuum mihi quaeso para te B. — 4, 2 Stilla liquoris B. — 5, 4 cantica laeta B. — 7, 4 steht vor 7, 1 B. — A enthält folgende Angabe: „Infra scriptos versus in laudem gloriosissimae virginis Mariae [edidit?] illustris rex Siciliae Rupertus tercius.“ Damit ist Robert von Anjou, zubenannt der Weise oder der Gute, König von Neapel, Jerusalem und Sicilien, gemeint, der den 19. Januar 1343 starb. Da dieser Fürst Dichter war, ist die Angabe wohl vertrauenswürdig.

99. De B. Maria V.

1. Ave, verbum ens in principio,
Caro factum pudoris gremio,
Fac, quod fraglet praesens laudatio
Et placeris parvo praeconio.
2. Et tu, stella maris eximia,
Mater patris et nati filia,
Laude, precor, reple praecordia,
Cum sis laudis mirae materia.
3. Virgo David orta progenie,
Dola liguam hanc imperitiae
In sonantis lyram placentiae,
Ut jam psallat manu munditiae.
4. Prolis David parens eximia,
Plectrum plices in laude propria,
Laudis tuae docens magnalia,
Quibus coeli resultant atria.

5. Salutata coelesti nuntio
Gravidaris divino radio,
Sed cum venter gravescit filio
Laurearis vernanti lilio.
6. Quae conceptu sola non laberis,
Partu poena nulla deprimeris,
Vim naturae, virgo, transgrederis,
Natum gignens vi casti foederis.
7. Ut aurora, virgo, progredieris,
Solem tenens coelum efficeris,
Paradisus praedigne diceris,
Cum hunc vitae fructum protuleris.
8. Solem verum dum sinu retines,
Dum regiras, moves et sustines,
Omni coelo tu quia praemines,
Centrum, sphaeram claudis et contines.
9. Florem foves, adolescentula,
Quo reflorent venusta saecula,
Flore fulgens, o virgo, virgula,
Te tellurem prompsit haec primula.
10. Sertum tibi facis de lilio,
Quod assumis de sinu proprio,
Quorum cernens te lucis legio
Veneratur supplex religio.
11. Eja, virgo, quae sic pro homine
Deum trahis a coeli cardine,
Nos sublimes de terrae turbine
Infulando coelesti lumine.
12. Jesum ad nos cum ipsa traxeris,
Nos ad ipsum recte conduxeris,
Velis ergo, quod clemens poteris,
Et aeternam laudem lucraberis.
13. Ipsum Deum fulgentem superis
Vinctum, virgo, traxisti miseris,
Et cum implet, quodcunque jusseris,
Nonne dea deorum diceris?
14. Grates tibi, quae tuo munere
Mibi dones ista recolere,
Et indigno jam dignum dicere,
Cujus coelum laus transit libere.

100. Ad B. Mariam V.

1. Ave, dulcissima
Cella deitatis,
Aula clarissima,
Domus honestatis,
Maria, maxima
Dulcedo turbatis.
2. Tu flos virgineus
Florens modo miro,
Tu vini putens,
Roris cujus gyro
Est murus aureus
Vallatus saphyro.
3. Tu nostra lancea
Inexpugnabilis,
Turris eburnea
Hosti terribilis,
Lampas aetherea
Valde mirabilis.
4. Gaudeto igitur,
Princeps dominarum,
Per quam tribuitur
Salus animarum,
Focusque clauditur
Inferni poenarum.
5. Nullam te majorem
Esse cognoscimus
Nec potentiozem
Post Deum credimus,
Per quam redemptorem
Jesum habuimus.
6. O pia dignitas
Tantae majestatis,
Duc me per semitas
Binae caritatis,
Ut vias inclitas
Sequar castitatis.
7. Ni me inveneris,
Virgo virtuosa,
In via sceleris
Perdar tenebrosa,
Plena mortiferis
Genteque dolosa.
8. Ergo mihi cito
Nunc propitiare,
Christo conquisito
Per crucis altare
Ac pro compedito
Jesum deprecare.
9. Ave, juvenula,
Disciplina morum,
Quam sine macula
Scio delictorum,
Disrumpe vincula
Malorum meorum.
10. Ave, vas electum,
Mundum interius,
Gemmis sacris tectum,
Pulchrum exterius,
In quo fecit lectum
Creantis filius.
11. O nostri foederis
Perauctrix puella,
Mentalis vulneris
Auctorem debella,
Ut me in miseris
Non tangant flagella.
12. Licet te laudare
Digne nusquam queam,
Tamen refutare
Noli laudem meam,
Sed gratificare
Tibi velis eam.
13. O venerabilis
Et prudentissima,
Sic mei fragilis
Expurges intima,
Quod lacus flebilis
Non intrer infima.

101. Ad B. Mariam V.

1. Ad te matrem reclinamur,
Ut sub umbra protegatur
Tuae sanctimoniae,
In qua dolens non languescit,
Sed, si dolet, convalescit
Dono tuae gratiae.
2. Audi, audi, virga Jesse,
Nos gementes et fac esse
Semper tibi nos devotos;
Commendamus tibi notos
Et commissos ad regendum,
Totum clerum ad tuendum.
3. Me submersum in peccatis
Fac, ut plangam pro patris
Scala poenitentiae,
Manum praebe poenitenti,
Condescende mihi fienti,
Vas unguenti gratiae.
4. Pro me, virgo dulcis, ora,
Mala pelle, mihi dona
Lacrimarum flumina,
Quibus munder a peccato,
Sic me redde tuo nato,
Patriarchae filia.
5. Casta, munda, clemens, pia,
Porta coeli, vitae via,
Paradisi viola,
Tu fons rigans paradisum,
Parens trinum indivisum
Sub carnis materia.
6. Quas reddamus tibi laudes,
Quae de nostra spe congaudes,
O silvarum virgula?
Super astra conscendisti,
Te prae cunctis sublimasti
Tuis participibus.
7. Sic in coelo dominaris
Et cum nato gloriaris,
Cui laus est infinita
Per aeterna saecula.

Clm. Monacen. 24804. saec. 15. — 5, 4 Zwischen diesem und dem folgenden Verse eingeschoben: Caeco cordi redde visum. — 7, 4 aeterna saeculorum saecula.

102. Ad B. Mariam V.

1. Regina coeli, laetare,
Quia virgo es et mater,
Istud donum singulare
Dedit tibi Deus pater.
2. Ob tuam humilitatem
Deus tibi magna fecit,
Qui per suam caritatem
Salutem nostram perfecit.
3. Omnia per te refecit
In magna sapientia
Hostesque mortis ejecit
Cum ipsorum familia.
4. Totus mundus mancipatus
Erat morti culpae gravis,
Sed est per te liberatus,
O Maria, vitae clavis.
5. Et vacuae coeli sedes
Hominibus jam replentur,
Per te, virgo, cujus pedes
Adorari promerentur.
6. Per te cuncta renovata
Sunt in terris et in caelis,
Remedia dantur grata
Percussis hostium telis.
7. Per te, certa spes veniae,
Mox parcitur poenitenti
Et palma multae gloriae
Datur mundum devincenti.
8. Numquid ergo non juvabis
Tibi sese commendantem?
Immo, si vis, liberabis
Quotidie me peccantem.

9. Qui perpetuo quotidie
Mala nequam innumera,
Absolvas me, fons gratiae,
Tua prece vitifera.
10. Et in laude sancta Dei
Sic hodie proficiam,
Quod oculi fine mei
Videant ejus gloriam.

Orat. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. (Arsen.) 419. A. — Orat.
ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Meten. 571. B. —

103. Ad B. Mariam V.

1. Ave, arca deitatis,
Aula summae majestatis,
Fons totius bonitatis.
2. Ave, balsamo suavior,
Angelis laude dignior
Et cunctis sanctis sanctior.
3. Ave, convallis lilium,
Nobis post hoc exilium
Ostende tuum filium.
4. Ave, dulcis mellis unda,
De faece mea profunda,
O fecunda, me secunda.
5. Ave, Evae liberatrix,
Creaturae recreatrix,
Cordium illuminatrix.
6. Ave, fulgens solis cella,
Coeli splendor, maris stella.
Mater simul et puella.
7. Ave, gemma speciosa,
Gelu non attrita rosa,
Virga Jesse fructuosa.
8. Ave, hamus caritatis,
Plenitudo pietatis,
Tu me mundes a peccatis.
9. Ave, inventrix gratiae,
O genitrix laetitiae,
Tu speculum munditiae.
10. Ave, caritate plena,
Fons signatus, vitae vena,
O quam dulcis, quam serena.
11. Ave, lumen angelorum
Expurgatrix vitiorum,
Miseratrix miserorum.
12. Ave, mater Jesu Christi,
Verbum verbo concepisti,
Serve me a morte tristi.
13. Ave, nubes pluviosa,
Coeli porta, lux jocosa,
Imperatrix gloriosa.
14. Ave, hortus voluptatis,
Plenitudo pietatis,
Tu me mundes a peccatis.
15. Ave, parens absque pari,
Me in mortis torculari
Non permittas condemnari.
16. Ave, quae es vitae via,
Dulcis, clemens, casta, pia,
Spes reorum, o Maria.
17. Ave, nubes visionis,
Vellus madens Gedeonis,
Sponsa prudens Salomonis.
18. Ave, stella luminosa,
Caritate radiosa,
Florens vitis generosa.
19. Ave, virginum regina,
Rosa sine culpa spina
Et dolorum medicina.
20. Ave, Christo praenotata,
Virgo mater illibata,
Super coelos exaltata.
21. Ave, Jesse flos pudoris,
Pia proles, vas honoris,
Fons dulcoris, stilla roris.
22. Ave, zima veri David,
Auster lenis te perflavit
Et perflando fecundavit.

Brev. ms. Graecense 1464 saec. 14.

Dreves, Pia Dielamina.

104. Oratio de V. M. matre Jesu.

1. Ave, arca deitatis,
Templum summae majestatis,
Et lucerna claritatis,
Fons totius bonitatis.
2. Ave, balsamo suavior
Et sole multo clarior,
Angelorum laude dignior,
Tu cunctis sanctis sanctior.
3. Ave, cedrus puritatis,
Lumen viae veritatis
Et sigillum castitatis,
Civitas divinitatis.
4. Ave, dulcis mellis unda,
Tua prece me emunda
De facie mea profunda,
Ne me laedat mors secunda.
5. Ave, Evae liberatrix,
Peccatorum consolatrix,
Cordium illuminatrix,
Mortuorum suscitatrix.
6. Ave, fulgens solis cella,
Coeli porta, maris stella,
Mater simul et puella,
Pro me natum interpella.
7. Ave, gaudium sanctorum,
Imperatrix angelorum,
Refugium peccatorum,
Advocata saeculorum.
8. Ave, hamus pietatis,
Oliva benignitatis,
Florens myrtus castitatis,
Palma immortalitatis.
9. Ave, inventrix gratiae,
Signaculum clementiae,
Spectaculum laetitiae,
Sacramentum justitiae.
10. Ave, caritatis vena,
Flagrans aurora serena,
Tota pulchra et amoena,
Tu lumine Dei plena.
11. Ave, lux jucunditatis,
Virgo magnae dignitatis,
Infinitae sanctitatis,
Civitas divinitatis.
12. Ave, mater Jesu Christi,
Verbum verbo concepisti,
Deum verum genuisti
Serve nos a morte tristi.
13. Ave, nubes pluviosa,
Munda, pura, luminosa,
Theotocos gloriosa,
Tu perfecta gratiosa.
14. Ave, omni laude digna,
Clemens, mitis et benigna,
Tu pelle cuncta maligna
Et me Deo reconsigna.
15. Ave, parens absque pari,
Me mortis in torculari
Ne permittas me damnari,
Per te spero me salvari.
16. Ave, quae es vitae via,
Praeelecta proles pia,
De qua dixit prophetia,
Spes reorum, o Maria.
17. Ave, stella matutina,
Ave, rosa sine spina,
Adoptata medicina,
Tu nos serves a ruina.
18. Ave, aula trinitatis,
Decus summae bonitatis,
Tu compages unitatis,
Paradisus voluptatis.
19. Ave, vera spes veniae,
Mater misericordiae,
Honor coelestis curiae,
Domna regina gloriae.
20. Ave, Christo praeelecta,
Ab angelo salutata,
Virgo mater benedicta
Super coelos exaltata.

21. Ave, Jesse flos decoris, Mundissima stilla roris, Nobile tu vas honoris, Tu totius fons amoris.	22. Ave, arvum veri David, Auster lenis te perflavit Et perflando fecundavit, Ex te natus te creavit.

Cod. Lambacen. 476. saec. 15. — Nach 1, 4 folgt noch: Nobile triclimum. — 8, 1 homo pietatis. — 8, 3 virtus salvatis. — 9, 1 gratiae fehlt. — 15, 2 in fehlt. — 16, 2 prolis. — 17, 2 Ave ergänzt. — 18, 3 Tu ergänzt. — 20, 3 virgo mater fehlt. — 21, 2 stella. — 21, 3 tu fehlt. — 21, 4 Tu sanctus fons.

105. Ad B. Mariam V.

1. Gloriosa mater Dei, Spes salutis, porta spei, Medicina cordis rei, Miserere, precor mei.	8. Ergo, mater pietatis, Templum facta pietatis, Ne desperem sub peccatis, Motum seda tempestatis.
2. Vita turpis, sorde plenus, Culpa gerens omne genus, Peccatorum triste foenus, Porro pauper et egenus.	9. Tempestatis seda motum Et coelesti rore lotum Fac me rursus Deo notum, Novans in me cor devotum.
3. Fundamenta mortis jeci, Vix respiro, jam defeci, Sed abyssus cordis caeci Non resistit tuae precii.	10. Spiritualis medicina, Solve linguam, cor inclina, Ut resurgens a ruina Mens levetur ad divina.
4. Prece potes reparare, Quod horrescit mens amare, Nec reatus potest stare, Pro quo velis supplicare.	11. Solvat laudem lingua cultus, Cor se fundat in singultus, Nec hostiles ad assultus Frangat ope tua fultus.
5. Horret quidem status mentis, Dignam videns se tormentis, Nostri vultum praesidentis Fletu placet et lamentis.	12. Sed in ore peccatoris Habet parum laus favoris, Nisi tergat vis amoris Mentis culpas, sordes oris.
6. Sed reatus linguam ligat, Stuporatus cor fatigat, Rationis lux caligat, Nec ros bonus mentem rigat.	13. Non hoc ego dignus bono, Spem profectus in te pono, Tuo Christus fiat dono Nostrae laudis laetus sono.
7. In profundum maris veni, Mergor aestu sub effreni, Ni respectus me sereni Consolatur aura leni.	14. Sic deteresa labe fraudis Hymnum dicam sacrae laudis, Audit Christus, quos exaudis, Aures claudit, quibus claudis.
15. Ergo, mater, roga natum, Ne nos damnet ob reatum, Sed post opus consummatum Finem ducat ad beatum.	

Cod. Parisien. 3639. saec. 16/16. Mit der Randbemerkung: „Philippi Abbatis.“

106. Ad B. Mariam V.

1. Christi mater generosa, Sponsa regis speciosa, Quae es virgo gloriosa Et de partu gaudiosa. 2. Angelorum imperatrix, Super coelos dominatrix, Quae es vitae reparatrix Et a morte liberatrix. 3. Tu relucens margarita In corona regis sita, Pietate es polita, Caritate insignita. 4. Sanctitatis disciplina, Facta mundi medicina, Servos levans a ruina Fraude lapsos serpentina. 5. Probitate singularis, Vita mundi, stella maris, Delicata puellaris, Aqua viva salutaris. 6. Fons signatus illibatus, Hortus clausus et vallatus, Fructu sacro cumulatus. Et pigmentis fecundatus. 7. Tu es salus infirmorum, Auxilium peccatorum, Fons signatus, fons hortorum, Terge sordes delictorum. 8. Ego miser et peccator, Legis sanctae violator, Veritatis depravator, Falsitatis praedicator.	9. Vitam meam inquinavi, Feci malum et tractavi, Crimen omne adamavi, Me in illis reclinavi. 10. Factus sum ut sus lntosa, Quae perquirat paludosa, Vita turpis, maculosa, Loca quaerit tenebrosa. 11. Vitam spernens electorum In sepulchro peccatorum, In cloaca vitiorum Collocavi mihi thorum. 12. Tali ego vivens vita, Quaerens semper illicita Sum effectus Moabita, Pejor omni sodomita. 13. Sed tu, domina regina, Mitis, simplex, columbina, Pia, dulcis et benigna, Summi regis mater digna. 14. Fac per guttam pietatis, Flamma cedat pravitatis, Ut de vena sanctitatis Fons erumpat castitatis. 15. Per amoris tui rorem Aufer a me hunc ardorem, Ne habeam damnatorem, Quem habui redemptorem. 16. Regem illum, tuum natum, Fac et mihi tu placatum Et in sede potestatum Praesta mihi praesulatum.

Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19636 saec. 15. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20 001. B. — Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19824. C. — Cod. Parisien. 3639 saec. 15/16. D. — 1, 1 Ave mater generosa D. — 3, 3 expolita D. — 4, 3 lavans A. — 5, 1 Probitatis D. — 7, 1 sqq. lauten in D:

Ave salus infirmorum,
Tu solamen miserorum,
Tu levamen prolapsorum,
Tu juvamen peccatorum.

8, 4 propagator D. — 9, 2 Feci mala et peccavi D. — 9, 3 Omne crimen contractavi D. — 9, 4 Nec ab illo mihi cavi D. — 10, 1 Effectus sum sus D. — 10, 2 latebrosa D. — 10, 3 turpis et caenosa D. — 11, 2 In profundo C. — 11, 4 Stabilivi mihi D. — 12, 2 fehlt D. — 12, 3 Effectus sum D. — 12, 4 Omni pejor D; nach 12, 4: Mea passim foetet vita D. — 13, 1 tu virgo

tu regina D. — 14, 2 cadat D. — 15, 2 hunc dolorem AB. — 16, 1 Regem nostrum D. — 16, 2 Tu fac mihi complacatum D. — 16, 3 sq. lauten in D:

Ante ejus tribunalum

Iter mihi praesta gratum.

Da das Gedicht in D unmittelbar auf das Lied *Gloriosa mater Dei* folgt, mit dem es gleiche Form aufweist, dürfte sich die Bemerkung zu jenem „Philippus abbas“ auch auf dieses beziehen.

107. Ad B. Mariam V.

1. Ave, flos virginitatis, Dulcis mater pietatis, Miserorum auxilium, Virgo radix castitatis, Origo prosperitatis, Virtutis nostrae gaudium.	7. Puerpera deitatis, Legifera veritatis, Forma virtutum omnium; Portus nautis fatigatis, Pelagus tranquillitatis, Tollens mundi naufragium.
2. Transitus immunitatis, Pacis et felicitatis Nobile domicilium, Mons excelsae quantitatis, Turris magnae firmitatis, Sublimitas humilium.	8. Paradisus voluptatis, Balsamus suavitatis, Vera dulcedo dulcium; O columba lenitatis, Lucerna aeternitatis, Nostri boni principium.
3. Ante thronum trinitatis Advocata praesto gratis Pro pace te poscentium, O arca divinitatis, Cuncti bonae voluntatis Per te gustant fructum pium.	9. Vas inclitae puritatis, Pincerna sobrietatis, Consolatrix fidelium; Medicina sospitatis, Cunctis praebens sauciatis Sanitatis remedium.
4. Fons horti jucunditatis, Fluvius amoenitatis, O ardoris solatium; Rosa speciositatis, Lilium nobilitatis, Conculcans omne noxium.	10. Imperatrix majestatis, Totius humilitatis Laudabile praesidium; O janua largitatis, Quae sacro fonte renatis Coeli reseras ostium.
5. Civitas securitatis, Templum sanctae trinitatis, Peccatorum refugium; Hoc tempore siccitatis Copia fertilitatis, Egenorum subsidium.	11. Scala tantae summitatis, Quod ascensum dat purgatis Ad tui nati solium, Columna stabilitatis Gestans typum honestatis In tuum sanctum gremium.
6. O mensa sinceritatis, Esca vera invitatis, Dans aeternum convivium; Via verae aequitatis, Vita justae probitatis, Nutrix bonarum mentium.	12. Sidus nostrae novitatis, Stella lucis vitae datis, Salus in te sperantium; Amica fidelitatis, Conservatrix unitatis Secretorum coelestium.

13. O sponsa formositatis,
Strenuae sagacitatis,
Apparatu monilium,
Lux tuae benignitatis
Ad nostrae haereditatis
Nos transfert desiderium.
14. Dominium libertatis,
Servitute liberatis,
Manumissis suffragium,
Splendor nostrae caecitatis,
Decor summae venustatis,
Lumen, cunctorum gentium.
15. Cibo vetito cibatis
Propter pestem vanitatis
Reparas quodque vitium,
Dans radios claritatis
Divina luce privatis
Per tuum ministerium.
16. Claudis portam egestatis,
Reddis messem ubertatis
Per tuum patrocinium,
Succursus velocitatis,
Aurora serenitatis,
Cui dulce est proprium.
17. Per viscera caritatis
Et merita sanctitatis
Te deprecor per filium,
Ut qui premor pro peccatis
Non corruam cum damnatis
In gehennae supplicium,
Sed da frui cum beatis
Gaudio perennitatis
Post praesens exsilium.

Orat. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 18571. — 4, 3 Omnis
ardoris. — 5, 4 Nos tempore. — 13, 6 transfer.

108. Ad B. Mariam V.

1. Ave, fons clementiae,
Virgo fecundata,
Summae sapientiae
Nutu fabricata,
Radix pudicitiae
Nunquam inquinata,
Gaude, plena gratiae
Regina beata.
2. Ave, spes fidelium,
Fons humilitatis,
Salutis exordium,
Norma sanctitatis,
Domini sacrarium,
Templum deitatis,
Dulce refrigerium,
Flos virginitatis.
3. Ave, mel dulcedinis,
Morum disciplina,
Nitor pulchritudinis,
Rosa sine spina,
- Lux beatitudinis,
Stella matutina,
Turris fortitudinis,
Vitae medicina.
4. Salve, felix femina,
Fulgens stella maris,
Angelorum domina,
Virgo singularis,
Mundi mundans crimina,
Portus salutaris,
Cor meum illumina,
Lux clara solaris.
5. Salve, vas munditiae,
Continens unguentum,
Veteris malitiae
Comprimens fermentum,
Origo laetitiae,
Vitae fundamentum,
Tuae nobis gratiae
Confer incrementum.

6. Salve, pacis vinculum,
Virgo generosa,
Caritatis speculum,
Ut sol luminosa,
Christi tabernaculum,
Mater gloriosa,
Tuum serva servulum,
Gemma pretiosa.
7. Gaude, laus et gaudium,
Lux jucunditatis,
Domini triclinium,
Thronus majestatis,
Rosa, flos et lilium,
Domus ubertatis,
Placa nobis filium,
Mater pietatis.
8. Gaude, virgo nobilis,
Mater salvatoris,
Laus nostra laudabilis,
Speculum decoris,
Flos incomparabilis,
Thalamus pudoris,
Pia, mitis, humilis,
Salus peccatoris.
9. Gaude, virgo virginum,
Per quam lux est orta,
Verus splendor ordinum,
Felix coeli porta,
Consolatrix hominum,
Quaeso, me conforta,
Sursum ante Dominum
Precem meam porta.
10. O nova puerpera,
Gratiae lucerna,
Juvare me propera,
Domina superna,
A culpis me libera,
Veniae pincerna,
Me Christo confoedera,
Me semper governa.
11. O virtutum regula,
Genitrix benigna,
Florens Jesse virgula,
Jugi laude digna,
Solve culpaev vincula,
Me tibi consigna,
Cuncta prece sedula
Comprime maligna.
12. O coeleste gaudium,
Puella decora,
Mortis exterminium,
Coelitus irrorata,
Tuum pro me filium
Clementer exora
Et culparum omnium
Veniam implora.

Orat. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 18571.

109. Ad B. Mariam V.

1. Ave, lumen gratiae,
Virgo fecundata,
Summae sapientiae
Nutu fabricata,
Radix sapientiae
Nunquam inquinata,
Fons misericordiae,
Regina beata.
2. Ave, novum gaudium,
Forma sanctitatis,
Salutis exordium,
Decus castitatis,
Coeleste sacrarium,
Templum deitatis,
Amorisque gaudium,
Hortus voluptatis.

3. Ave, vitae pabulum, Virg^a gratiosa, Pudoris signaculum, Pulchrior quam rosa, Quae salvasti populum, Mater gloriosa, Pariendo parvulum, Porta speciosa. 4. Ave, beatissima Salus peccatorum, Magna, major, maxima, Praelata coelorum, Consolatrix optima, Patrona reorum, Virgo beatissima, Vera lux sanctorum. 5. Ave, fons dulcedinis, Gratiae piscina, Nitor pulchritudinis, Rosa sine spina, Via rectitudinis, Claritas divina, Turris fortitudinis, Culpa^e medicina.	6. Ave, stella fulgida, Speculum decoris, Virga Jesse florida, Vinculum amoris, Gemma coeli nitida, Medela languoris, Labe carens sordida, Mater salvatoris. 7. O felix puerpera, Gratiae lucerna, Surge, veni, propera, Domina superna, Mea terge vulnera, Gratiae pincerna, Me Christo confoedera, Me semper gubernata. 8. O regina virginum, Per quam lux est orta, Reparatrix hominum, Felix coeli porta, Virtus, splendor luminum, Quaeso me conforta. Surge, ante Dominum Precem meam porta.

Orat. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 18571. — Offenbar nur eine Bearbeitung des vorigen. — 3, 8 Portus salutaris aus 108, 4, 6.

110. Ad B. Mariam V.

1. Ad supernae gremium Matris gratiarum Sonet vox fidelium Per orbem terrarum Coeleste praeconium. 2. Verbi patris atrium, Vas provisum carum, Pneumatis palatium, Trium personarum Simplex hoc triclinium. 3. Rosarum rosarium Aromaticarum, Flos est haec convallium, Fons deliciarum, Coelibatus lilium.	4. Coelestis viventium Puteus aquarum, Orphanorum bravium, Tutrix viduarum, Pauperis refugium. 5. Haec mundi dominium, Princeps reginarum, Coeli privilegium, Quies animarum, Finis poenitentium. 6. Abrahae sacrarium, Lux ecclesiarum, Vatum vaticinium, Lex patriarcharum, Foederis connubium.

7. Jacob sidus praeivium, Virga fecundata, Jesse numen regium, Stirpe David nata, Virtutum collegium. 8. Haec per Dei nuntium Christo desponsata, Virgo vitae praemium, Verbo gravidata Parturivit gaudium. 9. Haec post puerperium Mansit illibata, Post offerens filium Templo, nunc praelata Juxta Christi brachium.	10. In coeleste solium Regnans exaltata, Muris innocentium Stans circumvallata Ordine coelestium. 11. Coeli, terrae, marium Victoria lata Tibi, dux errantium, Quae tollis peccata Prece supplicantium. 12. Ad Christi convivium, Dulcis advocata, Duc nos commensalium Ad regna beata Supernorum civium.
- Orat. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 18571.

III. Ad B. Mariam V.

1. O polorum dominatrix, Super sanctos imperatrix, Sis meritis hic adjutrix Et in coelis interventrix. 2. Tu es Christi Jesu mater, Ipse quidem tuus pater, Natum roga, pia mater, Nobis fiat clemens pater. 3. O Maria, maris stella, Pietatis digna sella, Pro me Christum interpella, A me pellat mundi bella. 4. Paradisi tu es porta, Per te salus est exorta, Calamitas est oppressa, Quae per Evam est ingressa. 5. O liliū convallium, Vide meum suspirium, Inter spinas, virgo, flores, Quam qui sentit, mutat mores. 6. Tu virginum principalis, Tu meriti singularis, O Maria, radix Jesse, Nobis vales sic prodesse.	7. Quem non capit orbis aula, Haec pro nobis dones naua, Tu moestorum solatium, Coeli tenens dominium. 8. Per te sumus nos redempti, Coeli sede reportati, Unde grates tibi damus, Hymnizantes exoramus. 9. Ave, virgo florens rosa, Cunctis pares speciosa, Salve, virgo praelecta, Quae ab ipso es repleta. 10. Christi mater nos solare, Et quos venit liberare, Quod non valent impetrare, Quam dignum est te laudare. 11. Christiani, hanc laudate Et reginae decantate, Vos, qui laudes sibi datis, Sic meritis hic vivatis. 12. Audi preces humilium, Pium praebe praesidium, Miros praestas et odores, Malos perdis et foetores.

112. Ad B. Mariam V.

1. O cunctis excelsior
angelorum choris,
Flos humani generis,
lilium pudoris,
Rosa patientiae,
mater salvatoris,
Audi quaeso, domina,
vocem peccatoris.
2. Deus te prae omnibus
collocavit secum,
Cum primatum teneas,
pium est et aequum,
Ut tu pia facias
pietatem mecum,
Tu es plena gratia,
Dominus es tecum.
3. Ipse te constituit
thronum regni sui,
Nec in mulieribus
est inventa, cui
Detur privilegio
tam excelso frui,
Quia benedictus est
fructus ventris tui.
4. Instar enim velleris,
quod concepit rorem,
Aridaeque virgulae,
quae produxit florem,
Praeter rerum seriem
et naturae morem
Virgo Deum procreas,
orbis conditorem.
5. In te pneuma fabricans
ollam nostrae spei,
Naturas confoederat
hominis et Dei,
Manetque diversitas,
utriusque rei
Tamen personaliter
haec unitur ei.
6. Servulos tu protegis,
hostes du fatigas,
Tu serpentem conteris
et draconem ligas,
Pharaonis obruis
equos et quadrigas,
Geminae substantiae
natus ex te gigas.
7. Sancta virgo virginum,
sancta mater Christi,
Per quam lumen luminum
mundo fulsit tristi,
Per te fons laetitiae,
quem tu protulisti,
Verum fundat gaudium
mihi vere tristi.
8. Me contristat miserum
gravis poenitudo,
Quae medullas animae
sugit ut hirudo,
Ago poenitentiam,
sed affectu crudo,
Et me ludi poenitet,
tamen adhuc ludo.
9. Me ut jam salubrius
poenitere sciam,
Et ut via pateat
per te vitae viam,
Reo mihi filio
sis in matrem piam,
In domum refugii,
per quam salvus fiam.
10. Non per sacrificium
bovis aut vervecis,
Sed per efficaciam
tuae sanctae precis
Tormentis eripiar
sempiternae necis,
De lacu miseriae
et de luto faecis.

Cod. Cantabrigen. Hh VI 11. add. saec. 13/14. A. — Orat. ms. Cisterciens. saec. 15. Cod. Darmstadien. 1228. B. — 2, 1 prae omnibus te B. — 2, 5 Ut tu prima facias A. — 2, 7 Quia tu es gratia B. — 2, 8 Plena et Deus tecum B. — 3, 2 sui regni B. — 4, 8 opus conditorem A. — 5, 3 Naturam B. — 7, 3 splendor luminum B. — 7, 4 Mundo fehlt B; fulsit fehlt A. — 8, 6 affectum B. — 8, 8 et tamen A; dum adhuc ludo B. — 9, 1 Sed ut jam B. — 9, 3 vita pateat B. — 9, 7 Et in domum B. — 10, 5 De tormentis eruar B.

113. De B. Mariam V.

1. Ave, venerabilis Mater pietatis, Maria mirabilis, Forma sanctitatis, Flos incomparabilis, Hortus puritatis, Splendor ineffabilis, Templum deitatis.	4. Ave, vitae pabulum, Fons dilectionis, Pudoris signaculum, Vas electionis, Gloriae spectaculum, Rubus visionis, Foederis oraculum, Thronus Salomonis.
2. Ave, decus virginum, Speculum decoris, Consolatrix hominum, Vinculum amoris, Purgatrix peccaminum, Medela languoris, Verum lumen omnium, Mater redemptoris.	5. Ave, inter agmina Dei sublimaris, Angelorum domina, Virgo singularis, Cor meum illumina, Fulgens stella maris, Et ab hostis machina Semper tuearis.
3. Ave, vas clementiae, Gratiae piscina, Verae indulgentiae Portus, medicina, Radix innocentiae, Stella matutina, Sedes sapientiae, Coelica regina.	6. O felix puerpera, Gratiae lucerna, Virgo salutifera, Veniae pincerna, Me juvare propera, Genitrix superna, Me Christo confoedera Me quoque gubernata.
7. O cunctis remedium Puella decora, Dulce refrigerium. Coelestis aurora, Tuum sanctum filium Pro me nunc exora, Peccatorum omnium Veniam implora.	

Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Ar. 203. — Verwandt mit 108 und 109.

114. Ad B. Mariam V.

1. Ave, Christi mater digna,
Pia mitis ac benigna.
2. Ave, Christi sponsa cara,
In virtutum vite clara.
3. Ave, Christi parens alma,
In supernis patens palma.
4. Ave, Christi mater dicta,
Super omnes benedicta.

5. Ave, Christi splendens stella,
Mundo fulgens, nix novella.
6. Ave, Christi clara cella,
Pro me Christum interpella.

Cod. Parisien. 3639. saec. 16/16.

115. Ad B. Mariam V.

1. O Maria piissima,
Stella maris clarissima,
Mater misericordiae
Et aula pudicitiae.
2. Ora pro me ad Dominum
Et Jesum tuum filium,
Ut me a malis eruat,
Bonis gaudere faciat,
3. A vitiis evacuet,
Virtutibus corroboret
Tranquillitatem tribuat
Et in pace custodiat.
4. Cum venerit vitae finis,
Veni, te praebe oculis,
Ut tunc terrorem Satanae
Per te queam evadere.
5. Conductricem te habeam
Redeundi ad patriam,
Ne callidus diabolus
Viam pertubet invidus,
6. Subjiciendo plurima
Et falsa quoque crimina,
Donec reddar praeposito
Michaeli archangelo.
7. Cujus constat officio,
A maligno diabolo
Dignos quosque eripere
Et paradiso reddere.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Mantuan. E I 27. A. — Orat. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Meten. 571. B. — Orat. ms. S. Josephi Oenipontani 70 A. saec. 14. C. — 2, 2 fehlt C. — 4, 1 Cum finis vitae venerit C. — 4, 2 Meis te praebe C. — 4, 3 tunc fehlt C. — 5, 2 Redeundo C. — 6, 1 Objiciendo C. — 6, 2 Falsa quaeque C. — 6, 3 reddas A. — 7, 3 Signos A; quoque C.

116. Ad B. Mariam V.

1. Ave, virgo Dei mater,
vera spes fidelium,
Porta coeli, stella maris,
recti cursus bravium,
Summa legis, forma pacis,
salutis exordium.
2. Ave virgo, ave feta,
ave plena gratia,
Ave sponsa, ave mater,
ave Dei filia,
Quae diversa facis unum,
o omnipotentia.
3. Fons signatus, sacramenti
summi conceptaculum,
Scala Jacob, domus David,
Salomonis ferculum,
A leonis ore salva
Christianum populum.
4. Turris, in qua pendet omnis
armatura fortium,
Rosa florens, sacra vitis,
lilium convallium,
Medicina peccatoris,
virtutis donarium.

5. Uva dulcis, flos suavis, nardus odorifera, Virgo semper tu sublimis, gloriosa puerpera, Praebe nobis adoptivis pietatis ubera.	7. Tu sigillum libri vitae solidum in saecula, Cujus potest solus agnus solvere signacula, In hoc nostra precum stilo adscribe vocabula.
6. Orientis porta clausa, quam vidit Ezechiel, Mensa regis, ad quam dapes tulit ipse Gabriel, Quarum opem in leonum lacu sensit Daniel.	8. Miserere nostri, Deus, in personis trinitas, Miserere, miserere nostri, simplex unitas, Te spiritus omnis laudet sempiterna deitas.

Cod. Mediceo-Laurent. Conv. sup. C 8. 957. saec. 16.

117. Ad B. Mariam V.

1. Ave, virgo, Dei templum, Castitatis et exemplum, Ave, virgo, candens caelum, Inde lumen dans serenum.	7. Ave, sponsa, florens vitis, Cujus fructus botrus mitis, Ave, sponsa grata cunctis, Pia vivis et defunctis.
2. Ave, virgo, juvans mundum Corruentem in profundum, Ave, virgo, quae infernum Vincis tenens jus supernum.	8. Ave, sponsa salutaris, Dulcis rebus in amaris, Ave, sponsa singularis, Caecis splendens lux solaris.
3. Ave, virgo, quae per natum Mortem sternis et peccatum, Ave, virgo, morti datum Tuum ora pro me natum.	9. Ave, sponsa potens satis, Me tuere a peccatis, Ave, tuis gemma lucens, Majus solis lumen ducens.
4. Ave, clemens imperatrix, Terrae, coeli dominatrix, Ave, clemens et amatrix Et virtutum operatrix.	10. Ave, tuis decor splendens Et in noctem non offendens, Ave, tuis lux ostendens Claritatem et praetendens.
5. Ave, clemens vitae datrix, Vitiorum enervatrix, Ave, clemens miseratrix Peccatorum, non peccatrix.	11. Ave, tuis sidus fulgens, Ut aurora mane surgens, Ave, tuis pacem ferens, Inimici vires terens.
6. Ave, clemens expiatrix, Culpae lapsis reparatrix, Ave, clemens mediatrix, Quaeso, mei sis salvatrix.	12. Ave, tuis zelo degens, Vitam praebe nostra regens, Ave, mater speciosa, Albens manna, rubens rosa.

13. Ave, mater plus decora
Sole, luna et aurora,
Ave, mater absque mora
Cuncta poscens omni hora.
14. Ave, mater rubes signis
In figuram ardens ignis,
Ave, pia meta mortis,
Et coelestis lux cohortis.
15. Ave, via vitae portis,
Paradisi flos in hortis,
Ave, pia hora mortis,
Da jus mihi primae sortis.

Cod. Parisien. 3639 saec. 15/16.

118. Ad B. Mariam V.

Adspice nos, mitis virtutum fulgida vitis,
Nos mitis salva, fraglans laus Jesse sacrata.
Fulgida laus Jesse, dulcedo coelica, virgo,
Vitis sacrata, refraglans virgo Maria.
Cella pudoris, flos pietatis, virgo Maria,
Stella decoris, dos puritatis, nos rege, día.
Coeli reginae, tibi laus et honor sine fine.

Clm. Monacen. 4423. saec. 15. Mit dem Beifügen: „Haec ex Mellico rescripta sunt.“

119. Ad B. Mariam V.

1. Ave, virgo fons salutis,
Ave, plenum vas virtutis
Omni carens carie,
Ave, virens vitae vitis
Ave dulcis, ave mitis,
Ave lux ecclesiae.
2. Ave, rosa venustatis,
Lux aeternae claritatis
Et mortis exitium,
Ave, fida spes peccantis
Flos dulcoris, dux errantis,
Potus sitientium.
3. Ave, turris confirmata,
Ave, cedrus exaltata,
Ave, proles regia,
Tu es domus sigillata,
Clavi nulla reserata,
Cunctis tamen pervia.
4. Tu es aura cunctis grata,
Tu es tellus non arata,
Fructum dans eximium;
- Tu es meta scriptuarum
Et abyssus tu aquarum,
Puteus viventium.
5. Tu es scatens fons hortorum,
Tu es arca secretorum,
Arca dicta foederis;
Tu es aula puritatis
Et lucerna veritatis,
Expiatrix sceleris.
6. Tu fidelis es patrona,
Tu das juxta votum bona,
Neminem abaudiens;
Tu solamen es lugentis
Tu es fidem offerentis,
Non munus respiciens.
7. Tu es novae legis forma,
Ver aeternum, morum norma,
Sanctitatis semita;
Tu es virgo singularis,
Tu es nobis salutaris
Ultra nostra merita.

8. Ave, decus mulierum,
Cleri gemma, lux dierum,
Ave, coeli gloria;
Ave, summi regis nupta,
Ave, parens incorrupta,
Ave, plena gratia.
9. Super omnes o decora,
Reus ego sine mora
Ad te tremens propero,
Dum peccata, quae commisi,
Nec non bona, quae omisi,
Flens ego considero.
10. Ad te curro, quam turbavi,
Quam injuste laceravi
Horrendis perjuriis,
Quam ex corde non amavi
Et quam parum honoravi
Debitis obsequiis.
11. Ad te curro, me peccasse
Recognoscens et errasse,
Ut sit locus veniae,
Me quam dure remordente
Et ad istud compellente
Verme conscientiae.
12. Curro factus jam non durus,
Curro vulnus ostensurus,
Medicantis opera
A te sperans reportare,
Ista cures ergo dare,
Dum requirunt tempora.
13. Dum est recens vulnus, cura,
Ne putrescat et jactura
Causetur per vitia;
Vulnus meum est peccatum,
Tu purgare perpetratum
Tua, mater, gratia.
14. Si peccavi, non excuso,
Immo reum me accuso,
Prosit haec confessio;
Sed quod deest poenitenti,
Purget, mater, in praesenti
Tua intercessio.
15. Hoc instanter a te peto,
Ne praeventus forte leto,
Quod absit, ad inferi
Domum mittar, ubi metus,
Ubi dolor est et fletus,
Ubi degunt miseri.
16. Jam plus loquens ne molestus
Dici possim vel infestus,
Non permittit ratio;
Misereri potes mei,
In hoc ergo, mater Dei,
Nulla sit dilatio.
17. Tu me, cui non occultavi,
Tu, cui causam revelavi
Meam, mihi filium
Placa tuum hora mortis,
Ut justorum consors sortis
Sim post hec exsilium.
18. Dicam tandem illative,
Nil apponens exclusive
Sed includens omnia,
Quia salus es cunctorum,
Sit per tempus saeculorum
Tibi laus et gloria.

120. Ad B. Mariam V.

I.

1. Gaude, virgo, stella maris,
Gaude, nascens consecraris
Dulci Jesu, dulcis Maria.
Gaude, Sara singularis,
Sacro verbo fecundaris,
Dulci Jesu, dulcis Maria.
2. Gaude, Martha famularis,
Ab Elisabeth laudaris,
Dulci Jesu, dulcis Maria.
Gaude, vera Lia paris
Verum Deum et laetaris
Dulci Jesu, dulcis Maria.
3. Gaude, Rachel, lux solaris,
Per pastores praedicaris,
Dulcis Jesu, dulcis Maria.
Gaude, Esther veneraris
In Assueri donis caris,
Dulcis Jesu, dulcis Maria.
4. Gaude, parens expers paris,
Anna nova profers aris
Dulcem Jesum, dulcis Maria.
Gaude, Jahel, occultaris,
Cedens hosti non orbaris
Dulci Jesu, dulcis Maria.
5. Gaude, Ruth, flos salutaris,
Quaerens spicam consolaris
Dulcem Jesum, dulcis Maria.
Gaude, Judith exemplaris,
Hostem sterne signis claris,
Dulcis Jesu, dulcis Maria.

II.

1. Ave, mitis Sunanitis,
Flens post coenam nocte poenam
Dulcis Jesu, dulcis Maria.
Ave, vitis, more litis
Spretas seisti laudes Christi,
Dulcis Jesu, dulcis Maria.
2. Ave, portus, mane tortus
Est confusus et illusus
Dulcis Jesus, dulcis Maria.
Ave, verna lux, fles terna
Hora caesum, spinis laesum
Dulcem Jesum, dulcis Maria.
3. Ave, grata commendata,
Et in sexta stans contexta
Dulci Jesu, dulcis Maria.
Ave, digna tecum signa
Flent in nona mater bona
Dulcem Jesum, dulcis Maria.
4. Ave, rosa radiosa
Sine spina, vespertina
Gyrat luce lux de cruce,
Dulci Jesu, dulcis Maria.
Ave, myrthus, coeli virtus,
Sero nato tumultato
Nos per crucem duc ad lucem,
Dulcem Jesum, dulcis Maria.

III.

1. Gaude, cella prolis diae,
Surgit stella, mors Goliae,
Dulcis Jesu, dulcis Maria.
Gaude, melos melodiae,
Scandit coelos dux Eliae,
Dulcis Jesu, dulcis Maria.
2. Gaude, donum prophetiae,
Mittit sonum harmoniae
Pneuma bonum turbae piae,
Dulcis Jesu, dulcis Maria.
Gaude, legis mel sophiae,
Doctrix gregis et Messiae,
Veri regis Ezechiae,
Dulcis Jesu, dulcis Maria.

3. Gaude, lumen galaxiae,
Transis flumen agoniae,
Petens numen theoriae
Per cacumen hierarchiae,
    Dulcis Jesu, dulcis Maria.
Gaude, signum symphoniae,
Sis benignum nostrae viae
Vitae lignum, mortis diae
Phase dignum fac Josiae,
    Dulcis Jesu, dulcis Maria.

Cod. Admonten. 383. saec. 14.

121. Ad B. Mariam V.

1. Ave, virgo Maria, Ab omni miseria Me clementer erue Ac per coeli principem, Quaeso, fac participem Salutis perpetuae.	6. Ave, mater gratiae, Precor, pulchra facie, Te Christi sacristiam, Fac me tuo munere Semper digne sumere Sanctam eucharistiam.
2. Ave, sidus fulgidum, Me peccato languidum Per medelam visita Exorando Dominum, Ut cunctorum criminum Mihi laxet debita.	7. Ave, morum speculum, Quae perlustras saeculum Recto nitens tramite, Fac ut morum gratia Superna palatia Te pertingam comite.
3. Ave, mater luminis, Fac me sordem criminis Lacrimis abluere; Antequam discutiar, Per te cuncto merear Resanari vulnere.	8. Ave, dulcis, annue Et hoc mihi tribue, Ut de carnis cellula Nulla plaga vulnerum, Nulla prorsus scelerum Mecum pergat macula.
4. Ave, decus virginum, Per abrupta criminum Me errantem corrige Et a sorde scelerum Tu, sanatrix vulnerum, Me clementer erige.	9. Ave, fons clementiae, Mibi nunc in acie Contra ictus daemonum, Mater regis gloriae, Aeternae victoriae, Tribue subsidium.
5. Ave, spes fidelium, Quae per tuum filium Deles mundi crimina, Fac, ut purus vitio Tibi nec non filio Digne promam carmina.	10. Ave, virgo florida, Regi regum placida, Ne damner iudicio, Fac per tuam gratiam, Ut me purum sentiam Mentis, carnis vitio.

11. Ave, florens virgula,
Charitatis regula,
Cara coeli domina;
Fac perfecte diligam
Natum teque filiam
Nunc et absque termino.
12. Ave, fulgens meritis,
In inferno positus
Nullum est remedium;
Sed me modo corrige
Mihique nunc porrige
Salutis subsidium.
13. Ave, mitis omnibus,
Fac me tuis precibus
Terrena despiciere
Ac per te Christicolam
Verae vitae regulam
Constanter perficere.
14. Ave, pia, corpori
Et interno vulnere
Medicinam conferas,
Malum, quo interius
Laedor vel exterius,
Virgo mater, auferas.
15. Ave, mundi gloria,
Tua me memoria
Salvet a supplicio,
Ne damner in infimis,
Mentem riga lacrimis,
Quibus laver vitio.
16. Ave, virgo virginum,
Aufer a me daemonum
Venenosa jacula,
Quae portasti Dominum
Ad salutem omnium
Sine carnis macula.
17. Ave, salus animae,
Ut non hostis contra me
Habeat victoriam,
Da per nati vulnera,
Ut nunquam per saecula
In morte obdormiam.
18. Ave, clara saeculo,
Parva in crepusculo,
Sana conscientiam,
Iram procul auferas
Et perfectam conferas
Mihi patientiam.
19. Ave, sidus regium,
Mihi nunc per filium,
Qui sustentat miseros,
Rectum confer spiritum,
Quo mortis interitum
Evadam et inferos.
20. Ave, mundi domina,
Oculorum crimina
Tuis lava precibus,
Mala visus dilue
Nec non cunctis tribue
Medelam vulneribus.
21. Ave, templum gloriae,
Fac me tuae gratiae
Interventu perfrui,
Terge, quaeso, vitium,
Viti supplicium,
Quod auditu merui.
22. Ave, virgo regia,
Tua fac ut gratia
Pravum nihilominus
Ita gustum deleam,
Ut gustare valeam,
Quam dulcis sit Dominus.
23. Ave, sancta femina,
Virtutum ad culmina
Gratia paracliti
Me clementer provehas
Crimenque removeas
Odoris illiciti.
24. Ave, coeli liliam,
Regina coelestium,
Paradisi domina,
Meo nunc in corpore
Digneris abstergere
Pravi tactus crimina.

25. Ave, quae vivificas,
Per natum mollificas
Corda dura saxeae,
Fac, ut tergam fletibus,
Incedendo pedibus
Quae commisi noxia.
26. Ave, morum regula,
Nulla regnet nebula
Intra carnis cellulam,
Tuus per te filius
Intus et exterius
Omnem tergat maculam.
27. Ave, lux eximia,
Lucis per obsequia,
Fac, ut Christo placeam,
Ut exutus corpore
Bono plenus opere
Coelo sumi valeam.
28. Ave, tuo munere
Temporali verbere
Mea terge vitia,
Sidus maris inclitum,
Sed nulla post obitum
Me tangant supplicia.
29. Ave, dulcis omnibus,
Tu virtutum floribus
Me frequenter imbue
Mihique per filium,
Qui est spes fidelium,
Finem bonum tribue.
30. Mea sine taedio
Psallat nunc devotio
Patri, nato, flamine,
Virtutem, potentiam
Laudemque perpetuam
Piae matri virgini.

Orat. ms. Scotorum Vindobonen. 54 h 8. anni 1410. — 28, 1 Ante tuo Hs.

122. De B. Maria V.

1. Domine fac labia.
reserari clausa,
Ut pro nati gloria
sint resonare ausa
Mariae matri virgini
Laudes sine pausa.
2. Deus in auxilium
meum nunc intende,
Domina subsidium
mihi jam impende,
Ut non in exilium
ruar, me defende.
3. Venite, mas et femina,
jam tempus exsultandi,
Exsurge laetissima
modo jubilandi,
Praeoccupando faciem
Dei confitendi.
4. Quia magnus Dominus,
Deus rex, plus quanto
Quovis multiplicius,
venerari tanto
Cunctis difficilius,
ipsum sed amato.
5. Singula, quae maris sunt
et terrae, tuo ductu
Reguntur et perficiunt
abundanti fructu,
Me, qui mare, aridam
fundasti, pie duc tu.
6. Ut hodie concipiam
et semper tua mira
Et vocem tuam audiam
concrepante lyra
Jussaque perficiam
fatiga sine dira.
7. Scio te praecipere
parentes honorare,
Hinc matrem tuam, Domine,
desidero amare
Et ei laudis carmine
cordicitus sonare.

8. Ave, radix regia,
concepta sine humo,
Designata mystico
non conubusto dumo,
Et crevisti subito
humilitatis fumo.
9. In ramos fertilissimos
plantatos Dei manu,
In quibus sedent spiritus
septem Dei manu,
Dona per quae funditus
es florens Dei manu.
10. O stilla nobilissima
conceptus virginalis
Pura tenuissima
muditia finalis
Purga immundissima
malitiae brutalis.
11. Salve, nata typice
figuris scripturarum,
Tibi vox hymnidice
dicta prophetarum,
Es cunctis plus veridice
Deo munus carum.
12. Te signat urna aurea
et concha rore plena,
Te notat scala coelica
et virga sat amoena,
Te ara thymiamatis
et arca, o serena.
13. Stilla roris, odor floris,
fons dulcis suavitatis,
Nata sine crimine,
flos vernaevitatis,
Genitos de crimine
jungito renatis.
14. Gaude, gaude inclita,
Ave, salutata
Voce ab angelica
quasi tremulata,
Pavens ista mystica,
nunquam violata.
15. Mox est tibi gratia
partus condonata,
Sed nunquam tua viscera
sunt vere onerata,
Hinc potestas deica
est magnificata.
16. Virgo, quae affabili
sic verbo respondisti:
Ecce, serva Domini,
fiat, ut dixisti,
Fac, simus prompti famuli
concepti Jesu Christi.
17. Plaude de magnalibus,
beata quia dicta,
Montana sine gravibus
quando es addicta,
Elisabethque domibus
sancte benedicta.
18. Partus tuus undique
Sic salutabatur,
Qui a te sola nullique
cuiquam norabatur,
Clauso partu denique
tibi revelatur.
19. Vox tua, quae in utero
infantem animavit,
Dicat Jesu Domino,
qui te in habitavit:
Reum reconcilio,
hinc Deus me creavit.
20. Laude plaude, salve, gaude,
fecunda coeli nuntio,
Perfecta in te dicta sunt,
quia natum gremio
Continens et vincla sunt
soluta tuo genito.
21. O columna sanctitatis,
quae gaudiosis manibus
Fers columnam firmitatis,
qua substat Deus omnibus,
O tutela libertatis,
laetemur tuis plausibus.

22. O medela sanitatis,
quam magistralis medicus,
Sole ortus trinitatis,
o coraula coelicus,
Fac gaudere lenitatis,
mentem cura penitus.
23. Vale, consolaberis,
moestissima dolore,
Cum filium perdideris,
Certissima amore,
In templo hunc inveneris
disputantis more.
24. O moesta, qui per triduum
sic a te quaerebatur,
Dubia te nimium
morte immolatur,
Nobis sacrificium
sicque pascha datur.
25. Nunc, virgo, sis laetissima,
natus jam resurrexit,
Frangens loca tristia
et coelos ire dixit,
Pneuma sacrum dirigens
sic suis benedixit.
26. Vale nobis, domina,
demon es datura,
Cum post multa tempora
sis hinc migratura,
Suspirans quasi languida
filium post cura.
27. O quis funeralibus
fratres interesse
Fecit, nisi Dominus,
colligens in messe
Fructus mirabilius,
det nobis tecum esse.
28. Virgo, mater regia,
coelis fis invecta,
Rege nos egregia
in via tuta recta,
Ut munda habitacula
simus et electa.
29. De profundis, Domina,
exaudi, qui clamamus,
Sis auribus propitia,
qui vocibus rogamus,
Servatur si malitia,
nescimus qua sistamus.
30. Sed propitiatio
est apud te, speramus,
Hincque sustentatio,
illuc spe curramus,
Ut tua deprecatio
nos juvet, ut oramus.
31. Ab ortu solis Israel
usque ad occasum
In te sperat Michael,
salves ut occasum,
In quo friget Uriel,
ne tendat ad occasum.
32. Concepta, nata, salutata
Montana pergens gratitudo,
Assumpta, nata, hilarata,
Aeterna regna specularando,
Accepta pacta tecum facta,
In laude regulando,
Quosvis tua gratia
Inducas te affando.

123. Ad B. Mariam V.

1. Ave, mundi spes, Maria,
Ave mitis, ave pia,
Ave plena gratia,
In te Deus semper tecum,
Quaeso, esto semper mecum,
Cor amore satia.
2. Ave, Deo desponsata,
Reverenter salutata
Gabriele nuntio,
Verbum bonum et suave,
Nam ex Eva format Ave,
Sic fit mira junctio.
3. Mira quidem genitura,
Quando contra carnis jura
Natus est de virgine,
Deus homo, virgo mater,
Prolis cujus Deus pater
Non carnis origine.
4. Ave, coeli restauratrix,
Angelorum imperatrix,
Salvans omne saeculum,
Almi pneumatis serena
Charismatum cella plena,
Sanctitatis speculum.
5. Ave, mater, cujus fructus
Fuga fuit nostri luctus,
Vitae separatio;
Eja, felix coeli porta,
Ex te nobis lux est orta,
Honor, exsultatio.
6. Ave, decus virginale,
Semper ave, gaude, vale
Summa ferens gaudia,
Natum, decus firmamenti,
Tu caliginosae menti
Desuper irradias.
7. Ave, nobilis factura,
Plus quam omnis creatura,
Coeli, terrae domina,
- Mater summae pietatis,
Libro vitae cum beatis
Nostra scribe nomina.
8. Ave, templum majestatis,
Opus summae dignitatis,
Thronus regis gloriae,
O sacrarium virtutum,
Aditum fac nobis tutum
Tantae regis curiae.
9. Ave, fulgens maris stella,
Pulchra nobilis puella,
Omnibus amabilis,
Hester summo sponso cara,
Coeli civibus praeclara,
Cunctis venerabilis.
10. Ave, gemma claritatis,
Thymiama sanctitatis
Odoris salutiferi;
Eja rutilans aurora,
Nobis gratiam irroras,
Signum salutiferi.
11. Ave, civitas illustris,
Qua artificis industris
Magnitudo patuit,
Princeps universitatis
Sedem suae majestatis
In hac urbe statuit.
12. Ave, thronus Salomonis,
Siccum vellus Gedeonis,
Area coelo rorida,
Porta tu Ezechielis,
Lacus clausus Danielis,
Virga Jesse florida.
13. Ave, paradisi hortus,
Arca Noe, vitae portus
Morte navigantibus;
Eva laesit, tu sanasti,
Haec clausit, tu reserasti,
Aperi pulsantibus.

14. Ave, rosa caritatis,
Viola humilitatis,
Castitatis lilium;
Prolem gignis deitatis
Sub sigillo castitatis,
Nobis placata filium.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3.

124. De B. Maria V.

1. Lux orientalis, amica Dei specialis,
Aula salutaris, genitrix pacis generalis,
Virgo triumphalis, persona magisterialis,
Regula moralis, regina imperialis,
5. Femina regalis, fidei calor effigialis,
Foedere sponsalis sed nulli connubialis
Nec naturalis usus parienti jugalis,
Spes mea causalis, mediatrix sola vocalis,
Munere pluralis largaque manu venialis,
10. Hostia paschalis, cujus fuit alta sub alis,
Gloria vitalis, salvatio materialis,
Ops medicinalis, placatio subsidialis,
Mentio festalis, operatio prodigialis.
Sed neque ruralis se miscuit officialis,
15. Sic immortalis fuit actio spiritualis,
Nullaque carnalis corruptio foeda sodalis.
Flos rosa vernalis et fructu perpetualis,
Cujus odor suavis vitiis est exitialis,
Stella diurnalis, reverentia catholicalis,
20. Mentibus humanis non est laus ejus inanis.
Fons rationalis et Christi collateralis,
Plus quam regalis, quia non erat altera talis,
Nec fuit aequalis tam fortis et imperialis.
Mater ovans regis, in cujus lumine degis,
25. Nobilis, insignis, memorabilis, inclita, mitis,
Strenua, sublimis, sed tota potenter herilis,
Jure cluens prole, pariens tamen absque dolore,
Splendidior sole, coelesti plena decore,
Fac fore me curae sine fine tuae geniturae,
30. Laetitiae portus cujus mundo fuit ortus.

Cod. Vatican. 636. saec. 13.

125. De B. Maria V.

1. Divinitatis hortus Salutis est portus, In te, virgo benigna, Sunt dona infinita, In te, virgo beata, Sunt dona cumulata, In te, virgo electa, Sunt omnia perfecta.	2. Per te, virgo Maria, Nobis dantur divina, In te virescit satis Cypressus puritatis, In te candescit magis Lilium castitatis, Tu es mater Minorum, Refugium peccatorum.

Cod. Mellicensis 932. saec. 15.

126. De B. Maria V.

1. Cum velarent montes aquae, Arcam Noe circumquaque Linuens bitumine Te, Maria, figuravit; Ave ergo, quam dotavit Deus suo numine.	2. Licet brevis, licet parca, Spem inclusis dedit arca Vitandi diluvium, Sic te duce tuo ductu Per te dato vitae fructu Datur vita gentium.

Orat. ms. Majoris Carthusiae saec. 14/15. Cod. Gratianopolitan. 181.

127. Ad B. Mariam V.

1. Rubus in te concrematur, Tua carne dum velatur Patri compar filius; Ut nec rubus est minutus, Sic nec Deus te indutus, Nil hac re subtilius.	4. Hac in valle lacrimarum Tu, quae flos es dominarum, Nostras preces suscipe, Ut mundemur a delicto, Ne ponamur in proscripto Tuo coram filio.
2. Ob hoc Deus in te regnat, Suo flatu te impraegnat Et perrorat gratia; Ut sis nobis suffragatrix, Desperatis sublevatrix, Nos exaudi, domina.	5. Ab Aegypto liberamur, A catena denodamur Regis Babyloniae, Juga regis relaxantur, Per te nova reparantur, Flos obedientiae.
3. In te fides est unita, Nos defende, precor, ita Hac in vita misera, Ne damnemur post decessum, Sed gaudere sit concessum In coelesti patria.	6. Umbram dum virginitatis Est agressus deitatis Hinnulus meridie; Quod quaesivit, adinvenit, Per te Christus nos redemit Pacem dans ecclesiae.

Clm. Monacen. 24804. saec. 15.

128. Ad B. Mariam V.

1. Ave, cujus ventris fructus
Morbos, pestes, iras, luctus
Trivit trito funere;
Ave bona, ave bonum,
Per quod Deus ultionum
Nobis egit libere.
2. Ave sola pollens tribus,
Si non quantis, dico quibus,
Fronde, flore, germine:
Frons obumbrat, flos demulcet
Germen pascit, ut conculcet,
Quod putet in homine.
3. Ave, parens sine pare,
Pariendo gloriare,
Partu parta gloria;
Ave, portus, ave, porta,
Hunc portasti, quo absorpta
Mors est in victoria.
4. Virgo, vitis, clavis, ave,
Per quam mortis fracta clave
Vita mortem abolet;
Aquis motis in piscina
Solve mentem a sentina,
Quae sentinam redolet.
5. Ave, pulchra et decora,
Cum te colam, me decora,
Ne culpa dedecoret;
Instat enim mihi reo
Hostis mihi tamquam leo,
Qui quaerit, quem devoret.
6. Ave, clemens et benigna,
Quae pudoris tenens signa
Facta es puerpera,
Cujus facti sacramentum
Omne pellit argumentum,
Nisi fallat litera.
7. Stilla favi, stillans ave,
Fove reum, reo fave,
Omni favo dulcior,
Dulcis rosa super favum,
Cladis meae rumpe clavum,
Quo clavatus crucior.
8. Praedotata de sublimi
Super primas, ave, primi
Mater et novissimi;
Ave, quia tu fovisti
Tuo sinu membra Christi,
Cara praecarissimi.
9. Ave semel, ave rursus,
Ave, per quam noster cursus
Promeretur bravium;
Ave, quia quod faex Evae
Longum fecit, nobis breve
Reddidisti stadium.
10. Sola solis fulgens more,
Ave, cujus in odore
Unguentorum currimus,
Generalis generosa,
Ave, quam in mortis hora
Reis piam novimus.
11. Ave, caput nostrae spei,
Spes colenda, mater Dei,
Nobile trichinium;
Ave, coelo fulgens luna,
Sed defectu carens una
Portans pondus omnium.
12. Hoc audemus de te fari,
Quod, si sancte majorari
Possit sancta trinitas,
Quarta tibi pars daretur,
Quod idcirco prohibetur
Ne fiat quaternitas.
13. Pia mater Jesu, ave,
Quam eversa mari nave
Nautae timor invocat;
Ave semel et secundo,
Cujus virtus in profundo
Mersos sursum revocat.
14. Super mites ave mitis,
Ave palmes, ave vitis,
Palmes vitem generans;
Hac de vite palmes venit,
Palmes vitem hanc praevenit,
Nil tamen praeposterans.

15. Ave, mundi necans necem,
Cujus totum est, ut precem
Fundas pro peccantibus;
Ave, cujus favet voto
Coeli turba nisu toto,
Voluntate, viribus.
16. Ave, clemens o Maria,
Mente Rachel, actu Lia,
Hoc modo non aliter:
Rachel, quia contemplaris,
Lia, quia fecundaris,
Tamen dissimiliter.
17. O Maria, matrum palma,
Mater dulcis, mater alma,
Cujus fisus nomine
Confidenter cantat reus:
Miserere mei Deus,
Parce mihi, Domine.
18. Cum in coelis sis assumpta,
Ave, tamen semper prompta
Infirmis succurrere;
Si rogeris puro corde,
Rogans mundus fit a sorde,
Verbum complens opere.
19. Quid centenis utens linguis
Dicam, nisi quod exstinguis
Virgo luxus hominum;
Ave multum, ave plene,
Quae doloris nostri poenae
Posuisti terminum.
20. Hoc silebo, hoc loquarne,
Quod de carne sine carne
In te caro floruit?
Unde semper et non raro
Sit beata tua caro,
Qua nostra refluoruit.
21. Ave, virgo jubilea,
Qua solvuntur reus, rea
Et laxatur debitum,
Ave rursus, et solutos
Fac a mundi faece tutos,
Vitam dans post obitum.
22. Si quid habent boni boni,
Fit per bonum tui doni,
Ave, donans jugiter,
Non nobis te nostris bonis,
Sed revera tibi omnis
Laus in fine canitur.
23. Ave per quam summum ducem,
Immo suam vidit lucem
Populus in tenebris;
Ut viderent lucem isti,
Mortis somnum repulisti
Ab eorum palpebris.
24. Piis bona, pia bonis
Praemonstrata Gedeonis
Madidato vellere;
Ave, cujus ditioni
Subdunt sua seque boni
Mente, verbis, opere.
25. Loquens mané, loquens sero
Vere minus erit vero,
Quidquid de te dixero;
Sed silere cum sit grave,
De te tibi semper ave
Dicam, quoad vixero.
26. Ave, cujus dulce nomen
Gratus odor est et omen,
Hilaris memoria;
Ave, virga, quam de Jesse
Egressuram nobis esse
Sonuit historia.
27. Fertur virga floruisse,
Florens statim fronduisse,
Frondens dans amygdalum;
Valet aegris fructus ille,
Tuus solvit non a mille,
Sed a cunctis scandalum.
28. Virga silex bis percussus
Aguas fundit quasi jussus,
Quibus gregem satiat;
Sic Maria dura quidem
Mundi mollit, ejus fidem
Format, nutrit, ampliatur.

29. Si de cruce loquar Christi,
Ave, quia tu fuisti
Caput hujus operis;
Nunquam enim pateretur,
Nisi de te nasceretur
Descendens a superis.
30. Ave, quia sicut leo
Caudam trahens delet eo,
Quo vadit, vestigium,
Sic et tuum intrans alvum
Deus exit servans salvum
Virginale gremium.
31. Ave, David illa turris,
Quae sustentas et succurris
Laesis hostis vulnere;
Ave, quies et asyllum
Quae non solum sinis pilum
Perire de capite.
32. In Judaea tantum notus
Olim Deus per te totus
Noscitur totaliter;
Ave, mater castitatis,
Cui prae cunctis favet castis
Deus specialiter.
33. Si quid boni praedicatur
De quo bono, tibi datur
Salva nati gratia;
Ave, cujus per obtentum
Aes mutatur in argentum
Et in aurum scoria.
34. Mundus mendis inundatus
Per te mundam fit mundatus
Nec tot immunditiae
Mundo erant in errores,
Quot mundati tibi rores
Insunt et munditiae.
35. Quot arenas habet mare,
Tot debemus Ave dare
Tibi, plena gratia;
Nec arenae tot sunt mari,
Quot sunt, quibus commendari
Debet tua gloria.
36. Ave, solis illa vestis
Qua vestire solem gestis,
Vestis, quam nil perforat;
Solem vestis carne munda,
Carnem tuam sol jucunda
Deitate roborat.
37. Pro his, pro tot et pro tantis,
Ave, virgo, vigor stantis,
Lapsi resurectio;
Omnis enim stans stat tibi,
Si quis cadit, ades ibi,
Ut sis relevatio.
38. Et quid dicam de te, mater,
Ave, semel, bis, ter, quater,
Ave, plena gratia;
Ave, sanctum thymiana,
Cujus solvit sola fama
Natos a miseria.
39. Ave, cujus verbis favit,
Aquam Deus dum mutavit,
Dum vinum deficeret;
Istud tibi plus adscribo,
Sine qua potu nec cibo
Convivas reficeret.
40. Rubus ardens incombustus,
Quod cor, auris, lumen, gustus
Non gustarunt, docuit;
Quid? te, virgo, paritiram
Et post partum permansuram
Virginem, ut decuit.
41. Quod Aegyptus spoliatur,
Quod in mari suffocatur,
Turba Pharaonica,
Cum hoc donum per te datur,
Ave, tibi duplicatur
Et cum hymnis cantica.
42. Ave, quies ad quietem,
In qua nostrum Moysetem
Quievisse novimus;
In quiete quies tota,
Quies motu nullo mota,
Quies, qua quievimus.

43. *Omni grata, nulli gravis,
Speciosa et suavis
Tuis in deliciis,
Oris nostri sumens Ave
Nos defende mortis a vae,
Lamento, miseriis.*

Cod. Cantabrigen. Ff. VI 14. saec. 13. A. — Orat. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 18571. B. — 5, 5 *Hostis nequam* B. — 6, 6 *fallit* B. — 7, 1 *Stilla fumi* A. — 7, 2 *reum fove, fave* A. — 8, 5 *Sinu tuo* B. — 8, 6 *Praecara carissimi* B. — 13, 2 *maris* B. — 13, 4 sqq. *fehlen* A. — 14, 1 *Inter mites* A. — 19, 1 *centenis mille linguis* B. — 19, 5 *Quae* fehlt A. — 22, 1 *Sed quid* A. — 23, 5 *Mortis noctem* B. — 28, 4 *durum quidem* B. — 28, 5 *Mundum* B. — 29, 3 *ipsius operis* B. — 33, 1 *Sed quid* A. — 33, 2 *De hoc bono* B. — 34, 1 *immundatus* B. — 35, 4 *avenae* B. — 35, 5 *quibus gloriari* A. — 36, 1 *Ave sola* B. — 40, 4 *Quod* B. — 43, 1 *Cunctis grata* B. — Den Verfasser des Liedes nennt A: „*Incipit rhythmus magistri Stephani Tornacensis ad laudem et honorem BMV.*“

III.

DE SANCTIS.

---

129. *Litania Omnium Sanctorum.*

1. Summe pater, sancte Deus,
Nunc te precor ego reus,
Pie mei miserere,
Ut digne queam deflere,
    Quod commisi nequiter.
Si vis, potes me mundare,
Sine te non possum stare
Sed neque ad te transire,
Nisi mihi subvenire
    Digneris celeriter.
2. Jesu Christe, verbum patris,
Qui carnem de carne matris
Homo factus induisti
Atque propter nos obisti
    Crucis in patibulo,
Tuæ, precor, memor mortis
Mihi sis adjutor fortis
Ac dono tuæ virtutis
Auctor meae sis salutis
    In omni periculo.
3. Amborumque pneuma sacrum,
Esto mihi nunc lavacrum,
Peccatorum sordes mundans
Atque meum cor fecundans
    Spiritali gratia.
Si me laves, mox mundabor,
Nisi sanes, non sanabor,
Si non donas me mundare,
Nequidquam possum laudare
    Deum cum fiducia.
4. Tu, qui trinus in personis,
Indivisus es in donis,
Unus es in deitate,
Deus pater, flamen, nate,
    Unus in substantia,
Mentis meae pravitatem
Regens duc ad veritatem
Fidei, spei, amoris,
Totum me coelestis roris
    Replens abundantia.
5. O Maria, stella maris,
Virgo mater singularis,
Speculum virginitatis
Et totius trinitatis
    Nobile triclinium;
Ora pro me, virgo pia,
Ut in hujus vitæ via
Conversando sic incedam,
Ut non incidam in prædam
    Hostibus fidelium.
6. Chori novem angelorum,
In Sion Deum deorum
Contemplando qui videtis
Et in ejus congaudetis
    Jugiter praesentia,
Ipsam, precor, exorate,
Ut pro sua pietate
In me lavet, quidquid sordet,
Et remittat, quod remordet.
    Tristem conscientia.
7. Johannes, baptista Christi,
Qui vocem patris audisti,
Ut vidisti descendentem
Spiritus clare nitentem
    In columbae specie,
Ipsam ora baptizatum,
Ut peccatis emundatum
Me post temporalem mortem
Esse faciat consortem
    Coelestis laetitiae.
8. O vos proceres bis seni,
Spiritali musto pleni,
Signis, factis et doctrina
Sacramenta qui divina
    Edidistis libere,
Pro me ferte preces pie,
In illa tremenda die
Quando judex est venturus
Pius bonis, malis durus,
    Justo reddens munere.

9. O vos sancti Christi testes
 Qui vestras lavistis vestes
 In hujus agni cruore,
 Mundum qui suo livore
 Sanavit feliciter,
 Vos nunc in conspectu Dei
 Memores estote mei,
 Ut post hujus vitae cursum
 In coelum ascendam sursum
 Ad laetandum jugiter.
10. Omnes sancti confessores
 Quorum vita, verba, mores
 Hic Christus sic approbavit
 Et vos secum collocavit
 In coeli palatio,
 Ne seductor animarum
 In hac valle lacrimarum
 Me in ulla parte laedat,
 Pro me, precor, intercedat
 Vestra supplicatio.
11. Cum decore virginali
 Fide Christo spiritali
 Quae ferventer adhaesistis
 Et in ejus introistis
 Gaudenter potentias,
 Vestra prece pro me state,
 Ut ipsius largitate
 Conferatur mihi segni,
 Ut apertis portis regni
 Gradiar ad nuptias.
12. Omnes sancti cives coeli,
 Precor mente vos fideli,
 Qui cum Christo jam regnatis,
 Ut meae calamitatis
 Memores miseriae
 Oretis pro peccatore,
 Ut a Leviathan ore
 A peccatis absolutus
 Ex hac valle vadam tutus
 Ad tribunal gloriae.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3. A. — Cod. Paulanus Hospitalen. cart. 326 saec. 15. B. — Orat. ms. Scotorum Vindobonen. 54 h 8 anni 1410. C. — Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. D. — Cod. S. Petri Salisburgen. b VI 3. saec. 15. E. — Cod. S. Petri Salisburgen. b II 30. saec. 15. F. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20124. G. — Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacen. 20021 H. — Cod. Carolsrhan. Augien. 36. saec. 14/15. I.

A hat (von anderer Hand) die Angabe: „Arnesti archiepiscopi primi Pragensis“; dagegen F: Letania Domini Alberti Magni. Et est in tono: Veni dulcis consolator, Tenebrarum illustrator etc.“ Erstere Angabe verdient Glauben.

1, 2 Peccatorum ego reus BC; Peccator ego atque reus EF. — 1, 3 Mei pie E; Mei precor BCF. — 1, 4 Ut sic digne queam fieri EF. — 1, 5 Quae commisi E. — 1, 6 me sanare B. — 1, 8 Sed nec ad te datur ire BCEFL. — 1, 9 Si non mihi I. — 2, 3 Factus homo B. — 2, 6 Ejus precor CEF; Hujus precor B. — 2, 8 Atque dono tuae EF. — 2, 10 Omni in F. — 3, 1 Utriusque pneuma BEFI; Sanctumque pneuma C. — 3, 3 sordes munda B. — 3, 4 fecunda B. — 3, 5 Speciali gratia C. — 3, 7 Nisi laves B; non curabor BCL. — 3, 8 Si non dones BCEF; mis orare B; nec orare EF; non orare I. — 3, 9 Nunquam possum nec laudare B; Quidquam possum vel laudare EF; Quidquam possum nec laudare I. — 4, 1 Tu es trinus C. — 4, 3 Deus pater, flamen, nate BCEFL. — 4, 4 Tres unus in deitate CEFI; Tres unum B. — 4, 5 Unum in C; Et unum in EF. — 4, 6 Meae mentis BC; Nostrae mentis EF; Horum mentis I; trinitatem BEFL. — 4, 7 ad unitatem BEF; Rege nunc in unitatem I. — 4, 8 Fidei, spei, caritatis A; spei et amoris EF; — 4, 9 Me totum EF; Auctor meae castitatis A. — 4, 10 Tua fecundet gratia B. — 5, 1 O praeclara stella BCE. — 5, 9 Ut in praedam non incidam A. — 5, 10 Hostis fidelium A; Hostium infidelium B; Vincam infidelium I. — Str. 6 fehlt C. — 6, 4 Et de ejus qui gaudetis BI. — 6, 7 Ut sua cum BI. — 6, 8 Lavet in me I. — 6, 9 Et dimittat B; Et relaxet I. — 6, 10 Tristis conscientia A; Tristem conscientiam BEF. — 7, 3 Et vidisti B. — A peccatis C. — 7, 9 Faciat esse C. — 8, 1 Et vos proceres E; O vos proceres BI. —

8, 2 Dei caritate pleni E. — 8, 4 quo divina I. — 8, 5 Docuistis libere E. — 8, 6 Ferte pro me EF. — 8, 7 Ut illa tremenda A. — 8, 9 Pius mitis BI. — 8, 10 Justo vivens munere A; jungens munere C; urgens munere I; Me dextris velis jungere EF. — 9, 1 O beati Christi BCEFI. — 9, 2 Qui lavistis vestras BCI; Vestras qui lavistis E. — 9, 3 In ejus agni I. — 9, 4 Suo mundum qui BCEFI. — 9, 9 conscendam BCEFI. — 10, 3 Hic sic Christus B. — 10, 4 Quod vos secum E; secum nunc locavit I. — 11, 2 Christo EF; speciali BI. — 11, 3 Cui ferventer A; Qua ferventer EF. — 11, 4 Et laetanter introistis BCEFI. — 11, 5 In ejus potentias B; In ejus potentias CEFI. — 11, 6 Mihi vestris obtinete ABI. — 11, 7 Precibus ut cum quiete ABI. — 11, 8 Ego miser ac solutus A; Contritus poenitens, confessus B: A peccatis absolutus I. — 11, 9 Ex hac valle vadam tutus A. Purus meus sit acceptus B; Liber vadam atque tutus I. — 11, 10 Ad coeli delicias A. Ad coelestes nuptias BCI. — 12, 1 Universi cives coeli BCEFI. — 12, 2 Mente precor BEF; vos mente C. — 12, 3 nunc regnatis BCEF. — 12, 4 Sitis meae calamitatis A. — 12, 5 et miseriae ACEF. — 12, 6 Orate A. — 12, 8 Ego liber ac solutus BCEFI. — 12, 9 hac vita BCEF. — 12, 10 Ad coelestes nuptias A.

130. Litania Omnium Sanctorum.

1. Istam dicas humili voto letaniam, Pro te et pro reliquis aurem pulsans diam, Ut nos Christus dirigat in salutis vitam Et possitis carpere summam hierarchiam. 2. Qui plasmasti hominem mirum per emplastrum, Et discernis singulum per discrimen astrum, Qui evellis frutices nec per ferri rastrum, Nos avulsos vitiis duc ad tuum castrum. 3. Patris unigenite, bone Jesu Christe, Patri tuo pontifex pro nobis adsiste, Ut det nobis gaudium auferat et triste, Ne nos ad interitum ducat mundus iste. 4. Amor indeficiens et patris et prolis, Intus nos illumina igne summi solis,	Aufer nobis taedium cujuscunque molis, Ut simus pervigiles in sanctorum scholis. 5. In personis trinitas, qui es Deus unus, Nobis supplicantibus hoc largire munus, Ut, quod datur miseris, transcendamus funus, Et nobis petentibus da coelorum munus. 6. Maria, quam satanae non infecit fucus, Nec sollicitaverant opes, ager, lucus, Sed templo servaverat Deus nec eunuchus, Fac, ne nos adficiat infernalis bruchus. 7. Sancta Dei genitrix fundens orbi lucem, Quam ad regnum perditum jam habemus ducem, Dum surgit a mortuis Christus, scandit crucem, Hunc roga, quod deprimat nostrum hostem trucem.

8. Saneta virgo virginum,
 quae mundo tulisti
 Gaudia, dum Dominum
 nostrum peperisti,
 Cujus fortitudini
 non potest resisti,
 Fac nos ejus, petimus,
 ante thronum sisti.
9. Qui draconem visceras
 in monte Gargano,
 Michael, spiritui
 fraenum fac vesano,
 Esto nobis obviam
 in salutis plano,
 Ut migremus ad Jesum
 cum conductu sano.
10. Per quem plena, Gabriel,
 virgo fit inventa
 Flatu, per quem peperit
 Christum, qui tormenta
 Pro nobis pertulerat
 praestans levamenta,
 Ne tangamus, petimus,
 Orci pavimenta.
11. Raphael, qui nuntias
 nostra vota caelis
 Et Tobiae fueras
 in via fidelis
 Et per fel pisciculi
 caecitatis telis
 Tobiam salvaveras,
 nos sanare velis.
12. Angeli, archangeli,
 potestates, throni,
 Cherubim et Seraphim
 senesque coloni,
 Ad orandum Dominum
 prece sitis proni,
 Ut simus participes
 sempiterni boni.
13. Prophetarum maxime,
 Johannes Baptista,
 Apud Christum Dominum
 orans pro nobis sta,
- Ne nos prenda miseris
 priscus agonista,
 Sed fruamur gloria
 spolia post ista.
14. O dilecti Domini
 sancti patriarchae,
 Quos salvavit Dominus
 per tutelam archae,
 Fundite precamina
 Domino jerarchae,
 Ut coelestis patriae
 simus commonarchae.
15. Futurorum scioli,
 vos sancti prophetae,
 Qui cum Deo famini,
 preces jam praebete,
 Veteris ut aucupis
 transvolemus rete,
 Carpentis confugium,
 cujus non sunt metae.
16. Petre, coeli claviger,
 qui potes ligare
 In terra ac solvere,
 pro nobis precare,
 Ut nobis peccamina
 velit condonare,
 Qui tibi condoluit,
 cum feres amare.
17. Vas electum Domini,
 o beate Paule,
 Cum: quid me persequeris,
 dixit, Saule, Saule,
 Christus, ejus factus es
 agnus sanctae caulae,
 Coeli nobis impetra
 mansionem aulae.
18. O per crucem redimens
 gaudium Andrea,
 Plebem firmans triduo
 suspensus in ea,
 Roga tuum Dominum,
 criminis ne rea
 Segregemur anima
 sanctorum chorea.

19. Johannes apostole,
Christo praedilectus
Et in coena recubans
ejus supra pectus,
Hunc roges, qui latus est
lancea transjectus
In cruce, ne perimat
nos Satan dejectus.
20. Praetoris officium
gerens theloneo,
Matthaeae, apostolus
vocatus a Deo,
Roga, qui vocavit te,
advocemur eo,
Quo nos non afficiat
lupus neque leo.
21. O sancti apostoli,
qui per mundum missi
Praedicastis gaudii
jacturam amissi
Nec per ullam haeresim
exstitistis fissi,
Nos transferri facite
fluvium abyssi.
22. O Christi discipuli,
qui mundum spreveristis
Et salutis monita
jugiter audistis
Et audita reliquos
digne docuistis,
Facite, ne premat nos
Orei turba tristis.
23. Baptizati sanguine
sancti innocentes,
Quos Herodes necuit
ubera lactentes,
Et, quocumque ierit,
agnum jam sequentes,
Hunc pro nobis petite
ad thronum canentes.
24. Gloriose Stephane
lapidantes passus,
Nec pro lapidantibus
orans eras lassus
- Atque Christum cernere
coelo stantem fassus,
Non sit pro petentibus
sermo tuus cassus.
25. Oswalde, rex inclitus
et martyr insignis,
Eja, Christum rogit
precibus benignis,
Ut nos a spiritibus
conservet malignis,
Ne nos ardor opprimat
infernalis ignis.
26. Laurenti, craticulae
coronate lauro,
Dispersis pauperibus
opibus et auro,
Roga Christum, servet nos
a nequam centauro,
Ut fruamur denique
coelesti thesauro.
27. Cui fontem innuit
agnus pede, Clemens,
Cujus festis singulis
maris unda vehemens
Refugit, ut quaerant te
claudus, caecus, demens,
Fac, sit nobis proximus
Agnus Dei clemens.
28. O pastor egregie,
Archipraesul Thoma,
Christo praebens victimam
carneum in coma
Ad altare Domini
et sub ejus doma,
Da pro nobis Domino
precatu aroma.
29. O vos sancti martyres,
effuso cruore
Coronati gloria
laudis et honore,
Satiari facite
nos coeli dulcore,
Angelos qui reficit
consueto more,

30. Praesul par apostolis,
o sancte Martine,
Ad Deum et homines
viae sequax binae,
Cui non nocuerant
infestantes minae,
Roga Deum, salvet nos
a lapsu ruinae.
31. Nicolae pontifex,
qui tres liberasti
De mortis angustia
et tres maritasti
Inconsultas virgines,
preces summo plasti
Funde, quod ab ore nos
servet lacus vasti.
32. Benedicte nobilis,
monachorum lumen,
Qui compescens Satanam
carnis per legumen
Asperum, oraveras
trinitatis numen,
Roga Deum, et nos non
comprimat alumen.
33. O confessor nobilis,
pontifex Edmunde,
Pro Christi ecclesia
perferens abunde
Damnium et exsilium,
preces Deo funde,
Ne morti post obitum
tradamur secundae.
34. Sequax castimoniae,
sancte praesul Hugo,
Quem non inquinaverat
titilans lanugo,
Fac, quod nostra rasa sit
criminis ferrugo,
Ne post mortem animam
corrodat aerugo.
35. Recusantes terrea
sancti confessores,
Contemplantes coelica
carnis contemptores,
- Facite, quod conterat
nostros subversores
Christus, qui nos redimens
sustulit dolores.
36. O vos, sancti monachi,
laudibus adstantes,
Pro nobis et ceteris
vota Deo dantes,
Per vestra suffragia
sitis nos salvantes,
Ne hoc mari fluido
simus naufragantes.
37. O fugaces hominum
mites eremitae,
Habitantes eremum,
ut sepulta lite
Toti sitis compotes
contemplantis vitae,
Per vos hostis careat
nostra Sunamite.
38. Contemplatrix coelicae
vitae Magdalena,
Laudanda peccantibus
dulci cum camoena,
Ubi sonant organa,
cantat philomena,
Per te nos suscipiat
Christus ad amoena.
39. Quae vicisti rhetores
quaestione mota,
Katharina, ferrea
quam torquebat rota,
Pro nobis supplicibus
Christo funde vota,
Ut sit a tortoribus
anima semota.
40. Virgo fide stabilis,
Sancta Margareta,
Hostem spernens invidium,
virtute repleta,
Rogita clementiam,
cujus non est meta,
Ut iniqui iudicis
salvet nos a theta.

41. Deo carnem offerens,
 Agnes dire torta,
 Dum spernis conjugium,
 duceris ad scorta,
 Quo lux necans impios
 coelitus est orta,
 Fac, sit nobis patula
 jam coelestis porta.
42. O sancta Caecilia,
 facie venusta,
 Sed fide venustior,
 Mundo, Deo justa,
 Quod uterque petit dans,
 pro supplicibus sta
 Nobis, ne nos noceat
 barathri locusta.
43. Sectatrix munditiae
 virginum caterva,
 Agno sine macula
 preces coacerva
 Et virtutem zabuli
 precibus enerva,
 Ne nos truculentia
 deprimat proterva.
44. O matronae nobiles,
 coelorum matronam
 Exorantes petite
 jam per mentem bonam,
 Ut per eam Dominus
 det nobis annonam,
 In coelis restituens
 centuplam coronam.
45. O puellae nobiles,
 o vos defloratae,
 Matrem Dei petite,
 Magdalenae date
 Preces, ut ad Dominum
 plenum pietate
 Instantes pro nobis sint
 in necessitate.
46. O vos omnes coelibes
 Christi speciales,
 Vos pulsate, petimus
 Aures divinales,
 Ut regni participes
 simus nos sodales,
 Ne nos tandem terreant
 larvae stygiales.
47. O Deus omnipotens,
 a quo cuncta cerni
 Constat et, antequam sunt,
 ideas discerni,
 Amnis, ignis, aeris,
 telluris, falerni,
 Serva tuos famulos
 ab imbris Arverni.
48. Jam lector amplecteris
 finem letaniae,
 Dicas sic ad Dominum
 voto mentis piae:
 Nos et hunc, qui scripsit hoc,
 unicus Mariae
 Filius custodiat
 in suprema die.

Cod. Oxoniens. Rawlins. C. 510. saec. 13. — 28, 4 Lies Carneum in-coma? oder cerebrum in coma? oder carneam in coma? — Dafs diese *Litanei* von einem englischen Dichter herrührt, braucht wohl nicht bemerkt zu werden.

131. De Omnibus Sanctis.

1. Ave, summa trinitas,
 Omnis per te sanctitas
 Mibi Largiatur,
 Ave, virgo virginum,
 A me per te criminum
 Culpa deleatur.
- Virtus mihi Michael,
 Gabriel et Raphael,
 Per vos dirigatur,
 Per cunctosque spiritus
 Divos mihi coelitus
 Salus augeatur.

2. Ave, apostolica Cohors et prophetica Et patriacharum; Adsit quoque medicus Chorus et theoreticus Evangelistarum, Adsint et discipuli, Contemptores saeculi Et rerum cunctarum, Omnes pro me fundite Preces et me cingite Donis gratiarum. 3. Ave, innocentium Turba morientium Pro Christo, beata Turba, ave, niveo Candore et rubeo Martyrum ornata. Per vestra martyria Mater est ecclesia Pulchre purpurata, Pro vestra victoria Mihi dentur gaudia In coelis optata.	4. Ave, o pontificum Cohors et mirificum Agmen monachorum, Adsint eremicolae Et omnes deicolae Legis confessorum; Occurrant et virgines, Viduarum ordines Et conjugatorum, Omnes me attendite, Pro me preces edite Principi coelorum. 5. Ave, turba omnium Civium coelestium, Qui regnant cum Deo; Propter mea vitia Ad vestra suffragia Supplex ego fleo, Pro me intercedite Placatumque reddite Deum mihi reo, Sim in coeli solio Vobiscum in gaudio Et cum Jesu meo.

Cod. Mellicensis 932 saec. 15. A. — Cod. Carlsruhan. Augien. 36. saec. 14/15.
 B. — 1, 3 Mihi fehlt A. — 1, 6 Culpa fehlt B. — 1, 8 et fehlt A. — 1, 10
 que fehlt A. — 1, 11 Dives A. — 1, 12 Semper augeatur A. — 2, 4 Adsit
 quoque fehlt B; modicus B. — 2, 11 me ungite B. — 3, 1 innocentia B. —
 3, 2 morientia. — 3, 4 Ave turba B. — 3, 5 Candoreque B. — 2, 7 bis
 9 fehlen B. — 2, 11 Nobis dentur A. — 4, 4 Adsint et heremicolae B. —
 4, 5 Omnesque B. — 4, 7 Occurrantque B. — 5, 3 Regnat quae cum B. —
 5, 5 Placatumque B. — Das Lied steht bei Mone III, 8 sq., aber lückenhaft,
 weshalb es hier wiederholt ist.

132. Litania Omnium Sanctorum.

1. Clemens pater, verbi sator, Christe, saeculi reformator, Paraclite consolator, Deus, clemens miserator, R^o. Da ut omnis plebs sanctorum Te imploret atque horum Audi voces, rex coelorum. 2. O decore rex coelestis, Da solamen vitae maestis, Ut post hujus finem pestis Intersimus tuis festis.	3. O Maria, florens rosa, Virgo Jesse fructuosa, Nobis prece gloriosa Regna pande liliosa. 4. O phalanges angelorum, O custodes viatorum, Inter odas beatorum Nos transferte gaudiorum. 5. O praecones summi regis, Servatores scriptae legis, Patriarchae cum prophetis, Nobis pie suffragetis.

6. O praecursor claritatis,
O baptista veritatis,
Te poscentem pro peccatis
Ora fontem pietatis.
7. Sancte Petre, pastor bone,
Summo gregi nos appone,
Paule doctor, orbis lumen,
Coeli nobis placata numen.
8. O coelorum senatores
Atque orbis decursores,
In extremis adjuutores
Sentiamus, non tortores.
9. O cruore purpurati,
Christo duce laureati,
Vestra prece decorati
Collaetemur coronati.
10. O beati confessores,
Mundanorum contemptores,
Paradisi per vos flores
Consequamur et honores.
11. O decorae et prudentes,
Castitate redolentes,
Opem ferte, repellentes
Impudicae vitae sentes.
12. Omnes sancti, vos rogamus,
Ut oretis, supplicamus,
Ne confusi pereamus
Sed vobiscum gaudeamus.
13. O sanctorum rex benigne,
Sempiterna laude digne,
Vitorum nos ab igne
Munda, sacro replens igne.
14. Pater, Verbum, sanctum flamen,
Electorum tu juvamen,
Nobis pium da solamen
Et aeternum regnum. Amen.

Cod. Cantabrigen. Ff. VI 14. saec. 13. — 1, 5 bis 7 kehren als Rundreim nach jeder Strophe wieder. — 4, 2 custodes beatorum. — 5, 3 a prophetis. — 14, 2 Electorum in juvamen.

133. Litania Omnium Sanctorum.

1. Deus pater, qui creasti
Mundum et illuminasti,
Suscipe me poenitentem
Et illustra meam mentem.
2. Fili Dei, Jesu Christe,
Ad te venit reus iste,
Qui in coeli sedes arce,
Supplicanti mihi parce.
3. Sancte, spiritus, tuorum
Consolator miserorum,
Respice me peccatorem
Infundens tuum amorem.
4. Deus unitas superna
Trinitasque sempiterna,
Ut intendam tuae laudi,
Meos gemitus exaudi.
5. Dei genitrix, Maria,
Virgo clemens atque pia,
Ora pro me peccatore,
Ornans me virtutum flore.
6. O Maria, Deo cara,
Stella lucens et praeclara,
Confer mihi caritatem
Necnon et humilitatem.
7. Fac me tibi deservire
Et in te vitam finire,
Ut per te justificari
Possim, per te et salvari.
8. Michael, victor draconis
Pietatisque praedonis,
Volentem mihi nocere
Fac omnino non valere.
9. Gabriel, nuntie Christi,
Cujus ortum praedixisti,
Obsecro, mihi dignare
Mortem meam nuntiare.
10. Raphael, medicamentum,
Tu salus atque fomentum,
Medere meo languori,
Ut sim gratus salvatori.

11. Ad tua nunc praesidia
Cordis levo suspiria,
Cujus mihi custodia
Datur superna gratia.
12. Toto mentis conamine
Precor te, sancte angele,
Ut tuo sim juvamine
Securus et solamine.
13. O vos omnes angelorum
Conventus sanctissimorum,
Precor, ut me animetis
Et in bono confortetis.
14. O Johannes, praeco regis,
Primus testis novae legis,
Fac, ut parem viam Christi,
Quam docere voluisti.
15. O celsi patriarcharum
Ordines et prophetarum,
Apud coeli regem Christum
Excusate reum istum.
16. Signifer apostolorum,
Petre, princeps ceterorum,
Dilue mea peccata
Potestate tibi data.
17. Paule, doctor veritatis,
Lux totius pietatis,
In me, si placet, intende
Et auxilium impende.
18. Andrea, crucis amator,
Sanctitatis praedicator,
Ut laborem non in vanum,
Laboranti praesta manum.
19. Johannes, Christi dilecte,
Ipsius matrem inflecte,
Ut audiat meas preces,
Diluens immundas faeces.
20. Sancte Dei Martialis,
Munda me a cunctis malis,
Ut possim placere Christo,
In cujus conspectu sisto.
21. Apostoli Jesu Christi,
Cui vos credo adsisti,
A malo me liberate
Et in hono confortate.
22. Stephane, culmen honoris,
Primus testis salvatoris,
Adjuva me laborantem,
Qui vidisti Jesum stantem.
23. Laurenti, fortis athleta,
Qui coelorum vides laeta,
Me confirma in virtute
Ut non priver hac salute.
24. Vincenti, strenue miles,
Qui de Christo nunquam siles,
Auxilium mihi praesta,
Ne me turbet mors infesta.
25. Sancte martyr o Quirine,
Apta me legi divinae,
A cohorte tu proterva
In aeternum me conserva.
26. Chrysogone, martyr alme,
Laureatus ramis palmae,
Christo, precor, me commenda
Hora mortis in tremenda.
27. Felix martyr o Castori,
Semper adstans creatori,
Praebe mihi sublevamen,
Quando ducar ad examen.
28. Testis Christi, sancte Vite,
Qui complesti legem rite,
Duc me post hunc incolatum
Ad felicitatis statum.
29. O vos omnes gloriosi
Martyres et pretiosi,
Adjuvate me captivum
Et sanate semivivum.
30. Jeronyme gloriose,
Ecclesiae bellicose,
Qui corruscas ut aurora,
Juva me in mortis hora.
31. Mitem me fac et humilem,
Da virtutes, fuga crimen,
Ut sequar, sicut fuisti,
Callem gressus Jesu Christi.
32. Martine, gemma pastorum,
Lucerna catholicorum,
Tibi supplico, dignare,
Pro me Deum exorare.

33. Nicolae, vir fidelis,
Tu praecellens es in caelis
Sicut fulges deitate,
Sic me dita pietate.
34. O beate Benedicte,
Gregis Dei dux invicte,
Perduc me ad viam rectam
Regionemque electam.
35. Omnes sancti confessores,
Legis Dei defensores,
Me juvate vos sequentem
Quasi jam deficientem.
36. O Maria Magdalena,
Pietate Dei plena,
Summo regi me praesenta,
Cui servis tam attenta.
37. Agatha tu et Lucia
Matre sancta cum Maria,
Ferte pro me Deo preces,
Ut peccati tollat faeces.
38. Agnes, virgo gloriosa,
Fulgens atque pretiosa,
Flecte mihi salvatorem,
Pro quo fudisti cruorem.
39. Caecilia Deo grata,
Rosis veris coronata,
Jesum flecte et exora,
Ut sim felix mortis hora.
40. O martyr Anastasia,
Ignes passa pro Messia,
Hunc, beata, roga Deum,
Ut emundet pectus meum.
41. Ave mea advocata,
Dorothea, sis rogata,
Ut defectus et peccata
Per te a me sint ablata.
42. O beata Margareta,
Coeli tenes quae secreta,
Firma me nunc vacillantem
Et firmatum tene stantem.
43. Ave, Barbara praeclara,
Jesu Christo semper cara,
Praebe Mihi auxilium,
Cum ducar ad iudicium.
44. Sancta martyr Katharina,
Praefulgens Christi doctrina,
Deprecare sponsum tuum,
Ne condemnet servum suum.
45. Scholastica, sponsa Christi,
Grata semper cui fuisti,
Iter meum para tutum
Per orationis scutum.
46. Omnes virgines sacratae,
Regi magno copulatae,
Offerte me, quaeso, sponso,
Cum venerit in absconso.
47. Domine Jesu, tuorum
Propter merita sanctorum,
Ut sim totus mundus corde,
Munda me ab omni sorde.
48. Da gratiam in praesenti,
Da veniam poenitenti,
Gloriam da in futura
Vita, qua est pax segura.
49. Omnes in te baptizatos,
Per peccatum inquinatos,
Perduc ad confessionem
Conferque remissionem.
50. Requiem aeternam cunctis
Da fidelibus defunctis,
Ne damnentur in fornace
Sed requiescant in pace.

Cod. Mellicen. 932. saec. 15. A: Finit feliciter letania Domini Francisci Petrarchae de omnibus sanctis, poetae laureati, collecta in monasterio Lunaelacensi seu Monse post Saltzburgam per fratrem humilem S. W. de F. Anno Domini 1481.

Cod. Palat. Vindobonen. 4089 c. a. 1460. B. — Litania de omnibus sanctis Francisci Petrarchae, poetae laureati et eximii.

Cod. Palat. Vindobonen. 1855 saec. 15. C. — „Oratio sancti Petri de Luxemburg Cardinalis, qui obiit Avenione anno 1387, in qua rhythmica apostolorum postremus Martialis, Lemovicensium ille primus episcopus, medio demum saeculo 3. Roma missus, ita adpellatur: Sancte Dei Martialis etc.“ Denis I III p. 3130 sq.

Brev. ms. Arremareuse saec. 15. Cod. Parisien. 1063 D: Oratio sancti Cardinalis.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 19353. E: Incipiunt psalmi poenitentiales cum letania Francisci Petrarchae, poetae laureati et eximii.

Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacen. 20021. F: Incipit litania Francisci Petrarchae, poetae laureati et eximii.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20124. G: Letania alia de omnibus sanctis Francisci Petrarchae, poetae laureati et eximii, sollemnis.

Clm. Monacen. (ol. Tegurin. 19636 saec. 15. H: Litania Petrarchae poetae laureati et eximii.

Orat. ms. Sangallense 520 saec. 15. I.

Orat. ms. saec. 15/16. Cod. Bruxellen. 10389. K: De sancto Petro Luxemburgensi, wo de soviel heissen soll als auctore.

Cod. Casanaten. D V 16 (884) saec. 17. L: Oratio beati Petri de Luxemburgo Cardinalis. Apud Avenionem requiescit.

Orat. ms. Gallicum saec. 15. Cod. Londinen. Burn. 336. M.

20, 1 Serve Dei Martialis K. — 21, 4 bono confirmate B. — 23, 3 Me conforta B. — Die ersten neun Strophen fehlen A.

134. De Omnibus Sanctis.

1. Redemptor noster Domine, Qui passus es pro homine, Nostra peccata hodie Dele pro tuo nomine. 2. Salve, regina virginum, Quae genuisti Dominum, Hunc pro salute hominum Ora, mater omnium. 3. Salve cum tuis angelis, Michael venerabilis, Juvamen miserabilis Plebs petit et instabilis. 4. Salve cum sanctis patribus Omnibus atque vatibus, Baptista, nos suavibus Coelorum eiba dapibus. 5. Salvete terrae principes, Venturi quoque iudices, Regni Dei participes Nos faciatis pauperes.	6. Salve, felix societas Martyrum, vestra dignitas Nos protegat et pietas, Ne maculet iniquitas. 7. Salve cum confessoribus, Martine, et doctoribus, Nos ab inferni foribus Custodi et doloribus. 8. Salve, turba virginum, Quae flores sicut lilium, Precare Dei filium, Ut tollat molem criminum. 9. Tota coelestis curia, Salve, nos ab injuria Eripe et a furia Hostis, qui nutrit jurgia. 10. Et post hanc vitam labilem, Brevem ac lamentabilem Nos semper fac amabilem Videre Dei faciem.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20110. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20124. B. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 19636. C. — B hat folgende Bemerkung: „Alia pulcherrima oratio de omnibus sanctis; et est in nota: Christum laudemus carmine, et est multum commendabilis.“

135. De Omnibus Sanctis.

1. Ave, numen, verum lumen, Summum bonum, tenens thronum, Rex aeternae gloriae, Qui es trinus et non minus Deus unus, da hoc munus, Tollas zima scoriae.	2. Eja Deus, Deus meus, Me dignare visitare Atque benedicere, Promovere et fovere, Conformando ac salvando In meque adspicere.

3. Me convertens et avertens
Pestem diram, omnem iram,
Summa, vera trinitas,
Fac me tibi hic et ibi
Gratulari, collaetari,
Simplex una deitas.
4. Me, o Jesu, tui esu
Tisque truce morte cruce
A malis eripias,
Tua arma mihi parma
Sint et scutum, flos virtutum,
Tandem me suscipias.
7. Atque tecum ut tu secum
Me dignare tunc regnare,
Qui et suis largiter
Post hanc vitam hic finitam
Multa donat et coronat
Laurea perenniter.
5. O Maria, mater pia,
Parens Dei, mater spei,
Sanctorum sanctissima,
Me curando, consolando
Praemunire, custodire
Digneris piissima.
6. Turma cuncta Deo juncta,
Sempiterno in superno
Mihi sis propitia,
Tuis alis me a malis
Protegendo, comprimendo
Hostes, tolle vitia.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3.

136. De sanctis Angelis.

1. Ad vos, coelestes spiritus,
Summi regis exercitus,
Humiliter confugio
Salutis desiderio.
2. Vos clari super sidera
Me sordidum per scelera
Nolite, quaeso, spernere
A vobis nec repellere.
3. O Michael, prae ceteris
In arce fulgens aetheris,
Meis intende precibus,
Ut tuis instem laudibus.
4. Paradisi praeposite,
Christi bellator inclite,
Me semper muni debilem
In hostem invisibilem.
5. O Gabriel, coelestia
Qui detulisti gaudia
Per Dei fortitudinem
Ad illibatam virginem,
6. Te gloriosum praedico,
Ut me confortes, supplico,
Per tuam da clementiam
Maesto mihi lactitiam.
7. O medicina Domini,
Esto succurrens homini,
O Raphael benignitas,
Tua me sanat caritas.
8. Tobiae comes optime
Et custos fidelissime,
Me crebro lapsus erige
Gressusque meos dirige.
9. Ad tua nunc praesidia
Corde levo suspiria,
Cujus mihi custodia
Datur superna gratia.
10. Hucusque per carnalia
Me foedans desideria
Tibi parere nolui
Honorem nec exhibui.
11. Jam revertentem suscipe
Et poenitentem recipe,
A fauce diabolica
Virtute regens coelica.
12. Toto mentis conamine
Precor te, sancte angele,
Ut tuo sim munimine
Securus et solamine.

13. Omnes coetus angelici, Voce deosco supplici, Ut in conspectu Domini Juvare me dignemini. 14. Cum peccator convertitur, Ut manifeste legitur, De ejus poenitentia Vobis erit laetitia. 15. Sic ergo et vos agite Pro me sic intercedite, Ut mihi sit salvatio Et vobis exsultatio. 16. Emundatum a sordibus Ornate me virtutibus, Ut omni rectitudine Vestro firmer juvamine.	17. Ad metam cum pervenero, Quam transgredi non poterō, Ibi mihi succurrite Et procul hostes pellite. 18. Per vos regina gloriae, Mater misericordiae, Quae potens est et humilis, Fiat mihi placabilis. 19. Hanc placando poteritis Obtinere, quae petitis, Et ejus me dignatio Salvabit absque dubio. 20. Honor et benedictio Tam purae matris filio, Regnanti sine termino Sit angelorum Domino.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3. A. — Cod. Palat. Vindobonen. 4076. saec. 15. B. — Cod. Palat. Vindobon. 4089 anni 1460. C. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20 123. D. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 19363. E. — Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29. F.

2, 4 Nec a vobis B. — 4, 4 Contra hostem A. — 6, 3 Tua praestet clementia B. — 7, 2 Aegroto succurrens homini CD. — 7, 3 O fehlt in allen Hss. — 7, 4 Me tua sanet AD. — 8, 3 retro lapsum A. — 9, 3 Qui mihi pro A. — 9, 4 In baptismi datus est gratia A. — 10, 2 Mea desideria A. — 10, 4 Nec honorem BC. — 11, 1 Nunc revertentem BC. — 11, 4 regnes A. — 12, 2 Benigne precor domine A. — 12, 3 juvamine BC. — 13, 4 Me juvare B. — 14, 1 Malus cum convertitur A. — 14, 2 Ut aperte legitur A. — 14, 3 Hujus de poenitentia A. — 14, 4 Vobis est A. — 15, 1 ergo nunc vos A. — 15, 2 Et pro me intercedite A. — 16, 3 Ut fiat exsultatio A. — 16, 4 Vobis mea salvatio A. — 19, 1 placare B. — 19, 2 Obtinendo B. — 20, 1 Gloria benedictio A.

137. De sanctis Angelis.

1. Angelici spiritus omnes o beati, Novem in ordinibus mire collocati, 2. Ruentibus plurimis tute praeservati, Nobis in auxilium estote parati. 3. Et quia clementia vos sola divina Ab hac apostatica servavit ruina,	4. Merito pro gratia tanta creatori Et vestro in gloria fideli tutori 5. Estis in perpetuum sine fine grati Et in innocentia ita confirmati, 6. Quod peccare minime vultis nec potestis, Securi de gloria vestra semper estis.

7. De beatitudine
vitae vobis data
Et de certitudine
vobis hinc collata
8. Nequaquam valebitis
in aevum moveri,
Nec ullis poteritis
hostibus terreri.
9. Sicut infidelitas
in vobis et nulla,
Sic neque crudelitas
praevalebit ulla.
10. Omnes a principio
vos immaculati,
Fideles et incliti,
Deo copulati;
11. Sibi juxta placitum
laeti servientes
Et ejus in jubilo
faciem videntes,
12. Et cum ad nos pauperes
missi declinatis,
Ut nos a spiritibus
malis defendatis,
13. Nequaquam privamini
Dei visione
Nec ejus fraudamini
tunc fruitione.
14. Mente semper alacres
estis atque mundi,
Pulchri et amabiles,
juvenes jucundi.
15. Quam consolatorii
sitis et quam boni,
Opem et praesidium
conferre quam proni,
16. In tentationibus
nostris experimur,
Dum vestro juvamine
in pugna munimur.
17. Carne nostra fragili
cito vinceremur,
Si vestro munimine
non circumdaremur.
18. Heu, quam nostris cordibus
sumus obscurati,
Quod non vobis amplius
de his simus grati.
19. Sed vos patientiam
in hoc habeatis,
Opem nobis miseris
nunquam subtrahatis,
20. Nostras ante Dominum
preces praesentetis
Et Mariam virginem
pro nobis oretis,
21. Quae est mundi domina,
regina coelorum,
Hominum et omnium
rectrix angelorum.
22. Ut sic per angelicos
vos mediatores
Levemur ad coelicos
inhabitatores,
23. Ubi de terrigenis
multae sublevatae
Gaudent cum coelicis
animae beatae.
24. Ibi gratitudinis
carmina canemus
Atque Deo gratias
de vobis agemus.
25. Bona nobis nuntia,
Gabriel, futura,
Sauciata, Raphael,
corda nostra cura.
26. Saeva, sancte Michael,
remove tormenta
Atque nostras animas
Deo repraesenta.
27. Benedictus Dominus,
qui vos sic creavit,
In beatitudine
taliter firmavit,
28. Ut vobis non opus sit
quidquam formidare,
Possitis et pauperes
nos hic adjuvare.

29. Laus, honor et gloria
Deo sit deorum
In omnia saecula,
regi saeculorum.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Colonien. 7.

138. De sanctis Apostolis.

1. O Petre beatissime,
Apostolorum maxime,
Me in fide catholica
Tua prece consolida.
2. O Paule, mundi liliū,
Praesta mihi auxilium,
Spem firmam mihi impetra
Contra mundi discrimina.
3. O Andrea piissima,
Vota precantis suscipe,
Et caritatis geminae
Reple mentem dulcedine.
4. O Jacobe, accelera
Mea piando scelera,
Mundans dono justitiae
A fermento malitiae.
5. O Johannes castissime,
O tu Christo carissime,
Dona mihi prudentiam
Et castam conscientiam.
6. O Philippe, os lampadis,
Erue me a tenebris
Virtutum lustrans lumine
Muni me fortitudine.
7. O Jacobe, Jerusalem
Fac me poli participem
Coronans temperantia
Cum sanctitatis gratia.
8. O princeps apostolice,
Bartholomaeae domine,
Mala mea mortifica,
Quae bona sunt, vivifica.
9. O Matthaee, ne differas
Fugare res mortiferas,
Voluptates carnalium,
Dans dona spiritalium.
10. O Thoma, tu qui vulnera
Palpasti salutifera,
Tu sana plagas pectoris
Coelestis rore nectaris.
11. O Simon beatissime,
Norma obedientiae,
Da per precum potentiam
Veram obedientiam.
12. O Juda Christum confitens,
Cor mihi dona poenitens
Cum fructu poenitentiae,
In bonis permanentiae.
13. O Matthia, qui meritis
Conjunctus es apostolis,
A cunctis salva pestibus,
Conjunge nos coelestibus.
14. Vos quemque singulariter
Omnesque precor pariter,
Ut pro meis excessibus
Oretis horis omnibus.
15. Omnes sancti apostoli,
Mei vos miseremini,
Vestra sancta memoria
Me collocet in gloria.
16. O quam beata merita,
Christi frui praesentia,
Cujus audire dulcia
Solebatis colloquia.
17. Vos mundi de tumultibus
Elegit sibi Dominus,
Qui meruistis cernere
Deum verum in corpore.
18. Vos estis mundi lumina
Super solem lucentia,
Per quos fulget ecclesia
Ut sol et luna splendida.

19. Cum filio vos hominis
Hunc mundum iudicabitis,
Me per vos salvum expeto
In extremo iudicio.

Orat. ms. Sitanstettense s. n. saec. 15. A. — Cod. S. Petri Salisburgen. a VI 35. saec. 15. B. — Orat. ms. saec. 15. Cod. bibl. Rossianae s. n. C. — Orat. ms. Augustanum saec. 15. Clm. Menacen. 7530. D. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2894. E. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Gandaven. 212 (37). F. — Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. G. — Orat. ms. Coloniense saec. 15. Cod. Maguntin. II 343. H. — Orat. ms. Capit. Toletani 34—71. saec. ¹⁵/₁₆. I.

1, 3 Nos in fide B. — 2, 2 Praesta nobis B. — 2, 3 Et spem mihi D: nobis impetra B. — 2, 4 Contra fehlt B: Ante mundi CD. — 3, 2 precantum B. — 3, 3 germine B. — 3, 4 mentes B. — 4, 1 Mea dele scelera A: Mea mando [1: mundando] scelera B; pianda D; Tentata pelle bellica C. — 4, 3 Mihi dans dona A; Mundus domus B; Me a fumento malitiae C. — 4, 4 A fluento B; A fomento A; Scelera mundans dono iustitiae C. — 5, 2 Ortu Christo B, Jesu Christo A. — 5, 3 Da mihi A; Da nobis B; Dona nunc C. — 6, 2 Evacua me a ABD. — 6, 4 me fehlt B. — Str. 7 und 4 vertauscht D. — 7, 2 Fac nos B. — 7, 3 Ornatus temperantia A. — 8, 3 Mala nostra B. — 9, 4 dona fehlt B. — 13, 3 salva precibus B; solve pestibus D; A fehlt C. — 13, 4 Coniunge nos B; hierauf folgt in AD:

O Maria Magdalena,
Gratia divina plena,
Apostolorum apostola,
Salutem nobis impetra.

In B trennt die nun folgenden Strophen die Aufschrift: „Alia oratio de apostolis.“ — Str. 14 fehlt C. — 14, 3 pro nostris B. — 15, 2 Vos nostri B. — 15, 4 Nos colloceat B. — Str. 16 fehlt A. — 17, 2 Elegit pius Dominus A; Elegit fide Dominus C. — 17, 4 Verum Deum C; Dominum nostrum in A. — 18, 4 sol de luna B; fulgida D. — 19, 3 Me per vos salvum peto A; Per vos salvari postulo C.

139. Oratio ad omnes Apostolos.

1. Alme Petre, haerens petrae Qui petram aedificas, Me de poena mortis taetrae Trahe ac resuscitas.	5. O Petre, dux ecclesiae, Sordes meae miseriae Aufer, pastor egregie, Da mihi bona gloriae.
2. Petrus, Cephas, Simon dictus, Firmus, capax, obediens, Per me semper benedictus Sit et me sit custodiens.	6. O Paule, doctor gentium Et speculum credentium, In coetum contemplantium Me duc et congaudentium.
3. Petrus, firmans ecclesiam Suis magnis miraculis, Det mihi suam gratiam, Me tollens a periculis.	7. O Andreas, Petri frater, Christi primicerius, Esto mei, quaeso, pater, Dans mihi cor purius.
4. Petrus, forma sanctitatis, Me defendat a peccatis Et in regno claritatis Ponat et tunc erit satis.	8. Tu qui de fonte bibisti Omnis sapientiae, Et idcirco tu scripsisti Ordine scientiae,

9. Suscipi, Johannes, sine
Preces meas, obsecro,
Quia tibi sine fine
Corpus meum consecro.
10. Jacobus, Johannis frater,
Zebedaei filius,
Sit istius domus pater
Et custos egregius.
11. Philippus, lampas lucida,
Haeticorum stimulus,
Sit mihi stella fulgida
Et gratiarum cumulus.
12. O Bartholomaeae fortis,
Magne Christi praedicator,
Trahe me de portis mortis,
Ut sim coeli habitator.
13. O Thomas, magister docte,
Qui non cito credidisti,
Tolle me de faecis nocte,
Firmans me in fide Christi.
14. Homo lucis, o Jacobe,
Alphaei clare fili,
Fac, ut non loquar improbe,
Sed cum modo subtili.
15. O Matthaee, scriptor Dei,
Mundi qui sprevisi vana,
Esto memor semper mei
Atque mentem meam sana.
16. Fratres Simon et Thaddaeus,
Vestros conjuncti agmine,
Spiritus ut, prestent, meus
Sit in superno cardine.
17. O Matthia, sorte datus
Domini credentium,
Fac, ut non sim elongatus
A coetu gaudentium.
18. O Johannes, qui tinxisti
Corpus Christi nitidum
Et manum imposuisti
Super caput lucidum,
19. Tinge, lava mentem meam
Ab omni spurcitia,
Ut laudare Deum queam
Cum omni laetitia.
20. O Johannes, qui fuisti
Jesu Christi praevisi,
Et Johannes, qui scripsisti
Ceteris sublimis,
21. Gubernate nos studenter
In hoc mundo labili
Et portate nos laetanter
In regno laudabili.
22. O Maria Magdalena,
Speculum ecclesiae,
Fac ut mea mens sit plena
Odoris et gratiae.
23. Michael, qui pugil fortis
Diceris et vincis bella,
Me deduc in coeli hortis,
Ut evadam mortis fella.
24. Gabriel, qui laetus venis
Consolari fiebiles,
Esto mihi custos lenis,
Ut sim inter humiles.
25. Raphael, qui medicina
Diceris dominica,
Plagas meas manu bina
Sanans me laetifica.
26. Marce, fili Petri ducis,
Nos alumnos, quos deducis,
Redde fortes signo crucis
Et consortes summae lucis.
27. O Lucas, lucis portitor
Et animarum medice,
Sis nobis lucis janitor
Et cura nos pacifice.

Cod. Miscell. Patavin. (ol. S. Justiniae) 1328 saec. 14/15. — 1, 4 resuscitas
später korrigiert in succurras. — 7, 1 O fehlt. — 14, 1 o fehlt.

140. De sanctis Apostolis.

1. Petre, princeps fidei
et apostolorum,
Cui claves traditae
sunt regni coelorum,
Me, pater, a vinculis
solve peccatorum,
Per te ut introeam
gaudia sanctorum.
2. Paulc, doctor gentium,
lux ecclesiarum,
Peccatorum speculum
et jubar praeclarum,
Pater beatissime,
fac me Deo carum,
Quo me non absorbeat
lacus tenebrarum.
3. Andrea mitissime,
qui tormenta crucis
Passus es viriliter,
me consortem lucis
Facias perpetuae,
ut spretis caducis
Rebus, dignus famulus
fiam Christi ducis.
4. Jacobe, a Domino
cum fratre vocatus
Johanne, continuo
fuisti paratus,
Reliquisti omnia
centuplum lucratus,
Ora pro me, obsecro,
Christo sociatus.
5. Johannes castissime
cui commendavit
Christus matrem virginem
tibi que donavit,
Subveni misericors
mibi, quem prostravit
Satanæ invidia
atque subjugavit.
6. Thomas, dictus Didymus,
Jesu tetigisti
Resurgentis vulnera
factusque fuisti
- Fidelis et credulus,
me a nece tristi,
Pater mi, custodias,
mortem qui vicisti.
7. Jacobe justissime,
filius Alphaei,
Dictus frater Domini,
custos esto mei,
Longe fac hypocrisin
a me pharisaei,
Fac, quod nunquam separer
a conspectu Dei.
8. Philippe, qui similem
mortem salvatori
Pertulisti moriens,
mihi peccatori
Obtine a Domino,
quod, cum vado mori,
Ab hinc me suscipiant
angelorum chori.
9. Bartholomaeae pie,
qui excoriatus
Hic pro Dei gloria
es et decollatus,
Per te iudex omnium
mihi sit placatus,
Ne aeternos incidam
infernî ploratus.
10. Matthaeae, dominici
germinis relator,
De theloneario
factus praedicator,
Sanctus per te spiritus,
dulcis consolator,
Meorum sit sensuum
clemens gubernator.
11. Simon, care Domini,
dictus Cananaeus,
Huic mundo genuit
te pater Alphaeus,
Mole pressus scelerum
te exoro reus,
Mihi sit propitiûs
per te iudex meus.

12. Thadace, Abagaro
regi praedicasti
Et cum suo populo
ad fidem vocasti
Eosque baptismatis
lavacro mundasti,
Aufer a me, pater mi,
culpam protoplasti.
13. Matthia, dignissime
Judae substitutus
In Christi apostolum,
juva me, quod tutus
Semper sim, ne devoret
me Satan versutus,
Tuoque praesidio
semper sim adjutus.
14. Barnaba, a spiritu
sancto es electus,
Verbi Dei nuntius
cum Paulo directus,
Rogo te, qui vitiis
multis sum infectus,
Fac, ut coram Domino
simplex sim et rectus.
15. O patres ecclesiae,
vestrum laudatorem
Promovete precibus
apud salvatorem,
Quod per vos effugiat
infernī dolorem
Ac vobiscum sentiat
coelicum ardorem.

Cod. S. Petri Salisburgen. a III 10. saec. 15. A. — Cod. S. Petri Salisburgen. b VI 3. saec. 15. B. — Cod. S. Petri Salisburgen. b II 30 saec. 15. C. — Orat. ms. Pollingense saec. 15. Clm. Monacen. 11917. D. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 19636. E. — Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29. F. — Orat. ms. Thosanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 4948. G. — Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. H.

1, 1 Petre petra fidei AC. — 1, 2 Dux Christianorum AC. — 1, 3 Tibi claves F. — 2, 4 Jubarque F. — 2, 8 locus tenebrarum B. — 3, 1 sanctissime F. — 3, 2 tormentis F. — Str. 5 fehlt B. — 5, 1 carissime D. — 5, 4 Quando exspiravit F. — 5, 6 quod prostravit A. — 6, 2 Jesum ABCF. — 6, 8 Qui mortem BC. — 7, 1 justissimus A. — 7, 4 Memor esto BF. — 8, 6 ut cum F; vadam BC. — 10, 5 Sanctus pie A. — 12, 3 Et eum cum C. — Nach Str. 14 schiebt B ein:

Lucas, scriptor virginis et evangelista,
Fac, ut non decipiat fallax me sophista,
Nec maligna vulneret ejus me balista,
Christum ut in patria laudem cum psalmista.

Marce, evangelii scriptor salvatoris,
Fac, ut culpas abluam fletibus amoris,
Tecum ut assideam sedibus praeclaris,
Ubi cum coelestibus jugiter laetaris.

141. De sanctis Apostolis.

1. Hic sursum pedibus moritur pendens cruce Petrus,
Hic moritur Paulus, gladio perdens caput ejus.
Plangitur Andreas hic, quem crucifixit Aegeas,
Mortuus excusso Jacobus minor est cerebello.
Mittitur in fervens oleum dolique Johannes,
Transfigitur Didymus Thomas gladio moriturus.
Hic sunt transfixi Simon, Judas simul isti,
Erectis manibus occiditur ense Matthaesus.
Sancte Matthia, mori vis feriente securi.
Offert, summe Deus, tibi pellem Bartholomaeus.

Est pro te, Christe, crucifixus sanctus Philippus,
Hic Jacobus magnus decollatur velut agnus.
Bartholomaeae, crucis tua des mihi dona salutis,
Da spiritum vitae, da divitias sine lite,
Regnum coeleste post mortem da manifeste.

Cod. ms. Ducumburgen. 76. saec. 15.

142. De sancto Achatio.

1. Alme martyr, o Ahati,
Cordi meo contumaci
Pie fer subsidium,
Ut de digne salutare
Mercar et impetrare
Tuum patrocinium.
2. Christi fortis o athleta,
Qui naturae mundi laeta
Spernis cum complicitibus
Alexandro nec non Marco
Praesuleque Hermolao
Cum ter ternis millibus.
3. His cum mille Deo carus
Auctor militum praeclarus
Jungitur Theodorus,
Sicque decies millenus
Stat perfectus atque plenus
Sacer vester numerus.
4. Aquilis velociores,
Fortes Christi bellatores
Alta poli scandere,
Lapidati, coartati,
Diris spinis coronati
Portas coeli pandere.
5. Crucifixi, clavis puncti,
Pro baptismate peruncti
Pretioso sanguine,
Et sic omnes Christi plene
Sunt illatae vobis poenae,
O felices animae.
6. In extremis vestris horis
Signa mortis salvatoris
Referuntur edita;
O constantes, o invicti,
Quanta vestra, benedicti,
Sunt praeclara merita.
7. Vos ergo, dilecti Dei,
Precor, mementote mei
In coeli palatio,
Ut mors Christi, matris planctus
Mihi sine fine sanctus
Sit et consolatio.
8. Sit et vestrum per oramen
Mihi salus et tutamen
Corporis et animae,
Ut quandoque possim clare
Vobis et coxsultare
In aeterna requie.

Cod. Palat. Vindobonen. 1421. anni 1548. A. — Clm. Monacen. 4423.
saec. 15. B.

143. De sancta Agatha.

1. Ave, pulchra Christi sponsa,
Agatha, quae sicut tonsa
Ovis feta scandens lota,
Nam explesti tua vota.
5. Clara nata parentela,
Valde prudens in loquela,
Inter Catanenses cives
Fama rebusque praedives,
Virgo facie venusta,
10. Sed ancilla Christi justa,
Ex illius servitute
Summe clara probas tu te.

- O quantus dulcor te fovet,
 Quam a Christo nihil movet,
 15. Quam non mutant blandimenta
 Neque minae nec tormenta;
 Spemens suasum impudicum,
 Blandimenta meretricum,
 Gaudes sic incarcerari
 20. Quasi laute convivari.
 Heu dolorem fers amarum
 In tortura mamillarum,
 Tyrannus in te destruxit,
 Quod in matre ipse suxit.
 25. Nuda super testes fractas
 Volutaris igne tactas,
 Dira haec et inconsueta
 Pertulisti mente laeta.
 Quantum places sponso tuo,
 30. Probant in te signa duo:
 Sanctus Petrus Christi cura
 Te salvavit a laesura,
 Quem de coelis ad te misit,
 Et libenter te invisit
 35. Ut dilectam suam natam,
 Quasi sponsam regis gratam.
 Angelorumque conventum
 Misit ad te bene centum,
 Qui te darent sepulturae,
 40. Tantae eras sibi curae.
 Pandunt mentis sanctitatem
 Patriaeque libertatem,
 Angeli per hunc honorem
 Suam monstrant te sororem.
 45. O patrona curialis,
 Precor, serva mea malis,
 Fac mamillas intellectus,
 Cordis semper et affectus
 Me servare incorruptas
 50. Tamquam soli Deo nuptas.
 Quibus omnes sensus meos
 Pascam delectando eos,
 Pulchrum Dei contemplando,
 Jussa ejus auscultando,
 55. Attendendo vitam Christi,
 Ut conformis fiam isti,
 Hunc gustando cum dulcore
 Et tangendo cum amore,
 Ut sic crescam in salutem
 60. Ad aeternam juventutem;
 In qua semper tu lactaris
 Cum amicis Dei caris
 Cantans dulce modulamen
 In chorea Christi. Amen.
- Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 9. facies. —
 31. Nam sanctus. — 46. Te precor serva.

144. De sancta Agnete.

1. Agneta, virgo nobilis,
 Ingenua, spectabilis
 Tam claritate corporis
 Quam puritate pectoris,
 Est cunctis gratiosa.
 Grassantem mundi gloriam
 Odovit et superbiam,
 Ardenter Christum diligit,
 Quam sequi martyr cligit
 Ut sponsum amorosa.
 2. Nequaquam cessit gladio,
 Triumphat in incendio,
 Fit saeculi spectaculum,
 Turpatur ad prostibulum
 Nec constans superatur.
 E coelo vestis mittitur,
 Qua virgo nuda tegitur,
 Ac locus turpitudinis
 Fulgore coeli luminis
 In sanctum consecratur.
 3. Terrores, minas, verbera,
 Catenas, probra, vulnera
 Juvante vicit Domino,
 Potitur mortis termino
 Mucrone perforata.
 Ad te clamamus anxie:
 O sponsa regis gloriae,
 Pro nobis Deum flagita,
 Ut nostra nobis debita
 Dimittat et peccata.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.

145. De sancta Agnete.

1. Agnes ave gloriosa,
Virgo dulcis, generosa,
Digna laude speciosa;
Ex nobili stirpe nata,
5. Agnes merito vocata,
Agnes agno sponsa grata,
Agni zelo in flammata.
Ergo pia et decora,
Me exaudi sine mora,
10. Coram agno mortis hora
Nobis veniam implora.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Bruxellen. 4955. — 2. Virgo fehlt Hs. —
6. sponsa fehlt Hs.

146. De sancta Aldegunde.

1. Gaude, felix Aldegundis,
Juventute quod recondis
Corde Dei monita.
Matris vultum non confundis,
Sed propositum abscondis
Spernens carnis libita.
2. Gaude, praesulum edocta,
Dictis sed intus excocta
Caritatis facibus;
Clastrum fabricas ancillis
Christi, sed ministras illis
Humilis humilibus.
3. Gaude, quod tu preces fundis,
Flumen transis manans undis,
Siccis tamen pedibus;
Vultum lacrimis perfundis,
Carnem macerando tundis
Studens Dei laudibus.
4. Gaude, cujus vita digna
Declaratur per tot signa
Collata divinitus;
Tibi fert columba velum,
Novit terra, prodit coelum
In te dona spiritus.
5. Gaude, quia nunc jucundis
Compar es et laetabundis
Angelorum coetibus;
Hostis nostri furibundis
Per te ruptis vinclis condis
Nostris pacem cordibus.
6. Ergo maris in profundis
Nobis adsis, o patrona,
Servans a naufragio,
Ut promissa corde mundis
Dentur nobis vera bona
Patronae suffragio.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 1, 2 A
juventute Hs. — 5, 4 sq. verraten den französischen Verfasser.

147. De Angelo Custode.

1. Ave, civis aulae Dei,
Cujus adstas faciei,
Pro me precare jugiter;
Inter astra matutina
Tu in laude stas divina
Hymnizans Deo dulciter.
2. Ave, nobilis factura
Apud Deum, vere pura,
Quo pascere, quo frueri;
Tu subtilis in natura,
Tu sublimis in figura,
Mecum ubique gradere.

3. Ave, comes praedilecte,
Semper ducens me directe
Tuere ab interitu;
Ave, custos spiritalis,
Me obumbra tuis alis
A peccatorum strepitu.
4. Ave, flos decore nimis,
Flos de summis et de primis
Paradisi floribus;
Ave, semper salutande,
Amplexande, osculande
Pro bonis tuis omnibus.
5. Ave, vivens margarita,
Mihi lucens in hac vita,
O venerande juvenis;
Summa prece pro me fusa
Tu cum tuis hoc excusa,
Quod in me foedum invenis.
6. Ave, meum consolamen,
Firmamentum et tutamen
In hoc mortali corpore,
Tu pro statu interpellas,
Pro reatu ne repellas
Aut spernas ullo tempore.
7. Ave, bone mi patrone,
Qui stas pro me in agone,
Ut hostem removeas;
Me post mortem tuo ductu
Ab aeterno raptum luctu,
Precor, ut Deo offeras.

Orat. ms. S. Albani Treviren. saec. 15. Cod. Treviren. 199. — 6, 4 pro meo statu.

148. De Angelo Custode.

1. Angele, qui mihi reo
Deputatus es a Deo,
Mei, quaeso, curam geras
Et salutis opem feras.
5. Mei pro defensione
Sume vires a leone,
Qui leonem superavit,
Sua morte mortem stravit,
Ut ad plenum tuearis
10. Me, quem velut undis maris
Intueris fluctuantem.
Dormientem, vigilantem
Me custodi, nec discedas,
Sed virtute Christi caedas
15. Hostes, qui me persequuntur
Meque perdere nituntur.
Mecum, precor, ut perdures
Et clementer hoc procures,
Ut mundatus a peccatis
20. Cunctis hostibus prostratis
Finem adipiscar bonum
Et ad summum vitae donum
Tuum veniam per ductum,
Ut Mariae ventris fructum
25. Tecum valeam videre
Cum electisque gaudere.
Rogo Christi per virtutem,
Meam semper ad salutem
Die, nocte sis paratus,
30. Sis et efficax legatus
Ad supernam regionem;
Meam fer legationem
Virginali matri Dei,
Petens, ut sit meior mei.
35. Ducat, deprecor, ad mentem
Tam amaram, tam ingentem
Passionem suae prolis,
In qua gladius doloris
Cor maternum penetravit,
40. Dum eundem, quem lactavit,
Cerneret in cruce mori,
Cujus non est par dolori.
Sui cordis per dolorem,
Sui nati per cruorem
45. Cunctis me peccatis mundet
Ac virtutibus fecundet,
Spiritualiter informet
Et saluti me reformet.

- Eja, deam placa dictam,
50. Inter deas benedictam,
Ut me dulcis et amoena
Ab aeterna salvat poena,
Ut in morte me defendat,
Ne me daemon apprehendat,
55. Ne me tangant infernales
Nec exterreant larvales
Facies daemoniorum.
- Sed per manus angelorumus,
Illa transferat ad pacem,
60. Ubi cum electis vacem
Semper laudibus divinis,
Quibus nullus restat finis.
Pater praestet haec et nat
Sacer utriusque flatus,
65. Trinus unus, qui cunctorum
Dominator saeculorum.

Orat. ms. Scotorum Vindobonen. 54 h 8. anni 1410.

149. De Angelo Custode.

1. Angelorum dominum,
Regem coeli gloriae,
Genus laudet hominum
Oris et memoriae
Devoto famulatu.
2. Non retardet reddere
Deo quisque exsulum
Grates, qui in carcere
Suum fovet populum
Sollicito conatu.
3. Gratum cuivis socium
Dedit in auxilio,
Angelum, qui taedium
Nostrum in exsilio
Soletur et laborem.
4. Eja, coeli accola,
Dux et vitae semita,
Hostis suasa subdola
Veteris praecipita,
Gravamen et terrorem.
5. Luxus carnis macera,
Pigritantem erige,
Non me trahant scelera,
Totam vitam dirige
Secundum tuum morem.
6. Vestem aptam nuptiis
Juva cito confici,
Ne sordentem vitiis
Me contingat projici
Praesentia divina.
7. Spreto mundo tendere
Coge me ad requiem,
Ut, quam cernis, cernere
Tecum possim faciem
Paternam sine fine.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.

150. De Angelo Custode.

1. Ave, dulcis custos meus,
Angele piissime,
Cui me totum dedit Deus
Regi fidelissime,
Ne sim malae mortis reus,
Vivere sanctissime
Fac me semper, rector meus,
Et mori laetissime.
2. In me per te roboretur
Fides, spes et caritas,
In me semper dominetur
Tota sancta trinitas,
In me Christus operetur
Omne, quod est veritas,
In me tandem reveletur
Felix aeternalitas.

3. Sana pectus suspirantis
Gemitu gravissimo,
Educa vota supplicantis
De corde purissimo,
Ut sim gratus majestatis
Jesu clementissimo,
Cujus visu me formantis
Fruar beatissimo.
4. Pastor bone, memor esto,
Ovem tuam pascere,
Illi semper sic adesto,
Ut dum lupus rapere
Temptat eam, tu sis praesto
Mox illam eripere,
Quo praesentes illi festo,
Quod nequit deficere.
5. Ave, frater spiritalis,
Amicorum intime,
Comes, rex et dux vitalis
Corporis et animae,
6. Doce linguam praedicare
Verba sapientiae,
Peccatores revocare
Ad datorem gratiae,
Poenitentes renovare
Ad opus justitiae,
Cunctos hostes debellare
Cum palma victoriae.
7. Pie pater, me digneris
Pio vultu cernere,
In adverso recorderis
Me nunquam deserere,
Et cum erro, ne moreris
Me cito reducere,
Ne depascear ab inferis,
Qui me volunt perdere.

Orat. ms. Gallicum saec. 15. Cod. Musaei Ferdinandaei Oenipontani. s.
n. — 3, 5 grata. — 3, 8 Fruat. — 4, 7 Quod praesentes. — 6, 5 revocare. —
7, 6 Me nunquam deserere.

151. Ad Angelum Custodem oratiuncula.

Pacem proles tu, tutor spiritus,
Rege, serva, damna propitius
Carnis luxum, hostiles machinas,
Mundi jocos, tristes delicias.
Dulcis labor, si post hoc saeculum
Christo jungas tuum depositum.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 211.

152. De Angelo Custode.

1. Ave, custos mihi datus,
Cum per Christum sum vocatus
Ad baptismi gratiam,
Dulcis angele, procura,
Ut ad gaudia ventura
Te duce perveniam.
2. Fove, protege, defende,
Arma, scutum apprehende,
Meos hostes contere,
In praesenti, in futuro
Angele vallo et muro
Me digneris cingere.

Orat. ms. Coloniense saec. 15. Cod. Maguntin. II 343.

153. Ad Angelum Custodem.

1. O angele dulcissime, Mi custos fidelissime, Me custodito miserum, Ne decidam in tartarum,	4. Munitum me custodias, Tentationes noxias Fac me prudenter vincere Deoque digne vivere.
2. Nam sum figmentum fragile. Per nomen ineffabile Dei vivi te postulo, Ab omni me periculo,	5. Corpus meum et animam Sub tua fidelissima Cura semper proficiant In Deum nec deficient.
3. Et corporis et animae Praeserves, hostes comprime. Dum vigilo, dum dormio, Sanctae crucis praesidio	6. Sis dux et tutor misero Mihi, mori cum coepero, Protector, mi sanctissime, Tunc esto meae animae.
7. Adsis, virgo piissima, Maria benignissima, Ut vestro sic juvamine Jesu fruar dulcedine.	

Cod. S. Petri Salisburgen. b I 25. saec. 15/16. A. — Cod. Palat. Vindobonen. 4089 anni 1460. B. — Orat. ms. Tegrinsense anni 1470. Clm. Monacen. 20 021. C. — 3, 1 Ut corporis B. — 6, 4 esto fehlt AC; Tuncque C.

154. Ad Angelum Custodem.

1. O angele sanctissime, Mi custos amantissime, Te saluto voce, voto, Te deprecor corde toto.	3. O artifex mirifice, Mi consolator unice, Fac peccata confiteri Et dolore cordis teri.
2. Fer mihi tu auxilia Contra bella hostilia, Tu vivere me fac tute In hoc aevo cum salute.	4. O ducedo bonitatis Et amator castitatis, Da hymnos dulces promere Atque mundana spernere.
5. Tu defensor meus fortis Sis in hora meae mortis Et ad coeli duc examen, Ubi Christus regnat. Amen.	

Cod. S. Petri Salisburgen. b I 25. saec. 16/16. A. — Cod. Palat. Vindobonen. 4089 anni 1460. B. — Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacen. 20 021. C. — 3, 4 tergi ABC. — 4, 4 Et mundana A. — 5, 1 Tu fehlt A.

155. De sancta Anna.

1. Ave, radix sancta Jesse, Ex te orta est expresse Virga, quae produxit florem, Qui salubrem dat odorem Dulcedinis mirificae;	Ave caelum, ex qua stella Luxit, quae in sua cella Clausit verum solem Christum, Qui illustrat mundum istum Interne ac mirifice.

2. Salve, arca urnam gestans,
Quae est manna verum praestans,
Vena fontis in Bethlehem,
Quem sitit rex Jerusalem
Prae cunctis claris poculis.
Salve, benedicta tellus,
In qua requievit vellus,
In quod sicut ros descendit
Deus, pacem qui rependit
Jucundam nostris oculis.
3. Gaude, stirps praeclara David,
Unde nobis pullulavit
Tam ingens, tam multus fructus,
Quo fugatur omnis luctus,
Dans vitae dona suavia.
Gaude, namque beatorum
Quinque tu apostolorum
Atque Joseph, justi viri,
Sed et summi Dei miri
Es avia carissima.
4. Eja, gaude summa laude,
Quia sanctae tuae plantae,
Tres Mariae, nobis piae
Hanc septenam Deo plenam
Euixae sunt prosapiam.
Cunctis nuptis plus beata,
Infecundis plus dotata,
Inter natas mulierum
Nulla par est, hoc est verum,
Huic, ut salutem capiam.
5. Fac me, Anna, dignum manna,
Adsta suavis, nulli gravis,
Me tuere, fac habere
Dulce omen tuum nomen,
Quod idem est quam gratia.
O patrona pia, bona,
Cum tam grata stirpe nata
Me gubernata ad superna,
Quo rex praepos tuus nepos
Dat omnibus solatia.

Orat. ms. Lehnineuse anni 1518. Cod. Berolinen. IV°. 29.

156. De sancta Anna.

1. Felix Anna, Deo cara,
David filia praeclara,
Orta tribu de regali
Mixta cum sacerdotali.
2. Dum divine conversaris,
Gabriele nuntiaris,
Fore digna mater esse
Reflorentis stirpis Jesse.
3. Quae produxit mundo florem,
Jesum Christum salvatorem,
Fulgens arca testamenti,
Gestans urnam sacramenti,
4. Veri panis angelorum,
Cibi civium coelorum.
Lux primaeva novae legis,
Dulcis avia summi regis,
5. Eja, mitis veterana,
Aegras mente prece sana,
Cum Maria pia nata
Miserorum advocata,
6. Erga natam et nepotem.
Obtinere nobis dotem
Cura resurrectionis
Et glorificationis
7. Corporum et animarum,
Claritati beatarum
Jungamur jerarchicarum.

Cod. S. Petri Salisburgen. b VI 3 saec. 15.

157. De sancta Anna.

1. O praeclara mater matris,
Quae concepit verbum patris
Non commixtione maris
Sed ut virgo singularis,
5. Quem in utero portavit
Genitrix de stirpe David,
Invocantem te exaudi
Et studentem tuae laudi.

- O parentis parens Dei,
 10. Apud ipsum memor mei,
 Quibus deprimor, meorum
 Terge sordes peccatorum.
 Et ipsa, quam genuisti,
 Casta mater aula Christi,
 15. Sua tecum sancta prece
 Me ab omni purget faece.
 Felix arca testamenti,
 Quae Judaeae non credenti
 Urnam continentem manna
 20. Parturisti, clemens Anna,
 Nec terrenum sed coeleste,
 Omnes salva nos a peste,
 Qui te sumus expetentes
 Et ad te confugientes.
 25. Ex auro virginitatis
 Clara fulsit urna satis,
 In qua panis angelorum
 Fabricavit sibi thorum,
 Ut lassatas, poenitentes
 30. Anxiasque levet mentes
 Hasque pascet carne sua,
 Quam sumpsit de carne tua.
 Ille rex propitiator
 Mundo datus est salvator,
 35. In quo nostra salus multa
 Te juvante est exulta.
 Terra sancta carnis Christi
 De terra, quam coluisti,
 Est assumpta, sicut patet,
 40. Sacramentum hoc non latet.
 O vas Anna gratiarum,
 Tuum nomen, quam praeclarum,
 Me laetificare solet
 Et auferre, si quid dolet.
 45. Quia gratia vocaris
 Meritisque splendes claris,
 Fac, ut juxta nomen tuum
 Faciat rex opus suum
 In me, sibi sic splendere,
 50. Valeam ut complacere.
 Figulusque, qui de limo
 Fecit in parente primo,
 Quod costa sublata viro
 Fit virago actu miro,
 55. Te formavit, ut formata
 Hunc placares prece grata,
 Sicque fieres multorum
 Consolatrix miserorum.
 Consolare me lugentem
 60. Et conforta poenitentem
 Et reduc ad vitae viam
 Et videre da Messiam,
 Quem venisse nescit rea
 Sed venturum gens Hebraea
 65. Adstruit et asseverat
 Perfidaque est ut erat.
 Tuis ergo, mater, votis
 Cura favet sic nepotis,
 Ut nil neget, si quid velis,
 70. Repraesentas quod in caelis.
 Igitur hunc interpella
 Sitque tecum maris stella,
 Et pro me Christum orate
 Ambae matres Christo gratae.
 75. Sensus per vos, precor, mei
 Muniantur laude Dei,
 Ut nil agant, quod horrescat,
 Indignatio quo crescat
 Quam benigni salvatoris.
 80. Ergo me sub cunctis horis
 Fac, Anna, parens beata,
 Fac cum tua prole grata,
 Ut me Christus, auctor vitae,
 Sine rixa, sine lite
 85. Sibi faciat praeclare
 In hac vita militare.
 Qui fons patens domus David
 Peccatores multos lavit,
 Per te lavet et expurget,
 90. Quidquid in me scelus urget.
 In Jerusalem qui manet,
 Poscens, ut hunc Christus
 sanet,
 Hic in pacis visione
 Dignus est redemptione.
 95. Angelus est quasi Dei,
 Quem illustrat sol diei
 Luxque vacat creatoris
 Ab errore seductoris.
 In hoc fonte Petrus lavit,
 100. Quod negando jam peccavit,
 Et res partiens Zachaeus

- Rapuitque, quod Matthaens.
 Et de Magdalo Maria,
 Per exemplum vitae via,
 105. Et latro pendens in cruce
 Diluit se Christo duce.
 Hocque David fonte lotus
 Subjugavit, Christo potus,
 Quae de ipso scriptus ante
 110. Vidit spiritu dictante,
 Nostram praedicans salutem
 Veram Dei per virtutem.
 Ergo inter coeli cives,

Cod. Londinen. (ol. Wintonien.) Vitell. A XVII. saec. 12. ex.

158. De sancta Barbara.

1. Ave, Barbara praeclara, Ave, virgo Deo cara, Ave, gemma virtuosa, Ave, martyr, vernans rosa. 5. Ave tu, quae puerili Et aetate juvenili Jesum Christum dilexisti, Cui corde adhaesisti. Licet nondum baptizata, 10. Tamen illi multum grata Per servitia placebas Nec non maxime studebas, Patrem tuum hoc nescire, Qui studebat his servire, 15. Quos tu caute respuisti Et viriliter dejecisti. Propter quae es verberata Et ab eo vulnerata Ac in cellulam detrusa 20. Sicque firmiter reclusa, Te quousque praesentaret Praesidi et supplicaret, Ut excessus emendares Idolisque immolares. 25. Quod tu respuens dixisti, Nam diabolum vicisti: Unum Christum fide colo, Cui et servire volo. Quem tu praeses nunc ignoras, 30. Proh dolor, et non adoras, Eo quod est induratum	Anna felix, Anna dives, 115. Fac, ut vitam castitatis Teneam cum candidatis, Innocentiam professis Et in prelo mundi pressis. Ora pro me et pro cunctis, 120. Tam vivis quam et defunctis, Ut nos lue peccatorum Mundet auctor beatorum Detque gaudia sanctorum In saecula saeculorum. Tuum cor atque gravatum, Daemonibus tuis servis. Tunc iratus jussit nervis 35. Discerpi te cum taurinis Et texturis cilicinis Impius praeses fricari Et post haec incarcerari. Nocte illa confortata 40. Es a Christo et sanata. Mane tandem praesentaris Praesidi, per quem probaris Diis te sanatam esse, Propter quod tibi necesse 45. Est eis dare gratias, Quod nisi cito facias, Magnis poenis es tradenda, Nullo modo redimenda. Illud vero tu negasti, 50. Jesum Christum invocasti, Quo sanatam te ostendens, Deos falsos reprehendens, Ipsos nunquam te juvare Posse neque te sanare. 55. Praeses fremens hoc audito Ut leo praecepit cito, Caput malleis ferire Lateraque aperire, Quibus ignem adhiberi. 60. Christum tibi misereri Puro corde supplicasti, Quod tam cito impetrasti.

- Tis mamillae abscinduntur
Gladiisque feriuntur
65. Tua membra fortiter
Flagris, et sic turpiter
Nudam te educi jubet
Impius praeses nec pudet
Per hanc totam regionem.
70. Tunc fecisti hunc sermonem:
Rogo, Domine te Deus,
Esto nunc protector meus,
Tege corpus, quod nudatur,
Ne a viris videatur
75. Iniquis nec non lascivis.
Post haec nempe vidit quivis
Angelum mox descendentem,
Stolam albam deferentem,
Qua operta tucaris,
80. Ne a viris videaris.
Quo a praeside sentito
Famulis praecepit cito,
Ut per gladium trunckeris
Et sic male consummeris.
85. Illud patri tunc praecepit,
Cum furore te recepit
Et permisit decollari,
Tuum caput amputari.
Hinc educta gratularis,
90. Speras finem, deprecaris
Sic pro cuncto peccatore
Coram tuo salvatore:
Jesu Christe, tu dignare
Pias aures inclinare
95. Ad omnes te in vocantes
Mihī atque supplicantes,
Pro me solvas a peccatis
More tuae pietatis.
Puram da contritionem,
100. Veram his confessionem
Facque eos manducare
Corpus tuum salutare.
Coeli vox auditur clara:
Veni, pulchra, veni cara,
105. Veni, veni, martyr pura,
Veni, semper regnatura,
Veni, his, pro quis rogasti,
Multa bona impetrasti.
In hoc capite truncaris
110. Et a Christo sublevaris
Ad superna coeli regna,
Ubi virgo nos commenda
Sponso tuo, ut sequamur
Atque coelis invehamur,
115. Tecum semper gavisuri,
Deo laudes canituri.

Cod. Lambacen. 463 saec. 14. A. — Cod. S. Petri Salisburgen. a VI
35. saec. 15. B. — Clm. Monacen. (ol. Altahen.) 9508. saec. 15. C. — Orat.
ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacen. 20021. D. — Orat. ms. Campense
anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. E. — 1, 1 Ave sancta Barbara BD. —
7. allexisti B. — 8. Et corde. C. — 16. Viriliterque BC. — 19. cellula C. —
27. Jesum Christum BC. — 28. et fehlt C. — 30. dolor, quem non B. —
40. Et a Christo es C. — 43. A suis dis sanata B. — 45. His reddere
B. — 46. Et nisi tu id facias B. — 47. sis tradenda B. — 49. Quos tu
quoque sic B. — 51. A quo sanam B; ostendis C. — 52. reprehendis C. —
57. malleo B. — 60. Jussit sicque misereri. — 61. A Christo tu supplicasti
B. — 62. O quam cito B. — 63. Mammae tuae B; Tibi mamillae C. —
65. Genera membrorum fortiter B. — 68. Malus praeses B. — 74. a vivis
A. — 75. fehlt B. — 76. Mox de coelo missus venit B. — 77. Angelus qui
te vestivit B. — 78 sqq. fehlen B. — 80. a vivis A. — 81. foetido C. —
83. truncaris A. — 84. consummaris A. — 85. pater A. — 87. Et praemisit
A; Ut conatur B. — 89. A quo ducta B. — 96. Mihique A. — 100. Veram-
que B. — 107. pro quibus C. — 110 sqq. fehlen AC.

159. De sancto Bartholomaeo.

1. Excitare, o cor meum,
Laudando Bartholomaeum
Cum voce laetitiae,
Qui est potens apud Deum,
Ne me damnet suum reum
Rigore justitiae.

2. O Bartholomaeae care,
O mi princeps, o praeclare
Dux magnificentiae,
Tu es magnum luminare,
Toti mundo salutare,
Mirae resplendentiae.
3. Tu ditator egenorum,
Propugnator peccatorum,
Hos Deo pacificans,
Liberator devotorum,
Ligator daemoniorum,
Haec urens mitificans.
4. Gaude, in apostolorum
Numero duodenorum
Vere stas dulciflue,
Quo tanguntur flores florum,
Penes arces musicorum
Sonando melliflue.
5. Nam octavus descendendo
Es et quintus ascendendo
Recte magistraliter,
Ex quo facto hoc perpendo,
Dulcem pium te essendo
Valde specialiter.
6. Quia chorda tensa bene
Dulcem sonum reddit plene,
Sic tu passus gravius;
Stricte corpus tensa lene,
Pellis, nervi sunt et venae,
Ergo sonas suavius.
7. Multis malis sum innisus,
Sed oro de te confisus,
Ut ab his excorier;
Circumquaque circumcisus
Hoc fit mihi paradisus,
Ut sic novus glorier.
8. O mi pater pietatis,
Adjutor necessitatis
Omni in periculo,
Hostes pelle pravitatis
Et me loca cum beatis
In mortis articulo.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.

160. De sancto Benedicto.

1. Benedicte, legifer
et dux monachorum,
Qui nescisti lubricum
in delicto thorum,
Posce mihi veniam
scelerum meorum,
Tecum ut possideam
choros electorum.
2. Ex divini germinis
Irrigatus rore
Reliquisti saeculum
Puerili flore,
Viam Dei ambulans
In Christi timore;
Fac ut coeli videam
Regem in decore,
3. Nursiae provincia
Coelitus exortus
Factusque claustrarium
Fluctuantum portus,
In Dei dilectione
Totus es absorptus;
Per te me lactificet
ex Maria ortus.
4. Etatem sic teneram
moribus transisti,
Voluptati animum
nullique dedisti,
Vastitatem eremi
puer introisti;
Fac, me ferre jugiter
suave jugum Christi.

5. Deus in te gratiam
mundo declaravit,
Quando tuis fletibus
motus reparavit
Fractum capisterium;
me, quem inquinavit
Culpa, per te abluat,
qui te coronavit.
6. In virtute Domini
multos revocasti
Satanæ imperio,
quos vivificasti
Corpore et anima
et eos salvasti;
Fac, ne regno spolier
cum regina Vasthi.
7. Cura semper de me sit
tibi, pie pater,
Ne in me praevaleat
hostis meus ater;
Fac ut clemens mihi sit
pia Dei mater,
Ut dignus efficiar
esse Jesu frater.
8. Tu in terra positus
coelorum secreta
Perlustrasti spiritu;
fac ut pompa spreta
Seducerentis saeculi
Christi sim athleta,
Cernens ejus faciem
gaudens sine meta.
9. Uires a te postulo
Indignus claustralis,
Tuis me defendere
digneris sub alis,
Ut exutus omnibus,
quibus premor, malis
Jugiter permancam
Jesu subjugalis.
10. Sexto ante obitum
die te portari
Jubes in ecclesiam
ibique humari;
Fac me, pater inclite,
tecum collocari
In aeternis gaudiis
tecumque laetari.

Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV°. 29.

161. De sancto Benedicto.

1. Ave, pater et patrone,
Monachorum ductor bone,
Benedicte pater, ave,
Mihi peccatori fave.
2. Preces meas admittendo
Et obnixe deducendo
In effectum, quidquid peto,
Te accedo corde laeto;
3. Supplicando studiose,
Ut tu, pater gloriose,
Intercedas apud Christum,
Ne fallar per mundum istum;
4. Et omne per me commissum
Ne me mergat in abyssum,
Sed ex toto poenitere
In hac vita et deflere,
5. Fac et demum praecavere,
Deum prae oculis habere;
Ne delinquam rursus prave,
Cor ad Deum sursum trahere.
6. Corde, voce laudem Deum,
Reflectendo super eum
Omnes vires et conamen
Suum exorando nomen.
7. Ut excessus sic deplangam,
Ut non post hanc vitam longam
Pro peccatis feram poenam,
Invitari fac ad coenam,
8. Ubi nullus est defectus,
Ut ibidem sim electus,
Angelis conregnaturus
Et a malo sim securus.

Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacen. 20021.

162. De sancto Benedicto.

1. Salve, abba monachorum,
Vitae forma, decus morum,
Te decent praeconia,
Gnarus orbis reparator,
Salvandorum propagator
Christi in ecclesia.
2. Tu nostrum es spectaculum
Tutumque propugnaculum
Pio legis foedere,
Sacer auctor instituti,
Quo electi sunt imbuti
Digne Deo vivere.
3. Nam, ut doces, sic vixisti
Ac vivendo exstitisti
Vivax norma subditis,
Eja, sacer Benedicte,
Dulcis, clemens et invicte,
Mitis atque humilis,
4. Cunctorum vatum gratiam,
Archos, patrumque sophiam
Naetus es eximie,
Dum sophiae deputaris,
Jesum pie aemularis,
Doctus migrans nescie.
5. Natale solum deserens,
Vasti praerupta penetrans,
Fide signans Abraham,
Clam sub fructectis latitas,
Palam ut sol irradias
Densam mundi nebulam.
6. Futurus abbas plurium
Mox fugas omne noxium
Tui candoris spiculo,
Es virtutum pius sator,
Vitiorum exstirpator
Sanctitatis sarculo.
7. David mitis eluxisti,
Velut ille tu planxisti
Aemuli interitum,
Dum nat ferrum Helisacus,
Helias, cum tibi Deus
Corvi dat solatium,
8. Et merum vincens toxicum
Vitale per signaculum
Compar tunc apostolis,
Nunc in coelo sublimatus,
Exinde glorificatus
Et es consors angelis.
9. Per te, pater generati
Sumus, sed heu depravati
Malis nostris actibus;
Refove nos, gloriose,
Christo Jesu viscerose,
Bonis praevalentibus.
10. Donec lumen increatum
Sit in nobis reparatum,
Precamur suppliciter,
Et in regno claritatis.
Tuo nutu pietatis
Colloca feliciter.

Orat. ms. Epternacense saec. 15. Cod. Luciliburgen. 1. — 3, 1 Jam ut.

163. De sancto Benedicto.

1. Almi Benedicti vita
Orbem illustravit ita
Velut sol irradians,
Qui jubare suae lucis
Sub vexillo sanctae crucis
Rutilat crepusculo.
2. O monarche Benedicte,
Nomen tuum sonat rite
In omni ecclesia,
Patriarcha monachorum,
Conservator es cunctorum,
Qui ad te confugiunt.
3. Coenobitis praebes normam
Anachoretisque formam
Vias vitae ingredi,
O archimandrita pie,
Quis non optet tuae viae
Prosequi vestigia?
4. Disertissimus interpres
Facundiaque locuples
Ordinando regulam;
Hoc Gregorius testatur
Stupor mundi, papa sacer
In suo dialogo.

5. Septus liliis duobus,
Albo, rubo cum ambobus
Corruscas in medio:
Maurus candet sanctitate,
Uterque virginitate,
Placidus martyrio.
6. Regnant jam cum Deo pleni
Quatuor et ter milleni
In coelesti gloria,
Quos Johannes duodenus
Apostolicus serenus
Ex archivis prodidit.
7. De Romanis libris tulit,
Quos exinde nobis fudit
Sanctorum catalogo;
Quisnam alter confessorum
Secum ducit talem chorum
Per coeli palatia?
8. Roga supplex tu pro nobis,
Qui sanctorum sedis choris,
Optime vexillifer;
Pastor bone, tu catervam
Ad vitam perduc aeternam,
Ut cum sanctis gaudeat.
9. Tu conserva congregatam
Sub Lunaco titulatam
Undique familiam,
Sed post mundi incolatum
Duc ad verae vitae statum,
Ubi tecum gaudeat.
10. Hanc trinus et unus Deus,
Pius pater, amor verus,
In cunctis adaugeat,
Cui decus et majestas
Semper exstat et potestas
Per aeterna saecula.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Lunaelacen.) 4089 anni 1460. A. — Clm. Monacen. (ol. SS. Udabrics et Afrac) 4423 anni 1481. B. — Cod. Mellicen. 932 saec. 15. C. — B ist Abschrift von A; beide haben die Notiz: Alia rescripta in Monte Casino. — 1, 1 Olim Benedicti AB. — 1, 4 Jubare qui C. — 2, 1 O fehlt C. — 3, 5 optet C. — 4, 5 sator AB. — 5, 4 und 5 umgestellt C. — 6, 2 und 3 umgestellt C. — 6, 4 und 5 desgl. C, und so fort bis zu Ende. — 7, 1 Te Romanus libris tulit C. — 9, 2 sq. ist in C also abgeändert:

Cujus [lies: Hujus] loci Udal. Augustensis
Gregem serva hunc, ne ensis
Hostilis confodiat.

9, 4 sqq. fehlen AB. — 10, 2 amor meus C. — 10, 3 augeat AB.

164. De sancto Bernharde.

1. Ave pater et patrone,
Bernharde sanctissime,
Es suavis in odore
Sonans hoc ex nomine;
Fragrans nardus es Bernharde,
Odor namque coelitus
Te a mundi traxit fraude
Et replevit penitus.
2. Adhuc in matris utero
Per catulum signatus
In adversanti populo
Acutos das latratus,
Huic mundo procreatus
Eras bonae indolis,
Cunctis placens atque gratus
Es ad cuncta docilis.
3. Ab ipsa mox infantia
Polles bonis moribus,
Devitas, quae sunt noxia,
Verecundus, providus,
Ad salutis iter tendens
Declinasti publica,
Lignum vitae apprehendens,
Quod fert dona plurima.
4. Clara natus parentela
Caenosum fugis mundum.
Conversando abs querela
Tu tollis Christi jugum.
Vitam amans spiritalem
Intrasti coenobium,
Ubi te ostendis talem,
Quod es vitae speculum.

5. Salve, vas suavitatis,
Bernharde melliflue,
Es in scriptis dulcis satis,
Vincis mel dulcedine;
Te qui legit, experitur,
Se gustasse suavia,
Sensus ejus aperitur,
Et exsultant viscera.
6. Pietate redimitus
Es virtutum serinium,
Naufraganti pandis litus,
Iter praebens regium,
Durus corporis castigatorem
Subdens hoc spiritui,
Disciplinae es amator
Nihil ferens vitii.
7. Curam geris pastorem
Multis cum laboribus,
Verbis, factis efficacem
Reddis te in omnibus,
Es lucrator animarum,
Multos mundo subtrahis,
Ad salutem tendens harum
Dei verbo reficis.
8. Tu fidelis pastor eras
Ovem portans humeris,
Temetipsum impendebas
Obvians periculis;
O pater, sub te vivere
Tutum valde fuerat,
Nam, qui decessit, libere
Coelum mox conscenderat.
9. Gaude, pater gloriose,
Dei fultus gratia,
Nam virtutes copiosae
Facis et prodigia,
Nardum tuum fundis late,
Bonus odor saeculi,
Totus flagrans caritate
Dei atque proximi.
10. Ad odorem tantae nardi
Confuebant populi,
Caeci, surdi, muti, claudi
Atque daemoniaci,
Per te, pater, hi curantur
Lactique abierant,
Deum laudant et mirantur
De his, quae audierant.
11. Quocumque loco veneras,
Opem quisque flagitat,
Miranda, quae patreveras,
Quis effari valeat?
Morbos sanas, desperatos
Simulque freneticos,
Discordantes facis gratos
Persequens haereticos.
12. Columna tu ecclesiae,
Contra graves impetus
Subveniens angustiae,
Gaudet omnis populus,
Ordo Cisterciensium
Gaudet tuis meritis,
Cunctorumque claustralium
Vota nunquam despicias.
13. Vale, pater venerande,
Mundum istum deserens,
Plenus manens omni laude,
Pondus carnis exuens,
Sicut nardus fragrat late,
Mundum hunc repleveras
Et ad Deum, pater alme,
Semper anhelaveras.
14. Vitae tuae complens cursum
Es adeptus gloriam,
Conscendisti montem sursum
Ad plenam scientiam,
De mundo isto sterili,
Qui plenus est moerore,
Ad Deum fructu fertili
Conscendis cum honore.
15. Profecto nunc potentior
Intrans in potentias,
Ad impetrandum gratior,
Quam in terris fueras,
Te a mundo hoc sublatum
Plangunt omnes populi,
Et ad coelos te translato
Jucundantur angeli.

16. Claravallis, tu lactare,
 Apud te est conditus
 Hic patronus, qui te clare
 Ditat nunc honoribus,
 Opem ejus implorare
 Omnis debet populus,
 Ipsum volens invocare
 Supplex dicat famulus:
17. O patrone, mi Bernharde,
 Meis adsis precibus,
 Me ab omni serva fraude
 Cunctisque sceleribus,
 Fac, ut Deo pura mente
 Serviamus singuli,
 Ope tua suffragante
 Simus semper fervidi.
18. Quidquid mali nos infestat,
 Amove celeriter
 Et, ad bonum quidquid spectat,
 Hoc adauge jugiter,
19. Me, patrone, circumspectum
 Facias in omnibus,
 Da, ut sequar iter rectum
 Deo haerens artius,
 Ut sim fortis in agone
 Contra malos spiritus,
 Rogo, adsta, pastor bone,
 Fugans illos eminus.
20. Ex odore tuae nardi
 Animam refrigera,
 Deo, qui non potest falli,
 Ipsam reconcilia,
 Sursum illam trahe tecum
 In coelorum culmine
 Ad videndum vultum tecum
 Trinitatis sedule.

Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29.

165. De sancto Bernharde.

1. Bernharde, pater inclite,
 Odorem tuae gratiae,
 Quam designas ex nomine
 In meo funde pectore.
2. Expelle cuncta crimina
 Et ad virtutes incita,
 Ut mens terrenis vacua
 Meditetur coelestia.
3. Rixa catelli prodidit,
 Quod mater, quae te peperit,
 In mundo talem protulit,
 Qui inimicos repulit.
4. Nardus, quae est herba humilis,
 Odore delectabilis,
 Signat, quod dono flaminis
 Refertus es in intimis.
5. Ad sancta exercitia
 Tendis a pueritia
 Relinquens haec terrestria
 Propter bona coelestia,
6. Religionem appetens
 Cisterciumque adiens,
 Virtutibus proficiens
 Ac Deo pure serviens.
7. Doctrina tua mellica
 Convertit dura pectora,
 A saeculi fallacia
 Erigens ad coelestia.
8. Ubique fama spargitur,
 Undique ad te curritur,
 Gaudium cunctis oritur,
 Aeger quisque sanabitur
9. Salus nostra, o Bernharde,
 Te laudantes in hac valle,
 Hos ab omni serva fraude
 Et coelesti junge aulae.

Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29.

166. De sancto Bernhardo.

1. Salve, candens flos doctorum,
Irroratus coelitus,
Bernharde, vernans gemma morum,
Radians divinitus.
2. Castitatis ob decorem
Cum agno legis lilia,
Sanum tuis das odorem
Humilitatis viola.
3. Tua florida doctrina
Foeda mea separa,
Cum virtutum disciplina
Cor et corpus praepara.
4. Hunc effectum mihi praesta,
Mi patrone, prece pia
Ad agenda coeli festa
Cum dulci Jesu et Maria.

Orat. ms. Ambergense anni 1476. Clm. Monacen. 2990.

167. De sancto Bernhardo.

1. Salve, Bernharde praeclare, Te nunc precor, supplicare Prece cordis intime,	5. Te me semper defensante, Te nocte dieque stante Meo in circuitu,
2. Ut amore me ferventi Atque vita condecenti Digneris instruere.	6. Securum post dirae mortis Patefactis coeli portis Duc me sine strepitu
3. Ut ignitus caritate, Adornatus honestate, Verbo atque opere,	7. De potestate daemonum In conventum beatorum, Alme pater, ubi tu
4. Intus Deo me ostendam, Foris quemquam non offendam Motu, statu, habitu.	8. In coelestis aula regis Coronatus semper degis Laetus absque gemitu.

Cod. Altovaden. 60. saec. 15.

168. De sancta Caecilia.

1. Ave, virgo gloriosa, Toti mundo gaudiosa, Beata tu Caecilia, Rubens sicut florens rosa, Tota dulcis et formosa, Vincens candore lilia.	Corde Christi verba sana Gerens ut salutis grana Despectis mundi fabulis.
2. Digna nata es Romana, Docta lege Christiana Ab ipsis jam cunabulis,	3. Tuque saepe jejunasti, Veste dura castigasti Tuum corpus femineum, Deum semper exorasti, Cunctis sanctis commendasti Tuum decus virgineum.

4. Matri Christi plus aequata,
Sponsis suis es praelata
Cunctis in hoc articulo,
Nam es viro desponsata,
Manens tamen virgo grata
In lecto, in cubiculo.
5. Qui attendit diligenter,
Admiratur vehementer
Tam magnam in te gratiam,
Quod tam caute, tam prudenter
Superasti innocenter
Saevi sponsi audaciam.
6. Duos sponso habuisti,
Quorum mater et fuisti
Terrenum atque coelicum;
Unum fide concepisti,
Hunc in altero genuisti
Per dogma evangelicum.
7. O argumentosa apis,
Quae sunt Dei, bene sapis,
In mel mutans fel mentium;
Multos ab inferno rapis,
Quos ad fidem Christi capis
Es mater et egentium.
8. O salvatrix animarum,
Fortis victrix et poenarum,
Novo gaude signaculo,
Tam pulchrarum coronarum,
Paradiso allatarum
Angelico miraculo.
9. O electa institutrix,
Sis fidelis praelocatix
Contra hostem nequissimum,
Sis in morte mea tutrix,
Tu mei fortis sis adjutrix,
Ad sponsum duc carissimum.

Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV°. 29. A. — Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. B. — Orat. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. C.

169. De sancto Christophoro.

1. Egregie martyr Domini,
Do laudes tuo nomini,
Quod contulit tibi Deus.
Tu vocaberis reprobis,
5. Nunc diceris Christophorus.
Progenie Cananeus,
Personae fortitudinem
Habens et longitudinem
Duodecim cubitorum,
10. Desiderabas quaerere
Et nequaquam deserere
Potissimum minorum.
Primo potentis hominis
Servus eras, hinc daemónis,
15. Sed postea Jesu Christi,
Cui portando populum
Per fluminis periculum
Fideliter servivisti.
Quem tandem personaliter
20. Per fluvium realiter
In humeris transferebas,
Et in hujus signaculum
Tuum florere baculum
Cum fructibus tunc videbas.
25. Post haec in Samon veniens
Et linguam non intelligens,
A Domino impetrasti
Linguae intelligentiam
Et fidei scientiam,
30. Qua plurimos confortasti.
Fers risum, plagas judicis,
Arentem virgam efficis
Frondescere coram gente;
Sic octo millia hominum
35. Conversi sunt ad Dominum
Fideliter te docente;
Hinc quadringentos equites
Regis fecisti milites
Et martyres Jesu Christi.
40. Qui non audebant tangere
Te nec ad regem trahere,
Spontanee sed ivisti.
Te viso rex abhorruit,
Sic quod de sede corruit.

45. Qui denique te volentem
 Incarcerans sororibus
 Commisit, ut amplexibus
 Inficerent tuam mentem.
 Has Christo facis credere.
50. Prostibulum deserere.
 Sic idolis praeconfusis
 Aquilina suspenditur,
 Ense Incena caeditur
 Precatibus Deo fusis.
55. Tu caesus virgis ferreis,
 Ustus ignitis galeis,
 Hinc ferreo super scamno
 Vinctus in igne poneris,
 Quo liquefacto solveris,
60. Egredieris sine damno.
 Ligatum sagittaverant
 Tota die nec laeserant
 Te milites quadringenti;
 Suspendebant aere
65. Sagittae, nec te tangere
 Vis potuit instrumenti,
 Sed retroversum spiculum
 Excussit regis oculum.
 Tu principi praedixisti.
70. Quod morereris crastino
 Et a dolore pristino
 Juvamine Jesu Christi
 Ocellus sanus feret,
 Si rex cum perungeret
75. Cum sarguine, quem fundebas.
 Sic fusis Deo precibus
 Pro tibi servientibus
 Mox gratiam obtinebas,
 Ut a delicti sordibus
80. Et morborum doloribus
 Te venerans liberetur,
 Decollabaris denique,
 Regis ocellus, undique
 Dum sanguine liniretur,
85. Recepit visus gratiam,
 Rex fidei notitiam
 Promeruit dans edictum,
 Ut gentes suae pariter
 Christo credant fideliter
90. Vel subeant ensis ictum.
 Ob hoc te gloriosius
 Laudat scribens Ambrosius
 Prodigia, quae fecisti
 Per signa mirabilia.
95. Quadraginta octo milia
 Gentilium convertisti
 Sicque palmam victoriae,
 Coronam quoque gloriae
 A Domino recepisti.
100. Cui congaudens jugiter
 Vernis tuis fideliter
 Succurrere meruisti.
 Christophore, mi domine,
 Pro tuo sancto nomine
105. Te deprecor confidenter,
 Ut Christi nomen colere,
 Te laudibus extollere
 Me doceas diligenter.
 Da mihi fortitudinem
110. Vitaequae longitudinem,
 A daemone ne secura,
 Me summum Deum quaerere
 Semperque corde gerere
 Fac removens nocitura.
115. Me peccatorem aridum
 Virtutibus fac floridum
 Et opere fructuosum;
 Da sanam eloquentiam,
 Devotam patientiam
120. Et judicem gratiosum.
 Tu cum tuis sequacibus
 Ab hostibus mordacibus
 Me protege nec permittas
 Malignorum perfidias,
125. Arma, minas, insidias
 Me tangere nec sagittas.
 Fac, ut me hostes metuant,
 A vultu meo corruant,
 Me captio non molestat
130. Nec noceat temptatio,
 Sed fidei firmatio
 Coelestia mihi praestet.
 Plagas, ignes, supplicia,
 Confusiones, vitia,
135. Non sinito me subire,
 Da cuncta retrocedere,
 Quae me deberent laedere.
 Fac obitum me praescire,

Da sanitatem corporis, 140. Tranquillitatem temporis, Fac exitum vitae bonum. Tu posce vivis gratiam, Defunctis culpae veniam, Ecclesiae pacis donum,	145. Cunctis te venerantibus Sis in necessitatibus Solabile adjuvamen, Ut ex Dei clementia Futura et praesentia 150. Sint prospera nobis. Amen.

Orat. ms. Scotorum Vindobonen. 52 d 11. saec. 15. — 57 Hinc ferro
Hs. — 79 a dilecti Hs.

170. De ss. Cosma et Damiano.

O medici languentium,
Cosma cum Damiano,
Succurrite poscentium
Votis ore plano
Et populo Christiano
Sitis in adjutorium,
Ut nobis spiritu sano
Christus det suum gaudium.

Horae ms. ad usum Blesensem. saec. 15^{1/16}. Cod. bibl. Rossianae.

171. De sancta Cuthburga.

1. Ave, virgo Deo grata, Northumbrorum regis nata, Cuthburga castissima, Prece carnem carne degens, Cor et corpus caste regens, Carnis vincens vitia. 2. Coelibatus ob amorem Mundi pompam et honorem Respuisti penitus, In virtute semper viva, Vernans, virens ut oliva, Inspirata coelitus. 3. Sponsa Christo desponsata, Casta, constans et velata Velo pudicitiae, Rosa pulchra nunquam arens, Sorde carnis semper carens, Vasculum munditiae. 4. Ope sponsi tui Christi Hostes trinos devicisti, Mundum, carnem, Satanam;	Corpus servans illibatam, Fame, siti castigatam, Culpae tegens maculam. 5. O coelestis coenobita, Ad coelestem nos invita Coenam agni providi, Ut purgati a peccatis Jucundemur cum beatis Stolis albis candidi. 6. Illis, qui te hic honorant Opem tuam et implorant, Cito fer auxilium, Per te sentiant juvamen Nunc et tandem consolamen Vitae post exilium. 7. Benedicta o Cuthburga, Peccatorum faeces purga Dempta carnis scoria, Tecum tandem ut locemur In aeternum et laetemur In sanctorum gloria.

Orat. ms. Cantuariense saec. 15. Cod. Lambethan. 560. — 1, 4 Preces
carnem. — 7, 2 preces purga.

172. De sancta Dorothea.

1. Dulcis ave Dorothea, Post Mariam sola mea Sportella rosigera, Te pedissequam elegit Singularem et collegit Puella Christifera.	5. Tandem revocantur tristes Christe atque Kallistes Per te, virgo nobilis, Quibus igne concrematis Et in coelo collocatis Tu perstas immobilis.
2. Ob hoc aevo puerili Culta studio senili, Informata coelitus, Deos falsos reperisti, Adamatrix Jesu Christi De corde medullitus.	6. Heu tandem tu decollaris, Sed in coelis gloriaris Transmittens Theophilo Cum pomis vernantes rosas, Speciosas, odorosas Paradisi hortulo.
3. Rosa vernans, sic odorem Tuum spargis et saporem Longe, late dulciter; Hinc a paganorum turbis Tradita praefecto urbis Es virgo ferociter.	7. Eja, dulcis Dorothea, De maligni me romphea Hostis pie libera, Fac ut plangam Christi mortem Cum Maria semper fortem Et haec adde munera.
4. O quam dire cruciata, In catasta tua grata Sunt distenta viscera, Hinc in vultu fuste caesa, Faculisque tua laesa Sunt praeclara ubera.	8. A verenda paupertate Et ab omni tempestate Nec non ab infamia Me custodi, me gubernas, O praeclara Christi verna, Per aeterna saecula.

Orať. ms. Scotorum Vindobonen. 52 d 11. saec. 15. A. — Clm. Monacen. (ol. S. Udalrici et Afrae) 4423 anni 1481. B. — 5, 2 Kristen atque Kallistes AB. — 5, 6 Tu fehlt B. — 6, 1 Tu fehlt B. — 8, 1 berenda B.

173. De sancta Dorothea.

1. Dei sponsa inclita, Virgo Dorothea, Quae in coelis sequeris Agnum, ad te mea Heu peccatrix anima clamat mortis rea: Cor mundum et spiritum rectum in me crea.	Ut ejus sanctissimum nomen nunquam negem, Sed semper custodiam sacram ejus legem.
2. O martyr egregia, ora Christum regem, Quod me ovem perditam reportet ad gregem,	3. Regni Cappadociae impious praefectus Te in sponsam petiit specie illectus, Sed effectu caruit ipsius affectus; Per te, beatissima, sim Deo dilectus.

4. Odio Fabricii
contra te furentis
Missa es in dolium
olei ferventis,
Quod tibi non nocuit
vi omnipotentis;
Serva me a gladio
in throno sedentis.
5. Tenebroso carcere
innocens locata,
Cibi alimonia
tibi denegata,
Per sanctos es angelos
Dei confortata;
Mea fiant opera
per te Deo grata.
6. Hinc poenis equulei
sancta cruciaris,
In mammillis faculis
Igneis cremaris,
Ultimo sententia
Capitis damnaris;
Me a malis omnibus
clemens tuearis.
7. Extra muros duceris
Instar Jesu Christi,
Pro cujus preconio
mortem pertulisti,
Rosasque Theophilo
scribae tu misisti
Et sic in palatia
coeli introisti.
8. Adjuva, misericors,
tuum laudatorem,
Respice, piissima,
tuum oratorem,
Per te Jesum habeam
pium adiutorem
Et contra diabolum
jugem protectorem.

Orat. ms. Sigismundi Span de Bernstein 1477. Cod. Pragen. XIII Hs. 3 b.

174. De sancta Dorothea.

1. Ave, sancta Dorothea,
Consolatrix et spes mea,
Peccatorum de morphea
Sana me et justum crea.
2. Ave, virgo mitis tota,
Da, ut caritas sit nota
Mibi, per quem fracta vota
Scelerata forent lota.
3. Ave, szeptum Christi gratum
Liliumque delicatum,
Miseriae meae statum
Mihî verte in beatum.
4. Ave, vultu nimis clara,
Me pollutum mundum para,
Ut gens saeva et avara
Me non trahat ad amara.
5. Ave, coeli cornu digna,
Mater cunctorum benigna,
Christo, quaeso, me consigna,
Ne me tangat vis maligna.
6. Ave, gemma virtuosa,
Dorothea, vernans rosa,
Esto mihi gratiosa
In hac valle lacrimosa.
7. Ave, flos virginitatis,
Patens glosa sanctitatis,
Statum meae paupertatis
Vide vultu pietatis.
8. Ave, speculum pudoris,
Dorothea, vas honoris,
Me emunda intus, foris
De humore coeli roris.

9. Ave, rivus fluens melle,
Mea mala procul pelle
Et cor meum purga felle,
Ut sim gratus maris stellae.
10. Ave, pietate plena,
Coeli tu dulcoris vena,
Paradisi ad amoena
Me de faece duc terrena.
11. Ave, martyr eximia,
Dorothea, virgo pia,
Cordi meo allevia,
Quae hactenus sunt gravia.
12. Ave, nutrix orphanorum
Consolatrixque moestorum
Et adjutrix afflictorum,
Me consortem fac lectorum.
13. Ave, mea spes sublimis,
Te deposco moestus nimis
Ut cum vitae erit finis,
Me ad Christum fer ab imis.
14. Ave, virtus virginalis,
Tuis pasce me sub alis,
Ne in finem jungar malis,
Sed sim justis coaequalis.
15. Ave, balsamus odoris,
Amygdalum clari floris,
Me sanctorum junge choris,
Ut te laudem cunctis horis.
16. Ave, lumen lucis merae,
Dorothea, miserere
Mei morbisque medere
Et sinistra cuncta tere.
17. Ave, laetitia vera,
Tu moestorum spes sincera,
Cordis mei tu sis sera,
Ne hoc intret vorax fera.
18. Ave, Christi disciplina,
Mitem mihi te inclina
Corque serves a ruina,
Hostis fiam ne rapina.
19. Ave, rutilans aurora,
Virgo fulgens et decora,
Jesum flecte et exora,
Ut sim felix mortis hora.
20. Ave, consors angelorum,
Choris infer me sanctorum.
Deum laudem ut deorum
Cunctis horis saeculorum.
21. Ave, clemens et intacta,
Dorothea virgo sancta
Per te in me sint confracta
Scelerata quaevis acta.
22. Ave, quae es cordis rei
Ancora et forma spei,
Interventrix esto mei
In conspectu summi Dei.
23. Ave, sidus tu praeclarum,
Causas aufer ruinarum
Atque Christo fac me carum,
Qui est salus animarum.
24. Ave, mea advocata,
Dorothea sis rogata,
Ut defectus et peccata
Per te a me sint ablata.
25. Ave, domus pietatis,
Flos totius honestatis,
Dies praesta sanitatis
Meque serva a peccatis.
26. Ave, virgo dulcis famae,
Vitiosa aufer a me,
Ut culparum mihi squamae
Non sint cruciatus flammae.
27. Ave tu, quae scribam rosis
Paradisi speciosis
Reducis a falsis glosis
Salvans dictis gloriosis.
28. Ave, virgo Christi bona,
Te exoro voce prona,
Ut haec laudis meae dona
Tua perstent in corona.
29. Ave, palmes verae vitis,
Dorothea sponsa mitis,
Cum operibus contritis
Aufer cordis flammam litis.
30. Ave, cellula virtutum,
In extremis fac me tutum,
Tuum praebens mihi scutum,
Ne formidem tunc versutum.

31. Ave, agouista fortis, Praesens sis in hora mortis, Ne inferni jungar portis, Sed in coeli laeter hortis.	32. Ave, victrix tormentorum, Te exoro, ut meorum Memor exstes amicorum, Vivorum et mortuorum.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20001. A. — Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacen. 20021. B. — Cod. S. Petri Salisburgen. b VIII 1. saec. 15. C. — Cod. S. Petri Salisburgen. a VI 35. saec. 15. D. — 1, 1 Ave sancta Katharina CD. — 6, 2 Katharina vernans CD; ebenso 8, 2; 11, 2; 16, 2; 21, 2; 24, 2; 29, 2. — 12, 4 fac beatorum CD; lectorum statt electorum. — 16, 1 lucis meae CD. — 19, 2 Refulgens et decora CD. — 21, 3 Pro te . . . sunt CD. — 22, 2 formosa spei CD. — 26, 1 Ave virgo egregia CD. — 26, 2 Aufer a me vitiosa CD. — Str. 27 fehlt, weil auf Katharina nicht anwendbar CD. — 28, 4 praestent ACD.

175. De sancta Dympna.

Ave, Dympna, virgo sanctissima,
Multa laude vere dignissima.
Ave, gratiosa et jucunda,
Agni sanguine rubicunda.
Ave, beata Christi virguncula,
Per quam tanta coruscant miracula.
Gaude, dulcis et benedicta,
Quae reorum deles delicta.
Vale, pia mater, per saecula,
Sis apud Christum pro nobis sollicita.

Orat. ms. saec. 15. Cod. der k. k. Fideikommissbibl. Wien 7977.

176. De sancta Ertrude.

1. Egregia Eretrudis, Vernis tuis tu recludis Aulam tuae gratiae, Tui fontis dispensatrix, Gazae coeli ac donatrix Tu flos honorantiae.	4. Despondisti te sincero Jesu Christo, sponso vero, Regi regum omnium, Dote cujus semper fruens, Sine fine ipsum tuens Deitatis filium.
2. Redimita auro poli Et adjuncta vero soli, O dulcis Christicola, Refecta es delicate Tui sponsi pietate, Hierarchiae incola.	5. Rosa florens, pulchra tota, Caritatis igne fota, Clarior sideribus, Rectrix filiabus Christi Sacrum dogma tu dedisti Verbis et operibus.
3. Normae verae observatrix, Sanctae vitae legislatrix, Aquaе vivae situla. Nos tu aqua illa riga, Ut sedetur mortis briga, Tu spes nostra patula.	6. Vitis vernans celebina, Vina donans dulcorina Te insuppentibus, Vera atque tu matrona, Advocata semper prona In necessitatibus.

7. Diademate ornata
Virginali, Deo grata,
Es in throno gloriae
Ebriata tu amore
Trinitatis ac dulcore
O quam multifarie.

8. Ingens claritatis lumen,
Totam te illuxit numen
Sua claritudine,

Incliti es favus mellis,
Relevatrix in procellis,
Protectrix in turbine.

9. Salutaris nostri ortus
Ac securitatis portus,
Me audi benigniter,
Suspiro ad te benignam,
Ut hic vitam mihi dignam
Dones et perenniter.

Orat. ms. Scotorum Vindobonen. 55 d 11. saec. 15. — 2, 4 Referta. —
3, 5 sedatur. — 8, 5 Revelatrix.

177. De sancto Floriano.

1. In hoc festo martyris,
Fratres jucundemur,
Ne fermenti veteris
Faece praegravemur,
Sinceres in azymis
Simul epulemur
Et praeclari palmitis
Palnam veneremur.

2. Iste sicut lilium
Palmes germinavit
Et in aquis Siloe
Vestes candidavit,
Ut vernans in Jericho
Rosa rutilavit,
Nam in agni sanguine
Stolam suam lavit.

3. Tractus ante iudicem
Litem contestatur,
Se trinum Deum colere
Non infitiatur
Et mortis sententiam
Pati gloriatur,
Ut pereuni gaudio
Libere fruatur.

4. Ex Aegypti tenebris
Postquam est translatus,
Mox accinctus renibus,
Pedes calciatus,

Spiritali baculo
Fortiter armatus,
Phase verum peragens
Transit immolatus.

5. Exiens de Jericho
Hierusalem tendit,
Unde quondam saucius
Hic homo descendit
Et palmae dulcissimos
Fructus apprehendit,
Cautus et ad lapidem
Pedem non offendit.

6. Jam victor stelliferam
Colit regionem
Et compensat praemio
Duram passionem,
Nam de mensa percipit
Benedictionem,
Christum sibi computans
Summam petitionem.

7. Nostram non ambigimus
Catervam decere,
Ut hoc festum studeat
Colere sincere,
Sed hoc non sufficimus
Decenter implere,
Tu autem, o Domine,
Nostris miserere.

Cod. S. Floriani XI 220. saec. 12. fol. 211 b. — Daraus mit einzelnen Ungenauigkeiten bei Pez, *Scriptt. rer. Austr.* I, 53. — 3, 2 wegen Radierungen undeutlich. — 3, 8 perfruatur.

178. De sancto Georgio.

1. Salve, martyr gloriose, Ave miles pretiose, Christi flos militiae, O Georgi gratiose, Germen stirpis generosae Gentis Kappadociae. 2. Salve, crucis vexillator Et virtute triumphator Coelestis significans, Per quem sola regis nata Est a fauce liberata Draconis pestiferi. 3. Salve, miles summi Dei, Per virtutem sanctae spei Superans daemonia, Et pro Christo mente laeta Hujus mundi pompa sprete Despexisti omnia.	4. Salve, victor in tormentis, Fide constans verae mentis Spreta idolatria, Post tormenta decollatus Et cum sanctis exaltatus In coelesti patria. 5. Salve, martyr, spes Anglorum, Dux et decus bellatorum, Honor te colentium, Alme Christi proelior, Sis benignus defensator In te confidentium. 6. Ora Christum, Christi care, Et Mariam deprecare, Ut devictis hostibus Hic possimus triumphare Et post mortem conregnare Tecum in coelestibus.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Loudinen. Harl. 2387. A. — Orat. ms. Trudonense saec. 16 in. Cod. Leodien. 395. B. — 1, 3 fehlt B. — 1, 5 sq. fehlen B. — 2, 3 solus A. — 3, 1 regis Dei B. — 3, 4 Et fehlt B; Christi A. — 4, 1 victor verae mentis A. — 4, 2 constans victor mentis A. — Str. 5 fehlt B. — 6, 3 de cunctis hostibus B.

179. De sancto Georgio.

1. Ave, Quiritum gloria, Ave, martyrum victoria, Ave, lux thronorum, Ave, dux patronorum, 5. Ave, inclite proelior, Orthodoxe propagator, Inclitus et gloriosus, Nulla quippe labe rosus, Strenuitate fulcitus, 10. In latria sistens citus, Georgi sanctissime, Moribus gravissime, Tu illaesus permansisti, Dum virtute Jesu Christi 15. Intoxicatum bibisti, Unde magum convertisti. O rex, spreter mundanorum, Frivolantur vires quorum,	Quanta luce corruscasti, 20. Virginem dum liberasti Mortis ab exitio Fidei mysterio, Draconem interficiendo, Ob hoc regem convertendo. 25. Ex quo nobilissimus, Cunctis potentissimus, Certe nobilis equester, Inter me et hos tres hostes Coeli defende ut postes, 30. Carnem, daemonemque mun- dum. Fac me iter ire mundum Et sic jube militare, Coelum possim ut intrare, Tuo sancto sub vexillo 35. Locans nos tunc in tranquillo.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3.

180. De sancto Georgio.

1. Fideles, huc attendite,
Christi sanctum diligite,
Mentibus laetis dicite:
Georgi, martyr inclite,
2. Te decet laus et gloria,
Praedotatum militia,
Per quem puella regia
Existens in tristitia
3. Coram dracone pessimo
Te rogans corde intimo
Salvata est et animo
Se reddidit altissimo
4. Cum multis infidelibus.
Fac ergo sic, ut civibus
Tu nos reddas coelestibus
Nostris ablutis sordibus.
5. Ut simul cum laetitia
Tecum simus in gloria
Nostraque reddant labia
Laudes Christo cum gratia.

Orat. ms. saec. ¹⁴/₁₅. Cod. Bruxellen. 108 12—16. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. bibl. Rossianae s. n. B. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Vatican. 3768. C. — Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Parmen. Palat. 206. D. — Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Parmen. GG I 124. E.

1, 1—4 fehlen CDE. — 2, 3 quam A. — 3, 2 sq. umgestellt D. — 3, 2 Te fehlt C; rogat A. — 3, 3 est a Domino. — 3, 4 fehlt C. — 4, 1 Nunc in crucis fidelibus B; Ut cum cunctis fidelibus C. — 4, 2 Fac ergo, ut cum civibus B; Coeli jungamur civibus C. — 4, 4 Mortis ablatis A.

181. De sancto Geraldo.

1. O Geralde, gaude, plaude, Vir virtutum dignus laude, Non sit, qui te sileat; Claraevallis hinc exsultet, Omnis ordo sic resultet, Ut nec unus taceat. 2. Huc venite et videte, Mecum, quaeso, congaudete, Tota coeli curia, Hic Geraldus, quem tenetis, Martyr factus, ut videtis, Sua tinxit lilia.	3. Erat heri candidatus Et en modo rubricatus, Flos in florem transiit; Flos in florem transmutatur, Liliumque decoratur, Cum in rosam prodiit. 4. Claraevallis nostrae coetus Vobis psallens atque laetus Mittit haec encennia; Heri virum dealbatum, Nunc habetis purpuratum In coelesti gloria.

5. Talem fructum ab Avernis
Modo legunt in supernis
Montibus coelicolae,
Non diebus tantum vernis,
Sed diebus sempiternis
Cujus rubent violae.
6. Nunc ad virum revertatur,
Qui sic suo decoratur
Pretioso sanguine,
Qui pro legis Dei jure,
Quam tenebat ita pure,
Est defossus inguine.
7. Caro fuit ferro caesa,
Sed permansit mens illaesa
Sub virili pectore,
Carnem fodit et cucullam,
Laesionem tamen nullam
Mens sensit de corpore.
8. Parce mihi, sanctus dixit,
Cum cultellum latro fixit,
Parce mihi, domine,
Ad hanc precem se non flexit
Et magistrum non respexit
Vel pro Christi nomine.
9. Non est flexus nec mutatus
Homo nequam exoratus
Tam misericorditer,
Sed percussit virum magnum
Et invasit lupus agnum
Nimium abtrociter.
10. O Geralde sancte, vale,
Cui nomen aeternale
Dominus largitus est,
Pro me, quaeso, deprecare,
Ne me mergat mundi mare,
Ubi nemo tutus est.
11. Ille ego tuus quondam,
Modo cantor, cur abscondam,
Quod est meum canere?
Me misisti trans marina,
Ne te praesens in ruina
Vae, vae possim plangere.

Cod. Trecen. (ol. Claraevallen.) 1444. saec. 15.

182. De sancta Hedwige.

1. Hedwigis, praeclarissima
Stirpe procreata,
Ab adolescentia
Summo regi grata,
Pio es Poloniae
Duci copulata,
Mihi, mater, impetra
praemia beata.
2. Exstingue, castissima,
lubricum calorem
In me tuo famulo
castumque amorem
Meis pete sensibus
apud redemptorem,
Ut castarum mentium
vincam corruptorem.
3. Ducis tu Meraniae
filia praeclara,
Deo et hominibus
Placens atque cara,
Iter ad coelestia
mihi tutum para,
Ne me poena tartari
cruciet amara.
4. Vulnera superbiae
in me clemens cura
Meaque peccamina
dele prece pura,
Quod evadam inferi
tormenta tam dura
Tecumque possideam
gaudia ventura.

5. In praeclaro culmine
et sic affixisti
Diris cruciatibus,
quod carnem fecisti
Servire spiritui
nec non subjecisti,
Fac, ut corpus teneam
sub rigore Christi.
6. Gloriosa trinitas
sic te illustravit,
Quod per te miracula
multa perpetravit,
Variis languoribus
oppressos curavit,
Tua prece salvet me
is, qui me creavit.
7. In lege conjugii
carnem sic domasti,
Quod a viri thalamo
thorum sequestrasti,
Nudis semper pedibus
felix ambulasti,
Hunc me fac devincere
hostem, quem calcasti.
8. Sub jugo altissimi
fac me permanere
Et ejus imperio
jugiter parere,
Quod fraus mihi Satanac
nequeat nocere,
Ut possim in gloria
tibi congaudere.

Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29.

183. De sancto Henrico.

1. Rex Henricus sis amicus
Nobis in angustia,
Cujus prece nos a nece
Salvemur perpetua.
2. Lampas morum, spes aegrorum
Ferens medicamina,
Sis tuorum famulorum
Ductor ad coelestia.
3. Pax in terra, non sit guerra
Orbis per confinia,
Virtus crescat et fervescat
Caritas per omnia.
4. Non sudore vel dolore
Moriatur subito,
Sed vivamus et plaudamus
Coelis sine termino.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

184. De sancto Hieronymo.

1. Dispensator scripturarum
Jeronyme tu sacrarum,
Doctorque eximie,
Protege me supplicentem,
Serva tibi famulantem,
Excelse Christicole.
2. Funde preces, flecte Deum,
Ut illustret pectus meum,
Ad te mentem erigo,
Ut sim salvus tuo dono,
Totam in te spem repono
Te patronum cligo.

3. Ecclesiae tuae electus Doctor factus et perfectus Et flos pudicitiae, Vagos stringe cogitatus, Per te salvus in me status Degat innocentiae. 4. Sensus frena fluctuantes. Hostes fuga conturbantes, Reprime daemonia, Doma mentem, iram frena, Confer pacem, cor serena, Aufer adversantia. 5. Doctor clare, tu dignare Delictorum impetrare Mihi Christi veniam, Ut sic possim respirare Excessusque emendare Consecutus gratiam.	6. Confer vitae sanitatem, Dona morum honestatem Et quieta tempora, Auge veram caritatem Pectorisque puritatem, Me languentem roboram. 7. O lucerna, flos virtutum, Doctor tenens iter tutum, Stella lucens sedulo, Jubar tuae pietatis Me defendat a peccatis Tollens ab ergastulo. 8. Vitae meae rege cursum, Post hanc vitam tolle sursum Animam ad gaudia, Ubi Deum contemplari Justisque consociari Merear in gloria.

Cod. S. Petri Salisburgen. a III 10. saec. 15. A. — Cod. S. Petri Salisburgen. b II 30. saec. 15. B. — Clm. Monacen. (ol. SS. Udalrici et Aefrae) 4423 anni 1481. C. — Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Lunaelacen.) 4977. saec. 15. D. — Orat. ms. Palat. Vindobonen. 4106 saec. 15. E. — Cod. Palat. Vindobonen. 2014. saec. 15. F.

Das Lied steht als Sequenz, was es ursprünglich keinesfalls ist, in Miss. ms. Palat. Vindobonen. 1797 und mit verändertem Anfang: Dispensator regularum, Benedicite, tu sacrarum, als Lied auf den hl. Benedict in Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 20021 anni 1470.

1, 2 sanctarum AB. — 2, 5 spem pono AB. — 3, 2 Doctor perfectusque Dei amator AB. — 3, 3 Flos es pudicitiae AB. — 3, 6 Degant AB. — 4, 6 adversaria AB. — 5, 3 Christi fehlt AB. — 6, 5 que fehlt AB. — 7, 2 sternens iter C; cernens iter D. — 8, 6 Mereamur AB. — Man vgl. das Lied Contemplator trinitatis, welches der Dichter dieses gebrandschatzt hat.

185. De sancto Hieronymo.

1. Confessor alme Domini, Jeronyme beate, Nefando mihi homini De tua bonitate 5. Tuisque sanctis precibus Sincere confidenti Et peccatorum sordibus Crudeliter foetenti Digneris pius veniam 10. A Deo postulare Per tuamque clementiam Eundem deprecare	Pro tam indigno famulo Tuac sanctitatis, 15. Ut plasmati exiguo Suae immensitatis Ipse largitor gratiae Per suam pietatem Ob suae clementiae 20. Immensam bonitatem Dignetur sinum gratiae Clementer aperire Ad statum innocentiae Praestetque pervenire,

25. Ut perseverans jugiter
 In vitae puritate,
 Conservet me fideliter
 In omni caritate.
 Ad virtuose vivere
30. Sis firmum adjuvamen
 Hostesque dona vincere
 Per tuum sanctum nomen.
 O candor innocentiae
 Ac gemma puritatis,
35. O splendor pudicitiae
 Et norma sanctitatis,
 O flos florum vernantium
 Et speculum virtutis,
 Cunctorum te amantium
40. Tutamen es salutis.
 Tu sidus es irradians,
 Doctor sinceritatis,
 Ecclesiam illuminans
 Doctrina veritatis,
45. Tu lux et lumen saeculi,
 Tu stella claritatis,
 Te amant omnes populi,
 Qui tuae sanctitatis
 Noverunt magnitudinem
50. Ac merita laudanda
 Tuamque altitudinem
 Et vota admiranda.
 Per tuam te clementiam,
 Egregie doctorum,
55. Tuamque excellentiam,
 Eximie virorum,
- Te deprecor, Jeronyme,
 O nimium beate,
 Ut peccatrici animae
60. Pro tua pietate
 Deus affectum satiet
 Et ne ullius ultor
 Se invenisse gaudeat.
 Esto fidelis tutor,
65. Et quem pus premit scelerum.
 Nunc et in hora mortis,
 Confundat ne jus divinum,
 Esto adjutor fortis.
 Per merita sanctissima
70. Et intercessionem,
 Quae sunt arma fortissima,
 Et consolationem
 Ipsum tremendum judicem
 Efficias placatum.
75. Iram ejus ne vindicem
 Propter meum reatum
 Sentiens mirabiliter
 Poenam experiendo
 Et zabulo finaliter
80. Cum ipso permanendo
 Associari merear
 Ab eo puniendus,
 Sed tua prece protegar
 Et tecum perfruendus
85. Aeternae vitae gaudia
 Laetus percipiendo
 Per saeculorum saecula
 Illie Deum laudando.

Cod. S. Petri Salisburgen. a II 10 saec. 15. A. — Cod. S. Petri Salisburgen. b II 30. B. — 13 sq. fehlen A. — 28. In vera et omni caritate B. — 59. Et peccatrici AB. — 62. Et ne lius ultor A; Et nullius ultor B; die Stelle ist verdorben. — 63. Sed invenisse B. — 65. premat A. — 71. arma sanctissima AB.

136. De sancto Hieronymo.

1. Ave, gemma monachorum,
 Jubar stellaque doctorum,
 Praedicator inclite,
 Expugnator perfidorum,
 Illustrator devotorum,
 O sancte Jeronyme,
2. Deprecare Jesum Christum,
 Ut post nequam mundum istum
 In coelesti culmine
 Donet nobis cum beatis
 Aeternae clarificatis
 Perenniter vivere.

Cod. Altovaden. 31. saec. 15.

187. De s. Johanne Baptista.

1. Gaude, Johannes baptista Qui in ventris clausus cista Congaudebas Domino, Fac nos tecum tu gaudere Simul atque congaudere Christo sine termino. 2. Gaude, nam tu nominatus Et ut Christus, nuntiatius Es eodem angelo, Nunc nos Christo fac conformes, Sic ut simus deiformes In futuro saeculo. 3. Gaude, quia te infante Nato gaudet plebs, ut ante Gabriel praedixerat; Per hunc plausum temporalem Plebi plausum perennem Da, qui sensum superat.	4. Gaude, cujus fit soluta Lingua patris prius muta, Quando circumcideris, Nostras linguas nunc laxari Fac per laudem et laetari Nos fac post cum superis. 5. Gaude, quia prophetavit De te pater cum cantavit: Benedictus Dominus; Isto cantu consolemur Et a cunctis conservemur Mundi malis protinus. 6. Gaude, tenens strictum ritum Quoad victum et vestitum, Habitator eremi, Carnis vilis voluptatem Sanctam per sobrietatem Fac in nobis reprimi. 7. Gaude tantae sanctitatis, Quod in mulierum natis Major te non fuerat, Tu, amice Christi care, Nos cum eo fac regnare, Qui te talem fecerat.

Orat. ms. Altovadense XXXVII. saec. 15. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2846. B. — Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Ar. 203. C. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Coll. SS. Trinitatis Oxonien. 13. D. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Bruxellen. 10776. E. — Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19824. saec. 15. F. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20001. G.

Das Lied kommt in einer längeren und kürzeren Fassung vor. Letztere, welcher die Verse 4, 5 und 6 der sechs ersten Strophen fehlen, bieten sämtliche Handschriften mit Ausnahme von CFG, welche die längere Form haben.

1, 1 Gaude Christi tu baptista FG. — 1, 2 in alvi clausus FG. — 1, 4 Fac me tecum hilarari FG. — 1, 5 Simul atque venerari FG. — 1, 6 Christum FG. — 2, 1 Gaude tu nam FG. — 2, 4 consortes FG. — 3, 4 Post hunc plausum C. — 4, 4 hic laxari FG. — 4, 6 Post civibus cum superis FG. — 5, 6 Mundi fehlt C. — 6, 5 Per sanctam C. — 7, 2 natis fehlt A.

188. De ss. Johanne Baptista et Johanne Evangelista.

1. Ave, Dei o gratia, Baptista, nobis spatia Des, vitam corrigamus; Divinae compar gratiae, Evangelista gloriac, Vos binos salutamus.	2. Gaude, Johannes nominatus Alvo matris nondum natus Gabrielis vocibus, Praeco Dei vocitatus Es propheta designatus, Baptista Christi praevious.

3. Gaude, Johannes vocitatus, Aquila praefiguratus Ezechielis visibus, Prophetias es effatus Et apostolus dotatus, Evangelista coelitus. 4. Gaude, Johannes, vox clamantis Et lucerna perlustrantis Veri luce numinis, Patris vocem audis fantis, Lavas corpus conregnantis Unda visu flaminis. 5. Gaude, Johannes, verbum vocis, Eructabas multis locis, Quod verbum caro factum est, Patrem audis videns natum Corruscantem transfiguratum, Monte Thabor hoc actum est. 6. Gaude, Johannes, nepos Christi, Amicus ejus adfuiti Agnum monstrans digito; Ipsam multum dilexisti, In deserto praedixisti, Advenit prope saeculo. 7. Gaude, Johannes, nepos Christi, Christi care, tu vidisti Agnam Sion speculo, Praedilectus tu fuisti, Apocalypsim post scripsisti Pathmos in exsilio.	8. Gaude, Johannes, castitatis Exemplarque virginitatis, Praedicans poenitentiam Et salutem, baptizatis Pharisaeis reprobatis Affirmans indulgentiam. 9. Gaude, Johannes, Dei matris Custos nutu deitatis, Virgo per excellentiam; Tu per verba veritatis Haereticorum pravitatis Superasti nequitiam. 10. Gaude, martyr, cujus lumen Venit limbo quasi numen Redemptorem nuntians, Bone martyr, vates, virgo, Morituro, quando pargo, Sis reconciliatio. 11. Gaude, martyr sanctitatis, Avis, virgo puritatis, Vas ferventis olei Te non laedit, Christi sacrista, Nos conserves cum baptista, Valete, sancti gemini. 12. Vale, major hominum, Ora pro nobis Dominum, Johannes o baptista; Vale, qui prae ceteris A Christo plus diligeris, Johannes evangelista.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Collegii SS. Trinit. Oxonien. 13.

189. De s. Johanne Evangelista.

1. Contemplator trinitatis, Speculum virginitatis, Johannes apostole, Protege me supplicantem, Serva tibi famulantem, Excelsae coelicole; Funde preces, flecte Deum, Ut illustret pectus meum, Ad te mentem erigo, Ut sim salvus tuo dono, Totam in te spem repono, Te patronum eligo.	2. Virgo Dei es electus Et prae ceteris dilectus, Gemma pudicitiae, Vagos stringe cogitatus, Ut sit salvus in me status Dei continentiae, Sensus firma fluctuantes, Hostes fuga conturbantes, Reprime daemona, Doma mentem, iram frena, Confer pacem, cor serena, Aufer adversantia.

3. Cum Jesu recubuisti
Super pectus, ebibisti
Dicta evangelica,
Dum in Pathmos relegaris,
Ad superna sublevaris,
Contemplaris mystica.
Praeelecte, tu dignare
Delictorum impetrare
Mihî Christi veniam,
Ut sic possim respirare
Et excessus emendare
Consequi et gratiam.
4. O felix evangelista,
Mihî jugiter in ista
Aerumna subvenias;
Sicut matrem Jesu Christi
Commendam custodisti,
Precor me custodias.
Confer vitae sanctitatem,
Corporis da sanitatem
Et quietâ tempora,
Aufer cordis pravitatem,
Purga linguae foeditatem,
Me languentem roborâ.
5. O lucerna, flos virtutum,
Ductor cernens iter tutum,
Stella lucens saeculo,
Jubar tuae claritatis
Me defendat a peccatis,
Tollat ab ergastulo.
Vitae meae rege cursum,
Post hanc vitam trahe sursum
Animam ad gaudia,
Ubi Deum contemplari,
Justis pie sociari
Merear in gloria.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3. A. — Orat. ms. Te-
gurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20002 B. — Orat. ms. Lehninense anni
1518. Cod. Berolinen. IV. 29. C. — Orat. ms. Campense anni 1462. Cod.
Darmstadien. 521. D.

190. De sancto Joseph.

1. Gaude, Joseph, fili David,
Deus quod dignificavit
Te regali prosapia,
Orta qua fuit Maria.
2. Gaude, tibi non negatum,
Quod Johanni est collatum,
Intra matris suae ventrem
Sanctam esse suam mentem.
3. Gaude, virginali flore,
Quo nitebas ac decore
Omnium virtutum clare,
Fac, mi Joseph, te amare.
4. Gaude, Deus quod probavit
Dignum te et demonstravit,
Cui Mariam copularet,
Virginem qui et servaret.
5. Gaude, quod te reputasti
Ut indignum, recusasti
Cum regina angelorum
Copulae subire thorum.
6. Gaude, tibi quod illuxit
Angelus, qui et induxit
Te accipere conjugem,
Mariam semper virginem.
7. Gaude, cui famulatum
Et in Bethlehem ducatum
Praestitisti mente pia,
Ubi peperit Maria.
8. Gaude, cultu quod latriae
Primitus regem gloriae
Adorasti, solotenus
Pro nobis missum coelitus.

9. Gaude, Deum quod laudantes
Gloria audis cantantes
Angelorum exercitus,
Quod nobis natus est Christus.
10. Gaude, totis quod medullis
Amas Jesulum, quem ulnis
Tuis quam saepius stringis
Dans oscula et maxillis.
11. Gaude, quod tu pater Christi
Dignus dici meruisti,
Eo quod eras nutritor
Matris ejus atque tutor.
12. Gaude, annis quod ter denis
Virtutibus cum his plenis
Vixeras hic, cum patribus
Dormis illis praesentibus.
13. De hac vita feliciter
Coronandus sublimiter
Pergis, Joseph, Deo care,
Sis dux meus hoc per mare.

Orat. ms. Ambergense anni 1476. Clm. Monacen. 2990.

191. De sancto Joseph.

1. Gaude, Joseph, fili David,
Quem cum magno decoravit
Deus privilegio,
Ut sis suae matris custos,
Computatus inter justos,
Credens Dei nuntio.
2. Non relinquens desponsatam,
Sed in fine commendatam
Observans puerperam,
Ora tu Mariae natum,
Ut se nobis det placatum
Collocans in dexteram.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Vatican. 3768.

192. De sancta Katharina.

1. Ave, o eximia
Virgo Katharina,
Exorta de Graecia,
Martyr et regina,
2. De tua praesentia
Mons exsultet Sina
In omni angustia
Mihi sis vicina.
3. Ave, quae Maxentium
Caesarem sprevisi
Et ad Christum gentium
Rhetores duxisti,
4. Rotarum supplicium
Prece confregisti,
Jucunda post gladium
Coelos introisti.
5. Ave, quae in gloria
Locum tenes gratum,
Vide me in varia
Culpa, quaeso, natum,
6. Currentem per devia
Adhuc per peccatum,
Spernentem felicia,
Fac fine beatum.
7. Ave, virgo, propera
Mihi in solamen,
Exurgens ad prospera
Tuum per levamen,
8. Da, ut spernam scelera,
Mihi respiramen,
Scandam super sidera
Tuum per ducamen.

9. Ave, mea gloria, Ave, vas virtutum, In mortis angustia Ferto mihi scutum,	10. Fac mea fallacia Satanæ solutum, Praebe ad coelestia Iter mihi tutum.

Cod. S. Petri Salisburgen. b. VIII. 1. saec. 15. A. — Cod. S. Petri Salisburgen. a. VI. 35. B. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20001. C. — Melodie: Costi regis filia.

193. De sancta Katharina.

1. Ave, dulcis Katharina, Virgo martyr et regina, Florens rosa sine spina, Vitorum de sentina 2. Me dignare sublevare Et a malis liberare, Propter tuam passionem Tutum meum fac agonem. 3. Virgo prudens et formosa, Paradisi vernans rosa, Gloriosa sponsa Christi, Hostes omnes tu vicisti. 4. Apud Christum impetrato Tuo interventu grato, Ut et ego superare, Tibi queam conregnare. 5. Pretiosa margarita, In coelesti throno sita, Thorum tenes praeparatum, Sponsum mihi fac placatum.	6. Esto fida mediatrix Felixque interpellatrix Apud Christum, qui tuorum In pressuris tormentorum 7. Te confortans visitavit Et finaliter salvavit. Oro, virgo, visitare Ut digneris et juvare 8. Me in tribulatione Mundi nec non in agone Et ipsius salutare Mihi velis impetrare. 9. Quando hinc sum transiturus Et a mundo exiturus, Precor, virgo praeamanda Et a cunctis veneranda, 10. Ut tunc praesens esse velis, Inimicus ne crudelis Mihi queat insultare Et terrendo fatigare. 11. Sed ad vitam perventurus Possim ipsum conditorem Contemplari cum beatis In conspectu trinitatis.

Cod. S. Petri Salisburgen. b. VIII. 1. saec. 15. A. — Cod. S. Petri Salisburgen. a. VI. 35. saec. 15. B. — Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacen. 20021. C. — 4, 4 Tibi quoque conregnare AB. — 5, 3 Tuorum tenes AB. — 7, 3 O virgo visitare AB. — 8, 1 Ne in tribulatione AB. — 10, 2 ut crudelis AB.

194. De sancta Katharina.

1. Ave, virgo speciosa, Katharina pretiosa, Costi regis filia, Cujus vultum et decorem Concupivit et amorem Cubans inter lilia.	2. In aetate juvenili Tui cordis in cubili Deo fruens dulciter Ejus cuncta pro amore Amorosa cum fervore Mundi spresti fortiter.

3. Quinquaginta superasti
Atque Deo pretiasti
Doctores malevolos
Constrinxistique reginam
Per divinam medicinam
Linquere vaniloquos.
4. Cujus causa, o puella,
Tibi multa sunt flagella
Data per Maxentium,
Sed sprevisi blandimenta
Cuncta prosus et tormenta
Ad salutem gentium.
5. Capitalem nimis dire
Jussa tandem es subire
Et pati sententiam;
En res mira, pro cruore
Lac manavit miro more
Plebis ad praesentiam.
6. Et accedens angelorum
Multitudo beatorum
Corpus tuum tumultant
Et in coelis multa dona
Super datum esse bona
Animae accumulant.
7. Ergo felix et beata
Katharina, sociata
Angelis in gloria,
Omnes tibi famulantes
Et juvamen postulantes
Habe in memoria.
8. In eorum mortis hora
Adsis cito sine mora
Turbam fugans hostium,
Tibi Deus nam promisit,
Quisque tibi se commisit,
Reddere solatium.

9. Eja, virgo praelecta,
Duc me tecum in dilecta
Dei tabernacula,
Ubi sequar sine fine
Tecum regis et reginae
Agnum sine macula.

Orat. ms. saec. 15. Cod. bibl. Rossianae s. n.

195. De sancta Katharina.

1. Katharina regia,
Virgo, martyr egregia,
Speciosa amabilis,
Generosa laudabilis,
20. Potuisti celerrime
Et ad Deum convertere
In crucifixi nomine,
Hos ad coeli palatium
Praemittens per martyrium.
5. Virgo Christi castissima,
Sponsa ejus dignissima,
Esto mihi propitia,
Quem multa gravant vitia.
Passo, precor, compatere,
25. O beatae primitiae
Tuae sanctae militiae,
O virilis constantia,
Vincens blanda et aspera,
Quam non mulcent blanditia,
10. Ad te compellor fugere,
Quia non possum pergere
Pro me, tu manum porrige,
Vide meam miseriam
Et peccatorum veniam
15. Mihi confer per gratiam
A Deo tibi traditam
30. Nec deterrent supplicia.
Imperator Maxentius
Caedens te scorpionibus,

- Hinc tenebrosi carceris
In profundo detruderis,
35. Fame, siti et frigore
Maceranda continue.
At te columba candida
Refovebat interea,
Dum dapes defert coelicas.
40. Cum te regina visitat,
Christus eam illuminat,
Quae cum duce Porphyrio
Coronatur martyrio.
Duces quoque mox milites
45. Ducenti fiunt martyres,
Quorum felix victoria
Tua laus est et gloria.
Post haec visus est Dominus
Cum coelorum agminibus,
50. Turba stipatus virginum,
Hoc tibi dans solatium:
Agnosce tuum, filia,
Actorem, pro quo gravia
Suscepisti certamina,
55. Constans esto per omnia,
Tecum sum in auxilio,
Nunquam ego te desero.
Quam magna consolatio
Fuit haec sponsi visio.
60. Vix enim fiunt machinae
Rotarum acutissimae,
Quas nimis horrens tacite,
Et mox solvuntur turbine.
Sed de plebe incredula,
65. Quae stabat ad spectacula,
Quatuor perdidit milia
Manus vindex angelica.
Post hoc factum miraculum
Turba gaudet fidelium,
70. Grex terretur incredulus,
Mente dolet Maxentius,
Cum se vinci a femina
Vidit immitis bellua,
Capitali sententia
75. Te plecti jubet, domina.
Et jam ante martyrium
Preces fundis ad Dominum
Pro cunctis, qui memoriam
Tui agunt mellifluam.
80. Exauditur oratio
In coelorum palatio,
Vox tibi mandat angelica,
Haec impetrasse per omnia.
Hinc grates agens Domino,
85. Cervicem subdens gladio,
In Jesu Christi nomine
Lac fudisti pro sanguine.
Corpus sumentes angeli
Conduunt in monte Sinai,
90. Ex quo destillat oleum
Infirmis saluberrimum,
Ubi Deus innumera
Per te facit miracula,
Sed et per orbis climata
95. Tua laudantur merita.
O viva Christi hostia,
Katharina sanctissima,
Tua mihi sit passio
Peccatorum remissio,
100. Jugis commemoratio
Sit mentis reparatio.
O virgo sole pulchrior
Et omni melle dulcior,
Fac, ut tua memoria
105. Mihi sit perpes gloria,
Exaudi haec precamina
Mea delens peccamina
Virtute potentissima.
Katharina piissima,
110. Quae perpetravi scelera
Et mala innumera,
Ab eorum me sarcina
Tua prece exonera.
Cum mala cogitatio
115. Vel carnalis temptatio
Fit hostis expugnatio,
Tua commiseratio
Sit cordis reparatio.
Audi preces cum júbilo
120. Tuae laudis, quam recolo,
Katharina fortissima,
Post Mariam dulcissima.
O Maria, flos virginum,
Mitem fac mihi Dominum
125. Deum tuum [et filium]
Per Katharinae meritum.

Katharina, archangeli Pro me orent et angeli, Apostoli et martyres, 130. Confessores et virgines; Cuncta coelorum agmina Pro me ut orent, depreca Tu, quae de sponsi gloria Felix vivis per saecula. 135. O Christe, salus unica, Qui de carne virginea	Pro me nasci dignatus es Et mortem crucis passus es, Sis Katharinae precibus 140. Mihi semper propitius, Post hujus vitae terminum Aeternae confer praemium. Cum patre, sancto flamine Regnas tu sine tempore, 145. Tibi laus sit et gloria Per saeculorum saecula.

Clm. Monacen. (ol. Emmeramen.) 14343. anni 1351. — 37. Et te. — 82. Lies vox tibi dat? — 105. tua haec memoria. — 125. fehlt die Hälfte des Verses. — 135. O fehlt.

196. De sancto Laurentio.

1. Ad te, Deus, clamo reus, Dona mihi veniam Dans, ut quaeram opem veram, Adde, ut inveniam. 2. De profundo corde fundo Lacrimarum flumina, Mortis metu largo fletu Mea madent lumina. 3. Meos planctus ad te sanctus Martyrum grex provehat Et affectum in me rectum Generet ac foveat. 4. Te, Laurenti, mihi flenti Poscente solatia Det post luctum luctus fructum Summi regis gratia. 5. Martyr Dei, cordis mei Maculas extermina, Fac honorum in me morum Pullulare germina. 6. Unde ductus crescat fructus Cremento multiplici, Habens scutum non occultum Cultoris mirifici. 7. Martyr digne, tuam igne Tortor carnem torruit	Nec cremare, Deo care, Te vivum abhorruit. 8. Vere bonum te carbonum Probavit congeries Et poenarum aliarum Multiformis series. 9. Vis tormenti tuae menti Nequaquam praevaluit, Carne usta mens robusta Coeli flamma caluit. 10. Reddens grates, cum te crates Crucicaret ferrea, Da, ut aequae vincam quaeque, Moles quae vult terrea. 11. Tormentorum tu tuorum Vicisti incendia, Vitiorum da meorum Mihi refrigeria. 12. O levita, cujus vita Vitam veram meruit, Vitae finis te divinis Legibus inseruit. 13. Da, ut ita fruam vita, Ne mortem promerear, Peccatori da sic mori, Ut ad vitam provehar.

Cod. Oxonien. Laud. Miscell. 508. saec. 13. in. — Das Lied steht unter den Meditationes et Oraciones sancti Anselmi, was die Vermutung nahelegt, daß es von Anselm verfaßt sei. Die Metrik erinnert sehr an das sog. Mariale. — 12, 4 Lies: Civibus inseruit?

197. De sancto Longino.

1. Ave, miles nobilis, Longine translanciator, Tu cordis et lateris Jesu reserator. 5. Grates tibi plurimae, Quia thalamum dulcoris In latere fecisti Jesu amatoris, Foederis oraculum, 10. Cameram amoris, Pacis tabernaculum, Clibanum ardoris. Cruorem purpureum Extraxisti et aquarum 15. Viventium puteum	Atque gratiarum Pelagus deigenum Et deliciarum, Immensum profluvium 20. Opulentiarum. Tu cum lancea tua, O sancte Longine, Aurea et ignea In extremo fine 25. Propugna et libera, Januam pietatis Divinae resera, Intrare me sine Procul fac sint minae.

Orat. ms. S. Caeciliae Colonien. saec. 15. Cod. Colonien. 1.

198. De sancto Mammete.

Magnus et insignis, psalmo venerandus et hymnis,
Ad calidas flammam deductus carcere Mammas,
Insiluit tutus, pueros puer igne secutus.
Verberibus caesus, sed nec tunc nec modo laesus,
Quinque dies passus, sexto processit inassus.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Musaei Czartoryski 1217.

199. De sancta Margareta.

1. Ave, virgo Margareta, Sponsi summi quae secreta Penetras cubicula, Ibi per amoris nexus Fideique per amplexus Celebratur copula. 2. Eja corpore formosa, Fide magis speciosa, Tu praeclara genere, Margareta Deo grata, Gratiarum decorata Et virtutum munere. 3. Salve, sancta Margareta, Voluptate mundi spreta Omnique ludibrio Hostem superas antiquum, Castitatis inimicum Una cum Olybrio.	4. Cum tu Christum confiteris Carcerari mox juberis, Post hoc in equleo Laniata vi tortoris, Rubens manat fons cruoris Corpore virgineo. 5. Gaude, felix Margareta, Tu virtute Christi freta Triumphatrix inclita, Infernalem tu draconem Et ingentem passionem Vincis Christo dedita. 6. Quae dum cultum detestaris Idolorum, cruciaris Diris poenis ignium, Aqua frigans dum succedit, Sed non laedens, Christo credit Turba quinque milium.

7. Vale, dulcis Margareta, Vere gratia repleta, Quae in vitae termino Pro his, quibus veneraris Et a quibus tormentaris, Preces fundis Domino.	9. O beata Margareta, Quae cum Christo regnas laeta In coelesti requie, Tu delictis et peccatis Meis malis perpetratis Posce dona veniae.
8. Post haec capite truncata, Nunc a Christo coronata Passionis laurea, Ut praefulgens margarita Es in sponsi sermo sita, Sponsa tu virginea.	10. Da contemptum mundanorum Et amorem supernorum Cum augmento gratiae, Fac, evadam inferorum Portas, portum beatorum Adipiscar gloriae.

Orat. ms. Underdorfense saec. 15. Clm. Monacen. 7815.

200. De sancta Margareta.

1. Ave, virgo Margareta, Peccatorum via spreta Lege Dei vere laeta Meditari sine meta.	8. Ave, virgo spes moestorum, Margareta, lux mundorum, Viam spernis mundanorum, Vitam gerens angelorum.
2. Ave, mundum quae sprevisti, Jugum Christi suscepisti, Ergo, quidquid expetisti, Margareta recepisti.	9. Ave, virgo derelicta Ab amicis, sed relicta Jesu Christo benedicta, In tormentis non devicta.
3. Ave, clamans exaudita Nec a malis impedita, Voces audi nostras ita, Clara Christi margarita.	10. Ave, virgo, Dei sedes, Nos supernas duc ad aedes, Fac nos Christi cohaeredes, Ubi cum dilecto sedes.
4. Ave, virgo, signo Christi Consignata quae fuisti, Per quem fortis exstitisti, Margareta, dum vicisti.	11. Ave, virgo gloriosa, Margareta generosa, Lingua fallax et mendosa Nos non tangat et dolosa.
5. Ave, virgo, curans mentes, Nomen tuum diligentes, Margareta, fac ferventes, In amore te sequentes.	12. Ave, virgo, ne in morte Obsint nobis mortis portae, Lumen nobis dona forte Et a mala duc cohorte.
6. Ave, sanans tu languorem Infirmorum et dolorem, Virgo, Dei per amorem Iram pellas et furorem.	13. Ave, virgo, salutare Christi nobis fac adstare, Ut cum sanctis exsultare Valeamus et cantare.
7. Ave, rosa castitatis, Judex justus veritatis Tuae testis puritatis Te servavit a peccatis.	14. Ave, virgo, te rogemus, Mala mundi ne gustemus, Post te coelum ut intremus Et cum sanctis habitemus.

Cod. S. Petri Salisurgen. a III 10. saec. 15. — 9, 2 Ab inimicis sed relicta, gegen Versmafs und Sinn.

201. De sancta Margareta.

1. Ave, coeli redimita Margareta laurea, Pretiosa margarita Coelibatu nivea, Tunsonibus polita, Vita, signis splendida, In corona Jesu sita, Nos in Christo solida.	2. O victrix eximia, Virgo Margareta, Tua desideria Bonis sunt impleta, Duplex sertum gloriac Fers inter beatos, Grata fonti gratiae, Fac nos ipsi gratos.
3. O rosa per saecula Vernans sempiterna, Tibi sine nebula Lucet lux superna, Summo bono frueris, Victrix coronata, Margareta, superis Junge nos beata.	

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.

202. De sancta Margareta.

1. Salve, felix Margareta, Quae virtute Dei freta In agone Jesu Christi Non es victa sed vicisti.	7. Salve, virgo, lux insignis, Cujus corpus faces ignis Et lampades exurebant, Sed te tamen non vincebant.
2. Salve virgo Margareta, Quae corporis morte spreta Veritatem es confessa Mente semper indefessa.	8. Salve, virgo, quam praefectus Legi Christi non subjectus Vinclis jussit alligari Et in aqua suffocari.
3. Salve, fortis Margareta, Quae constanti mente laeta Mortem reddis salvatori, Qui voluit pro te mori.	9. Salve, virgo, quam solutam Et ab aquis fecit tutam Christus, qui te per columbam Hortabatur ad coronam.
4. Salve, virgo vere munda, Cujus sanguis velut unda Puri fontis emanavit, Cum te tortor flagellavit.	10. Salve, virgo, quam viderunt Et videntes crediderunt Virorum quinque milia, Perpessi sunt martyria.
5. Salve, virgo, quae serpentem In carcere te sorbentem Nihil laesa dirupisti, Nec tu tamen sed crux Christi.	11. Salve, virgo, quam insignem Et per aquam et per ignem Transeuntem Christus rexit Et ad thorum suum vexit.
6. Salve, virgo, per quam stratus Et sub pede conculcatus Fuit daemon et coactus, Ut referret suos actus.	12. Salve, virgo, quam orantem Et pro multis deprecantem Exaudivit auris Christi, Plus promittens, quam petisti.

13. Salve, virgo, quae devotos
Tuos habes bene notos,
His succurrens in necesse,
Quando cernis opus esse.
14. Salve, virgo, vere digna,
Vere dulcis et benigna,
Pretiosa sponsa Dei,
Miserere, quae, me.
15. Salve, martyr Margareta,
Fac, ut mihi sint deleta
Et reatus et delicta
Per te, virgo benedicta.

Cod. Bruxellen. II 1069 (ol. Philipps 4649) saec. 13.

203. De sancta Margareta.

1. Margareta nobilis,
Gemma virtuosa,
Fide stans immobilis,
Facie formosa.
2. Virgo pia, tenera
Carne delicata,
Ad omnia genera
Poenarum parata.
3. Ob amorem Domini,
Sponsi tui Christi,
In mortem, in carcerem
Te ipsam dedisti,
4. Aureolam geminae
Portans sanctitatis,
Martyrium feminae
Et virginitatis.
5. Ergo cum sis meritis
Dives et praeclara,
Nobis tuis famulis
Locum pacis para.
6. Ut ex hac miseria
Laeti transeamus
Et secum in patria
Semper gaudeamus,
7. Audituri virginum
Dulce jubilamen
Et vestrum ad canticum
Responsuri: Amen.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Colomien. 7.

204. De s. Maria Magdalena.

1. O piissima peccatrix,
Pedum Domini lavatrix,
Non de fontibus aquarum,
Sed de guttis lacrimarum,
5. Ut te multis a peccatis
Fons lavaret pietatis.
O praeclarum Dei templum,
Poenitentium exemplum,
Quae beatos pedes Christi
10. Sanctis crinibus tersisti,
Ut meretricialis usus
A te fieret exclusus,
- Tergeretque tuas sordes
Manus per misericordes.
15. O solamen peccatorum,
Certa spes erraneorum,
Quae unguentum pretiosum
Super regem gloriosum
In tugurio leprosi
20. Sanctis manibus fudisti,
Ut foetori tuae mentis
Bonus odor recumbentis
Christi per hanc unctionem
Faccret abjectionem.

25. Audi me nunc exprobrantem, Sed te magis exorantem, Per eundem verum Deum Fac mollescere cor meum, Fac, ut saxum meae mentis	30. Fletus abluat fluentis, Ut per lacrimationem Habeam consolationem Et ut bonum per odorem Perdam criminum foetorem.

Cod. Oxonien. Laud. Miscell. 508 saec. 13. in. — Das Lied steht unter Gebeten Anselms von Canterbury, so daß der Gedanke an eine Abfassung durch ihn sich nahelegt. — 1. O fehlt. — 23. hanc ergänzt.

205. De ss. Martino et Brictio.

1. Ave dulcis o Martine,
Ave et Bricti domine,
Laus sit vobis sine fine
Sed in Dei nomine.
5. Praesules o gloriosi,
Sitis mihi gratiosi,
Per vos mihi bonum nomen
Detur et beatum omen,
Salus et prosperitas,
10. Quod det summa trinitas.
Doxa tibi trinitas,
Indivisa unitas,
O beata deitas.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Chimen.) 4724. saec. 14.

206. De sancto Matthaeo.

1. Gaude, spes salutis meae, Alme pater mi, Matthaeae, De honore triplicato Tibi soli simul dato, 5. Quem sanctorum simul vere Nullus scitur possidere. Nam apostolus es clarus Et evangelista gnarus, Es et martyr triumphalis, 10. Quis tibi in his aequalis? Qui in coelis sic praeferris, Opem reis fer in terris. Lucra mundi reliquisti, Lucra coeli recepisti, 15. O evangelista prime, Leva corda in sublime, Ne hic vanis maculentur Sed divinis delectentur, Et ut fiat hoc perfecte,	20. Modum, doctor, doce recte. Tu praelatus puellarum Primus Deo sacratarum, Quas amasti, custodisti, Tam fidenter protexisti, 25. Quod ob virginalem florem Tuum fuderis cruorem. O Matthaeae, tibi tantus Erga me sit fervor sanctus, Quantus fuit erga illas; 30. Vires robora pusillas, Tua sacra sub tutela Sume me cum parentela. O praeclare princeps mundi, Fac nec laedi nec confundi 35. Me et mihi attinentes, Ubicunque consistentes, Ut in Deo semper laeti Simus bona pace freti.

Fortis Dei agonista, 40. Nunquam ope mihi dista, Velox mihi sis adjutor, Ut sim Christi consecutor, Tuum sit, pensare, nosse Tam infirmum meum posse; 45. Quanto scis fragiliorem, Tanto opem da majorem. O Matthaeae, iudex orbis,	Sana me a cunctis morbis; Oro, licet lingua balba, 50. Veste clara me dealba, Sicut Mauros dealbasti, Quos ad Christum convocasti, Ut in morte laete, compta Sic occurram sponso prompte 55. Ad convivii solamen In coelis cum sanctis. Amen.
- Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29.

207. De sancto Matthia.

1. Gaude, o Matthia, gaude, Te laudare sine fraude Servum tuum dignifica, A me mala cuncta claude, Ut semper de tua laude Possim fare magnifica. 2. Gaude, quia es electus Et tam summe es provectus Ad thronum apostolicum, A quo Judas est dejectus, Juste et sic est profectus Ad locum diabolicum. 3. Gaude, munus tam praeclarum Te sortitum non est parum In principum colegio, Nam tam dignum, Deo carum, Ut tu eras tunc terrarum, Non tulit omnis regio. 4. Juste potes hinc gaudere, Altum thronum possidere Cum saeculi iudicibus; Hoc praedixit David vere, Frui alterum debere Donis Judae felicibus.	5. A Judaeis lapidaris, Cum securi mox mactaris Complendo sic martyrium, Coelo digne coronaris Et per orbem festivaris Cum toto nisu virium. 6. O mi princeps duodene, Me commendo tibi plene Contra cuncta obstacula, Me in castitate tene Et in cunctis rege bene, Ut fiam sine macula. 7. Parvus tu humilitate Dictus es non quantitate, Donatus Dei gratia, Dulcis pater mi beate, Precor te in veritate, Me tuis donis satia. 8. Fac me bonis sic donari, Ut digner adnumerari Viventium consortio, Ubi Deum contemplari Atque tecum jucundari Sit semper mea portio.

Orat. ms. Lehminense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29. A. — Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. B. — 1, 1 O Matthia gaude, gaude B. — 3, 5 tu fehlt A. — 7, 6 socia A.

208. De sanctis Mauris.

1. Ave, martyr, cujus nomen Ignoratur sed non omen, Tu pro Christo pateris,	Legionis Thebaeorum Nomen ornat te decorum, Illi dum adscriberis.

2. Ortu, fide, sanctitate,
Sensu, actu, dignitate
Clarus et militia,
Spe mercedis et coronae
Pugnas, martyr, in agone
Tendens ad coelestia.
3. Caesar furit cum profanis,
Et tu, martyr, spretis vanis
Immolaris hostia;
Dum occidit te scienter,
Introducitur nescienter
Ad superna gaudia.
4. Corpus tuum venerandum
Huc translatum ad pausandum
Dei providentia
Nobis exstat honorandum
Atque per te impetrandum
Bona permanentia.
5. Intendentes tuae laudis
Nos attende, nos exaudi,
Nos a malo libera,
Christo Jesu nos commenda,
Ut exutos omni menda
Collocet in patria.
6. Tuique commilitones
Nostras dent orationes
Coram Deo placitas,
A cunctis nostris domibus
Repellant et a mentibus
Daemonis fallacias.
7. Ipsorum patrocinio
Gubernemur a Domino
Nunc et in perpetuum.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. Mit dem Vermerk: „Item oratio ad martyrem sine nomine de societate sancti Victoris, quem venerabilis Archiepiscopus Coloniensis Philippus transtulit de Xanctis ad monasterium Campense circa annum Domini millesimum centesimum octogesimum.“

209. Item alia oratio ad eundem martyrem sine nomine
vel ad s. Victorem.

1. Salve, miles triumphalis,
Christi martyr specialis,
Nos a mundi conserva malis,
Ne nos amor mundialis
Mergat in flagitia.
2. Palma fruens triumphali,
Poena plexus capitali,
Vitam claudis morte tali,
Ut post mortem immortalis
Frueris trabea.
3. Una voce, mente pari
Nos honore singulari
Te studemus venerari;
Dum versamur in hoc mari,
Exhibe suffragia.
4. Ut tua per magnalia
Crescant spiritualia,
Nec desint temporalia,
Post haec et aeternalia
Dentur Christi munera.
5. O miles, martyr Domini,
Tuo beato nomini
Nostra subscribe nomina
In libri vitae pagina
Christi dante gratia.
6. Ne permittas spe frustrari,
Quibus potes suffragari,
Fac nos Christo praesentari,
Ut hunc tecum contemplari
Possimus in gloria.

7. Ubi nec cras nec hesternum,
Sed est idem hodiernum,
Ubi salus, ubi vita,
Ubi pax est infinita,
Ubi Deus omnia.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.

210. De sancto Michaelē.

1. Christiane vir fidelis, Qui regnare vis in caelis, Saepe recordari velis Gloriosi Michaelis, Principis ecclesiae; Hic defensor animarum Crucifixo devotarum Et susceptor est earum Ad coeleste jubar clarum Paradisi gloriae.	2. Istum principem decorum Et primatem angelorum Laudet chorus electorum, Qui vult esse gaudiorum Particeps coelestium. Habeamus istum talem In patronum specialem, Ut nos ducat ad regalem Mansionem aeternalem Supernorum civium.
3. Michael, o princeps bone, Qui pugnasti cum dracone, Fac nos fortes in agone, Ut in Dei visione Laetemur in patria. Tu pro nobis omni hora, Sancte Michael, exora, Ut post mortem sine mora Nos perducas ad decora Sempiterna gaudia.	

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Lunaelacen). 4089 anni 1460. A. — Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19824 saec. 15. B. — Clm. Monacen. (ol. SS. Udalrici et Afrae) 4423 anni 1480. C. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20001. D. — Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacen. 20 021. E. — 1, 5 Principem alle Hss.

211. De sancta Odilia.

1. Ave, virgo gloriosa, Sanctitate radiosa, Clarescens Odilia, Stirpe prodis generosa, Sed virtutum plus famosa Facta per humilia.	Ne noxae nos stringat hamus, Sed soluti quam praestamus, Laus sit acceptissima.
2. O praecelsae stirpis ramus, Ad te miseri clamamus Prece deyotissima,	3. Dulcis Adalrici nata, De illustri propagata Francorum familia, Verum caeca generata, De te mens patris turbata Tractat horribilia.

4. Infrunitus vi ruboris
Vibrat arina mox furoris
Te jubens interfici,
Sed decretum hoc horroris
Mutat mater sanioris
Cordis et deifici.
5. Domo patris occultaris
Et per annum educaris
Abrae ministerio,
Post te rumor popularis
Prodit causa singularis
Late in mysterio.
6. Nam tum nutrix praeparatur,
Quae itura proscribatur
Tecum in exilium,
Sed de fuga dum tractatur,
Palma claustrum inspiratur
Dei per consilium.
7. Illic annis sex ignota
Tamquam pauper et aegrota,
Orba dulci lumine,
Patris aedibus remota,
Lates baptismali lota
Nec lustrali flumine.
8. Jubet Christus hinc benignus,
Pergens ad te praesul dignus
Erhardus Bavariae,
Det sacrantis undae pignus,
Quo depulsus it malignus
Artis multifariae.
9. Baptizata dum chrismaris,
Vigor venit ocularis
Cum fulgoris acie;
Mira res et salutaris,
Intus, extra collustraris
Simul luce gratiae.
10. Crescit virtus cum aetate,
Grata morum probitate,
Noxae necans scoriam,
Mens repleta caritate
Carnem domat castitate
Mundi calcans gloriam.
11. Unguentorum hoc odore
Avulsisti mundi flore
Tres germani filias,
Trinitatis in honore
Permansuras cum virore
Tres plantasti tilias.
12. Palma claustro dum donaris,
Cui mater delegaris
A Christo Odilia,
Quo sagena voti paris
De procella magni maris
Trabis ad te milia.
13. Dicens: omnes huc venite,
Ferte jugum sponsi mite,
Ipsum vos alleviet
Ad currendam viam rite,
Quae ad portas ducit vitae,
Vestrum nulla deviet.
14. Has exemplo castitatis
Et mirandae sanctitatis
Constanter aedificas
Ad contemptum vanitatis
Amoremque paupertatis
Hortatu aedificas.
15. Patrem sciens in tormentis
Pia prece et lamentis
Exsolvis supplicio,
Vini vas deficientis
Replet mero purae mentis
Sacrata petitio.
16. Post adesse finem pandis,
Tibi detur honor grandis
Quo coeli palatio,
Sed priusquam illuc scandis,
Filiabus verbis blandis
Dulcis fit collatio.
17. In qua fortes adhortando,
Tristes pie sonsolando
Tui das memoriam,
Templum petunt hae orando,
Sponsus adest evocando
Te ad coeli gloriam.

18. Veni, ait, sponsa cara, De fallaci et amara Vita, coronaberis. Martyr voto, virgo clara, Ad Luciam ire para, Cum qua praemiaberis.	20. Fac nos digne conversari, Plene mundum aspernari Suis cum deliciis, Intus, extra decorari In palaestra regulari Sacris exercitiis.
19. Tandem solvit carnis nexus Mors, suaves in amplexus Sponsi volas coelitus; In nos, quaeso, duc reflexus Precum, hostis ne perplexus Nos evertat penitus.	21. Ora sponsum, virgo pia, Ne privemur in hac via Visus dono luminis, Nos in coeli politia Vera frui det sophia Luce celsi numinis.

Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29. — Nach dem Liede folgt vor der Oration zur Heiligen noch folgender Versikel:

V. Carnis linquens edulium [l.: exsilium?]
Ad sponsi triclinium
Laetanter ingressa,
R. Sana, serva lumina,
Virgo placa numina
Prece indefessa.

212. De sancto Petro.

1. Salve, pastor gregis Christi, Quem pascendo docuisti Fidem salutiferam, Ejus cultum dilatasti, Idolorum extirpasti Sequelam mortiferam.	5. Te rogamus mente pura, Solve nos a ligatura Nostrorum peccaminum, Ut possimus in futura Vita fine caritura Contemplari Dominum.
2. Prius Simon vocabaris, Dehinc Petrus nominaris A petra firmissima, Quae est Christus noster rector, Nostra salus et protector Et spes solidissima.	6. Tu cephas apostolorum Atque princeps singulorum Constitutus coelitus, Ut plus flagrans in amore, Dignum erat, quod honore Magis esses praeditus.
3. O piscator animarum, Qui et prius belluarum Marinarum fueras, In hoc mari fluctuantes Salva nos periclitantes Ob culpas pestiferas.	7. Ob amorem tam extensum Non relinquis indefensum Gregem tibi subditum, Para sed nobis ascensum Gaudium ad hoc immensum Coeli tibi praestitum.
4. Tibi Christus militantis Claves nec non triumphantis Contulit ecclesiae, Ut quod solveres, solutum Quod ligares, insolutum Ejus esset requie.	8. Salve, jubar singulare, Opacum illuminare Meruisti saeculum, Dogma tuum salutare Vere constat effugare Haeresis umbraculum.

9. Nos volutos in peccatis Duc ad viam veritatis Tuis piis precibus, Aeternae felicitatis Congaudere cum beatiss Fac superni civibus.	11. Et in fine exsultantes Nos precamur te rogantes Ob tuam clementiam, Ut devote visitantes A coelo peregrinantes Hanc tuam ecclesiam,
10. Claviger o paradisi, Exitus nos improvisi Serves a periculo, Ut securi et gavis Transcendamus, cum divisi Simus ab hoc saeculo.	12. Non decedant in mortali Crimine vel veniali Maculare spiritum, Gaudio sed aeternali Frui bonoque finali Possint post hunc exitum.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3. A. — Orat. ms. Pollingense saec. 15. Clm. Monacen. 11917 B. — 1, 2 Qui vitare docuisti B. — 1, 3 Cultum idolorum B. — 1, 4 Vitia tunc extirpasti B. — 1, 5 Jesu nomen dilatasti B. — 1, 6 Qui es via morum B. — 2, 2 Petrus inde B. — 2, 3 serenissima B. — 2, 4 Qui est Christus verus rector B. — 2, 5 Saulus nostra B. — 2, 6 Sis spes B. — 3, 1 O fehlt A; O pastor B. — 4, 1 Tibi claves triumphantis B. — 4, 2 Christus nec non militantis B. — 4, 6 Ejus pia requie B; hierauf folgen in B 7, 1 bis 3. — 5, 1 precamur B. — 5, 3 Meorum A. — 6, 4 Magis flagrans B. — 6, 6 esset B. — 7, 1 und 2 umgestellt B. — 7, 4 Para nobisque B. — 7, 5 hoc in immensum B. — 8, 2 Spatium illuminare B. — 8, 3 Docuisti saeculum. — 8, 4 Tuum dogma B. — 8, 5 Vere praestat B. — 8, 6 Criminis umbraculum B. — 10, 4 Sed ut tecum et gavis B. — 10, 5 dum divisi B. — 10, 6 Sumus. B. — 11, 1 Ut in A. — 11, 5 Attende periclitantes B. — 12, 2 nec veniali B. — 12, 3 Maculare lesen AB; zu korrigieren scheint entweder Maculave oder Maculati. — 12, 6 Possim A; hoc exsilium B. — Nach 11, 6 ist das Lied für eine Petruskirche geschrieben worden.

213. De sancto Procopio.

1. Bonae lucis fulgor mundo jam illuxit,
 Quam mystice stirps deicola produxit
 In patrem adjutoremque inopum,
 Quem nunc omnes collaudemus sanctum.
5. Cujus vita, sanctitate plena,
 Clare claruit, et miserationis vena
 Per ipsum misericorditer est aperta,
 Ut apparet per ejus signa certa.
 Nam per ipsum peccatoribus venia impetratur,
10. Ad ipsumque venientibus caecis visus datur,
 Surdi, leprosi, contracti inibi sanantur,
 Muti, caduci, paralytici sua prece curantur.
 Vincitis misericorditer vincula relaxat,
 Depressos suaviter erigit, correxit
15. Infirmis debilibus ossa dissipata
 Ad se venientibus sua prece grata.
 Pauperum penurium potens scit ditare,
 Quorum cordis se typum vere indet amare,
 Moestis et flebilibus confert consolamen,

20. Servientes spiritu sibi salvat tamen.
Pius horum scelera precibus abstergit,
A fluctuanti mundo hos in coelum vergit,
Qui dignis sibi precibus et meritis se praebent.
Suis servientibus devotis non hebet,
25. Sed devoto spiritu corde dicunt vere:
Consolator pauperum, Procopi, miserere,
Et nostrorum nunc relaxa peccatorum onus,
Nostri cordis caecitatem illustra, summe bonus.
Quod in nobis est confractum, dissipatum, sana,
30. Ab hostium malitiis eripe et pugna
Mundi, carnis miserae delectatione vana.
Pauperiem animae a nobis procul pelle,
In Dei servitiis conforta nostrum velle,
Ut justa, Deo placita agamus te docente
35. Et mundati sordibus te interveniente
Sacramentum corporis Christi hora mortis
Digneque suscipiamus, ut cum leo fortis
Nobis insurrexerit, ejusdem virtute
Viam ad coeli atria perambulemus tute,
40. Ubi tecum Domino gratias agamus
Et cum sanctis perpetim hymnum et dicamus.

Scala coeli saec. 14. ex. Cod. Pragen. XIII E 3.

214. De sancto Rudberto.

1. Salve, sancte mi Rudberte,
Praesul in Wormatia,
Almae vitae sic repertae
Plenus sanctimonia.
2. Nobili ex regum stirpe
Francorum et accola,
Castus, mansuetus, quippe
Devotorum formula.
3. Tu virtutum armamentum
Per divinam gratiam,
Eras gregis fulcimentum
Per doctrinae copiam.
4. Rebus plene actitasti,
Quae doctrina sonuit,
Vere bene praedicasti,
Ut scriptura tonuit.
5. Deus homo Jesus coepit
Facere et docuit,
Beatus Rudbertus egit,
Dicendo quae monuit.
6. Ejus verbum sic ornat
Dis misericordia,
Rectum actum dispensabat
Pietas, justitia.
7. Tute corpus affligebas
Vigiliis, jejuniis,
Omne opus exercebas
Egenis et viduis.
8. Omne tuum aestimabas,
Quod inops acceperat,
Reliquum parvipendebas,
Quod lucrum non aggerat.
9. Alta fama longe, late
Sanctum virum sparserat,
Prorsus multos indilate
Ad ipsum attraxerat.
10. Religionis veritatem
Puram eo audiunt
Omnesque anxietatem
Moesti cito deserunt.

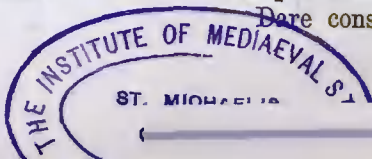
11. Numerosi tam benigno
Liberati fame
Ope ejus a maligno
Juncti coeli agmine.
12. Boni credunt, mali ruunt
Divinis judiciis,
Justum caedunt squali, trudent,
Afigunt suppliciis,
13. Sanctitatem non ferentes
Grandi cum injuria
Obaudire renuentes
Sua pro duritia.
14. Mentis foedae hunc repellunt
Ab urbe Wormatia,
Nullae morae intercedunt
Nec annorum spatia.
15. Incunctanter famam audit
Sancti prudens Theodo,
Bavarorum dux, applaudit
Mittens pro episcopo:
16. Visitare dignaretur
Sedentes in tenebris,
Suscitari mererentur
Foetentes illecebris.
17. Tunc praemittis cum legatis
Sacerdotes fidei,
Verum jubar post hos vadis,
Fundamentum populi.
18. Audiens princeps praefatus
Grandi ovat gaudio,
Militum auceps stipatus
Suscipit cum populo.
19. Sanctus ducem Ratisponae
Instruxit jejuniis
Ac luce salutis bonae
Indidit mysteriis.
20. Nobiles et populares
Salvatorem omnium,
Cuncti simul generales
Agnoverunt Dominum.
21. Theodone obsecratus
Alveum Danubii
Intrans spargis Deo gratus
Verbum evangelii.
22. Tendens usque Lauriacum
Et Noringos visitas
Ac Germanis coelibatum
Praedicando intimas.
23. Tali opere commendans
Jesum natum Dominum
Ex aeterno patre signans
Ante ortum temporum.
24. Matris virginisque partum,
Deum veri luminis,
Crucifixum, passum, captum
Pro salute hominis.
25. Omnes salvans resurrexit,
Ascendit ad patriam,
Nobis spiritum direxit
Pandens suam gloriam.
26. Facto Christiano duce
Ac fidei populo
Incunctanter locum tute
Censes episcopio.
27. Tumulum urbis collapsae,
Quae Juvavo nomine
Erat dicta, indilate
Renovasti prospere.
28. Nomen in Salzburgam vertunt
Sicque et nunc dicitur,
Tot illi bona impertunt,
Quod summe perficitur.
29. Ibi structam dedicasti,
Fundasti ecclesiam,
Beate, quam decorasti
Ad divinam gloriam.
30. Vernas Christi sacerdotes,
Clericos ac populum
Sexus utriusque doces
Sacramentum ordinum.
31. Ad quos tuas sanctas laudes
Non possum exprimere,
Cunctasque malorum fraudes
Dignare ignoscere.
32. In labore praedicandi
Magna tua proelia,
Nunc ecclesias fundandi
Multa sancta merita.

33. Vocas viros, mulieres Moniales, monachos, Optas tibi coequales Simul omnes populos. 34. Cunctis impendis virtutem, Caritatem singulis, Amas omnes, ad salutem Quare plures attrabis, 35. Nunc docendo, praedicando, Orando assidue, Temet ipsum macerando, Castigando undique. 36. Inde prophetiae gradum Meruisti pleniter, Beatum quo finem tuum Praedixisti circiter. 37. Vere multum consternati Juvavenses filii Sancta morte patris tanti Lacrimantes singuli. 38. At commendans spe erectum Noriconum populum, Multum Salzburgensem clerum Creatori omnium, 39. Eligendumque Vitalem Successorem census, Non frustra commendans talem, Deo flatum exeris. 40. Plane voces angelorum Animam ferentium In coelestem beatorum Sacrosanctum numerum:	41. Ecce sic transivit justus Ad aeternam gloriam, Pravis qui non est adustus Nec contraxit maculam. 42. Ad sepeliendum viri Sanctum adsunt splendidi, Tunc post neque ante visi Et creduntur angeli. 43. Eja nunc felix Juvavo, Civitas laetitiae, Redolens tali patrono, Tanto clarens lumine. 44. Felix turba Bavarorum Tui patris oramine Et populus Noriconum Ejus adjuvamine. 45. Laurea nunc coronatus In aeterna gloria, Illic nostri incolatus Memor abde vitia. 46. Christum salvatorum nostrum Fac nobis propitium, A mundanis cor erectum Contemnamus saeculum. 47. Malis nostris ne depressi Praeda simus hostibus, Ex hac carne sed egressi Jungas sanctis omnibus. 48. Exuturos carnem certe [Hujus] vitae post examen, Nos tecum, sancte Rudberte, Duc, amoene pater. Amen.

Clm. Monacen. (ol. Andacen). 3012. saec. 15. A. — Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19354. B. — Orat. ms. Unterdorfense saec. 15. Clm. Monacen. 7815. C. — Cod. Londinen. (ol. Buxhemen.) Add. 33438 anni 1499. D. — 1, 1 Mi sancte D. — Str. 5 bis 34 fehlen C. — 6, 2 Dis misericordia, vermutlich statt Dei misericordia, missverstandene Bildung nach Analogie von mei = mis, Dei = Dis. — 7, 3 Almae opus A. — 9, 1 Ita fama D. — 9, 2 spargerat A. — 12, 1 Mali cedunt D. — 15, 3 Barbarorum A. — 15, 4 Mittit D. — 17, 1 praemittens D. — 17, 3 post hoc A. — 21, 3 Intras D. — 23, 3 aeterno patre D. — 28, 2 et fehlt A. — 48, 3 amen tecum sancte ABC; Nos tecum Rudberte D. — 48, 4 Duc amen pater amen ABC.

215. De sancta Sitha.

1. Salve, sancta famula, Sitha, Jesu Christi, Quae cum tota anima Deo placuisti.	2. Egenos et flebiles De cibo pavisti, Semper elemosynam Dare consuevisti.

3. Caecos, mutos, debiles
Et claudos juvisti,
Deum et ecclesiam,
Virgo, dilexisti.

4. Fraudem et nequitiam
Tu nimis odisti,
Para nobis gloriam,
Quam tu meruisti.

Orat. ms. Praedicat. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2445.

216. De sancto Sixto.

1. Ave, pater et domine,
Sixte, te Dei nomine
Imploro, ne me deseras,
Sed pro me preces offeras.
Altissimo, ne peream,
Sed hostibus praevaleam
Cunctis et in virtutibus
Per te perorner omnibus.

Te exoro, miserere
Nunc mihi peccatori,
Qui tibi preces fundo,
Non me permittas mori
Peccatorum profundo.

2. Ave, pater omnis orbis,
Pie Sixte, adsis, morbis
Nostris pie miserere,
Fac utroque nos gaudere
In anima et corpore
Nunc et in omni tempore,
Sed praecipue peccatis
A nobis procul fugatis.

5. Ave, Sixte peroptime,
Post Petrum papa septime,
Per quem septenum numerum
In te virtutum cumulum
Completem esse novimus,
Unde potes, quod petimus,
Nobis et cunctis subditis
Prodesse sanctis meritis.

3. Ave, decus Graeciae,
Flos exortus ab Athenis,
Prius philosophiae
Scriptis, mundi pompis plenis,
Sixte, qui floruisti,
Sed ipsas reliquisti
Teque subdidisti
Suavi jugo Christi.

6. Ave, martyr et pontifex,
Virtutum potens artifex,
Sixte, praesul Romanorum,
Hinc fidelium cunctorum,
Sed nobis specialis,
Qui degimus sub alis
Tuis, quis confovemur,
Adesto, ne damnemur.

4. Ave, dulcis domine,
Tibi cupio placere,
Hinc in Jesu nomine

7. Ave, Sixte beate,
Praedulcis et amate,
Qui tibi supplicamus,
Fac tecum gaudcamus
In summis coelorum
Per saecula saeculorum.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Chimen.) 4724. saec. 14.

217. De Sororibus BMV.

1. O nobile collegium
Sanctarum sororum trium,
Quibus nomen est Maria,
Vestrum sanctum suffragium
Imploro ad praesidium
In ista angustia.

Nulla sibi conjunctior,
Nulla sibi proximior,
Quam sit vestra cognatio.

2. Quae erit Christo gratior
Aut quae sibi acceptior,
Quam sit vestra oratio,

3. Tu sibi, virgo, mater es,
Inde sibi quod imperes,
Et naturae dat ratio;
Vos vero duae ceterae
Estis ejus materterae,
O quam ingens affectio.

4. Vobis me dedicaveram In servum et decreveram, Memetipsum expendere In devotis officiis Et debitis obsequiis Vestri Deique munere.	5. Sed in morbo jam imbibor, Deficiens et delibor, Si nunc desit remedium; Ergo dulce consortium, Vestrarum precum dulcium Sentiam nunc auxilium.

Cod. Parisien. 1147. saec. 15. — Der Handschrift zufolge ist der Verfasser des Liedes „Reverendus Petrus, Sancti Pauli Leonensis episcopus, morum elegantia clarissimus virque magnae caritatis et literaturae“; er habe das Lied in schwerer Krankheit gedichtet und nach seiner Genesung auf einer Ex-voto-Tafel anbringen lassen. Pierre Bernard (nicht zu verwechseln mit dem Karmeliten Pierre de Saint-Pol-de-Leon) hatte den Stuhl von Saint-Pol inne um 1328.

218. De sancta Ursula.

1. Ave, virgo Ursula, Genere regalis, Non te carnis macula Fuscat aliqualis, In te tabernacula Princeps illocalis Fixit praebens oscula Sponsi spiritalis. 2. Ave, primiceria, Victoriosarum Te undena milia Ornant puellarum, Tibi per martyria Totidem sanctarum Frequentatur gloria Per orbem terrarum. 3. Ave, mundi dulcia Quae aspernabaris, Juste tympanistria Agni nuncuparis, Christo multa milia Martyrum lucraris, Cum quibus in curia Coeli gloriaris. 4. Ave, ecce sceleris Me ligat ligamen, Cujus quoque ponderis Opprimit gravamen,	Per hoc curre prae caeteris Meum ad juvamen, Ut mihi non noceat Hostis, sis levamen. 5. Ave, vitae speculum, Virginum regina, Quam illustrat undique Gratia divina, Aurem tuam pauperum Precibus inclina, Quos involvit misere sordium sentina. 6. Ave, his temporibus quae surgis ut stella, In occidentis partibus Patria novella, A me piis precibus Mortis fuga bella, Me junge coelestibus, O dulcis puella. 7. Ave, virgo regia, Regem contemplando Preces nostras suscipe Sibi praesentando, Ut pro tuo nomine Nobis miseretur Nosque tibi famulos Tecum coronetur.

Orat. ms. Unterdorfense saec. 15. Clm. Monacen. 7815. — Der Reim der ungeraden Zeilen ist nicht durchgeführt.

IV.

D I V E R S A.

---

219. De Rebus Humanis.

1. Lingua rudis, hebes ingenio
Viri docti sermonem facio,
Sed quid loquar, qui loqui nescio?
Necessitas et non praesumptio.
2. Nulli vestrum reor ambiguum,
Viris bonis hoc esse congruum,
Ut supportet magnus exiguum,
Aegrum sanus et prudens fatuum.
3. Ne sim dignus et reus odio,
Si lucernam ponam sub modio,
Quid de rebus humanis sentio,
Pia loqui jubet intentio.
4. Ne vos gravet longa narratio,
Nec dormitet lector prae taedio,
Nec *Tu autem* dicat in medio,
Verbis brevem sermonem facio.
5. Ad aeternam beatitudinem
Ipsam Deum revocans hominem,
Verbum suum, suam imaginem
Misit ad nos per mitem virginem.
6. Est unita deitas homini,
Servo suo persona Domini,
Morti vita, splendor caligini,
Misera beatitudini.
7. Scimus ista potentialiter
Magis facta certe quam aliter,
Scrutantibus spiritualiter
Scire datur, nescio qualiter.
8. Arte mira, miro consilio
Quaerit ovem bonus opilio,
Vagantibus in hoc exsilio
Locutus est nobis in filio.
9. Sed cum suae mentis consilium
Patefecit mundo per filium,
Ut neglecto cultu gentilium,
Deum noscat sic error hominum,
10. Poetarum seductos fabulis
Veritatis instruxit regulis,
Signis multis atque miraculis
Fidem veram dedit incredulis.
11. Obmutescant humana labia,
Nil occultum, jam patent omnia,
Revelavit sacra latentia
Non sapiens sed sapientia.
12. Conticescas fari, temeritas,
Ubi palam loquitur veritas,
Quod divina probat auctoritas,
Non improbet obscura falsitas.
13. Hujus mundi praeterit orbita,
Stricta ducit ad vitam semita,
Qui scrutatur rerum abscondita,
Trutinabit omnium merita.
14. Justus iudex, inspector cor-
dium,
Nos ad suum trahit iudicium,
Redditurus ad pondus proprium
Bonis bona, malis contrarium,
15. In hac vita misere vivitur,
Vanitas est omne, quod cernitur,
Heri natus, hodie moritur,
Finem habet omne, quod oritur.
16. Sed qui dedit ad tempus vivere,
Vitam brevem potest producere,
Vitam potest de morte facere,
Qui mortuus potest resurgere.
17. Nos ad regna vocat coelestia,
Ubi prorsus nulla miseria,
Sed voluptas adsunt et gaudia,
Cum sit Deus omnibus omnia.
18. Puniamus virtute vitium,
Terreat nos ignis incendium,
Foetor, fletus et stridor dentium,
Cujus caret fine supplicium.

19. Sciens Deus nos esse teneros Et gehennae dolores asperos, Pia voce revocat miseros, Ovem suam ponens in humeros. 20. O pietas inenarrabilis, Omnipotens, incorruptibilis Creaturae misertus nobilis Est pro nobis factus passibilis. 21. Est alapas passus et verbera, Ludicrorum diversa genera, Sputa, spinas et praeter cetera Crucis morte damnatus aspera. 22. Cum creator in cruce patitur, Ferreus est, qui non compatitur, Cum salvator lancea pungitur, Saxeus est, qui non compungitur. 23. Compungamur intus in anima, Iram Dei placantes lacrima, Dies irae, dies novissima Cito venit nimis celerrima. 24. Ecce redit districtus arbiter, Qui passus est misericorditer, Redit quidem, sed jam minaciter, Coactus est, non potest aliter. 25. Judex justus commotus acriter Judicabit iniquos graviter Et torquebit eos perenniter, Quamvis juste, tamen crudeliter. 26. Vos iudicis estis discipuli Et scriptura divina seduli, Christiani lucerna populi, Contemptores praesentis saeculi. 27. Vos non estis virgines fatuae, Vertrae non sunt lampades vacuae,	Vasa vestra madent assidue, Caritatis oleo mutuae. 28. Vos pascitis gregem dominicum Erogantes divinum triticum, Quibusdam plus, quibusdam modicum, Prout quemque scitis famelicum. 29. Decus estis ecclesiasticum, Cum venerit iudex in publicum, Ut puniat omnem maleficum, Sedebitis in throno iudicum. 30. Verumtamen in mundi fluctibus, Ubi nemo mundus a sordibus, Quod dicitis in vestris cor- dibus, Compungendum est in cubili- bus. 31. Insistite bonis operibus, Bene vestris utentes opibus, Nam Deo dat, qui dat inopibus, Ipse Deus est in pauperibus. 32. Ut divina testatur pagina, Opes multae sunt viro sarcina, Summa virtus est elemosyna, Dici potest virtutum domina. 33. Hanc commendo vobis prae ceteris, Abscondatur in sinu pauperis, Crede mihi, si quid deliqueris, Per hanc Deum placare poteris. 34. Hanc commendo vobis prae- cipue, Haec est via vitae perpetuae, Quod salvator ostendens con- grue Dixit: Omni petenti tribue.

Clm. Monacen. (ol. Emmeramen.) 14343 anni 1351. — 3, 1 Sed ne sim. — 4, 3 Jede Lesung des Officiums schließt mit der Formel: Tu autem Domine miserere nobis. Das „tu autem“ ist also soviel als „Schluß“ rufen. — 7, 3 adsunt ergänzt. — 30, 4 est in vestris cubilibus. — 34, 2 est ergänzt.

220. Visio sancti Morandi Abbatis.

1. Mira loquor, sed digna fide. — Bernarde? quid hoc est?
Vivis adhuc? — Vivo. — Non es, rogo, mortuus? — Immo.
Et quid agis? — Requiesco. — Taces an faris? — Utrumque.
Cur retices? — Quia dormio. — Cur loqueris? — Quia vivo.
5. Quid loqueris? — Sacra mystica. — Cui? — Mea scripta legenti.
Num cunctis? — Non. — Ergo quibus? — Qui dulcia quaerunt.
Nomen habes? — Ita. — Quod? — Bernardus. — Num sine
causa?
Non. — Dic ergo, quid est Bernardus? — Id est bona nardus.
Cur nardus? — Quoniam fragro. — Quo flamine? — Dulci.
10. Cui fragras et ubi? — Lectori codice sacro.
Quod cognomen habes? — De Clara Valle. — Manes hic?
Mansi, sed modo non. — Ubi nunc? — In vertice montis.
Qualis eras in valle manens? — Humilis. — Modo quantus?
Major nunc sursum, quanto minor ante deorsum.
15. Nilne tui vallis habet? — Immo? — Quid? — Ossa. — Quousque?
Donec coeleste fiat terrestre cadaver.
Hoc quando fiet? — Omnis caro quando resurget.

Cod. Altovaden. 60. saec. 15. A. — Cod. Palat. Vindobonen. 1946 anni
1482. B. — Die Aufschrift giebt B. — 3. Ey quid agis B; taces confaris
A. — 4. Cur taces B. — 9. flagro A. — 10. ubi? Studioso codice B. —
11. Quod tibi cognomen? B. — 14. minor antea fui B. — 15. Immo fehlt
A. — 16. Donec terrestre fiat coeleste A. — 17 fehlt A.

221. Oratio Regis Anglorum.

1. Rex cunctorum saeculorum, Rex arcis aetherae, Rector poli, rector soli, Regum rex altissime.	5. Hos coronas atque donas Gloria multiplici, Qui in mundo corde mundo Vita vivunt simplici.
2. Qui et maris dominaris, Conturbas et exitas, Et, cum placet, stratum jacet, Motum ejus mitigas.	6. Hi beantur, coronantur In superlunaribus, Quorum mentes sunt ferventes Igne sancti spiritus.
3. Tu creasti, tu formasti Coelos, terras, maria, Quae fecisti, condidisti, Tu gubernas omnia.	7. Peccatorem, adiutorem Qui non ponit Dominum, Exaltatum, elevatum Super cedros, Libanum, Infernalem, gehennalem Demergis in clibanum.
4. Omne bonum tuum donum, Omnipotentissime, Cuncta grata tua data, Dominorum domine.	8. In Averni, in inferni Tenebroso carcere

- Habes clausos reos, ausos
Te Deum contemnere.
9. Ibi rei jussu Dei
Pro forma sententiae,
Lugent, rigent, ardent, frigent
Et torquentur undique.
10. Ibi metus, ibi fletus,
Ibi stridor dentium
Ibi poenae, omnes plenae
Vocibus gementium.
11. Hic dolores acriores
Aliis doloribus,
Hic tortores nequiores
Aliis tortoribus.
12. Deus meus, ego reus
Tibi me humilio,
Deus vere, miserere
Adoptivo filio.
13. Supplex tuus, servus tuus,
Deus clementissime,
Te adoro, te imploro,
Tuae donum gratiae.
14. Rex coelorum, me, Anglorum
Dictum regem, suscipe,
Regem rege, sua lege
Qui se nequit regere.
15. Est regnare, ministrare
Toto tibi animo,
Obedire et servire
Tuo sub imperio.
16. Tuus miles actus viles
Declinem peccaminum,
Incentiva rediviva
Exstinguam libidinum,
Falsa laeta consueta
Devitem excessuum.
17. Non procuro corde puro,
Quod te Deum diligam,
Parvipendo, vix attendo,
Quomodo me habeam.
18. Hujus lucis in caducis
Rebus nimis glorior,
Inpeccatis supra satis
Immorans immorior.
19. Aberravi et peccavi,
Fateor me, Domine,
Temera vi violavi
Jura castimoniae.
20. Patuerunt, putruerunt
Cicatrices criminum,
Aestimati, similati
In lacum descendentium.
21. Honestatis, castitatis
Legem fregi tutius,
Est sopita mea vita
In malis diutius.
22. Me immundum non secundum
Peccata corripias,
Qui elatos vulneratos
Hos et hos humilias,
23. Sed correcto et respecto
Tua, Deus, gratia
Te laudare et amare
Da mihi coelestia.
24. Emundare, emendare,
Quae commisi omnia,
Spem salutis, rem virtutis,
Vitae innocentiam,
Castitatis, puritatis
Dona mihi gratiam.
25. Cum in ira mente dira
Interdum efferveo,
Deus care, moderare
In me, quod non valeo.
26. Nec sit cura mihi, jura
Cuicumque tollere
Vel suorum vicinorum
Terminos revellere,
Licet censu, armis, sensu
Queam hos devincere.
27. In Bragmani, in pagani
Regis est apicibus
Quod habemus, possidemus,
Quaecunque non cupimus.
28. Urbes illas, castra, villas,
Nisi prius cupiam,
Non abesse vel deesse
Eas mihi sentiam.

29. Regum turres, pauperum res Simili interitu, Opum plenus et egenus Aequo cadunt obitu. 30. Regni sedes da haeredes Meos pro me scandere Et pacatum regni statum Te tutante regere. 31. Meum clerum da sincerum Fas et jus eligere Et devota mente tota Te Deum diligere. 32. Vivant ita bona vita, Ut tibi complaceant, Nobis normam atque formam Vivendi se praebeant. 33. Populique mei quique Commissi regimini Dirigantur et subdantur Tuo moderamini. 34. His intende, hos defende, His te praebe clipeum, Sceptrum tuum, regnum tuum, Dominaris gentium. 35. Aufer bella et flagella Tuae iracundiae, Nobis parce, hostes arce, Pacem nobis tribue.	36. Est humana virtus vana, Scis, quod est in homine, Nam in parvis nostris armis Non salvamur, Domine. 37. Saepe nisa et confisa Sequelis auxilii Retro vadit, in se cadit Vis expers consilii. 38. Sed de throno tuo dono Virtus adest coelica, Per quam datur, procuratur De hoste victoria. 39. Nostra sata duplicata Nos fruge laetificent, Nostra culta messe multa Copiam multiplicent. 40. Sic utamur, sic fruamur Bonis temporalibus, Ut laetemur, jucundemur Tecum in coelestibus. 41. Et meorum propinquorum Miseratus animas Has absolve et revolve Delictorum maculas. 42. Vivis cunctis et defunctis, Domine, fidelibus Da paccatam et beatam Vitam in coelestibus.

Cod. Oxonien. Douce 287 saec. 13. — Das Gedicht ist von William Fitz Stephen, dem bekannten Anhänger und Biographen des hl. Thomas Becket. Die Hs. der Vita führt es mit der Bemerkung ein: „Wilhelmus, filius Stephani, per orationem unam, quam fecerat et regi in capella de Bruhulla dederat, pacem habuit. Haec autem est illa oratio propria Domini regis Anglorum.“ — 6, 2 superliminaribus. — 26, 2 Cuiquam tollere. — 26, 6 Queant devincere.

222. Lessus Poenitentiae.

1. O mi custos, o mi heros, mi pater misericors, Flecte, precor, ad me tuos miseranter oculos, Lucem super omnem pulchros, super solem splendidos.	2. Tuque, mi redemptor, Christe, fili patris optime, Dignare tuo cum patre me, quaeso, respicere, Ut respectus possim flere miser amarissime.

3. Tuque, spiritus o sancte,
pie mi paraclite,
Qui ex patre filioque
procedis assidue,
Me tuo misellum more
conturbandum commove.
4. Novi namque, me pecasse
coram te gravissime,
Sicut die, ita nocte,
corde, ore, opere,
Laboravi semper valde
te, Deus, offendere.
5. Laboravi, inquam, valde
plura mala facere,
Quam sint homines in orbe,
quam astra in aethere
Vel quot pisces intra mare,
Arena in litore.
6. Volo unde nunc lugere,
sed non possum, Domine,
Sine te quivi peccare,
sed non possum plangere,
Sine te sum lapsus male,
sed non possum surgere.
7. Non enim possum plorare
nec lamenta fundere,
Potui multa patrare
qui mala quotidie,
Quorum soli patet tuae
numerus sententiae.
8. Caro ita quidem mea
sine te est arida,
Sicut terra sine aqua,
sicut petra rigida,
Oculorum est pupilla
ceu crystallum frigida.
9. Sicque sicut silex dura
cuncta sunt praecordia,
Ideo non valet ulla
emanare guttula
Exque me nec saltem una
ire potest lacrima.
10. Proinde meorum multa
criminum cum milia
Sunt et plura quam arena
marina per litora
Atque multa graviora
massa exstant plumbea,
11. Clamat, ecce, supplex mea
nunc ad te miseria,
Petens, ut digneris tua
me misericordia
Hac respicere in hora
torpentem socordia.
12. Age, jam mei mollita
cordis [hac] duritia
Educ, quaeso, modo multa
lacrimarum flumina
Ad facinora defenda
simul et flagitia.
13. Graviter peccavit mea
nam tibi dementia,
Fortiter succurrat tua
sed mihi clementia,
Quoniam est tibi tanta
ceu nulli potentia.
14. Tu es trinus unus Deus,
tu es potentissimus,
Tu es pius, tu benignus,
tu es clementissimus,
Ob hoc meis da dignatus
flumina luminibus.
15. Tu petram in stagna aquarum
convertisti laticum
Atque rupem in aquarum
fontes multiplicium,
Tu quoque potes cor meum
emollire ferreum;
16. Tu pectus adamantinum
reddere ut carneum,
Tu mutare hunc belluinum
in humanum animum,
Veterem sive antiquum
in jam novum spiritum.

17. Ad cadendum sola mea
sufficit miseria,
Ad surgendum tua sola
sed misericordia,
Quia inest mihi multa,
proh dolor, vecordia.
18. Porrigere jam lapso manum,
da luctum, da gemitum,
Dona fletum, dona planctum
ploratumque plurimum
Facque cor humiliatum,
conturbatum spiritum.
19. Florem, pater, vehementer
te donante jugiter,
Florem, fili patris, semper,
flagito suppliciter,
Florem, spiritus o sacer,
te favente fortiter.
20. Lacrimae indesinenter
et incessabiliter,
Lacrimae nec non instanter,
infatigabiliter,
Ut post perpetim consoler
tecum et exhilarer.
21. Summe pater, miserere
fons misericordiae,
Miseranter tuae clemens
plasmae reminiscere
Et ad meum me adtrahe
forti Jesum robore.
22. Tuque, Domine o Christe,
o caput ecclesiae,
Attraham deosco a te
me dignanter recipe
Et receptum solidare,
in te noli spernere.
23. Tuque, spiritus o sancte
ac dulcis paraclite,
Mei semper meminisse
noli, rex, contemnere,
Sed da patrem filiumque
atque te diligere.
24. Deus trine, Deus une,
Deus clementissime,
Trinitas colenda corde,
mente atque pectore,
Unitas amanda valde
omni nobis tempore.
25. Qui es quadri diligendus
orbis in climatibus,
Sed mei plus irritatus
corporis heu sensibus,
Quam sis mundi a totius,
credo, peccatoribus.
26. Miserere, quaeso, Deus,
miserere citius,
Succurre, deosco, prius,
quam inferni abyssus
Me absorbeat, quo nullus
utilis est gemitus.
27. Respice quapropter prius,
pater, fili, spiritus,
Trine atque unus Deus,
pereat quam famulus,
Quem plasmasti tuis pius
miserando manibus.
28. Manuum tuarum opus
respice clementissimus,
Si respexeris, ploratus
sequetur uberrimus,
Immo simul ululatus
erit amarissimus.
29. Ego, pater, ille tuus
prodigus sum filius,
A [te] procul exsul factus
qui fui diu[tius]
Meretricibus conjunctus
et consumptis omnibus,
30. Quae tu bonus es largitus,
panis miser indigus
Effectus fui subulcus,
saturari cupidus
Siliquis, sed dedit nullus,
quae dabantur suis.

31. In me autem cum reversus
nunc sum mendicissimus,
Cumque tute sciam prorsus
multis penetralibus
Mercenarios in domus
abundare panibus;
32. Reminiscens, quod benignus
es atque piissimus,
Pietate tua fisus,
quamvis indignissimus
Nomine servi misellus
filiique penitus,
33. Advolatus clamo tuis
ejulans vestigiis:
Pater mi, peccavi nimis
in coelum miseriis
Atque coram te deliqui
gravibus et nimiis.
34. Non sum dignus dici tuus
servus nedum filius,
Sed me jam dignetur meus
pater clementissimus
Tractare sua benignus
pietate citius.
35. Eripe de portis mortis
me, pater amabilis,
Pereat ne tui juris
suis plasma meritis,
Abest panis, adest famis,
pestis miserabilis.
36. Nemo panem habet vitae
praeter te, altissime,
Quem nunc cernor esurire,
indignus percipere,
Sed gratuitus largire
tu pius hunc munere.
37. Saginatus est occisus
fratri meo vitulus,
Qui fuit peregrinatus
a patre diutius,
Cum multis luxuriatus
miser meretricibus.
38. Qui ad te ubi reversus
fuit mendicissimus,
Consumptis paternis rebus
atque bonis omnibus,
Indigens suillo victu
sed carens hoc funditus,
39. Inops panis, dives famis,
ut est piis oculis
A longe respectus patris,
est donatus oculis,
Amplexatus et benignis
vehementer brachiis.
40. Aliud nil fuit fassus,
ni quod esset filius
Ejus ultra jam indignus,
servis a fidelibus
Prima stola est indutus,
inque manu annulus
41. Est confestim sibi datus,
tegumenta pedibus
Pariterque saginatus
est occisus vitulus,
Sicque fuit epulatus
tecum, pater, filius.
42. Ergo quia est inventus,
fuerat qui perditus,
Rediit[que] suscitatus
et revixit mortuus,
Gaudio magno gavisus
est cum servis dominus.
43. Igitur ego ipsius
nunc ad te fraterculus
Clamo tuis advolutus,
pie pater, pedibus,
Tuus, fateor, indignus
nihil minus filius.
44. Ecce, jam petit misellus
veniam sceleribus,
Pro suis offensis, quibus
te tristavit pluribus,
Quam polus ipse depictus
splendeat sideribus.

45. Ergo sicuti tunc pius
nihil eras amplius,
Clementer ejus misertus
cito currens obvius,
Miserere sic dignare
atque mei ocius.
46. Et quidem nil eo minus,
verum multo amplius
Peccavi tibi protervus
diebus ac noctibus,
Ad bonum, proh nefas, tardus,
ad malum promptissimus.
47. Justificavi misellus
meis facinoribus
Peccatores omnes, mundus
quos tenet quadrifidus,
Proinde peto prostratus
veniam sceleribus.
48. Jesu, jam quatruiduanus,
bone pastor, Lazarus
Mortis in sepulcro situs
jamque nimis foetidus,
Monumento quamvis pressus,
jamjam scatens vermibus,
49. Ecce jacet interemptus
multis pro criminibus,
Quae gessit e contra stultus
signis hebetissimus,
Privatus velut ambobus
cum sensu Inminibus.
50. Freme, freme bone Jesu
ac turbare spiritu,
Lacrimare pio fletu
servi pro interitu,
Propria qui semet manu
interemit jamdiu.
51. Clama, clama, Jesu Christe,
voce magna, Domine:
Prodi foris, tumulate,
veni foras, Lazare,
Exi, exi et procede
jam de mortis carcere.
52. Si clamaveris me, Christe,
redemptor piissime,
Exibo laetus repente
ac procedam propere,
Que vita servum vocante
fugiet mors rapidus.
53. Ligatus manus et pedes
faciemque Lazarus
Prodiit ille antiquus
voce Dei excitus,
Sic ego, plus licet vinctus,
non prodibo tardius.
54. Fili Dei, Christe, vivi,
jube tui Lazari
Pedes, manus, ora solvi
et abire desini
Et vestigiis advolvi
sui sacris Domini.
55. Quin tibi tuoque patri,
quin sancto spiritui,
Trino Deo atque uni
corde, ore supplici
Grates agat voce tali
honore sub triplici:
56. Benedictus sit excelsus
genitor et genitus
Spiritus nec non et sanctus,
perdulcis paraclitus,
Per quem suus est [jam] servus
suscitatus Lazarus.
57. Manicis qui magnis vinctus,
constrictus compedibus
Flammis eram destinatus
poenarum ultricibus,
Quae tormentis extant prorsus
plena multiplicibus.
58. Gloriam cantabo sane
omni tibi tempore,
Si digneris evocare
mortis me de limine,
Cui est vita cum patre
et regnum cum flamine.

59. Tange, tange, Jesu Christe,
meos clementissime
Oculos et squamas inde
serpentinae ablue
Fluminaque multa valde
lamentorum elice.
60. Actus terge et reterge,
quo plus fluant lacrimae,
Fluant nocte, fluant die,
ut possim restinguere
Flammam, quae sunt mihi jure
poenis meis debita.
61. Spiritus o sancte, pia
respice me gratia
Et mersum mortis in urna
me, precor, vivifica
Ac vivificatum tua
luce jam illumina.
62. Gratis nam fecisti tua
me misericordia,
Gratis, flagito, reforma
demum et resuscita,
Gratis tua dantur dona,
hinc donorum gratia.
63. Memento, Domine Deus,
quod gignens et genitus,
Ut es potens atque pius,
sic tu nihilominus
Ante saecula es benignus,
mitis, potens, validus.
64. In quemcunque enim spiras,
hunc statim vivificas,
Cum patre, filio tonas,
regis et illuminas,
Gratiam cujus [tu] donas,
solidas ac vegetas.
65. Quos placet, benigne vocas,
vocatos sanctificas,
Humiles pius exaltas
et altos humilias,
Immundosque quosvis mundas,
impuros purificas.
66. Quid plura, leprosos sanas,
impios justificas,
Cum patre proleque cunctas,
quas vis, mentes recreas,
Insuper et recreatas
tu, pater, glorificas.
67. Quamobrem te, Deus pie,
postulo humillime,
Cito mihimet succurre
cum patre, cum sobole,
Et ovi nimis infirmae
gratiam jam tribue.
68. Da, precor, in te clamare
Abba, pater, Domine,
Nec non atque Jesu Christe
simul, quaeso, dicere,
Quin et te, o flatus almae,
vocare humillime.
69. Da amare, da timere,
da frequenter colere
Patrem, prolem, sanctum atque
da flatum diligere
Toto corde, tota mente,
toto nec non pectore.
70. Esto mihi timor ingens
atque amor vehemens,
Diligam te nimis timens
timeamque diligens,
Serviamque contremiscens,
contreniscam serviens.
71. Non permittas me perire
nec digneris perdere,
Quem plasmasti manu pia,
Deus, ne despicias,
Sed dignanter miserere
et clementer respice.
72. Noli, noli me delere
sed parce, piissime,
Parce, parce et defende,
clemens rex, et protege,
Protege, nec non defende
nimis pressum pondere.

73. Tuam, Deus potens, pie,
mihi manum porrige
Et dignare sublevare,
peccata dimittere
Nec non atque collocare
in coelesti requie.

74. Erue me, peto, meis,
Domine, flagitiis,
Quibus te offendi grave
retroactis saeculis
Et nunc quoque plura priscis
addo nova maculis.

75. Deduc me in viam pacis,
cum obire jusseris,
Portioque mihi lucis
tunc patescat perpetis
Merearque cum beatis
te laudare angelis.

76. Gloria, laus, honor patri,
proli ac spiritui,
Ex ambobus procedenti
ante orsus saeculi,
Trinitati lux perennis
unitate perpeti.

Cod. Gratianopolitan. (ol. Majoris Carthusiae) 265 saec. 12. — 1, 3 precor alme. — 21, 4 plasmæ statt plasmatis. — 36, 4 praecipere. — 38, 5 suilliviam. — 45, 1 nunc prius. — 45, 3 Tam clementer. — 45, 5 sq. sic dignatus nec mei ocius. — 52, 5 Que in vita. — 56, 4 produlcis. — 59, 6 lamentorum ablue. — 61, 3 mortis in una. — 64, 3 cum filio. — 7, 4 orsa saeculi.

223. De Praelatis et Subditis.

1. Rex, de coelo respice,
visita clementer,
Quam plantasti, vineam,
quae perit frequenter;
Cultores, quae sua sunt,
quaerunt diligenter
Vineamque Domini
colunt negligenter.

2. Heu, pastores ovium
sub umbra quiescunt,
Se in voluptatibus
pascere assuescunt
Et Christi oviculas
pascere pigrescunt,
De quibus victum tollere
minime pavescunt.

3. Pastores ecclesiae
dicuntur praelati,
Injuste hoc nomine
sic sunt nuncupati,
Pro grege dominico
non jam sunt parati
Laborare strenue,
ut quondam beati.

4. Nemo turbat gregem plus
quam quidam pastores,
Vitiose negligunt
jam inferiores,
Innocentes opprimunt
et turbant meliores
Et amicos praeferunt
multum viliores.

5. Deus, quam mirabilis
Hujus mundi status,
Nam si simplicissimus
Fuerit praelatus,
Hic in brevi tempore
Totus fit mutatus,
Qui fuit humillimus,
Valde fit elatus.

6. Dehonorat subditos,
perit spes salutis,
Superbire incipit
immemor virtutis,
Elevatur supra se
laqueis salutis,
Gradiens per devia
gressibus non tutis.

7. Dignitatis gloria
et novi honores
Convertunt humillimum
et pervertunt mores,
Quod sui obliviscitur
spernens digniores
Et ignorat socios
stantes ante fores.
8. Vivere vult splendide
raro stans in choro,
Ob sua solatia
saepe est in foro,
Vel languorem simulans
se locans in thoro:
Heu me, dicit, pauperem,
quantum nunc laboro.
9. Monachus si coeperit
pauper aegrotare,
Docetur prae omnibus
olus manducare,
Ad chorum in triduo
non differt remeare,
Qui fieret libentius,
cogitur cantare.
10. De Christi pauperibus
pauci habent curam,
Qui gerunt frequentius
paupertatem puram,
Sed qui potest capere,
fugit vitam duram
Et vivit ad libitum
regens praelaturam.
11. Nil de praelatis refero,
qui nunc onerantur
Et pro suis subditis
hic sollicitantur,
Amant, regunt, corrigunt
neque indurantur,
Deus det, [ut] gaudium
isti consequantur.
12. Sed sunt dii gentium,
daemonia praelati,
Qui hic suis subditis
non sunt inclinati,
Ad quorum custodiam
sunt hic deputati,
Nec regunt nec diligunt,
socii Pilati.
13. Praelatorum viscera
dum gaudent repleta,
Tunc clamatur altius,
cantant mente laeta,
Jubent, ut similiter
clament tali meta,
Quorum in jejunio
frequens est dieta.
14. Ultra modum debitum
cogunt laborare
Subjectum sibi populum,
student fatigare,
Cogitantes intra se,
hi solent murmurare,
Obruantur onere,
ne possint vacare.
15. Et si fratres inter se
volunt discordare
Pro causa tam minima,
nolunt revocare
Eos ad concordiam
rogitantes quare,
Isto modo possumus
non in pace stare.
16. Sic vadunt ad interitum
cum suo grex pastore,
Plebs plebanum sequitur
bestiarum more,
Seducit pater filios
misero errore,
Et sic premuntur animae
perpetuo dolore.
- Cod. Zwethalen. 6 saec. 12. add. saec. 14.

224. Prosa de Evangelio.

1. Parabolam vitae
Omnes hanc audite,
Sine dolo et sine lite
- Unanimus ite,
5. Ne de vera vite
Cadatis excisi

- Agricolae invisi.
 Qui vineam plantavit
 Et in hanc vocavit
10. Multos operarios
 Per singulos denarios,
 Qui summo mane mundi
 Pro mercede nummi
 Adam introduxit,
15. Quem serpens seduxit.
 Hora vero sexta
 Fide subintexta
 Abraham intravit,
 Qui natum immolavit.
20. Hora vero nona
 Per scriptae legis dona
 Moyses intravit,
 Qui decalogum portavit.
 Undecima David
25. Rex subintravit,
 Qui fortiter pugnavit
 Et Christum figuravit.
 Tandem Christus venit,
 Qui mercedem dedit,
30. Qui crucis in angaria
 Calcavit torcularia;
 Qui per confessionem
 De cruce latronem
 In paradisum duxit,
35. Quem sero conduxit.
 Post hunc patriarchae,
 Reges et prophetae
 Mercedem acceperunt,
 Qui pondus portaverunt
40. Aestus et diei.
 Sic gratia Dei
 Quos praedestinavit,
 Hos et remuneravit.
 Post hos duodeni
45. Atque Nazareni
 Et evangelistae
 Te sequuntur, Christe.
 Post hoc crucis victores,
 Deinde confessores,
50. Cum oleo prudentes
 Fuerant sequentes
 Regis sponsam magni,
 Novam nuptam agni.
- Tunc epithalamica
55. Sponsae cantabant cantica.
 Hanc intrate vineam,
 Ut malorum veniam
 Inveniatis.
 Cur otiosi statis?
60. Cur non laboratis,
 Ut fructum afferatis?
 Cur non festinatis,
 Ut omnes occurratis
 Ecclesiae sponso,
65. Qui videt in absconso,
 Qui mercedem tribuet,
 Cum Samaritanus rediet?
 Sex gradus aetatis,
 Ut intelligatis,
70. Hic praefigurantur.
 Qui bene operantur,
 Regnant in aeternum;
 Descendunt in infernum,
 Qui stabunt otiosi,
75. Semper criminosi,
 Quos nemo conduxit,
 Cujus flos exaruit,
 Cum verus sol incaluit.
 Per quos ab infantia
80. Per ora lactantia,
 Mox a pueritia
 Cum animi prudentia,
 In adolescentia
 Cum animi peritia,
85. Mox in juventute,
 Dehinc in senectute
 Ad vineam vocamur,
 In qua coronamur.
 In ultima aetate
90. Sero laborate.
 Cum sero factum esset,
 Ut labor mundi cesset,
 Vocantur operarii
 Et dantur denarii
95. His, qui sero venerunt.
 Tunc primi putaverunt
 Se plus accepturos,
 Cum patre regnatos
 Et ipsi acceperunt,
100. Sed murmuraverunt,

- Singulos denarios,
Ut decet operarios.
Tunc patri dixerunt,
Qui mane venerunt,
105. Cur pares fecisti,
Quos sero conduxisti
Nobis, qui portavimus
Pondus diei et aestus.
Respondit uni pater:
110. Nonne ego, frater,
Cum omni operario
Conveni de denario.
Quod promisi, tolle
Nec ultra te extolle;
115. Noli murmurare,
Novissimo dare
Sicut primo volo,
Te audire nolo.
Tu nequam, ego bonus,
120. Mecum qui portat onus,
Trabem tollat de oculo,
Pecuniam de loculo,
Ne racca dicat fratri,
Sic carus erit patri.
125. Tollat omne vitium,
Ne subeat supplicium,
Cum mundi fit destructio
Nec ultra fit corruptio.
Tunc erunt electi,
130. Qui fuerunt perfecti,
Et erunt abjecti,
Qui non sunt perfecti.
Multi sunt vocati,
Pauci coronati.
135. Magna dies illa,
Quam pace tranquilla
Dignetur praestare,
Qui venit nos salvare.

Clm. Monacen. (ol. Altahen.) 7950 saec. 12.

225. Planetus Ecclesiae.

I.

1. Ad te, Domine, levavi
animae praecordia,
In te, Domine, speravi
Tota cum fiducia,
Ad te, Domine, clamavi
Ego, flens ecclesia.
2. Bone Deus, te actore
Concepi et genui,
Sacro scripturarum rore
Natam prolem abluï,
Sed nunc me replent moerore
Nati semimortui.
3. Cum enim unicus Deus,
Sic est fides unica,
Unicusque sponsus meus,
Spes ecclesiastica,
Crescit tamen pharisaeus
Et pestis schismatica.
4. Divisa flet hierarchia,
Quam formarat gratia,
Nam, plena olim sophia
Salutari, Graecia
Romana relicta via
Secedit per devia.
5. Erant enim Philippenses
Pauli quondam filii,
Erant Thessalonicenses,
Galatii, Corinthii,
Absunt Graeci, Colossenses,
Vatum olim socii.
6. Fletibus genae funduntur
Et corda suspiriis,
Dum epistolae leguntur
Pauli factae studiis,
Quae praefatis diriguntur
Lapsis nunc ecclesiis.

7. Gratae quidem sunt scripturae,
Sed amari tituli,
Dum ex his tantae jacturae
Memorantur populi,
Quod cadunt tot creaturae,
Tot Christi vernaculi.
8. Heu me, secti sunt Alani,
Jasones, Iberii,
Jacobitae, Nubiani
Et qui restant Tyrii,
Armeni, Georgiani
Viciniq̄ue Ziquii.
9. Indi quidem baptizantur,
Qui, quamvis innumeri,
Non accedunt nec vocantur
Ad sedem clavigeri,
Sed sub causa conversantur
Johannis presbyteri.
10. Kalendas ritus Graecorum,
Fidem et consilia
Sequitur gens Bulgarorum
Et gentes de Jascia
Populique Ruthenorum
Cunctique de Servia.
11. Lapsi sunt Nestoriani
Decepti fallacia,
Nulla quaerunt Africani
Romana judicia
Ignotique sunt Farfani
Mixti cum perfidia.
12. Misere patriarchales
Quatuor ecclesiae,
Quae ut bases cathedrales
Substant primariae,
Ut arbores autumnales
Substant ignominiae.
13. Nam Jerosolymitana
Et urbs Antiochiae,
Constantinopolitana
Et urbs Alexandriae,
Calcantur gente profana,
Nequam, plena rabie.
14. O Deus, cur Christiana
Plebs ita diffinditur?
Cur deserta via plana
Per asperas graditur,
Cur gens angelis germana
Tot malis subjicitur?
15. Porro talem dissuturam
Graviorem sentio,
Quia curatorum curam
Modicam adspicio,
Vix est, qui contra jacturam
Penset de remedio.
16. Quare vivunt tot perversi
Latentes haeretici,
Inter fideles dispersi
Ut lupi malefici?
Et qui videntur conversi,
Raro sunt catholici.
17. Rei secant Ariani
Divinam essentiam,
Confundunt Sabelliani
Personarum gloriam,
Negantque Pelagiani
Operantem gratiam.
18. Stoici mundi naturam,
Formam et substantiam
Deum dicunt et figuram
Ejus circumstantiam,
Facturae praestant culturam,
Factori blasphemiam.
19. Tabefacti Manichaei
Duos Deos praedicant,
Corporea quidem rei
Fore Dei judicant,
Ceteraque boni Dei,
Quae magis magnificent.
20. Valdenses vociferantes
Diversis erroribus
Meos praelatos causantur
De perversis moribus,
Suos tantum arbitrantur
Fungi posse clavibus.

21. **Xristo** sicut Christiani
Hic omnes se offerunt,
Tamen ad errores vanos
Damnandi se conferunt,
Quos culpae tamquam insanos
Ad inferna deferunt.

22. **Zeli** quidem tui telis
Sauciata crucior,
Multis in membris fidelis
In multis concrucior,
Fioque sine medelis
Jugiter amarior.

II.

23. **Animales** Saraceni
Mittunt in me gladios,
Multa pravitate pleni
Meos necant filios,
Et ut domini terreni
Faciunt exitios.

29. **Gutta** ligat membra mea
Et spasmus vecordiae,
Nam nec spata Maccabaea
Nec verbo scientiae
Arma vinco Cananaea
Minorum potentiae.

24. **Bethlem** sanctam rapuere,
Peremerunt incolas,
Jerusalem foedavere,
Violarunt violas,
Moschetas ibi fecere,
Fugarunt Christicolas.

30. **Hebet** mens, fides miratur,
Quod hae sint ecclesiae,
Quibus salus destinatur,
Pax et fructus gratiae
Apocalipsisque datur,
Privatae sint specie.

25. **Cleri** festa non honorant,
Campana non tinniant,
Viae sanctae Sion plorant,
Nam plebes non veniunt,
Salvatorem non adorant,
Qui loca custodiunt.

31. **Istis** magistri scripsere
Petrus, Paulus, aquila,
Istis dogmata dedere
Praeceptaque rutila,
Ista nunc evanuerunt
Ut figmenta nubila.

26. **Dolorem** Turci auxerunt
In arcu et ascia,
Qui me moestam expulserunt
De minori Asia,
Ubi paucos reliquerunt
De Christi familia.

32. **Karitas** refrigerata
Venit prope nihilum,
Iniquitas augmentata
Sanctis aufert jubulum,
Candelabra sunt sublata
Propter culpam vigilum.

27. **Ephesina** et Smyrnensis
Migrarunt ecclesiae,
Pergami, Thyathirensis,
Sardis, Laodiciae,
Sola Philadelphiensis
Perseverat hodie.

33. **Longe** Deus me fecisti
Meis a benevolis,
Solamenque subtraxisti
Concessum apostolis,
Hinc inde circumdedisti
Me multis malevolis.

28. **Fractae** sunt ecclesiarum
Aedes et altaria,
Pulsa sunt inde missarum
Quaeque sacrificia,
Et pastoris animarum
Fugata memoria.

34. **Mei** praelati pomposi
Tument ut hydropici,
Quidam volunt spiritosi
Videri magnifici,
Quidamque deliciosi
Sunt ut paralytici.

35. Nequam sunt religiosi
Multi sine foedere,
Multi literis ventosi
Sine legis opere
Et multi, qui sunt exosi,
Volunt pie vivere.
36. Omnes, quae suasunt, quaerunt,
Non ea, quae Domini,
Omnes vota contulerunt
Tam carni quam sanguini,
Omnes in his exarserunt
Clericorum animi.
37. Principes nimis elati
Minus sunt pacifici,
Dediti cupiditati,
In dando parvifici,
Non intendunt aequitati
Principes tyrannici.
38. Quo iverunt margaritae
De locis Aegyptiacis,
Viri sanctissimae vitae
De mille coenobiis,
Cessarunt anachoritae
Non relictis filiis.
39. Religio viduata
Taliū solatio,
Nimis est refrigerata
Ab orandi studio,
Ad mundi mores laxata
Multis est fastidio.
40. Sanctus, sanctus, sanctus Deus,
Meas vide lacrimas,
Deficit spiritus meus,
Mori cernens animas,
Infelix gaudet Judaeus
Videns tot res pessimas.
41. Tutor pie pupillorum,
Segregatos congrega,
Ovile orthodoxorum
Truncatum redintegra,
Seminatores errorum
Ab electis segrega.
42. Unum da cor in credendo
Christum invocantibus,
Unum os in confitendo
Exclusis erroribus,
Animam in diligendo
Una cum operibus.
43. Christianis pacem praesta,
Cuncta tolle schismata,
Sana vulnera funesta,
Deauge charismata,
Jucunda largire festa
Et jucunda sabbata.
44. Zyma purga vitiorum,
Da virtutum azyma,
Statum meum fac decorum
Data praebens optima,
Fontem ostende bonorum,
Quo fruatur anima.

Cod. Carnoten. 341. saec. 14. — 14, 2 dissinitur. — 24, 1 Bethel. — 30, 2 haec sic.

226. De vero amore.

1. Amor sponte cor afficit
Et spontaneum efficit,
Nulla cupit praemia,
Amori non est angulus,
Amori simplex oculus,
Nulla habet propria.
2. Amor non est in timore,
Timor non est in amore,
Sunt enim contraria,
Amor lex est filiorum,
Timor vero lex servorum,
Magna est distantia.
3. O quanta est vis amoris,
Quae exclusa vi timoris
Servum facit liberum,
De nocente innocentem,
De mortuo dat viventem
Et de sene puerum.
4. Amor metu non frangitur,
Nullo pudore flectitur
Nec curat dominium;
Amor amat concordiam,
Veritatem, justitiam,
Spiritale gaudium.

5. Amor nescit iudicium
Nec recipit consilium
Nec se modo temperat;
Amor gratis obsequitur,
Nullo lucro conteritur,
Libenter obtemperat.
6. Amor verus non est duplex,
Se contentus, se locuplex,
Scit omnibus sufficere;
Per se satis est subjectus,
Non contractus sed affectus
Reveretur libere.
7. Amor prudens non effluit
Sed abundanter affluit
Nescitque marcescere,
Amor accensus fortiter,
Semper conatur dulciter
Et pure diligere.
8. Amor ille, qui spe crescit
Et subtracta spe decrescit,
Adhuc est impurior;
Amor non est hic sine spe,
Sed non sumit vires de spe
Nec ea fit fortior.
9. Amor non est hiemalis,
Amor novus et paschalis,
Per quem virent omnia;
Amor nunquam otiosus,
Amor semper fructuosus
Sicut aestas florida.
10. Quantum homo desiderat,
Quantum credit, tantum sperat,
Tantum est in opere;
Qui amoris succo caret,
Fides ejus et spes aret,
Nescit fructum facere.
11. Amor dulcis, non amarus,
Amor largus, non avarus
Et sine tristitia;
Amor caret senectute,
Amor floret juventute
Semper in laetitia.
12. Amor purus pure amat,
In spe non propter spem amat
Sicut docet ratio;
Amor sperat hoc, quod amat,
Et quod sperat, illud amat
Appetitu anxio.
13. Amor, quia amat, sperat,
Sed non amat, quia sperat,
Ordine legitimo;
Amor praeit, spes sequitur
Amor praeest, spes subditur
In amantis animo.
14. Amor laudem non appetit,
Nec, quae sua sunt, repetit,
Nec despectum metuit;
Amor pie socialis
Nec pro malis mala malis
Sed bona retribuit.
15. Amor nescit irritari,
Invidere nec inflari,
Sed amat humilia;
Amor malum non cogitat,
Injurias non recitat,
Nulla fovet odia.
16. Amor mollit duritiam,
Amor tollit acidiam,
Gelu mentis adimit;
Amor sicut mors est fortis,
Amor mors est nostrae mortis,
Omne malum perimit.
17. Amor nihil vult praeter se,
Per se placet et propter se,
Sui tantum conscius;
Nullo pacto adquiritur,
Nulli spei innititur,
Non est mercenarius.
18. Amor semper vult amare,
Sibi soli scit vacare,
Se solum complectitur;
Non quaerit fructum alium,
Quam usum sui proprium
Et seipso fruitur.

19. Amor est res suae spei,
Spes etiam suae rei,
Ipse sibi gratia;
Ipse causa, ipse fructus,
Neque foris a se ductus
Sibi quaerit alia.
20. Amor solus vult regnare,
Totam mentem occupare,
Solutus menti praesidet;
Non est, quo intret vitium,
Ubi tenet imperium,
Ubi totum possidet.
21. Amor sanctus, amor mundus,
Amor festus et jucundus
Cuncta fugat vitia;
Amor plenus plene gaudet,
Osculari Deum audet
Cum omni fiducia.
22. Amor semper triumphalis,
Amor semper nuptialis,
Amor semper ebrius;
Amor summus et regalis,
Amor plus quam filialis,
Amor sponsus proprius.
23. Ubi amor, nihil deest,
Qui non amat, quicumque est,
Is nihil est penitus;
Per amorem fit anima
Christi sponsa carissima
Et nubet divinitus.
24. Patrem honoret filius,
Sed sponsa, quod est dulcius,
Sponsum suum diligit;
Sicque rejectis omnibus
Mundi dilectionibus
Ipsam solum eligit.
25. Servus timore serviat
Et mercedem accipiat,
Qui est mercenarius;
Sed sponsa sponsum cernere
Et osculum vult habere,
Quod est longe dulcius.
26. Amor legis plenitudo,
Amor cordis latitudo,
Amor mentis specula,
Amor dulces dat lacrimas,
Lex est convertens animas
Omni carens macula.
27. Amor gemit, amor orat,
Amor plangit, amor plorat,
Pascitur suspirio;
Amor, qui caret lacrimis,
Nec suspirat ab intimis,
Caret desiderio.
28. Amor mundo vult conteri,
Mundus est ei oneri,
Lux ipsa fastidio;
Cum differtur, amor crescit,
Minuere eum nescit
Sed auget dilatio.
29. Amor nescit meditari,
Vel audire vel effari,
Nisi quod amaverit;
Amor expers et erroris,
Qui socius est amoris,
Errare non poterit.
30. Amor currit diligendo,
Perseverat in currendo
Et cursum accelerat;
Tarde enim pervenire,
Tarde credit invenire,
Quod nimis desiderat.
31. Sponsus, qui sponsam diligit,
Sponsae amorem exigit
Nec requirit amplius;
Sponsa novit diligere,
Nec scit nec valet reddere
Sponso quidquam gratius.
32. Sponsa non habet aliud,
Nec sponso placet aliud
Quam sponsae dilectio;
Nil aliud sponso debet,
Nec aliud sponso praebet
Sponsa in conjugio.

33. *Sponsa amat, quia amat,
Et ut amet, semper amat
Voluntate libera;
Praeter sponsum nihil amat,
Proptersponsum sponsum amat,
Spe nequaquam altera.*
34. *Amor vivendo patiens
Sed amando impatiens,
Donec Deum videat;
Nunquam cessat esurire,
Quem diligit, et sitire,
Donec votum compleat.*
35. *Poenam habet pro satie
Et laborem pro requie,
Dolorem pro gaudio;
Amor, qui non perseverat
Nec in finem desiderat,
Non est dignus bravo.*
36. *Amor caduca negligit
Nec spem suam in his figit,
Quae sunt transitoria;
Amor supernis inhiat,
Amor amantem cruciat,
Sed sine molestia.*
37. *Amor exsul amarescit,
Post amarum spe dulcescit,
Spe consolatoria;
Amor luget exsilium,
Nec ibi quaerit gaudium,
Ubi non sunt gaudia.*
38. *Amor vult difficilia,
Immo impossibilia
Et sine solatio;
Amor semper vult languere,
Anhelando deficere
Et sine remedio.*
39. *Amor nullum vult temporem,
Immo aestum et ardorem,
Nulla ei gravia;
Amor suave jugum Christi,
Qui se jugo subdit isto,
Cuncta ei levia.*
40. *Multi gradus in amore,
Summum gradum suo more
Sponsa sibi vendicat;
Sponsa amat cum fervore,
Sponsa abundat amore,
Cui nemo communicat.*
41. *Major sponsae affectio
Circa sponsum quam filio
Cum parentum gratia;
Magis amat, magis sapit,
Magis ardet et vix capit
Sua desideria*
42. *Non mercedem, non honorem,
Non doctrinam sed amorem
Sponsa sibi eligit;
Et amare et amari,
In hoc solo vult laetari,
Si perfecte diligit.*
43. *Amor legi non subditur,
Neque justis lex ponitur,
Qui amori serviunt;
Amor enim est beatis
Lex perfectae bonitatis,
Quam injusti nesciunt.*
44. *Amor amat silentium,
Placet ei suspendium,
Id est contemplatio;
Amori multiloquium
Est omnino contrarium
Et ejus turbatio.*
45. *Amor summe delicatus,
Esse debet eliquatus
Ab omni contagio;
Nihil admixtum habeat,
Nulla in eo maneat
Obliqua intentio.*
46. *Amor idem in se manet
Et semper in se permanet
Locus amicitiae;
Amor nutrit unitatem,
Simul et stabilitatem
Fortis patientiae.*

47. Inimicis est amicus
Et nulli est inimicus,
Sed cultor justitiae,
Culpam odit, non naturam,
Omnem cernit creaturam
Columbina facie.
48. Tanta flamma est amoris,
Tanti amor est ardoris,
Ut exstingui nequeat;
Nullis aquis exstinguitur,
Nec flumine obruitur,
Quin amplius ardeat.
49. O quam amplum palatium
Caritatis est gremium,
In quo omnis recipit;
Et invidis et ingratis
Sinum pandit pietatis,
Nullum a se excipit.
50. Amor est vita omnium,
Unum est necessarium;
Omnis virtus alia
Sine eo non proficit,
Et delinquit et deficit,
Et nihil sunt omnia.

Cod. Carlopolitian. (ol. Carthusiae Montis Dei) saec. 14. A. — Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. B. — Letzteres mit der Überschrift: Sanctus Bernardus de amore. — Str. 1—26 fehlen B. — 29, 2 affari A. — 30, 5 Tarde quoque invenire B. — Nach Str. 30 folgen in B Str. 35, 4 bis 40, 1. — 31, 6 Quidquam ei gratius B. — 32, 1 Nec sponsa habet B. — 32, 4 sqq. fehlen B. — Von Str. 34 springt B auf Str. 40 über. — 35, 1 bis 4 fehlen B. — 40, 5 Et abundat in B. — Nach 44, 3 schiebt B ein:

Amor non agit perperam,
Non sinistram, non dexteram
Ejus habet actio.

45, 1 Amor esse defaecatus B. — 45, 4 Et nihil mixtum habeat B. — 46, 1 idem semper manet B. — 46, 2 Semper locum suum tenet B. — 46, 3 Locum B. — 46, 4 sqq. lauten in B:

Stat firmiter et non nutat,
Statum suum nunquam mutat,
Statum patientiae.

47, 3 Nisi inimicitiae B. — 48, 2 ardor est A. — 50, 2 Sine quo necessarium A. — 50, 3 Est omnis A. — 50, 5 Et delirat et B. — Am Schlusse fügt B noch bei

Amor, amor dulcis labor,
Amor vincit omnia.

227. De Ordine s. Benedicti.

1. Sacer ordo Benedicti
Utitur amictu miti
Pro suo velamine,
2. Albo, nigro, camelino,
Lana texta sine lino,
Prout est religio.
3. Hic monarcha monachorum,
Patriarcha est cunctorum,
Qui ad se confugiunt;
4. Coenobitis praebet normam
Et anachoritis formam
Vias rectas ingredi.
5. Cujus regularis usus
Nunc ubique est diffusus
Inter orbis climata,
6. Nam Specus cultus divini
Locusque montis Cassini
Redolent virtutibus.
7. Hinc Fuldenses cum fervore
Claustra multa cum decore
Regunt in Almannia,
8. Adsunt et Cluniacenses
Simulque Camaldulenses
Cum Cisterciensibus.

9. Valumbeni, Silvestrini
Supersunt et Coelestini
Sub diverso habitu,

10. Montis Oliveti patres
Humiliatisque fratres
Sub eadem regula.

11. Vigent quoque Justinieneses,
Cum candore Bursfeldenses
His diebus ultimis.

Clm. Monacen. (ol. Tegurin) 20015. anni ¹⁵⁰⁰/1508. — 4, 1 praebent. —
9, 1 Lies Vollumbrosi? — 11, 2 Zursfeldenses.

228. De Conductu in itinere Hierosolymitano.

1. Christiani nominis
Corruit insigne,
Spurci pompa germinis
Et gentis indignae
Regnat in Jerusalem,
Quis ferro vel igne
Deleat propaginem
Sobolis malignae?

2. Capta est haereditas
Pendentis in ligno,
Si quos regit veritas
Munere benigno,
Horum crucis pectora
Consignentur signo,
Publicentur roborata
Populo maligno.

3. O florens militia
Christianae gentis,
Quis ferat opprobria
Saecula regentis,
Ordinetur acies
Populi credentis,
Fabricetur aries,
Dentur vela ventis.

4. Nostrae, fratres, vigeat
Disciplinae cultus,
Pax inter nos maneat,
Sit rancor indultus,
Sentiant Jerusalem
Gentiles tumultus
Christiani roboris
Viriles assultus,

5. Cur gens non opprimitur
Vitae bestialis,
Qua sic Christi premitur
Sedes principalis?
Factum in prostibulum
Civitas regalis,
Versa est in stabulum
Domus specialis.

6. A summo pontifice
Exiit edictum,
Neminem detineat
Scelus vel delictum,
Indulgetur penitus
Culpae maledictum,
Si quis occubuerit
Per iter indictum.

7. Vestris qui sceleribus
Estis involuti,
Piscina comparuit
Congrua saluti,
In qua quotquot sanguine
Fuerint abluti,
Laetabuntur illico
Coelum consecuti.

8. Ergo si vos moveat
Zelus domus Dei,
Rogo vos, admoneat
Illud Maccabaei,
Sub quo pauci totiens
Vicerunt Judaei,
Valde mentes acuit
Tanta formae rei.

9. Constipetur classibus
  Maris latitudo,
  Plebs, Quirites, proceres,
  Regum celsitudo,
  Ire si quem hostium
  Terret multitudo,
  Noverit, quod desuper
  Datur fortitudo.
10. Surgat invincibilis
  Pastor Romanorum,
  Accingatur nobilis
  Probitas Francorum,
  Producatur agilis
  Populus Anglorum
  Nec non et horribilis
  Turba Bohemorum.
11. Sedens adhuc modicum
  Cinere conspersa
  Tuum lauda medicum,
  Civitas dispersa,
  Ad te nostra convolat
  Gens bene conversa,
  Ut jam te non incolat
  Medus neque Persa.
12. Ad hoc sulcant aequora
  Plus quam rates mille,
  Plenae gente libera
  Mentis non pusillae,
  Ni gurges impediatur
  Charybdis et Scillae,
  Tutum est, ut fugiat
  Filius ancillae.
13. Ergo nunc accelerent
  Fortes regionum,
  Cedat amor sanguinis
  Et cognationum,
  Aderit in proelio
  Deus ultionum,
  Cujus cadet brachio
  Robur nationum.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883 saec. 14/15.

229. De Chori Officio.

1. Dum in nocte video
  in choro conventum
  Et ad laudem Domini
  quemlibet intentum,
  Esse me considero
  ut ad tournamentum,
  Ubi non est licitum
  ire somnolentum.
2. Tournamentum ludus est
  fortium virorum,
  Strenue pugnantium
  et non pavidorum,
  Quibus bene convenit
  ordo griseorum,
  Quorum nullus tepidus
  intret jure chorum.
3. Tournamentum longius
  quaerit bonus miles,
  Ut probare valeat
  vires juveniles,
  Matutinas monachi
  sic petunt viriles,
  Quas frequenter nesciunt
  frequentare viles.
4. Reges, duces, comites
  Solent exercere
  Tournamenta, ut queant
  saeculo placere,
  Sic in choro monachi
  non debent silere,
  Ut laudem a Domino
  valeant habere.

5. Simplex miles arripit
regem aliquando,
Ludum, quem praediximus,
saepe frequentando,
Sic et pauper monachus
bene vigilando
Coeli capit Dominum
devote cantando.
6. Talis enim captio
dulcis est et bona,
Jesum capientibus
dat rex larga bona,
Quia non discernitur
ab ipso persona,
Quando vigilantibus
dabitur corona.
7. Dum mane consurgimus
de dormitione,
Christum regem capimus
brevis cum sermone,
Vulnerum, quae passus est,
recordatione
Disciplinae, lanceae,
spineae coronae.
8. Ex his solet fluere
nectaris resina,
Quae est peccatoribus
summa medicina,
Quando Deo psallimus
mente columbina,
Datur procul dubio
gratia divina.
9. Corona promittitur
mane vigilanti,
Ubi Deus praemia
dabit militanti,
Cum sponsus advenerit,
et cum dormitanti
Non patebit janua,
quam intrabunt sancti.
10. Somnus est dulcissimus
semper in aurora,
Tunc cibus digestus est
ad inferiora,
Et laetatur anima
sanguinis in hora,
Tunc natura solvere
solet graviora.
11. Non debet hoc tempore
monachus dormire,
Castitatem qui suam
volet custodire,
Tunc solet fragilitas
carnis ebullire,
Quam sacrae vigiliae
faciunt perire.
12. Asperae vigiliae
sunt pigris ut spinae,
Sed vere sciendum est,
quia matutinae
Corporis et animae
fiunt medicinae,
Nam caput a phlegmate
purgant sine fine.
13. Ergo diu vivere
monachi probantur,
Quia nec cibariis
nec somno gravantur,
Probatur, quod plurimi
inde moriantur,
Quod carnis in crapula
nimis gloriantur.
14. Ad choream leviter
stetimus in foro,
Placentes hominibus
vestitu decoro,
In veste nunc humili
psallimus in choro
Canentes, ne similes
simus sycomoro.
15. Sycomorus foliis
optime vestitur,
Sed nullus sub foliis
fructus reperitur,
Ad quid corpus vestibus
sanctis operitur,
Si sub illis tepidus
monachus nutritur.

16. Solet potus tepidus
nauseam parare,
Nec Deus vult tepidum
sibi sociare,
Nam justus ut lilium
debet germinare,
Non ut ficus fatua
terram occupare.
17. Sicut noctis tempora
terrae dant humorem,
Sic sanctae vigiliae
auferunt teporem
Bene vigilantibus
et reddunt amorem
Cordibus psallentium
coeli dando rorem.
18. Jesus personaliter
est in psalmodia,
Angeli, apostoli
et virgo Maria
Cum suis virginibus
et laetantur, quia
Ire nos conspiciunt
in coelesti via.
19. Fuit quidam monachus
physica peritus,
A terrarum dominis
multum requisitus,
Laute procuratus est,
mollibus vestitus,
Ivit ad vigilias
saepius invitus.
20. Hic in choro tepide
stetit nec cantavit
Et in psalmis maxime
chorus laboravit,
Licet dignus non fuit,
hic consideravit,
Quod virgo pulcherrima
cunctis propinavit
21. Pigmentum de pixide
valde pretiosa
Et ad ipsum veniens
quasi taediosa
Pertransivit tepidum
facie rugosa,
Quae fuit prae omnibus
rebus speciosa.
22. Tunc cognovit physicus,
quod erat illusus,
Abbatis consilio
mane fuit usus,
Mollia deposuit,
quae non habet usus,
Et valde poenituit
animo confusus.
23. Matutinis laudibus
fortiter intentus,
Vestibus, cibariis
vivens ut conventus,
Et ab illo tempore
nunquam fuit lentus
Nec est in collegio
melior inventus.
24. Non diu post tempus hoc
meruit videre
Visionem pristinam,
qualiter fovere
Virgo solet monachos,
qui nolunt torpere,
Et partem cum ceteris
meruit habere.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883 saec. 14/15. A. — Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Lunaelacen.) 3848 saec. 15. B. — Cod. Graecen. 1294 saec. 15. C. — Clm. Monacen. 3594 saec. 15. D. — Cod. Palat. Vindobonen. 1420 anni 1548. E. — Str. 7 fehlt A. — 11, 1 Non debent BC. — 11, 2 monachi BC. — 11, 4 volunt BC. — 14, 1 sq. stetimus leviter B. — 15, 3 Nullus tamen in eo BC. — 15, 5 Ut quid B. — 20, 1 tepidus BC. — 21, 1 Pigmenta B. — 24, 1 Non post multum temporis B. — Nach 2, 6 ist das Lied von einem Cistercienser.

230. Hymnus confundens Gregorium, alias Errorium, olim papam.

1. Alte cantando porrige nunc aures,
Fallax Errori, traditor tu noster,
Calles in omnes fama pro nunc fundit
Se tua turpis.
2. Qui temptas aedem pulsibus, quam Petrus
Doctus et Paulus manibus firmarunt,
Ruat ut cinis alma Dei fides,
Astu laborans.
3. Octies decem annis obumbratus,
Angelus lucis creditus per orbem,
Pestifer daemon esse qui probaris
Noctis opacae.
4. Usu maligno teneris ab annis
Sectas sinistro ordine captasti,
Quarum nunc semen senio digestum
Pro fide spargis.
5. Hinc fraticellos, comites errorum,
Varie comis roseis galeris,
Eis nocendi maribus et terrae
Posse donando.
6. Clare dum produnt, quale tuum genus,
Corii labor, artis banausiae,
Ausus es sanctum mango phaleratus
Sumere nomen.
7. Claves, quas gestas, aetheris ad portas
Credis deceptus apte pertinere,
Mulciber Aetnae, faber inferorum,
Has tibi dedit.
8. Christum quae credit, natio fidelis
Omnis gaudebat vota tua videns,
Odio dignus Graeco et Latino
Cuncta fraudasti.
9. Voce promissa unica dum possis
Haec stipulata solvere cedendo,
Ortus tu foves simul et occasus
Schismata duo.
10. Si simplex aetas senii tam grandis
Infantum canat fictionum dolos
Eaque mundum visere non putas,
Pueri cernant.

11. Omine malo novimus quam tristis
Genitus orbi nuntius fuisti,
Nam Antichristum signas adfuturum,
Cui praecurris.
12. Non reus usquam legitur fuisse,
Quem sic damnandum clamitarent una
Caupo et cerdo, virgines et nuptae
Clerus et omnis.
13. O nimis miser, quamvis adhuc vivus
Jam destinatus mortibus gehennae,
Fractor votorum, perfidiae pater,
Pseudopropheta.
14. Nunc te magistro nemo coelos rapit,
Iter sed sursum undique rarescit,
Augent pressuras, nomine qui tuo
Tartara petunt.
15. Si vota ponis, languida non sanant,
Sed sonant Christo sibila Medaeae,
Necis aut vitae nullae tibi partes,
O bone praesul.
16. Ne vita functos suscitare velis,
Pacto naturam bene securasti,
Tutus est Orcus, ne prece Trajanum
Addes electis.
17. A nobis procul sint tua nociva
Linguae, dum orat, murmura mendacis
Et quae donantur periturae cruces
Dextra perosa.
18. In celsa sede nullus honor patri,
Nec Gabrieli, primae geniturae,
Sed Ragusino spiritui sancto
Poena perennis.

Cod. Londinen. (ol. Vratislaviens.) Add. 18922. saec. 15. — Das Lied, aus der Zeit des abendländischen Schismas stammend, richtet sich gegen Gregor XII.

231. Cursus Mundi.

1. Heu, quam vana vanitas, Quam fallax inanitas, Quidquid est in mundo; Si quid habet placidum, Totum reddit acidum, Quidquid est in fundo.	2. Lacrimando nascimur, Laborando pascimur, Respiramus raro; Trituratur variis, Proh dolor, injuriis Moritura caro.

3. *Mundus est sophisticus,
Non amicus, pisticus,
Ridet nunc, nunc frendet;
Quod clementer respicit
Hodie, cras despicit,
Tribulat et premit.*
4. *Fallax ejus gratia,
Modo dat solatia,
Modo dat lamentum;
Probis dat angarias
Multas atque varias,
Impiis argentum.*
5. *Modo dat, cras recipit
Et sic ludens decipit
Hic non advertentes;
Tollens, quod jam dederat,
Sibi non confoderat
Animos prudentes.*
6. *Rara consolatio,
Multiplex turbatio,
Hic dolores mille;
Vita nostra labilis,
Status variabilis,
Ridet hic, flet ille.*
7. *Iste flet penuriam,
Ille flet injuriam
Vel suorum mortem;
Alter cum inedia
Mille suffert taedia
Ob stupendam sortem.*
8. *Iste rursus quaeritur,
Qui morbis conteritur,
Alio valente;
Modo fluxum patitur,
Modo febre quatitur,
Dolet hic in dente.*
9. *Iste dolet humerum,
Multis super numerum
Morbis anxiatur;
Alter in lascivia
Instruit convivia,
Nunquam infirmatur.*
10. *Alius irascitur
Et intus depascitur,
Quod non exaltatur;
Ambiens divitias,
Honorum delicias,
Nunquam tamen satur.*
11. *Quidam e contrario
Semper usu vario
Se humiliantes,
Spernunt transitoria,
De coelesti gloria
Semper meditantes.*
12. *Torpet hic acidia,
Ille prae invidia
Semet ipsum rodit,
Illum ira stimulat,
Hic amare simulat
Proximum, quem odit.*
13. *Iste vero patiens,
Spem in Deo jaciens,
Sustinens perversos,
Exsecrat dissidia,
Procul ab invidia
Amat universos.*
14. *Hic conventus oculis
Cibus atque poculis
Nimis se distendit,
Ille vivens parcus
Se constringit artius,
Carnem vilipendet.*
15. *Hic ut emissarius
Continendo rarius
Lumbos non compescit,
Ille immunditias
Carnisque spurcicias
Multum abhorrescit.*
16. *Sed, heu, fraus erigitur,
Virtus crucifigitur
Contra normam juris,
Tantus error devius
Puniendus saevius
Est in creaturis.*

17. Virtuosus spernitur,
Dum egere cernitur,
Nequam honoratur,
Si sit opulentior,
Creditor prudentior,
Pluris aestimatur.
18. Quaeritur prosperitas,
Jacent lux et veritas,
Virtus relegatur;
Qui nummis caruerit,
Licet bonus fuerit,
Nullus reputatur.
19. Ideo denariis
Student modis variis
Homines ubique;
Pauci quaerunt qualiter,
Utrum curialiter,
Juste vel inique.
20. Hic spilucit stramina,
Ille vendit gramina,
Ille barbas radit;
Iste vendit olera,
Ille plenus colera
Tribulosque tradit.
21. Hic exstirpat lolium,
Ille parat dolium
Ad condendum vinum,
Iste pottos aereos,
Iste vendit cereos,
Lanam atque linum.
22. Rusticus agricola,
Bonus vix Christicola,
Agrum suum arat;
Iste vestes reficit,
Addens, si quid deficit,
Ille pannos parat.
23. Ille rude aratrum
Exsecrans ut barathrum
Se committit mari;
Sulcat vane maria
Secum ducens varia,
Ut possit lucrari.
24. Iste domos reparat,
Ille grana separat,
Ut coquantur panes;
Sic per astus varios
Sequuntur denarios
Sicut carnem canes.
25. Faber per fabrilia,
Sculptor per sculptilia
Nummum consequuntur,
Quem cum apprehenderint,
Antequam expenderint,
Forte moriuntur.
26. Quidam plus divitias,
Heu, quam amicitias
Dei ambientes
Villas, monasteria
Tenent in miseria,
Foenore praementes.
27. Illud genus hominum
Nullum timet dominum
Neque timet mori,
Sed, heu, modo oritur
Homo, modo moritur,
Comparandus flori.
28. Clarus nunc dominio
Cras in sterquilinio
Forte reponetur,
Quidquid nunc habuerit,
Postquam mors adfuerit,
Totum auferetur.
29. Heu, quid sunt divitiae
Horum et deliciae,
Quae praeterierunt,
Quas in his miseriis
Totis desideriis
Male ambierunt.
30. Certe, qui suavius
Hic vixerunt, gravius
Sentient infernum,
Ubi stridor dentium,
Ululatus flentium
Erit in aeternum.

31. Heu, cur miser glorior,
Vivo nunc, cras morior
Cuncta relicturus;
Nihil hic melodiae,
Nam, qui rex est hodie,
Cras est moriturus.
32. Vere nil hic stabile,
Immo totum labile,
Totum fugitivum,
Cuncta sunt horaria,
Non aeternis paria,
Nihil est mansurum.
33. Iste nunc est dominus,
Illi nihilominus
Vix est unus nummus,
Sed cum rota volvitur,
Prior status solvitur
Et fit imus summus.
34. Igitur cum omnia
Transeant ut somnia,
Quae sunt in hoc mundo,
Qui haec mente respicit
Et mundum non despicit
Par est furibundo.
35. Exsulat jam caritas
Nec familiaritas
Parvis est ad magnos;
Magni parvos cruciant,
Ut eos deglutiant
Sicut lupi agnos.
36. Jam vix ulli homini
Inest timor Domini,
Pudet dici sanctum;
Omnes sunt nummicolae,
Pauci sunt deicolae
Nisi voce tantum.
37. Fidei sinceritas
Et verborum veritas
Mundum reliquerunt,
Simulata gratia
Fallax et fallacia
Locum intraverunt.
38. Haec revolve tacita,
Virgo Deo placita,
Et mandatis Dei
Totam te subjicias,
Saeculum despicias,
Esto memor mei.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883 saec. 14/15.

232. De octo principalibus vitiis.

- Gastrimargia est primum
principale vitium,
Quodque corpori si satum
haeserit intrinsecus,
Plura prodeunt nefanda
de ramorum fructibus.
- Nostris placuit vocare
hanc ventris ingluviem
Commessiones fluxas
atque detestabiles,
Quae cum fuerint in nobis
excitant libidines.
- Fornicatio de gula
et de ventris crapula
Propagata mala, blanda,
impudens, turpissima,
Membra nostra, nae, quod absit,
meretricis faciat.
- Radix omnium malorum
exstat philargyria,
Amor est pecuniarum,
quae est avaritia,
Salvatorem ipsa nostrum
vendidit cupiditas.
- Irae vitium tollendum,
quod est menti noxium,
Sol justitiae per iram
quia si occiditur,
Hosti nostro ad nos datur
facilis introitus.
- Cui fuerit innixus
spiritus tristitiae,
Obscureta mente passim
per incursum varios,
Corde caeco sic discurret
velut sensu ebrius.

7. Sicut enim vestimentum tinea demolitur, Et a vermibus conrosum saepe lignum teritur, Sicque morsibus vastata tristis mens perimitur. 8. De injuriis illatis deque lucro perditio Aequo animo estote, quia pius Dominus, Poenitentium salus ipse et redemptor omnium. 9. De acidia procedit mentis instabilitas, Otiositatis telo sauciatur anima, Cordis taedio et somno semper manet anxia. 10. Cenodoxiae vitemus letale contagium, Si quid boni operamur, ut a Deo praemium Mereamur et fruamur bonis in perpetuum.	11. Ista quoque Ezechiam post tanta praeconia Regem adit, superavit, fregit vana gloria, Quemque hostis non prostravit, superavit vanitas. 12. De superbia contemptus, murmur et invidia, Haereses, contentiones, inobedientia, Oriuntur mala cuncta paene cum jactantia. 13. In occulto mens elata prius cum tumuerit, Velut vipera, maternis disruptis lateribus, De barathro sui cordis verba spargit vocibus. 14. Maxime humanum genus per mentis superbiam Hosti subditur antiquo et carnis luxuriam, Cujus nos de fauce trahat infinita pietas. 15. Quisquis istis vacuatus fuerit a vitiis, Mansionem Deo parat in suis praecordiis, Regnaturus in aeternum cum electis angelis.

Cod. Casinens. CCXXX saec. 10/11. — „Rhythmus cujusdam Scholastici de octo principalibus vitiis secundum ordinem quem posuit Cassianus.“ — 5, 4 quem si occiditur. — 8, 4 quae pius.

233. De regula s. Benedicti.

1. De Sion exivit lex atque de Casino, Utrobique data est numine divino, Prima in volumine sculptur petriano, Alterna in codice pingitur ovino.	2. Prima corda denotat dura Judaeorum, Sequens signat simplices mentes monachorum, Quae depastae jugiter legem praeceptorum, Fructibus exuberant operum bonorum.

3. Mons Casinus et Sina sunt aequipollentes, Proportionaliter sibi respondentes, Leges inde prodeunt mala prohibentes, Varia stipendia meritis reddentes. 4. Dat Sina decalogum, regulam Casinus, Non est mons a gratia iste peregrinus, Caret omni carie coelo mons vicinus, Mons Casinus gloriae, mons est et divinus. 5. Sina in Arabia, ubi jejunavit Moyses decalogum atque impetravit, Verus sol in faciem ejus radiavit, Et mox ejus species ut sol rutilavit.	6. In Casino legifer alter habitavit, Mirum abstinentiae fama quem notavit, Cujus res a nomine nunquam obliquavit, Benedictum patria lingua nominavit. 7. Moysi tunc similis fuit in splendore, Regem regum omnium videns in decore, Hoc emenso stadio simul et labore Cum solutis gaudia sumpsit pro dolore. 8. Mons Casinus jubilet tanto sub patrono, Duodeno meruit qui sedere throno, Cujus diadematis rutilat in cono Lapis praestantissimus nullo carens bono.

9. Legem Sina edidit
Israelitarum,
De Casino prodiit
lex coenobitarum,
Ad perfectum neminem
prima duxit quarum,
Aurea posterior
regna dat earum.

Cod. Casinen. 295 (448) saec. 10. add. saec. 12/13. — 3, 6 coelo fehlt.

234. Oratio Poenitentis.

1. Deus magnus et immensus, Quem nullius capit sensus, Deus iudex aequitatis Cum unguento pietatis, 5. Verbum cujus fuit oris: Nolo mortem peccatoris, Sed ut ante convertatur, Quam in culpa pereatur; Ad te, pie consolator, 10. Clamo reus et peccator,	Ut avertas iram tuam Ne tam cito culpas luam, Sed cum dignus sim puniri, A te possim exaudiri, 15. Et me diu infirmantem, Aquae motum exspectantem, Provolutum in piscina Tua cures medicina, Et ut sequens te pastorem 20. Nec revertens ad errorem,

- Mundi luxu derelicto
Mundus fiam a delicto.
Ego enim tam immensis
Inquinatus sum offensis,
25. Tot commisi pravitates
Carnis sequens voluptates,
Quod de prece praesumendo
Te fortasse nunc offendo.
Ad quem ergo recurremus,
30. Si offensum te habemus?
Sed tu, pater, tu memento,
Quales sumus ex figmento.
Hanc secundum qualitatem
Tuam confer pietatem,
35. Quae multiplices meorum
Tergat sordes delictorum.
Audi, precor, precem meam,
Qui salvasti Chananeam;
Sauciatum redde sanum,
40. Qui salvasti publicanum;
Qui Mariae pepercisti,
Peccatori parcas isti;
Qui latroni jam fideli
Promisisti regna caeli,
45. Regna mihi dones illa,
Ubi cuncta sunt tranquilla,
Ut post istam fugitivam
In aeterna vita vivam.

Cod. Londinen. Reg. 2 A IX saec. ^{13/14}. A. — Cod. Lambacen. 452. saec. 15. B. — Cod. Lambacen. 463. saec. 15. C. — Clm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19636 saec. 15. D. — 2. Et quem nullus capit D. — 12. poenas luam D. — 13. Et cum dignus B. — 14. possum B. — 16. motus D. — 18. mundes medicina B, mundet D. — 20. Non revertar B; Ne revertar D. — 21 sq. fehlen B; statt dessen:

Tot commisi pravitates
Carnis sequens voluptates.

23. Ego quidem B; Esto quidem D. — 25 sq. fehlen hier B. — 27. Ut de B. — 29. Ad quem semper D. — 29 und 30 umgestellt B. — 30. Sed offensum B. — 31 mi pater B; nunc memento D. — 32. simus B. — 33. Sed secundum tuam qualitatem B. — 34. Confer mihi pietatem B. — 35. Quo D; Qua meas multiplices BC. — 36. Vitiorum tergas sordes BC. — 37. Audi Christe B. — 38. sanasti B. — 40. sanasti D. — 42. Parcas obsecro et mihi B. — 43. tam fideli BD. — 45. confer illa. — 47. Et post istam D.

235. De Morte.

1. Cum sim modo moriturus,
Mihi, Christe, ne sis durus
Mortis in articulo,
Me conturbat timor mortis,
Nam ignoro, quam sit fortis
Et plenus periculo.
2. Hic exstinctum corpus jacet,
Decor perit, lingua tacet,
Caro datur vermibus;
Vermes nostri sunt haeredes,
Scorpiones et serpentes
Nos corrodunt dentibus.
3. Hinc ignotam regionem
Vadit homo post laborem
Praesentis miseriae;
Adest daemon attractator,
Adest ille seminator
Totius malitiae.
4. Jacet homo in sepulchro
Et nil habet jam de pulchro,
Privatus honoribus,
Putret caro, patent ossa,
Cuncta videns in hac fossa
Repleta foetoribus.
5. Foetor ipse, qui exhalat,
Quis sim ego, nunc declarat
Patenti iudicio,
Visus tuus, qui me videt,
Nisi fallor, multum timet,
Nares claudit padio.
6. Mea tibi sepultura
Semper adsit pro scriptura
Et clausura lapidis,
Si, quod dico, bene penses,
Nulli dies, nulli menses
Erunt sine lacrimis.

7. In sepulchro sum inclusus,
 Vita mea tamquam fumus
 Transiit velociter;
 Quis sum ego, et tu eris,
 Scito, quia morieris,
 Forsitan atrociter.
8. Ubi pater, ubi mater,
 Ubi soror, ubi frater,
 Ubi sunt confilii,
 Dum obissem, doluerunt,
 Ad sepulchrum me duxerunt
 Voce quondam flebili.
9. Ploraverunt, redierunt,
 Ibi me dereliquerunt
 Certe multum viliter;
 Esca vermibus sum effectus,
 Cibus eis et electus,
 O quam rodunt dulciter.
10. Multi dolent gavisuri
 Nummos meos divisuri
 Et domos atque praedia;
 Nihil curant de me ipso,
 Quando laute stant in disco
 Committunt euseniam.
11. Si affinis sum ipsius,
 Parum dolet, dum totius
 Partem solus accipit,
 Et si nunc sum praebendatus,
 Multis quidem ero gratus,
 Quando me mors arripit.
12. Statim currunt ad praebendam
 Quasi semper possidendam,
 Non pensant pericula,
 Clericalem formam sumunt,
 Vitam malam semper ducunt
 In Petri navicula.
13. Paupertatem detestantur,
 Dignitates amplexantur
 Et honoris gloriam,
 Aurum quaerunt et argentum,
 Nullum curant detrimentum
 Propter horum copiam.
14. Post hoc autem moriuntur,
 Ad ignotos devolvuntur,
 Cuncta quae possederant;
 Maledicunt eis inulti,
 Horum bonis errant multi
 Et mendicos fecerant.
15. Tamquam nihil sunt projecti,
 In sepulchro stant abjecti
 Neci dati acriter;
 Fluunt crines, cutis scatet,
 Frons marcescit, visus latet,
 Dentem cadunt pariter.
16. Intestina computrescunt,
 Ibi vermes requiescunt
 Corrodentes omnia;
 Ubi honor hujus mundi,
 Ubi opes, ubi fundi,
 Ubi mundi gloria?
17. Transierunt velut umbra,
 Adhuc restat mors secunda
 Resurgente corpore;
 Ibi cuncta patent cunctis,
 Dum resurgit omnis cutis
 Ad mercedem propere,
18. Coeli regnum acceptura,
 Vel inferni claustra dura
 Attestante Domino:
 Veni turba beatorum,
 Regnum accipe coelorum
 Absque ullo termino.
19. Sed damnatis dicit: ite,
 Maledicti, nunc abite
 Ad inferni barathrum;
 Prima vox quam laeta erit,
 Sed secunda dure ferit,
 Dum mittit in tartara,
20. Primam vocem nos audire
 Christus donet, ne in fine
 Damnemur cum impiis,
 Sed in coelis collocemur
 Angelisque sociemur
 In aeternis gaudiis.

Inhalts-Übersicht.

	Seite		Seite
Ad beatæ trinitatis	27	Ave Dympna virgo	208
Adsis huic speculo	76	Ave flos virginittatis	133
Adspice mortalis	45	Ave fons clementiæ	134
Adspice nos mitis	142	Ave gemma monachorum	210
Ad supernæ gremium	136	Ave Jesu cruciate	24
Ad te Deus clamo reus	218	Ave Jesu dulcissime	33
Ad te Domine levavi	250	Ave Jesu nobis natus	44
Ad te matrem reclinamur	128	Ave Jesu qui de Deo	25
Ad vos coelestes spiritus	171	Ave Jesu splendor patris	26
Agnæ ave gloriosa	181	Ave lumen gratiæ	135
Agneta virgo nobilis	180	Ave Maria virgo pia	109
Alme martyr o Achatî	179	Ave maris stella	114
Alme Petre haerens petrae	175	Ave martyr ejus nomen	224
Almi Benedicti vita	192	Ave miles nobilis	219
Alte cantando porrige	262	Ave mitis Sunamitis	144
Amor sponte cor afficit	253	Ave mundi spes Maria	150
Angele qui mihi reo	182	Ave nate Dei vivi	36
Angelici spiritus	172	Ave nate Dei vivi	45
Angolorum dominum	133	Ave nostra spes in vita	113
Animales Saraçeni	252	Ave numen verum lumen	170
Ante crucem virgo stabat	76	Ave o eximia	214
Arca deitatis	107	Ave pater et domine	233
Ave arca deitatis	129	Ave pater et patrone	191
Ave arca deitatis	130	Ave pater et patrone	193
Ave Barbara praeclara	188	Ave pulchra Christi sponsa	179
Ave caro Christi	54	Ave Quiritum gloria	205
Ave caro juncta verbo	56	Ave radix sancta Jesse	185
Ave Christi mater digna	139	Ave regis angelorum	29
Ave civis aulae Dei	181	Ave rosa vernans flore	108
Ave coeleste lilium	115	Ave sacer Christi sanguis	55
Ave coeli redimita	221	Ave sacrum vitae flumen	109
Ave corpus incarnatum	56	Ave sancta caro Christi	54
Ave ejus ventris fructus	153	Ave sancta Dei genitrix	63
Ave custos mihi datus	184	Ave sancta Dorothea	201
Ave Dei o gratia	211	Ave sanguis Jesu Christi	57
Ave de qua nascitur	101	Ave summa trinitas	165
Ave dulcis custos meus	183	Ave vena veniæ	61
Ave dulcis Katharina	215	Ave venerabilis	139
Ave dulcis o Martine	223	Ave vera orbis hera	75
Ave dulcissima	127	Ave verbum ens in principio	125

	Seite		Seite
Ave virgo Dei mater	140	Flos virginum mors criminum	64
Ave virgo Dei templum	141	Fructificans mira	48
Ave virgo Deo grata	199	Gastrimargia est primum	266
Ave virgo fons salutis	142	Gaude candens lilium	87
Ave virgo gloriosa	196	Gaude cella prolis diae	144
Ave virgo gloriosa	226	Gaude Christus cum levavit	87
Ave virgo Margareta	219	Gaude cujus uberibus	102
Ave virgo Margareta	220	Gaude dum circumciditur	102
Ave virgo Maria	145	Gaude felici gaudio	103
Ave virgo speciosa	215	Gaude felix Aldegundis	181
Ave virgo Ursula	234	Gaude felix et beata	104
Ave viva caro Christi	54	Gaude Johannes Baptista	211
Benedicta hostia	53	Gaude Joseph fili David	213
Benedicte legifer	190	Gaude Joseph fili David	214
Benedictus Christus Deus	38	Gaude mater prae ceteris	102
Bernharde pater inclite	195	Gaude mater semper gaude	99
Bonae lucis fulgor	229	Gaude o Matthia gaude	224
Chorus novae Hierusalem	52	Gaude per quam angelorum	99
Christiane vir fidelis	226	Gaude quae vides filium	103
Christiani nominis	258	Gaude quam sanctus spiritus	104
Christi mater generosa	132	Gaude spes salutis meae	223
Christi sanguis ave	58	Gaude virgo de gaudio	98
Christus vincit Christus surgit	50	Gaude virgo Dei mater	98
Clemens pater verbi sator	132	Gaude virgo gratiosa	93
Confessor alme Domini	209	Gaude virgo mater Christi	95
Contemplator trinitatis	212	Gaude virgo mater Christi	96
Crux mihi sit risus	47	Gaude virgo mater Christi	97
Culter virga cum flagello	47	Gaude virgo stella maris	144
Cum sim modo moriturus	269	Gaudia bis dena	96
Cum velarent montes aquae	152	Genitorem filio	58
Dei sponsa inclita	200	Gloriosa mater Dei	131
De Sion exivit lex	267	Grande signum coelum pandit	85
Deus magnus et immensus	268	Gubernantis superna	89
Deus pater piissime	12	Hedwigis praeclarissima	207
Deus pater qui creasti	167	Heu quam vana vanitas	263
Dispensator scripturarum	208	Hic caput inclina	53
Divinitatis hortus	152	Hic sursum pedibus	178
Domine fac labia	147	Jesu Christe summe Deus	17
Dones agni portionem	49	Jesu salutis hostia	40
Dulcis ave Dorothea	200	In hoc festo martyr	204
Dum in nocte video	259	Istam dicas humili	161
Egredia Erentrudis	203	Katharina regia	216
Egredie martyr Domini	197	Lingua rudis hebes ingenio	238
Eja virgo gloriosa	78	Lustrans orbem sol	94
En Christe genu flectimus	55	Lux orientalis	151
Esse quod est ex se	11	Magnus et insignis	219
Excitare o cor meum	189	Margareta nobilis	222
Felix Anna Deo cara	186	Mater Christi noli flere	103
Fideles huc attendite	206	Mater sancta Dei	124
Filiae Sion cernite	103	Matrem Christi salutemus	105
Flos in flore exoritur	101	Militantis ecclesiae	90

	Seite		Seite
Mira loquor sed digna	239	Quot volucrum pennae	123
Multis a confratribus	18	Redemptor noster Domine	170
O angele dulcissime	135	Regina coeli laetare	115
O angele sanctissime	135	Regina coeli laetare	128
O beata gaude infantia	23	Rex cunctorum saeculorum	239
O cunctis excelsior	138	Rex de coelo respice	247
O dulcis virgo Maria	80	Rex Henricus sis amicus	208
O Geralde gaude plaude	206	Rex salvator saeculorum	24
O Maria piissima	140	Rubus in te concrematur	152
O medici languentium	199	Sacer ordo Benedicti	257
O meritum passionis	56	Salve abba monachorum	192
O Messia de Maria	26	Salve Bernharde praeclare	196
O mi custos o mi heros	241	Salve candens flos doctorum	196
O nobile collegium	233	Salve corpus dominicum	57
O panis vivifice	51	Salve crux sancta	47
O Petre beatissime	174	Salve dux jejunii	35
O piissima peccatrix	222	Salve felix Margareta	221
O polorum dominatrix	137	Salve festa dies	22
O praeclara mater matris	186	Salve Jesu rex gloriae	57
O sanguis Christi	57	Salve Jesu salus mea	37
O sepulchrum Jesu Christi	48	Salve martyr gloriose	205
Pacem prolis tu tutor	184	Salve mater salvatoris	68
Parabolam vitae	248	Salve miles triumphalis	225
Petre princeps fidei	177	Salve mundi spes praeclara	46
Plaude potentissima	93	Salve pastor gregis Christi	228
Plaude prudentissima	91	Salve sancta famula	232
Quod res enumerat	35	Salve sancte mi Kudberte	230
Quot coelum stellae	123	Summe pater sancte Deus	159
Quot sunt horae et quot morae	124	Tua virgo nativitas	100

Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

B. U.
5253
A5

Jan 12
76-5-66

Mar 89

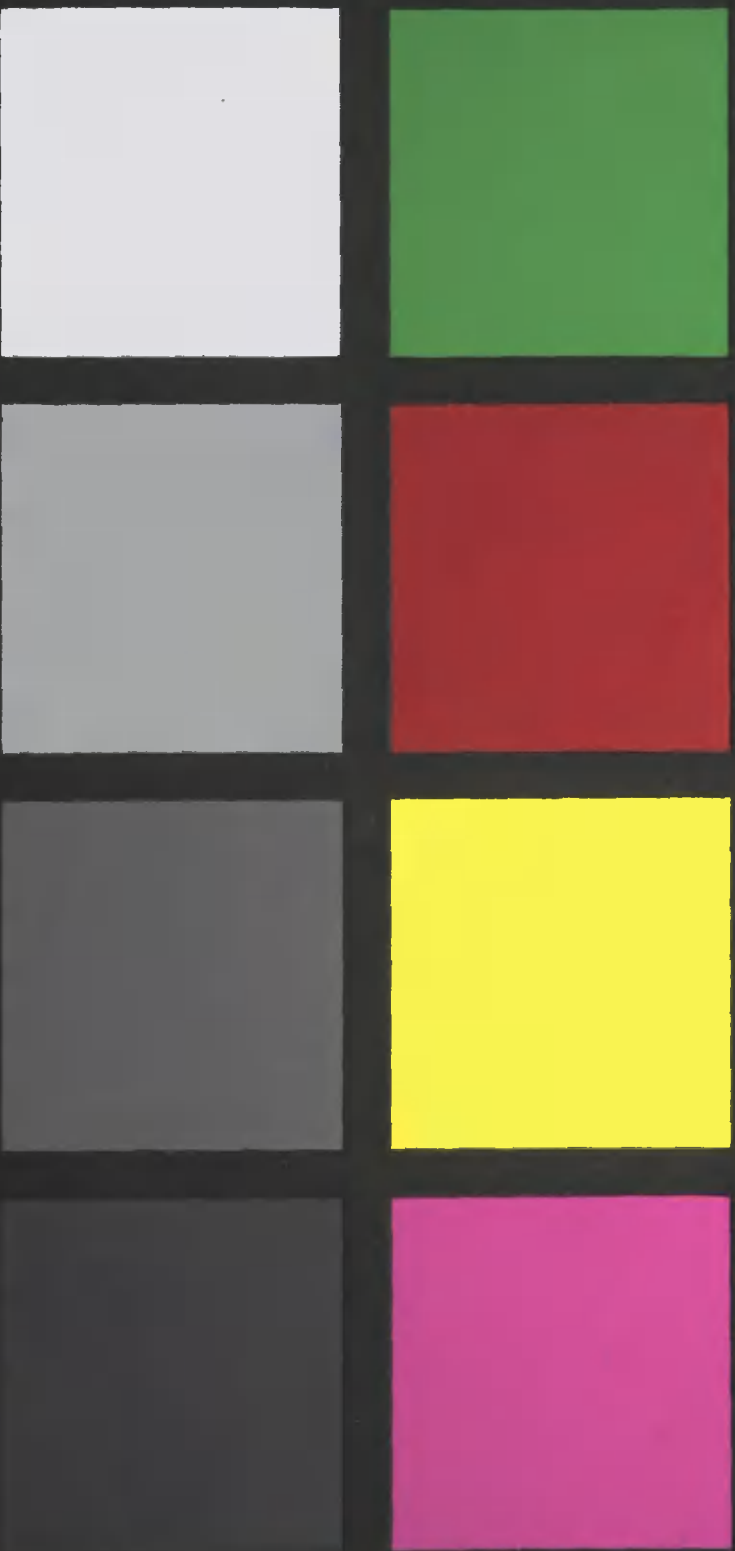
Handwritten initials and scribbles

R. 89

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
59 QUEEN'S PARK CRESCENT
TORONTO - 5, CANADA

1 0 7 9 5 .

GretagMachbeth™ ColorChecker Color Rendition Chart

